

ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΟ ΘΕΣΣΑΛΙΑΣ
ΠΑΙΔΑΓΩΓΙΚΟ ΤΜΗΜΑ ΠΡΟΣΧΟΛΙΚΗΣ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗΣ
(Π.Τ.Π.Ε.)

ΠΤΥΧΙΑΚΗ ΕΡΓΑΣΙΑ

**«Η ΔΙΕΡΕΥΝΗΣΗ ΤΩΝ ΑΝΤΙΛΗΨΕΩΝ ΦΟΙΤΗΤΩΝ ΤΩΝ ΠΑΙΔΑΓΩΓΙΚΩΝ
ΤΜΗΜΑΤΩΝ ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΟΥ ΘΕΣΣΑΛΙΑΣ ΠΟΥ ΕΧΟΥΝ ΣΥΜΜΕΤΑΣΧΕΙ
ΣΤΟ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ ERASMUS»**

**Επιβλέποντες καθηγητές: Μάγος Κωνσταντίνος
Πεχτελίδης Ιωάννης**

Κανέλλου Χριστίνα
(Α.Μ. 0207024)

Βόλος
Ιούνιος 2011

ΕΥΧΑΡΙΣΤΙΕΣ

Η παρούσα εργασία πραγματοποιήθηκε στο Πανεπιστήμιο Θεσσαλίας υπό την επίβλεψη του Λέκτορα Μάγου Κωνσταντίνου, του οποίου το γνωστικό αντικείμενο αποτελεί η Διαπολιτισμική Εκπαίδευση. Τον ευχαριστώ θερμά για την εμπιστοσύνη που μου έδειξε, την υπομονή που έκανε κατά τη διάρκεια υλοποίησης της πτυχιακής εργασίας και την πολύτιμη βοήθεια και καθοδήγησή του για την επίλυση διαφόρων θεμάτων. Επιπλέον, ο Λέκτορας Πεχτελίδης Ιωάννης με γνωστικό αντικείμενο την Κοινωνιολογία της Εκπαίδευσης παρακολούθησε τη δουλειά που έκανα όταν πλέον είχε ολοκληρωθεί και τον ευχαριστώ θερμά για την επιστημονική υποστήριξή του.

Ευχαριστώ την κ. Δάλλη Πηνελόπη, υπεύθυνη του Γραφείου Ευρωπαϊκών Προγραμμάτων του Πανεπιστημίου Θεσσαλίας από την οποία συγκέντρωσα όλες τις απαραίτητες πληροφορίες για το πρόγραμμα Erasmus.

Επίσης, ευχαριστώ πολύ τους φοιτητές που με βοήθησαν και συμπλήρωσαν τα ερωτηματολόγια για να επιτευχθεί το δεύτερο, ερευνητικό, μέρος της εργασίας για τις λεπτομερείς απαντήσεις που μου έδωσαν και που μοιράστηκαν μαζί μου τις εμπειρίες τους από το πρόγραμμα Erasmus.

Τέλος, θα ήθελα να απευθύνω τις ευχαριστίες μου στους γονείς και τους φίλους μου για την υποστήριξή τους και τις πολύτιμες συμβουλές τους όλον αυτό τον καιρό στα στάδια εκπόνησης και συγγραφής της πτυχιακής εργασίας.

ΠΕΡΙΛΗΨΗ

Το πρόγραμμα Erasmus αναφέρεται σε ένα ευρωπαϊκό πρόγραμμα συνεργασίας και κινητικότητας που έχει στόχο τη βελτίωση της ποιότητας της Ευρωπαϊκής Ανώτατης Εκπαίδευσης και την προώθηση του διαλόγου και της κατανόησης μεταξύ λαών και πολιτισμών. Είναι σημαντικό για τον φοιτητή να ενημερώνεται για το συγκεκριμένο πρόγραμμα από την είσοδό του στο Πανεπιστήμιο και να γνωρίζει πότε και πως μπορεί να συμμετέχει.

Στην παρούσα μελέτη αναφέρονται τα οφέλη που προσφέρει το πρόγραμμα τόσο σε προσωπικό επίπεδο όσο και στην ακαδημαϊκή τους εξέλιξη, τα δικαιώματα και τις υποχρεώσεις των φοιτητών και θέματα γλώσσας και πολιτισμού μεταξύ διαφόρων χωρών και πολιτισμών.

Χρησιμοποιήθηκαν ερωτηματολόγια, τα οποία συμπλήρωσαν έντεκα φοιτητές των Παιδαγωγικών Τμημάτων του Πανεπιστημίου Θεσσαλίας που είχαν συμμετάσχει στο πρόγραμμα Erasmus τις προηγούμενες χρονιές και περιγράφουν τη διαδικασία πριν τη συμμετοχή, κατά τη διάρκεια και μετά τη συμμετοχή τους στο πρόγραμμα.

ΠΡΟΛΟΓΟΣ

Το πρόγραμμα Erasmus αποτελεί μια μοναδική ευκαιρία που προσφέρουν στους φοιτητές τα ελληνικά Πανεπιστήμια και δεν πρέπει να μένει ανεκμετάλλευτη. Ορισμένοι φοιτητές φοβούνται το άγνωστο, που θα αντιμετωπίσουν από την πρώτη στιγμή της άφιξής τους στο εξωτερικό, όταν συνειδητοποιήσουν ότι πλέον είναι μόνοι τους και πρέπει να τα καταφέρουν. Η σωστή ενημέρωση όμως τους βοηθά και τους παροτρύνει να συνεχίσουν κάθε προσπάθεια για να κυνηγήσουν αυτή την ευκαιρία.

Κάθε φοιτητής όταν αποφασίσει να πάει σε μια άλλη χώρα της Ευρωπαϊκής Ένωσης για να πραγματοποιήσει μια περίοδο των σπουδών του εκεί, οφείλει να ακολουθήσει μια σειρά διαδικασιών, που μπορεί να τον κουράσουν ή να τον κάνουν να διστάσει. Ο ίδιος όμως πρέπει να σκεφτεί τα οφέλη που θα έχει αυτή η διαδικασία τόσο σε προσωπικό όσο και σε ακαδημαϊκό επίπεδο. Η εμπειρία του να ζει κανείς – έστω και για ένα μικρό διάστημα – στο εξωτερικό, να συναναστρέφεται άγνωστους ανθρώπους διαφορετικής προέλευσης από τον ίδιο και να βρίσκεται μέσα σ' ένα διαπολιτισμικό πλαίσιο, τον βοηθά να διευρύνει τους ορίζοντές του και να είναι πιο «ανοιχτός» σε θέματα που έχουν να κάνουν με διάφορους πολιτισμούς.

Μπορεί κάποιος να αναρωτηθεί αν σίγουρα προσφέρει κάτι στο φοιτητή το διάστημα διαμονής του στο εξωτερικό ή αν είναι απλά χάσιμο χρόνου και χρημάτων. Οι ακόλουθες έρευνες και δηλώσεις φοιτητών που έχουν συμμετάσχει στο πρόγραμμα ανταλλαγής φοιτητών, Erasmus, θα βοηθήσουν να ξεκαθαρίσει αυτό το θέμα.

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΑ

Α΄ ΜΕΡΟΣ : ΘΕΩΡΗΤΙΚΟ ΜΕΡΟΣ	6
Κεφάλαιο 1: Εισαγωγικό Σημείωμα	7
Κεφάλαιο 2: Δικαιώματα/Υποχρεώσεις – Στόχοι – Οφέλη των φοιτητών Υποτροφία και Βαθμολογία	10 16
Κεφάλαιο 3: Τα προγράμματα ανταλλαγής φοιτητών αξίζουν τον κόπο;	17
Κεφάλαιο 4: Διαφορετικές γλώσσες – Διαφορετικοί πολιτισμοί	21
Κεφάλαιο 5: Ξενοφιλία έναντι ξενοφοβίας	24
Κεφάλαιο 6: Προγράμματα ανταλλαγής σε Αυστραλία και Νέα Ζηλανδία	30
Κεφάλαιο 7: Η συμμετοχή των φοιτητών στα προγράμματα ανταλλαγής	33
Β΄ ΜΕΡΟΣ: ΕΡΕΥΝΗΤΙΚΟ ΜΕΡΟΣ	36
Γενικές Πληροφορίες	37
Πριν το Erasmus	38
Κατά τη διάρκεια του Erasmus	45
Μετά το Erasmus	58
Η Προσωπική Εμπειρία της Ερευνήτριας	63
Συμπεράσματα	70
ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ	72
ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ	75
Ερωτηματολόγια	76

Α΄ ΜΕΡΟΣ:

ΘΕΩΡΗΤΙΚΗ ΠΡΟΣΕΓΓΙΣΗ

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 1^ο : Εισαγωγή

Το πρόγραμμα ERASMUS (European Region Action Scheme for the Mobility of University Students) (ή ΔΙΑ ΒΙΟΥ ΜΑΘΗΣΗΣ) αναφέρεται στη δυνατότητα που έχουν προπτυχιακοί φοιτητές (οι οποίοι πρέπει να έχουν ολοκληρώσει το πρώτο έτος των σπουδών τους για να συμμετάσχουν στο πρόγραμμα) και μεταπτυχιακοί φοιτητές να παρακολουθήσουν μαθήματα στο πλαίσιο των σπουδών τους σε Ευρωπαϊκά Πανεπιστήμια ή ακόμα και να κάνουν την πρακτική τους άσκηση. Αποτελεί συνέχεια, σε αναθεωρημένη και ανεπτυγμένη μορφή, του προγράμματος Ευρωπαϊκής δράσης για την κινητικότητα σπουδαστών Πανεπιστημίων που ξεκίνησε το 1987 και συνεχίστηκε ενταγμένο στο πλαίσιο του προγράμματος ΣΩΚΡΑΤΗΣ (1995-1999) και ΣΩΚΡΑΤΗΣ II (2000-2007).

Πρόκειται για ένα πρόγραμμα όπου οι φοιτητές έχουν τη δυνατότητα να ζήσουν ένα διάστημα (συνήθως από τρεις έως δώδεκα μήνες) στην πόλη μιας άλλης χώρας και να παρακολουθήσουν τα μαθήματα του εξαμήνου τους σε άλλη γλώσσα. Κατά το διάστημα αυτό έρχονται σε επαφή με άλλους ανθρώπους, λαούς, πολιτισμούς, διαφορετικούς τρόπους ζωής, παραδόσεις και έθιμα. Με αυτό τον τρόπο αλληλεπιδρούν και συναναστρέφονται με τους υπόλοιπους και υιοθετούν έναν τρόπο ζωής που τους βοηθά να ενταχθούν στο σύνολο.

Στο πέρασμα των χρόνων έχει γίνει όλο και περισσότερο δημοφιλές με αποτέλεσμα να σημειώνεται μεγάλος αριθμός φοιτητών που δηλώνουν συμμετοχή. Ενδεικτικά, αξίζει σημειωθεί ότι το 1987, όταν θεσπίστηκε το πρόγραμμα αυτό, 3.000 φοιτητές συμμετείχαν. Ενώ το 2005 η διαφορά είναι εμφανής. Ο αριθμός είχε αυξηθεί στους 140.000 φοιτητές.

Η δράση Erasmus του προγράμματος LLP, αφορά στην ευρωπαϊκή συνεργασία στον τομέα της τριτοβάθμιας εκπαίδευσης, μέσω της ενθάρρυνσης της διακρατικής συνεργασίας μεταξύ Πανεπιστημίων, της αύξησης της ευρωπαϊκής κινητικότητας, καθώς και την ενίσχυση της διαφάνειας και προαγωγής πλήρους ακαδημαϊκής αναγνώρισης σπουδών και ακαδημαϊκών τίτλων σε ολόκληρη την Ευρωπαϊκή Ένωση.

Ειδικότερα περιλαμβάνει:

- Οργανωμένες ανταλλαγές φοιτητών για αναγνωρισμένες περιόδους Σπουδών
- Οργανωμένες ανταλλαγές φοιτητών για Πρακτική Άσκηση
- Το σύστημα μεταφοράς ακαδημαϊκών μονάδων (ECTS)
- Κινητικότητα διδακτικού προσωπικού με σκοπό τη Διδασκαλία
- Κινητικότητα προσωπικού με σκοπό την Επιμόρφωση
- Γλωσσική προετοιμασία για εξερχόμενους και εισερχόμενους φοιτητές και προσωπικό
- Εντατικά προγράμματα διδασκαλίας σύντομης διάρκειας

- Δραστηριότητες ανάπτυξης κοινών προγραμμάτων αναφερόμενων σε όλα τα επίπεδα σπουδών (προπτυχιακό, μεταπτυχιακό, διδακτορικό).
- Γλωσσικές σπουδές συνδυασμένες με άλλους ακαδημαϊκούς επιστημονικούς τομείς
- Προγράμματα πανεπιστημιακής συνεργασίας σε θέματα αμοιβαίου ενδιαφέροντος (Θεματικά Δίκτυα)
- Προπαρασκευαστικές επισκέψεις για δραστηριότητες μελλοντικής συνεργασίας
- Εφαρμογή μεθόδων ανοικτής και εξ αποστάσεως μάθησης

Το Πανεπιστήμιο Θεσσαλίας έχει μέχρι στιγμής συνάψει 214 διμερείς συμφωνίες με 172 Πανεπιστήμια της Ευρωπαϊκής Ένωσης και των επιλέξιμων συνδεδεμένων χωρών, ενώ οι διμερείς συμφωνίες συνεχώς αυξάνονται. Αναλυτικά οι ενδιαφερόμενοι μπορούν να μεταβούν: Αυστρία, Βέλγιο, Βουλγαρία, Γαλλία, Γερμανία, Δανία, Δημοκρατία της Τσεχίας, Εσθονία, Ηνωμένο Βασίλειο, Ισλανδία, Ισπανία, Ιταλία, Κύπρος, Λιθουανία, Νορβηγία, Ολλανδία, Ουγγαρία, Πολωνία, Πορτογαλία, Ρουμανία, Σουηδία, Τουρκία, Φινλανδία. Τα Παιδαγωγικά Τμήματα του Πανεπιστημίου Θεσσαλίας δεν έχουν μεγάλη συμμετοχή, τουλάχιστον όση έχουν άλλα τμήματα του Πανεπιστημίου. Οι χώρες με τη μεγαλύτερη προτίμηση είναι η Γαλλία και η Ιταλία, ακολουθεί η Τουρκία, η Γερμανία, η Ισπανία, η Αγγλία και άλλες όπως Πορτογαλία, Πολωνία, Βουλγαρία, Ρουμανία, Δανία, Ολλανδία, Τσεχία, Βέλγιο.

Τη χρονιά 2005-2006 συμμετείχαν στο πρόγραμμα Erasmus γύρω στους 30 φοιτητές ενώ από άλλες χώρες ήρθαν στο Πανεπιστήμιο Θεσσαλίας για σπουδές περίπου 35 φοιτητές. Τη χρονιά 2006-2007 συμμετείχαν 45 φοιτητές και ήρθαν άλλοι 50 φοιτητές στο Πανεπιστήμιο Θεσσαλίας. Την επόμενη χρονιά 2007-2008 ο αριθμός ήταν εμφανώς μικρότερος, με 28 εξερχόμενους φοιτητές και 38 εισερχόμενους ενώ τη μεθεπόμενη χρονιά 2008-2009 οι εξερχόμενοι φοιτητές ήταν περίπου 60 και οι εισερχόμενοι 40. Τέλος, το ακαδημαϊκό έτος 2009-2010 έφυγαν για σπουδές από το Πανεπιστήμιο Θεσσαλίας περίπου 50 φοιτητές και ήρθαν από άλλες χώρες 62 φοιτητές.

«Το ERASMUS απευθύνεται σε σπουδαστές και εκπαιδευόμενους κάθε είδους τριτοβάθμιας εκπαίδευσης και επαγγελματικής κατάρτισης. Σε ιδρύματα τριτοβάθμιας εκπαίδευσης, όπως ορίζονται από τα κράτη μέλη, σε διδάσκοντες, εκπαιδευτές και λοιπό προσωπικό στα εν λόγω ιδρύματα. Σε ενώσεις και εκπροσώπους των εμπλεκόμενων στην τριτοβάθμια εκπαίδευση, όπου περιλαμβάνονται οι ενώσεις σπουδαστών, πανεπιστημίων και διδασκόντων/εκπαιδευτών. Σε επιχειρήσεις, κοινωνικούς εταίρους και άλλους εκπροσώπους του εργασιακού χώρου. Σε δημόσιους και ιδιωτικούς φορείς, περιλαμβανομένων των μη κερδοσκοπικών οργανισμών και των ΜΚΟ, που είναι

υπεύθυνοι για την οργάνωση και την παροχή εκπαίδευσης σε τοπικό, περιφερειακό και εθνικό επίπεδο. Σε ερευνητικά κέντρα και φορείς που ασχολούνται με ζητήματα σχετικά με τη δια βίου μάθηση, σε φορείς που παρέχουν συμβουλές, πληροφόρηση και καθοδήγηση για κάθε θέμα δια βίου μάθησης».

Ένα πολύ σημαντικό χαρακτηριστικό του προγράμματος είναι ότι βοηθά στην Τριτοβάθμια Εκπαίδευση στην Ευρώπη καθώς συμβάλλει στην αναμόρφωση και την απλούστευση των διαφορετικών συστημάτων Τριτοβάθμιας Εκπαίδευσης. Επιπλέον, η εμπειρία των φοιτητών που έχουν συμμετάσχει στο πρόγραμμα βοηθά αργότερα στην εύρεση εργασίας, διότι αρκετοί εργοδότες θεωρούν πολύτιμη αυτή την εμπειρία άρα πλεονέκτημα για την εργασία.

Το πρόγραμμα Erasmus προάγει τις διαπροσωπικές σχέσεις μεταξύ των φοιτητών Erasmus καθώς συναναστρέφονται και αλληλεπιδρούν μεταξύ τους. Το ζήτημα όμως που μας απασχολεί είναι αν και σε ποιο βαθμό ενισχύει την Ευρωπαϊκή ταυτότητα των φοιτητών. Μια έρευνα, μάλιστα, που διεξήχθη με φοιτητές που σπούδασαν με το πρόγραμμα Erasmus σε χώρες της Ευρώπης και στην Αγγλία έδειξαν ότι σίγουρα οι διαπροσωπικές σχέσεις με τους Ευρωπαίους ευνοούνται, αντίθετα μπορεί να επηρεαστεί αρνητικά η ευρωπαϊκή ταυτότητα των φοιτητών. Επιπλέον, παρόλο που είχαν επαφή με άλλους Ευρωπαίους, η σχέση που είχαν με τη χώρα υποδοχής ήταν περιορισμένη.

Όταν κάποιος έχει θετικά συναισθήματα που σχετίζονται με την κοινωνική του ταυτότητα, αυτό είναι ιδιαίτερα σημαντικό ιδίως όταν πρόκειται για την ευρωπαϊκή ταυτότητα. Όποιος είναι γεννημένος ή/και έχει μεγαλώσει στην Ευρώπη μπορεί να αποκαλεί τον εαυτό του Ευρωπαίο αλλά αυτό δε σημαίνει ότι κατέχει, σε πολιτικό επίπεδο, σχετική ευρωπαϊκή ταυτότητα. Μόνο αν κάποιος δίνει ιδιαίτερη σημασία και αξία σε αυτή την κατηγοριοποίηση εντάσσοντας τον εαυτό του εκεί, η ευρωπαϊκή ταυτότητα δεν είναι τίποτα περισσότερο από ένα άδειο κοχύλι. Όποιος είναι Ευρωπαίος, πρέπει να είναι περήφανος που είναι Ευρωπαίος, όπως και όλοι όσοι είναι Γάλλοι, Ιταλοί ή Ρουμάνοι.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 2^ο : Δικαιώματα/Υποχρεώσεις – Στόχοι – Οφέλη των φοιτητών

Στο πρόγραμμα ERASMUS οι φοιτητές έχουν δικαιώματα αλλά και υποχρεώσεις που οφείλουν να τηρήσουν.

Βασική προϋπόθεση για τη μετακίνηση των φοιτητών είναι να υπάρχει η απαραίτητη συμφωνία μεταξύ των Ιδρυμάτων προκειμένου να γίνει η ανταλλαγή. Υπάρχει, συνήθως, ποικιλία ιδρυμάτων μεταξύ των οποίων ο φοιτητής μπορεί να επιλέξει σύμφωνα με τα δικά του, προσωπικά συμφέροντα ή και ποια είναι τα μαθήματα που μπορεί να παρακολουθήσει σε ποιο θα φοιτήσει. Έτσι, ο φοιτητής επιλέγει, αφού έχει πρώτα λάβει τις απαραίτητες πληροφορίες για καθένα από τα ιδρύματα που τον ενδιαφέρουν, ποιο τον ενδιαφέρει περισσότερο. Φυσικά δεν παίζει ρόλο μόνο αν τον ενδιαφέρει η χώρα ή το Ίδρυμα αλλά αν μιλάει τη γλώσσα στην οποία διδάσκονται τα μαθήματα στο Πανεπιστήμιο και με την οποία θα εξυπηρετείται στην καθημερινότητά του.

Επιπλέον, οφείλει να προσέξει αν υπάρχουν μαθήματα του Ιδρύματος Υποδοχής που συμπίπτουν ή είναι παρόμοια με εκείνα του αντίστοιχου εξαμήνου του Ιδρύματος Προέλευσης. Αυτό είναι σημαντικό καθώς, όταν ο φοιτητής επιστρέψει στη χώρα του δε χρειάζεται να παρακολουθήσει και να εξεταστεί σε μαθήματα που ήδη παρακολούθησε κατά τη διάρκεια που έμενε στο εξωτερικό. Συνεπώς, δεν υπάρχει «χαμένος χρόνος» και πρόβλημα αναπλήρωσης μαθημάτων αν λάβει αυτό υπόψη του. Πολλοί φοιτητές ταλαιπωρούνται με αυτή τη διαδικασία όταν πλέον έχουν επιστρέψει στη χώρα τους και προσπαθούν να καλύψουν όποια κενά υπάρχουν για να συμπληρωθεί ο αριθμός των μαθημάτων του εξαμήνου τους και να πάρουν τους αντίστοιχους βαθμούς.

Ο φοιτητής είναι υποχρεωμένος να παρακολουθήσει στο εξωτερικό όσο διάστημα έχει συμφωνήσει με το Ίδρυμα Υποδοχής διαφορετικά δεν μπορεί να πάρει την υποτροφία και φυσικά δεν αναγνωρίζονται τα μαθήματα του στο Ίδρυμα Προέλευσης, εφόσον δεν έχει πραγματοποιήσει τις απαραίτητες εργασίες ή εξετάσεις. Γενικότερα, οφείλει να τηρεί τους κανόνες και το πρόγραμμα που έχει δημιουργήσει πριν πάει στο εξωτερικό. Ισχύει μόνο η περίπτωση κατά την οποία αν ο φοιτητής θέλει να παρατείνει τη διαμονή του στο εξωτερικό, μπορεί να το κάνει αφού όμως επικοινωνήσει με το Ίδρυμα Προέλευσης και Υποδοχής για τυχόν διορθώσεις σε μαθήματα που παρακολουθεί. Αυτό σημαίνει ότι μπορούν να προστεθούν ώρες στο πρόγραμμά του για να συμπληρωθεί το διάστημα που έχει επιλέξει να μείνει παραπάνω.

Απαραίτητη προϋπόθεση είναι ότι ο φοιτητής υποχρεούται να συμπληρώσει τα έγγραφα με το πρόγραμμα σπουδών του στο Πανεπιστήμιο στη χώρα υποδοχής, όπως και τις διδακτικές μονάδες που συγκεντρώνει από τις διδακτικές ώρες. Είναι ένα θέμα που απασχολεί και κουράζει αρκετά τους φοιτητές πριν φύγουν από τη χώρα τους αλλά είναι εξίσου σημαντικό καθώς χωρίς αυτά τα έγγραφα δεν έχει νόημα να παρακολουθεί μαθήματα στο Ίδρυμα Υποδοχής. Εδώ μπορεί να ζητήσει

βοήθεια του συμβούλου του Πανεπιστημίου Υποδοχής έτσι ώστε να γίνει η διαδικασία ομαλά χωρίς παρεξηγήσεις και προβληματισμούς εκ μέρους του φοιτητή. Στο Πανεπιστήμιο Υποδοχής, όπως και στο Πανεπιστήμιο Προέλευσης, υπάρχει πάντα ένας υπεύθυνος καθηγητής στον οποίο μπορεί να απευθυνθεί ο φοιτητής όποια στιγμή θέλει για οποιοδήποτε πρόβλημα αντιμετωπίζει σχετικά με τα μαθήματά του και τα έγγραφα που πρέπει να συμπληρώσει. Ο ίδιος ο φοιτητής οφείλει να έχει επίγνωση της προθεσμίας που ισχύει και να συγκεντρώσει όλα τα απαραίτητα έντυπα και έγγραφα.

Έτσι συμπληρώνει τα μαθήματα τα οποία αντιστοιχούν στο εξάμηνο στο οποίο βρίσκεται για να μπορέσει να καλύψει τις ίδιες – ή τουλάχιστον όσες περισσότερες μπορεί – ώρες και στο εξωτερικό και να αναγνωριστεί έπειτα ο κόπος του. Στη χώρα υποδοχής μπορεί να του δοθούν περισσότερες πληροφορίες και λεπτομέρειες σχετικά με τα μαθήματα και ο φοιτητής έχει τη δυνατότητα να κάνει τυχόν αλλαγές στο έγγραφο που αναφέρεται στο πρόγραμμα που θα παρακολουθήσει ενώ βρίσκεται στο εξωτερικό, φυσικά πριν ξεκινήσει το εξάμηνο.

Κατά τη διάρκεια του προγράμματος ERASMUS θέτονται ορισμένοι στόχοι τους οποίους ο ίδιος ο φοιτητής, μετά το πέρας της διαμονής του στο εξωτερικό, είναι σε – ευκολότερη – θέση να αναγνωρίσει.

Κατ' αρχήν, το πρόγραμμα βοηθά στη συνεργασία μεταξύ των δύο Ιδρυμάτων των οποίων γίνεται η ανταλλαγή. Έτσι δημιουργούνται σχέσεις εμπιστοσύνης και αργότερα, όταν υπάρξει επόμενη συνεργασία, μπορεί να υπάρξει πιο εύκολη συνεννόηση. Επιπλέον, το Ίδρυμα Προέλευσης μπορεί να γνωρίζει τυχόν προϋποθέσεις και «κανόνες» που τηρούν τα Ιδρύματα με τα οποία έχουν συνεργαστεί στο παρελθόν.

Οι φοιτητές μπορούν να επωφεληθούν, διότι η διαμονή τους στο εξωτερικό τους προσφέρει τη δυνατότητα να γνωρίσουν άλλους πολιτισμούς, τρόπους σκέψης και ιδέες και να αποκτήσουν την εμπειρία «συμβίωσης» με άλλες χώρες, λαούς και να αναγνωρίσουν ομοιότητες και διαφορές, να γνωρίσουν τη γλώσσα τους και τις συνήθειές τους.

Επίσης, κάθε φοιτητής νιώθει ανεξάρτητος και αυτοδύναμος, στηρίζεται καθαρά στον εαυτό του και τις δυνάμεις του κι αυτό του προσφέρει την αίσθηση ανεξαρτησίας που θεωρείται ιδιαίτερα σημαντική στη συγκεκριμένη φάση της ζωής του. Τότε συνειδητοποιεί ότι εκείνος είναι υπεύθυνος για τον εαυτό του, για τις πράξεις του και θέτει όρους, γεγονός που βοηθά στην ανάπτυξη της προσωπικότητάς του. Του παρέχεται η δυνατότητα προσωπικής ωρίμανσης και εξέλιξης μέσω των νέων εμπειριών. Συνειδητοποιεί ότι βρίσκεται σε μία ξένη χώρα, που δεν έχει τις ίδιες συνήθειες με τη δική του και που πρέπει να τηρήσει κάποιους κανόνες και να αποδεχθεί τον συγκεκριμένο τρόπο ζωής προκειμένου να προσαρμοστεί και να περάσει ευχάριστα αυτό το διάστημα.

Η γλώσσα είναι ένα εξίσου σημαντικό θέμα αλλά και όφελος του φοιτητή. Είναι υποχρεωμένος να μιλάει καθημερινά τη γλώσσα που μιλούν στη χώρα που θα επισκεφθεί ή – σίγουρα – τη διεθνή γλώσσα, τα αγγλικά. Έτσι παρατηρείται καλύτερη εκμάθηση της ξένης γλώσσας της χώρας υποδοχής μέσα από μια διαδικασία που είναι ευχάριστη για τον ίδιο. Δεν είναι μόνο στα πλαίσια του μαθήματος όπως είχε μέχρι τότε συνηθίσει στη χώρα προέλευσης αλλά χρησιμοποιεί τη γλώσσα παντού, στο δρόμο, στο Πανεπιστήμιο, στις αγορές, στη συνεννόηση με άλλους φοιτητές και γενικά στην καθημερινότητά του προωθώντας έτσι τον διαπολιτισμικό διάλογο. Γι' αυτό το λόγο, πριν τη διαμονή του στο εξωτερικό συνήθως γίνονται εντατικά μαθήματα για την καλύτερη εκμάθηση της γλώσσας που θα μιλάει όλο αυτό το διάστημα. Αυτό τον βοηθά να πάει προετοιμασμένος, για να μπορέσει να γίνει μια πρώτη συνεννόηση και να ενταχθεί πιο ομαλά στο καινούριο του περιβάλλον που έχει πολλές και σημαντικές διαφορές σε σχέση με εκείνο που είχε συνηθίσει να ζει μέχρι τότε.

Υπάρχει δυνατότητα διερεύνησης νέων θεματικών αντικειμένων και η μελέτη τους με βάση ξένα βιβλιογραφία. Παρατηρείται διαφορετική διδασκαλία και μεθοδολογία των αντικειμένων κι έτσι γνωρίζει ο φοιτητής και εμπλέκεται σε άλλη παιδεία και κουλτούρα. Αναγνωρίζει, συγκρίνει, βρίσκει κοινά και μη σημεία με τον τρόπο διδασκαλίας που έχει συνηθίσει στη χώρα του. Είναι πολύ σημαντικό να δεχθεί ο φοιτητής τον διαφορετικό τρόπο διδασκαλίας κάθε διδάσκοντος στη χώρα που επισκέπτεται και να μπορέσει να εντοπίσει τις δυσκολίες που αντιμετωπίζει και να τις ξεπερνά.

Σε πρώτη φάση, υπάρχει δυσκολία στη συνεννόηση με τους ανθρώπους που συναναστρέφεται και κυρίως με τους καθηγητές, γεγονός που δημιουργεί αλλόκοτα και πολλές φορές άσχημα συναισθήματα στο φοιτητή. Όμως, εκ μέρους των καθηγητών, υπάρχει θετική αντιμετώπιση των φοιτητών που προέρχονται από άλλες χώρες κι έτσι τις περισσότερες φορές βοηθούν το φοιτητή και τον ενθαρρύνουν να παρακολουθεί τα μαθήματα, τις διαλέξεις αλλά και να συμμετέχει σε αυτά με ενεργό τρόπο. Οι καθηγητές διαμορφώνουν άλλες φορές θετική στάση απέναντι στον «ξένο» μαθητή, άλλες όχι τόσο θετική, κάπως αδιάφορη και άλλες ουδέτερη στάση.

Επιπλέον, όταν έχει περάσει ένα διάστημα από τη διαμονή του στο εξωτερικό, συνειδητοποιεί αν ενδιαφέρεται και ποιες ευκαιρίες έχει να παρακολουθήσει κι άλλα προγράμματα στο εξωτερικό, όπως στις μεταπτυχιακές του σπουδές. Και, φυσικά, σε αυτή τη φάση πλέον είναι σε θέση να συγκρίνει τον τρόπο διδασκαλίας ανάμεσα στο Πανεπιστήμιο της χώρας προέλευσης και υποδοχής. Έτσι έχει σίγουρα συγκεκριμένα κριτήρια, υψηλά στάνταρ και γνωρίζει περίπου τι θα αντιμετωπίσει.

Οφέλη των φοιτητών που σπουδάζουν στο εξωτερικό

Τα οφέλη από τους φοιτητές που σπουδάζουν στο εξωτερικό δεν μπορεί να λείπουν από αυτή τη διαδικασία και σημειώνονται αρκετά από αυτά.

Όπως αναφέρθηκε προηγουμένως, η γλώσσα είναι ένα από τα μεγαλύτερα οφέλη που προσφέρει η διαμονή στο εξωτερικό και είναι άριστος τρόπος να μάθει κάποιος μια ξένη γλώσσα. Μπορεί ο φοιτητής στην αρχή να είναι μπερδεμένος και να νιώθει πως δεν μπορεί να ανταπεξέλθει στις δυσκολίες που αντιμετωπίζει με τη γλώσσα, εντούτοις όταν είναι «περικυκλωμένος» μόνο από ανθρώπους που μιλούν σωστά τη γλώσσα σε καθημερινή βάση είναι ο καλύτερος τρόπος να μάθει και ο ίδιος.

Ορισμένοι φοιτητές δεν έχουν τη δυνατότητα να ταξιδέψουν στο εξωτερικό κι αυτό είναι κάτι που ζουν συχνά όταν σπουδάζουν στο εξωτερικό. Τα σαββατοκύριακα – αν όχι όλα, αρκετά – και οι διακοπές που έχουν από το Πανεπιστήμιο τους παρέχουν τη δυνατότητα να επισκεφθούν άλλες περιοχές γύρω από το μέρος που μένουν ή και πιο μακριά που υπό άλλες συνθήκες μπορεί να μην ήταν σε θέση να επισκεφθούν ποτέ. Ακόμα και από το Πανεπιστήμιο οργανώνονται εκδρομές στις οποίες όποιος φοιτητής θέλει μπορεί να συμμετέχει. Ειδικά όταν οργανώνονται από το Πανεπιστήμιο, υπάρχει πλήρης ξενάγηση στα κυριότερα σημεία της πόλης/χώρας, γεγονός που βοηθά πολύ περισσότερο το φοιτητή να γνωρίσει το μέρος που επισκέπτεται. Η συμμετοχή των φοιτητών δεν είναι υποχρεωτική σε περισσότερες από αυτές τις εκδρομές, όμως οι φοιτητές τις περισσότερες φορές δηλώνουν συμμετοχή καθώς ενδιαφέρονται να γνωρίσουν άλλα μέρη. Γίνονται επισκέψεις σε μέρη κοντινά από το μέρος που βρίσκεται το Πανεπιστήμιο ή ακόμα και σε άλλες γειτονικές χώρες.

Οι ασχολίες ποικίλλουν στο διάστημα που ο φοιτητής έχει πάει με το πρόγραμμα Erasmus σε άλλη χώρα. Διαβάζει εφημερίδες και περιοδικά, βλέπει τηλεόραση, επισκέπτεται μουσεία ή ταξιδεύει σε άλλες κοντινές και όχι πόλεις της χώρας στην οποία βρίσκεται. Αυτές είναι λίγες από τις ασχολίες των φοιτητών Erasmus όσο διάστημα σπουδάζουν στο εξωτερικό. Εμπλέκονται έτσι κατά κάποιο τρόπο μεταξύ τους και υπάρχει η διαπροσωπική επαφή, όπου μπορούν να διαμορφώσουν τις απόψεις τους και να επηρεαστεί ανάλογα η συμπεριφορά τους. Ακόμα κι αν συναναστρέφονται με φοιτητές που προέρχονται από την ίδια με εκείνους χώρα και λιγότερο από άλλες ευρωπαϊκές χώρες ή από τη χώρα στην οποία βρίσκονται, τότε επίσης η ευρωπαϊκή τους ταυτότητα διευρύνεται με την πάροδο του χρόνου.

Διαφορετικοί άνθρωποι, διαφορετικές γλώσσες και πολιτισμοί έρχονται σε επαφή και παρουσιάζουν μια όμορφη εικόνα που δεν έχει μόνο διαφορές στη γλώσσα, την εξωτερική εμφάνιση, το φαγητό και τις συνήθειες του καθένα αλλά προχωρεί πιο βαθιά. Μέσα από τον κάθε πολιτισμό ανακαλύπτει κάποιος τις αντιλήψεις, τα «πιστεύω», τις αξίες που επηρεάζουν τον τρόπο που σκέφτονται οι άνθρωποι και που συμπεριφέρονται. Όταν ένας φοιτητής βλέπει αυτή την εικόνα να

ζωντανεύει μπροστά του, τότε είναι σε θέση να καταλάβει πως υπάρχουν διάφοροι πολιτισμοί και διαφορετικοί άνθρωποι και από πού προέρχονται αυτοί οι πολιτισμοί. Ως εκ τούτου, ο φοιτητής που σπουδάζει στο εξωτερικό δημιουργεί εύκολα νέες φιλίες και στις παρέες του δεν υπάρχουν μόνο άτομα που έρχονται από την ίδια χώρα με εκείνον αλλά και άλλα από διάφορες χώρες, κάτι που είναι μάλιστα πιο σύνηθες φαινόμενο.

Μπορεί τα μαθήματα να γίνονται με παρόμοιο τρόπο που γίνονταν και στη χώρα προέλευσης αλλά στο φοιτητή που σπουδάζει στο εξωτερικό δείχνουν πολύ διαφορετικά. Αρχικά είναι σίγουρα τρομακτικό, αγχωτικό να βρίσκεται ο φοιτητής στη μέση της αίθουσας και να μην καταλαβαίνει ούτε να μπορεί να συνεννοηθεί με τους υπόλοιπους καθηγητές ή φοιτητές. Παράλληλα όμως είναι διασκεδαστικό και ενδιαφέρον να προσπαθεί να συνεννοηθεί, να καταλάβει το περιεχόμενο της διδασκαλίας και των διδακτικών αντικειμένων που θέτει ο καθηγητής. Είναι μια ευκαιρία να αντιμετωπίσει τις δυνάμεις και τις ικανότητές του, νέες προκλήσεις και να λύσει τα προβλήματά του. Ίσως βρεθεί σε τελείως άγνωστες καταστάσεις από αυτές που είχε συνηθίσει μέχρι τότε αλλά αυτό θα τον κάνει να τις αντιμετωπίσει με θάρρος και τόλμη, κάτι που μπορεί να μην ήταν σε θέση να αισθανθεί στη χώρα του σε παρόμοια περίπτωση.

Οι σπουδές στο εξωτερικό κάνουν τους φοιτητές να μάθουν περισσότερο τον εαυτό τους και αυτό το συνειδητοποιούν περισσότερο όταν επιστρέφουν πίσω στη χώρα τους. Επιστρέφουν με νέες ιδέες και προοπτικές τόσο για τους ίδιους και τον πολιτισμό τους όσο και για τους άλλους τους οποίους είχαν την ευκαιρία να γνωρίσουν. Οι εμπειρίες από την καθημερινότητα και τη ζωή στο εξωτερικό δυναμώνουν το χαρακτήρα, την προσωπικότητα των φοιτητών και μπορεί να σκέφτονται απλούστερα πράγματα που τους απασχολούν.

Υπάρχουν ορισμένοι φοιτητές που βρίσκουν «βαρετή», χωρίς ενδιαφέρον τη φοιτητική τους ζωή είτε γιατί δεν έχουν άλλες ασχολίες είτε γιατί σπουδάζουν στην ίδια πόλη στην οποία μεγάλωσαν αλλά και για άλλους λόγους. Είναι ένα ευχάριστο διάλλειμα που κάνουν για να «σπάσουν» τη μονοτονία που νιώθουν όταν το ένα εξάμηνο διαδέχεται το άλλο. Οι συγκεκριμένοι φοιτητές δείχνουν να το χαίρονται περισσότερο όταν σπουδάζουν στο εξωτερικό, ταυτόχρονα όμως μπορεί να δυσκολεύονται περισσότερο από τους άλλους. Δεν μπορούν να νιώσουν ανεξάρτητοι, αυτόνομοι και να σταθούν εύκολα στα πόδια τους. Αυτό δε σημαίνει βέβαια ότι δεν το πετυχαίνουν αργότερα, όταν σιγά σιγά συνηθίζουν στο νέο τρόπο ζωής.

Όπως αναφέρθηκε προηγουμένως, οι φοιτητές που έχουν συμμετάσχει σε προγράμματα φοίτησης στο εξωτερικό έχουν ένα όφελος παράπάνω στην εύρεση εργασίας καθώς οι εργοδότες αναγνωρίζουν αυτή την κίνηση. Θεωρούν μάλιστα ότι οι φοιτητές που έχουν σπουδάζει στο εξωτερικό είναι αυτόνομοι, ανεξάρτητοι, πρόθυμοι να αντιμετωπίσουν νέες προκλήσεις και ικανοί να ανταπεξέλθουν σε ποικίλα προβλήματα και καταστάσεις.

Οι αναμνήσεις από μια τέτοια εμπειρία θα κρατήσουν μια ζωή. Φωτογραφίες, εικόνες από την καθημερινότητα, από ταξίδια θα φέρνουν πάντα στη μνήμη στιγμές που έζησαν οι φοιτητές στη συγκεκριμένη περίοδο της ζωής τους.

Η κινητικότητα των Ελλήνων φοιτητών: Οφέλη και δυσκολίες

Στο Πανεπιστήμιο Πατρών διεξήχθη μια έρευνα από τους Raïkou, N. και Karalis, T. (2007) που ασχολήθηκε με τους φοιτητές που συμμετείχαν στο πρόγραμμα Erasmus από το 2000 έως το 2005. Στόχος της έρευνας είναι να δούμε πώς αντιλαμβάνονται οι Έλληνες φοιτητές τη συμμετοχή στο Erasmus, ποιά προβλήματα και δυσκολίες τυχόν αντιμετωπίζουν, όπως και ποιά είναι τα οφέλη που εισπράττουν από τη συμμετοχή αυτή. Για τις ανάγκες της έρευνας, οι συμμετέχοντες, μετά την επιστροφή τους στη χώρα τους συμπλήρωσαν ερωτηματολόγια και απάντησαν σε ερωτήσεις σε μορφή συνέντευξης. Από τους 228 φοιτητές που συμμετείχαν, οι 144 συμπλήρωσαν ερωτηματολόγια (60 άνδρες, 84 γυναίκες).

Μια πλευρά της διεθνοποίησης είναι η κινητικότητα των φοιτητών, η οποία αφορά τη μετακίνησή τους από μια χώρα σε μια άλλη για σπουδές για μεγάλο ή μικρό χρονικό διάστημα. Με την ένταξη της χώρας στην Ευρωπαϊκή Ένωση και την ίδρυση των προγραμμάτων που ωθούν και προάγουν την κινητικότητα των φοιτητών, παρατηρήθηκε πιο οργανωμένη κινητικότητα από τα μέσα του 1990 κι έπειτα.

Σύμφωνα με τους Deutsch et al. (1968) (Raïkou and Karalis, 2007) η κινητικότητα των φοιτητών από διαφορετικές χώρες και εκτός των συνόρων είναι ιδιαίτερα σημαντική καθώς επιτρέπει άμεση επαφή ανάμεσα στους ανθρώπους από διαφορετικές εθνικότητες και διαφορετικά περιβάλλοντα. Αυτό έχει ως αποτέλεσμα τη δημιουργία της αίσθησης του «εμείς». Φανερά επηρεασμένος από τον Deutsch, ο Fligstein (2008) (Raïkou and Karalis, 2007) έκανε μια παρόμοια δήλωση σχετικά με την ευρωπαϊκή ταυτότητα και αναφέρεται στις σχέσεις μεταξύ των Ευρωπαίων. Συγκεκριμένα υποστηρίζει ότι οι άνθρωποι εξαιτίας των διαπροσωπικών τους σχέσεων «θα δουν ο ένας τον άλλο όχι τόσο με διακρίσεις με βάση την εθνικότητα, μεταξύ Ιταλών και Γάλλων, αλλά περισσότερο ως άτομα που μοιράζονται κοινά ενδιαφέροντα, μια διαδικασία που θα καταλήξει να βλέπουν τους εαυτούς τους περισσότερο ως Ευρωπαίους και λιγότερο ως ο καθένας με (διαφορετική) εθνική ταυτότητα» (Fligstein, 2008 :139) (Raïkou and Karalis, 2007).

Από τότε που σταμάτησε να υπάρχει έλεγχος μεταξύ των συνόρων των Ευρωπαϊκών χωρών, τα ταξίδια από τη μια χώρα στην άλλη έγιναν ευκολότερα. Οι άνθρωποι είχαν πλέον την ευκαιρία να ταξιδεύουν πιο συχνά και να αλληλεπιδράσουν μεταξύ τους αναπτύσσοντας έτσι μια κοινή ταυτότητα. Αυτό, φυσικά, βοήθησε την Ευρωπαϊκή Ένωση να ενισχύσει τη στήριξη της Ευρωπαϊκής Ολοκλήρωσης.

Υποτροφία και Βαθμολογία

Στον φοιτητή παρέχεται υποτροφία για τη διαμονή του στο εξωτερικό η οποία διατίθεται προκειμένου να καλύψει τα περαιτέρω έξοδα μεταφορών και όχι για να καλυφθούν οι βιοτικές του ανάγκες και τα προσωπικά του έξοδα. Ανάλογα με το Ίδρυμα Υποδοχής, η υποτροφία δίνεται στο φοιτητή είτε κατά τη διάρκεια της διαμονής του στο εξωτερικό είτε αφού επιστρέψει στη χώρα του. Επιπλέον, ο φοιτητής δεν καταβάλλει στο Πανεπιστήμιο υποδοχής δίδακτρα, έξοδα εξετάσεων, έξοδα για πρόσβαση σε εργαστήρια ή σε βιβλιοθήκες. Έχει πρόσβαση σε όλα χρησιμοποιώντας κάποια κάρτα ή κωδικό που του έχει δοθεί από το Πανεπιστήμιο.

Μετά το πέρας του διαστήματος που έχει οριστεί να παραμείνει ο φοιτητής στο εξωτερικό, του δίνεται αναλυτική βαθμολογία των μαθημάτων που έχει παρακολουθήσει, εφόσον έχει εξεταστεί είτε με γραπτές/προφορικές εξετάσεις είτε με κάποιου είδους προσωπικής εργασίας που έχει ανατεθεί από τον καθηγητή. Ορισμένες φορές οι κοινές εξετάσεις για τους φοιτητές από άλλες χώρες στη χώρα Υποδοχής δεν είναι καθόλου απλές. Για το λόγο αυτό, οι εργασίες που αναλαμβάνει ο φοιτητής να κάνει είναι, φυσικά, δύσκολες καθώς κατ' αρχήν είναι σε διαφορετική γλώσσα(τις περισσότερες φορές) και ταυτόχρονα φαίνονται οι δυνατότητές του κι αν μπορεί να ανταποκριθεί σε αυτές τις απαιτήσεις.

Το έγγραφο με την αναλυτική βαθμολογία και τις διδακτικές μονάδες είναι υπογεγραμμένο από το Πανεπιστήμιο υποδοχής και αναγνωρίζεται πλήρως από το Πανεπιστήμιο προέλευσης. Επομένως, αν τα μαθήματα που είχε συμπληρώσει ο φοιτητής πριν πάει στο εξωτερικό συμπίπτουν με εκείνα στη δική του χώρα, αναγνωρίζονται και έχει το δικαίωμα να μη συμμετέχει στις εξετάσεις του εξαμήνου στη χώρα του εφόσον έχει ήδη βαθμό στα συγκεκριμένα μαθήματα.

Είναι απαραίτητο για το φοιτητή να συγκεντρώσει είκοσι (20) διδακτικές μονάδες στο Πανεπιστήμιο Υποδοχής εφόσον έχει κάνει συμφωνία για τρεις (3) μήνες, τριάντα (30) για έξι (6) μήνες και εξήντα (60) για ένα ακαδημαϊκό έτος.

Εφόσον ο φοιτητής έχει συγκεντρώσει τις απαραίτητες διδακτικές μονάδες, όταν επιστρέψει στη χώρα του γίνεται η αναγνώριση των μαθημάτων. Ο φοιτητής ζητάει το έγγραφο «Transcript of Records» από την Γραμματεία του Τμήματός του και επισυνάπτει αντίγραφα των βαθμολογιών από κάθε μάθημα για το οποίο εξετάστηκε επιτυχώς στο εξωτερικό. Έτσι, χορηγείται το Πιστοποιητικό Σπουδών Αναγνώρισης Erasmus, που προωθείται στο Τμήμα Σπουδών του Τμήματος του φοιτητή για να συμπληρωθούν οι νέες βαθμολογίες στην Αναλυτική του Βαθμολογία.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 3^ο : Τα προγράμματα ανταλλαγής φοιτητών αξίζουν τον κόπο;

Σύμφωνα με την έρευνα (Wolter, S. C. and Messer, D.) που πραγματοποιήθηκε για τους φοιτητές της Ελβετίας (χρονικής περιόδου 1999-2001), το πρόγραμμα ανταλλαγής φοιτητών παρατείνει το χρόνο σπουδών των φοιτητών. Άρα για ποιο λόγο να σπουδάσει κανείς ένα χρόνο παραπάνω; Τι μπορεί να του προσφέρει το πρόγραμμα ανταλλαγής φοιτητών;

Αρχικά, πριν από αρκετά χρόνια, το διάστημα σπουδών στο εξωτερικό σε ένα άλλο Πανεπιστήμιο εκτός εκείνου που μέχρι τότε σπούδαζε ο φοιτητής ήταν απαραίτητο βήμα για τις σπουδές του. Αργότερα όμως, η παρακολούθηση του φοιτητή σε ένα άλλο Πανεπιστήμιο για συνέχεια των σπουδών του απευθυνόταν σε υψηλότερα κοινωνικοοικονομικά στρώματα.

Η Ελβετία συμμετέχει στο πρόγραμμα Erasmus από το 1992, παρόλο που δεν ανήκει στις χώρες της Ευρωπαϊκής Ένωσης. Μάλιστα, ο αριθμός των φοιτητών που συμμετέχουν στο πρόγραμμα έχει αυξηθεί εκπληκτικά καθώς τα Πανεπιστήμια της Ελβετίας παρέχουν τη δυνατότητα αναγνώρισης των μαθημάτων και των διδακτικών μονάδων στους φοιτητές και από άλλα Πανεπιστήμια του εξωτερικού. Συγκεκριμένα, το 1991 το ποσοστό των φοιτητών που σπούδασε σε άλλη χώρα ήταν 50% και το 2001 έφτασε στο 75%. Αυτοί οι φοιτητές, μάλιστα, παρέμεναν στο εξωτερικό παραπάνω από ένα εξάμηνο. Οι φοιτητές που πήγαιναν για σπουδές σε άλλη χώρα για τουλάχιστον ένα εξάμηνο το 1991 ήταν λιγότεροι από 15% ενώ το 2001 ο αριθμός αυξήθηκε σε περισσότερο από 25% (Obogune, K., 2009).

Σύμφωνα με έρευνες παλαιότερων ετών, αυτό που παρακινούσε τους Ελβετούς φοιτητές να σπουδάσουν στο εξωτερικό ήταν κατ' αρχήν η καλύτερευση της ξένης γλώσσας (79,8%). Έπειτα, η επιθυμία τους να μάθουν περισσότερα απ' όσα ήδη γνώριζαν αποτέλεσε το δεύτερο λόγο (69,8%) ενώ λίγοι φοιτητές (18,6%) αναφέρθηκαν στην ανάπτυξη χρήσιμων σχέσεων (Obogune, 2009).

Το πρόγραμμα ανταλλαγής φοιτητών φυσικά βοηθά στην εύρεση εργασίας μετά την αποφοίτηση του φοιτητή. Εντούτοις, οι φοιτητές όταν τελειώνουν τις σπουδές τους προτιμούν να κάνουν ένα μεταπτυχιακό και να συνεχίσουν τις σπουδές τους.

Όταν είσαι «φοιτητής Erasmus»

Από το Πανεπιστήμιο Πατρών (Raïkou, N. and Karalis, T., 2007) έλαβαν υπόψη τους για την έρευνα τους λόγους που οι φοιτητές επιθυμούν να συμμετάσχουν στο πρόγραμμα και τις συνθήκες ή τα προβλήματα που μπορεί να αντιμετωπίζουν. Η έρευνα έδειξε ότι ο πρώτος λόγος που επιθυμούν να συμμετάσχουν είναι να αποκτήσουν «Ευρωπαϊκή εμπειρία» κι άλλοι, δευτερεύοντες λόγοι αφορούν την ίδια τη φοίτηση, την εμπειρία σε νέα περιβάλλοντα και, τέλος, πολιτιστικοί λόγοι. Η εκμάθηση μιας ξένης γλώσσας δε συμπεριλαμβάνεται συχνά στους λόγους

συμμετοχής των φοιτητών, καθώς μόνο λίγοι φοιτητές αποφασίζουν να συμμετάσχουν στο πρόγραμμα Erasmus έχοντας υπόψη τους επαγγελματικά σχέδια.

Οι περισσότεροι από τους συμμετέχοντες στην έρευνα παρέμειναν στο εξωτερικό από 3 μέχρι 6 μήνες, λίγοι όμως παραμένουν μέχρι μόνο 3 μήνες. Οι φοιτητές του Πανεπιστημίου Πατρών φαίνεται να προτιμούν συγκεκριμένες χώρες (όπως είναι η Γερμανία, η Γαλλία, η Ισπανία και η Ιταλία) περισσότερο από άλλες χώρες της Ευρώπης. Αξίζει να σημειωθεί ότι η Αγγλία παρόλο που είναι στην πρώτη θέση για τους Έλληνες φοιτητές όσον αφορά το σύστημα των προπτυχιακών σπουδών και που οι Έλληνες είναι περισσότερο εξοικειωμένοι με τα αγγλικά ως ξένη γλώσσα, δε φαίνεται να είναι από τις πρώτες επιλογές τους για τα προγράμματα ανταλλαγής.

Όσον αφορά τη στέγαση, το 70,4% των φοιτητών δήλωσε ότι το ίδρυμα της χώρας που επισκέφθηκε βοήθησε περισσότερο στην έυρεση στέγης και στην επίλυση των προβλημάτων που αντιμετώπιζαν οι Erasmus φοιτητές. Έτσι, λοιπόν, το 86,8% των φοιτητών έδειξε ικανοποιημένο με τον τρόπο που τους δέχθηκε το ίδρυμα στη χώρα που επισκέφθηκαν.

Το πιο συχνό πρόβλημα που αντιμετωπίζουν οι φοιτητές Erasmus είναι η χρηματοδότηση από το πρόγραμμα. Μόνο το 11% θεώρησε την υποτροφία επαρκή. Εδώ αξίζει να αναφερθεί, ότι παρότι στην Ελλάδα η ανώτατη εκπαίδευση παρέχεται αποκλειστικά από το κράτος, οι πόροι των οικογενειών των φοιτητών αποτελούν τη μοναδική πηγή χρηματοδότησης, καλύπτοντας το μεγαλύτερο μέρος των εξόδων από τις προπτυχιακές στις μεταπτυχιακές σπουδές. Σύμφωνα με την έρευνα, ο κύριος λόγος που ξοδεύονται χρήματα κατά τη διάρκεια του Erasmus είναι η διαφορά στον τρόπο ζωής (κόστος) ανάμεσα στην Ελλάδα και τις περισσότερες ξένες χώρες. Συγκεκριμένα, επιπλέον χρηματοδότηση χρειάστηκε στην Ισπανία, Γαλλία, Γερμανία και Αγγλία.

Ακαδημαϊκά ζητήματα

Ο τρόπος εξέτασης διαφέρει από Πανεπιστήμιο σε Πανεπιστήμιο. Το 63,6% των φοιτητών αναφέρει ότι δεν είχε γραπτές εξετάσεις στο Πανεπιστήμιο όπου παρακολούθησε τα μαθήματα αλλά ο τρόπος εξέτασης έγινε μέσω γραπτών εργασιών ή προφορικών εξετάσεων (Raϊκου, N.; Karalis, T., 2007).

Παρόλο που οι φοιτητές του Πανεπιστημίου της Πάτρας δε θεωρούν βασική αιτία για τη συμμετοχή τους στο πρόγραμμα Erasmus την εκμάθηση της ξένης γλώσσας, είναι απαραίτητο να γνωρίζει κάποιος τη γλώσσα καθώς χρησιμοποιείται συχνά σε καθημερινή βάση τόσο εντός όσο κι εκτός του Πανεπιστημίου. Το 59,7% των φοιτητών δήλωσε ότι είχε παρακολουθήσει εντατικά μαθήματα γλώσσας πριν το Erasmus και το 20,6% ότι είχε διδαχθεί κάποτε (στο Δημοτικό σχολείο) τη γλώσσα, είχαν δηλαδή μια μικρή επαφή με τη γλώσσα.

Οφέλη, προβλήματα και προτάσεις

Το κύριο όφελος των φοιτητών του Πανεπιστημίου της Πάτρας (Raïkou and Karalis, 2007) είναι η εμπειρία του να ζει και να σπουδάζει κάποιος στο εξωτερικό.

Ενδεικτικά αναφέρονται κάποιες από τις απόψεις των συμμετεχόντων:

«Το ακαδημαϊκό όφελος δεν ήταν τόσο σπουδαίο όσο η ευρωπαϊκή εμπειρία της Ευρώπης. Μετά από αυτό νιώθεις ότι είναι πιο εύκολο να ταξιδεύεις, να ζεις και να εργάζεσαι σε άλλες ευρωπαϊκές χώρες. Συνειδητοποιείς ότι οι άλλοι δεν είναι τόσο διαφορετικοί από εσένα» ... λέει μια φοιτήτρια του Πανεπιστημίου Πατρών.

«Είναι μια εμπειρία που σε κάνει να ξεπερνάς κάθε αναστολή και φόβο για το άγνωστο που μπορεί να νιώθεις σε μια ξένη χώρα, γιατί μπαίνεις στη διαδικασία να καταλάβεις ότι στην πραγματικότητα δεν είμαστε τόσο διαφορετικοί» ... λέει ένας φοιτητής.

«Το θεωρούσα, κι ακόμα το θεωρώ, μια φοβερή εμπειρία, να ταξιδεύεις και να μένεις στο εξωτερικό, μπαίνοντας σε ένα άλλο σύστημα με τέτοια ευκολία και προσαρμόζοντας αμέσως. Αμέσως μετά, θεώρησα πολύ εύκολο να πάω πάλι σε μια άλλη χώρα, είτε για σπουδές είτε για εργασία» ... λέει μια φοιτήτρια.

«Είναι μοναδική εμπειρία να ζεις σαν Ευρωπαίος πολίτης μεταξύ άλλων εθνικοτήτων χωρίς διαφορές» ... λέει μια φοιτήτρια.

«Μετά την εμπειρία αυτή θα πήγαινα εύκολα σε άλλη χώρα, διαφορετική από αυτή που επισκέφθηκα» ... λέει ένας φοιτητής.

«Αυτό που με εντυπωσίασε ήταν ότι, παρόλο που προερχόμασταν από διαφορετικές χώρες και πολιτισμούς, κι όμως επικοινωνούσαμε, κάναμε τα ίδια πράγματα, συνυπηρχαμε και συνεργαζόμασταν, ζούσαμε μαζί χωρίς το παραμικρό πρόβλημα» ... λέει μια φοιτήτρια.

Όπως φαίνεται, λοιπόν, από την έρευνα, οι φοιτητές από το Πανεπιστήμιο της Πάτρας συμμετέχουν σε προγράμματα ανταλλαγής φοιτητών κυρίως για να προσκομίσουν την εμπειρία του να σπουδάζει κανείς σε μια άλλη Ευρωπαϊκή χώρα, να ζήσουν σε ένα διαφορετικό περιβάλλον όπως και να γνωρίσουν τα πολιτιστικά χαρακτηριστικά άλλων χωρών. Η διάρκεια φοίτησης και παραμονής τους στο εξωτερικό ποικίλλει από 3 έως 6 μήνες ενώ για κάποιους κρατάει μόνο μέχρι 3 μήνες. Τόσο το Ίδρυμα Υποδοχής όσο και το Ίδρυμα Προέλευσης στηρίζουν τους φοιτητές και προσπαθούν να επιλύσουν τα προβλήματα που μπορεί να αντιμετωπίζουν, όμως κάποια από τα προβλήματά τους παραμένουν άλυτα όπως:

το κόστος των σπουδων, το οποίο για τους περισσότερους φοιτητές θεωρείται σχεδικά υψηλό, η ξένη γλώσσα, για τις ανάγκες της οποίας οι φοιτητές οφείλουν να παρακολουθήσουν μαθήματα πριν ή κατά τη διάρκεια του Erasmus και τα έξοδα καλύπτονται από τους ίδιους και, τέλος, η στέγαση και άλλα παρεμφερή ζητήματα που απασχολούν τους φοιτητές.

Οι φοιτητές έδειξαν ικανοποιημένοι με το πρόγραμμα Erasmus και δεν το θεωρούν ένα κομμάτι των σπουδών τους που έχει να κάνει καθαρά με το Πανεπιστήμιο αλλά κάτι που είχε αποτελέσματα, στόχους, οφέλη κυρίως σε προσωπικό επίπεδο.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 4^ο : Διαφορετικές γλώσσες – Διαφορετικοί πολιτισμοί

Σύμφωνα με μια έρευνα που πραγματοποιήθηκε το 1990 (Freed, B. F., 1998) για τις εμπειρίες των φοιτητών σχετικά με την εκμάθηση της ξένης γλώσσας όσο καιρό σπούδαζαν στο εξωτερικό, φάνηκε ότι το να μένει κανείς στο εξωτερικό – έστω και για λίγο διάστημα- είναι η καλύτερη βοήθεια και ο καλύτερος τρόπος για να φτάσει σε ένα ικανοποιητικό επίπεδο κάποιος τις γνώσεις του στην ξένη γλώσσα. Στην έρευνα συμμετείχαν 2782 φοιτητές που μάθαιναν γαλλικά, γερμανικά, ιταλικά και ρωσικά.

Σύμφωνα με τους Mohle (1984) και Raupach (1984, 1987) και Mohle και Raupach (1983) (Freed, 1998) , ο μόνος τρόπος να μάθει να μιλάει μια ξένη γλώσσα είναι να πραγματοποιήσει τις σπουδές του στο εξωτερικό. Σύμφωνα με τις έρευνές τους, οι φοιτητές που σπουδάζουν στο εξωτερικό μπορούν να μάθουν να μιλούν σωστά τη γλώσσα όταν αλληλεπιδρούν καθημερινά, λεκτικά, με τους άλλους και μαθαίνουν να μιλούν σαν να είναι ντόπιοι. Ο τρόπος που μιλάνε οι ντόπιοι, οι λέξεις που χρησιμοποιούν και πως μιλάνε επηρεάζει την ομιλία εκείνου που μαθαίνει τη γλώσσα και αυτό τον βοηθάει να τη μάθει σωστά σιγά σιγά.

Οι δύο έρευνες που πραγματοποίησαν αναλύουν τους Γερμανούς που μαθαίνουν να μιλούν γαλλικά από Γάλλους φοιτητές και τους Γάλλους που μαθαίνουν γερμανικά από Γερμανούς φοιτητές. Οι Γερμανοί φοιτητές που σπούδαζαν στη Γαλλία υποστήριζαν ότι τα λάθη που έκαναν στη γραμματική και στην σύνταξη των προτάσεων δε διορθώθηκαν και παρέμειναν έτσι όπως ήταν στην αρχή ακόμα και μετά από επτά μήνες που παρέμειναν στη Γαλλία.

Υπάρχουν πολλές γλώσσες και σχεδόν κάθε χώρα έχει τη δική της γλώσσα, επομένως το δικό της τρόπο να συνομιλήσουν οι άνθρωποι και να συνεννοηθούν. Η γλώσσα αποτελεί τρόπο μεταφοράς μηνυμάτων, καθώς εκφράζουμε τις απόψεις μας, τα συναισθήματά μας και γινόμαστε κατανοητοί στους άλλους προβάλλοντας αρνητική ή θετική στάση απέναντι σε διάφορα ζητήματα της καθημερινότητας. Όταν μιλάνε οι άνθρωποι δίνεται ιδιαίτερη σημασία σε ήχους και σύμβολα καθώς αυτά είναι σημαντικά μέρη που αποτελούν τη γλώσσα. Στη συνεννόησή μας με άλλους ανθρώπους, τηρούμε γλωσσικούς κανόνες και κριτήρια που συμβάλλουν στην αποκωδικοποίηση της.

Με τις διαφορετικές γλώσσες, λοιπόν, κατηγοριοποιείται ο κόσμος μεταξύ των κοινωνιών. Δεν αποτελεί μόνο μέσο συνεννόησης αλλά είναι σύμβολο πολιτιστικής και κοινωνικής ενότητας και διαίρεσης. Καθώς υπάρχει ποικιλία στον τρόπο με τον οποίο κάθε άνθρωπος εκφράζεται, μπορεί να θεωρηθεί και τρόπος αυτό-παρουσίασης.

Καθημερινά χρησιμοποιούμε τη γλώσσα που θεωρείται μέσο δύναμης για όποιον τη χρησιμοποιεί. Ο τρόπος που μιλάει κάποιος, οι λέξεις που χρησιμοποιεί, η σύνταξη των προτάσεων που ακολουθεί, ορίζουν τις ιδέες που εκφράζει και την ακρίβεια της επικοινωνίας που έχει. Πίσω από το περιεχόμενο του μηνύματος, οι

συνομιλητές κοιτάζουν βαθύτερα στο λόγο των συνομιλητών. Συγκεκριμένα, δίνουν έμφαση στον τονισμό και την προφορά, στοιχεία που αποκαλύπτουν την κληρονομιά και το βαθμό της ευγένειας/λεπτότητας που χαρακτηρίζει κάθε άτομο. Επιπλέον, οι λεξιλογικές και γραμματικές γνώσεις δείχνουν τα επίπεδα της εκπαίδευσης, της ωριμότητας ακόμα και της εξυπνάδας.

Ο όρος πολιτισμός μας παραπέμπει στον τρόπο ζωής κάθε χώρας, λαού. Συγκεκριμένα, πρόκειται για τις αξίες, τα πιστεύω, τα πρότυπα, τα γλωσσικά εκφραστικά μέσα, τα πρότυπα σκέψης, τους κανόνες συμπεριφοράς και τους τρόπους επικοινωνίας που κάθε άνθρωπος έχει αναπτύξει προκειμένου να εξασφαλίσει την επιβίωσή του σε συγκεκριμένο περιβάλλον. Δημιουργούνται ομάδες για την αποδοχή των αναγκών κάθε πολιτισμού. Συνεπώς, υπάρχει ισορροπία μεταξύ θετικών και αρνητικών διαστάσεων.

Όσοι πηγαίνουν στο εξωτερικό να ζήσουν υιοθετούν διαπολιτισμική στάση που είναι άρρηκτα συνδεδεμένη με τη γνωριμία του πολιτισμού. Υπάρχουν αρκετές περιπτώσεις όπου, όταν κάποιος (για παράδειγμα ένας φοιτητής) πάει στο εξωτερικό να σπουδάσει, παθαίνει πολιτισμικό σοκ γιατί συνειδητοποιεί ότι δεν έχει τις ίδιες συνήθειες και γενικά τρόπο ζωής και δεν ξέρει πώς να αντιδράσει. Ιδιαίτερα σε κάποιες χώρες νιώθει ακόμα περισσότερο «ξένος» από κάποιες άλλες και συνειδητοποιεί ότι δεν έχει τίποτα κοινό και δεν έχει τις ίδιες συνήθειες με τους ανθρώπους που ζουν σε αυτές τις χώρες.

Οι αντιδράσεις των φοιτητών συνήθως περιλαμβάνουν κατάθλιψη, ο φοιτητής δεν μπορεί να κοιμηθεί, χάνει την όρεξή του για οτιδήποτε, δεν περνά ευχάριστα την ώρα του και δεν μπορεί να παρακολουθήσει τα μαθήματά του καθώς δε βρίσκει ενδιαφέρον και δε βρίσκει λόγο να τα παρακολουθήσει αφού δεν είναι σε θέση να καταλάβει τίποτα. Επίσης, μπορεί να νιώσει ανασφαλής ή να νιώθει εκνευρισμό και ανίκανος να παραμείνει εκεί που βρίσκεται. Αυτό έχει ως αποτέλεσμα να θέλει να γυρίσει στο σπίτι του (και πολλές φορές αυτό πραγματοποιείται), στο περιβάλλον που γνωρίζει καλά και πιστεύει ότι μόνο εκεί, με τα άτομα που ήδη γνωρίζει θα νιώθει ευχάριστα. Σκέφτεται μόνο πράγματα που θυμίζουν το σπίτι του, προβάλλοντάς τα σε αντίθεση με αυτά που συμβαίνουν στη χώρα στην οποία βρίσκεται. Αυτό τον εμποδίζει να συνηθίσει τη νέα του καθημερινότητα, καθώς αυτό απαιτεί κάποιο χρόνο. Από τη στιγμή που είναι αδιάφορος και δεν έχει όρεξη να «εξερευνήσει» τις νέες παραστάσεις, παραμένει στάσιμος στην ίδια κατάσταση με αποτέλεσμα να νιώθει όλο και περισσότερο ευάλωτος.

Στη συνέχεια, ο φοιτητής όταν αρχίσει να μαθαίνει τον πολιτισμό της χώρας που τον φιλοξενεί, θα απαλλαγεί σύντομα από το σοκ που είχε υποστεί και θα μπορέσει να προσαρμόσει τις ανάγκες του ανάλογα. Όταν μπαίνει στη διαδικασία να πλησιάσει και να γνωρίσει τον πολιτισμό μιας άλλης χώρας, δεν ξεπερνά μόνο το φόβο και το άγχος που μπορεί να ένιωθε στην αρχή με την πρώτη επαφή με τον καινούριο πολιτισμό αλλά παρέχει στον εαυτό του δυνατότητα για ανάπτυξη και

μετασχηματισμό. Λαμβάνοντας υπόψη ότι κάποιος εγκαταλείπει κάθε προσπάθεια ένταξης είτε επιστρέφοντας σπίτι, στη χώρα τους είτε κρατώντας απόσταση από το νέο πολιτισμό, αν υπάρχει κάποιος που προσπαθεί σταδιακά να διευρύνει τους ορίζοντές του μαθαίνοντας σιγά σιγά και αναπτύσσοντας νέες προοπτικές και νέες στάσεις συμπεριφοράς, τότε αυτός είναι ο καλύτερος τρόπος να ενταχθεί στο νέο περιβάλλον και να ανταπεξέλθει σε οποιαδήποτε δυσκολία.

«Όταν έμεινα στην Κίνα, πίστευα ότι ο Καναδάς έχει υψηλότερο στάνταρ στο θέμα της ζωής και της εκπαίδευσης. Ως εκ τούτου, ήρθα στον Καναδά. Όταν έφτασα στον Καναδά, συνειδητοποίησα ότι ο τρόπος ζωής ανάμεσα στον Καναδά και την Κίνα είναι πολύ διαφορετικός. Για παράδειγμα, οι Καναδέζοι θέλουν να πλένουν τα δόντια τους μετά το πρωινό ενώ στους Κινέζους αρέσει να πλένουν τα δόντια τους πριν το πρωινό. Αν δεν έπλενα τα δόντια μου (πριν το πρωινό), ένιωθα ναυτία καθώς έτρωγα πρωινό. Νομίζω ότι οι Καναδέζοι έχουν ακριβώς την ίδια αίσθηση όταν βλέπουν τους Κινέζους να τρώνε πόδια κοτόπουλου. Όπως λένε οι Κινέζοι, "όταν φθάνεις σε ένα καινούριο μέρος, καλύτερα να αλλάξεις τις συνήθειές σου για να γίνεις ίδιος με τους ντόπιους". Έτσι λοιπόν, άλλαξα τις συνήθειές μου. Δεν τρώω πόδια κοτόπουλου δημόσια τώρα. Έκανα ό, τι καλύτερο μπορούσα προκειμένου να αποδεχθώ τον πολιτισμό του Καναδά διότι ο Καναδάς μπορεί να μου προσφέρει περισσότερες ευκαιρίες για δουλειά και μπορώ να κερδίσω περισσότερα χρήματα εδώ απ' ό,τι στην Κίνα».

(Κινέζα φοιτήτρια, Απρίλιος 2008)

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 5^ο : Ξενοφιλία έναντι ξενοφοβίας

Σε πολλές περιπτώσεις, οι προερχόμενοι από άλλες χώρες φοιτητές δε νιώθουν άνετα από την πρώτη στιγμή που καταφθάνουν στην ξένη χώρα, γεγονός που τους εμποδίζει να αναπτύξουν εύκολα σχέσεις με τους υπόλοιπους φοιτητές είτε είναι ντόπιοι είτε όχι. Πιο εύκολα, όμως, αναπτύσσουν φιλίες – τουλάχιστον την πρώτη περίοδο – με φοιτητές που συμμετέχουν κι αυτοί στο πρόγραμμα Erasmus καθώς νιώθουν ότι έχουν τα ίδια συναισθήματα κι ότι ο ένας καταλαβαίνει τον άλλον.

Οι φοιτητές Erasmus, οι οποίοι μοιράζονται και μένουν στο ίδιο σπίτι με ντόπιους φοιτητές ή με άλλους Ευρωπαίους, δε σημαίνει απαραίτητα ότι αυτόματα γίνονται κολλητοί φίλοι ή ότι συμμετέχουν σε κάτι περισσότερο από απλή, ανεπίσημη, καθημερινή συνεννόηση.

Σύμφωνα με μια έρευνα των Johnson, L. R. and Williams, C. T. (2011) που πραγματοποιήθηκε για τους Γάλλους φοιτητές που συμμετείχαν στο πρόγραμμα Erasmus, η συμπεριφορά των ντόπιων «όριζε» τη συμπεριφορά των αλλοδαπών και ως εκ τούτου προέκυπταν επιτυχημένες ή αποτυχημένες επαφές μεταξύ τους. Οι ντόπιοι έδειχναν ενδιαφέρον, ίσως και περιέργεια, να γνωρίσουν το «διαφορετικό» των αλλοδαπών. Η ξενοφιλία θεωρήθηκε εκ των προτέρων μια στάση απέναντι στους αλλοδαπούς που ευνοούσε την πλεονεκτική τους θέση. Η στάση των ντόπιων (Βρετανών) απέναντι στους Γάλλους ήταν είτε αντικειμενική και αμερόληπτη είτε αδιάφορη. Εδώ παρατηρείται πολιτική διάσταση όπως κοσμοπολιτισμός έναντι εθνικισμού – περιφερειοποίησης.

Οι φοιτητές που πηγαίνουν στις Ηνωμένες Πολιτείες για να σπουδάσουν με τα προγράμματα ανταλλαγής φοιτητών αντιμετωπίζουν δυσκολίες ως προς την προσαρμογή τους στο νέο περιβάλλον και τις σχέσεις τους με τους ντόπιους. Η σύναψη σχέσεων με ντόπιους φοιτητές υπόσχεται περισσότερη επιτυχία και εμπειρία για τον φοιτητή από μια ξένη χώρα, καθώς συμμετέχει περισσότερο σε δραστηριότητες στη χώρα υποδοχής. Στις Ηνωμένες Πολιτείες όμως αυτό, δυστυχώς, είναι δύσκολο να συμβεί. Δεν είναι πολύ συχνό φαινόμενο οι Αμερικάνοι φοιτητές να συνάπτουν σχέσεις με τους αλλοδαπούς φοιτητές. Ο κύριος λόγος είναι – όχι μόνο στην περίπτωση των Ηνωμένων Πολιτειών – ότι υπάρχουν ορισμένες προκαταλήψεις λόγω πιθανών ιστορικών γεγονότων που επηρέασαν τις σχέσεις μεταξύ των χωρών.

Οι Ηνωμένες Πολιτείες βρίσκονται πάντα σε πρώτη θέση με τους περισσότερους αλλοδαπούς φοιτητές. Κάθε χρόνο φιλοξενούν πολλούς φοιτητές απ' όλο τον κόσμο. Κατά την ακαδημαϊκή χρονιά 2007-2008, ο αριθμός των φοιτητών που πήγαν στις Ηνωμένες Πολιτείες για να σπουδάσουν έφτασε στους 623.805 φοιτητές. Εντούτοις, οι φοιτητές που προέρχονται από άλλες χώρες αντιμετωπίζουν δυσκολίες προσαρμογής στην καθημερινότητα, τον πολιτισμό και την ακαδημαϊκή ζωή. Αντιμετωπίζουν δυσκολίες στη γλώσσα, παρατηρούν

πολιτισμικές διαφορές αλλά, επίσης, είναι δύσκολο να αναπτύξουν σχέσεις με τους ντόπιους φοιτητές και να ενταχθούν στο δικό τους πολιτισμό και τρόπο ζωής.

Μετά την 11^η Σεπτεμβρίου 2001, παρατηρήθηκε στις Ηνωμένες Πολιτείες ξενοφοβία και αυξήθηκαν τα περιστατικά ρατσισμού και ενόχλησης μεταξύ των αλλοδαπών φοιτητών και περισσότερο από εκείνους τους φοιτητές που προέρχονταν από το Ισλάμ, από τις χώρες της Μέσης Ανατολής και της Ασίας.

Το Πανεπιστήμιο του Μισισίπι (Hess, D. J., 1997), το οποίο είναι μεσαίου μεγέθους Πανεπιστήμιο και βρίσκεται σε μια μικρή, νότια πόλη, είναι γνωστό για τις ρατσιστικές του εντάσεις κατά τις οποίες παρατηρείται βία. Μέχρι σήμερα παρατηρούνται διαμάχες που οφείλονται στο ρατσισμό και σε διαφορετικούς πολιτισμούς, μέχρι και σε ποδοσφαιρικούς αγώνες.

Όταν κάποιος είναι «ξένος» σε μια χώρα ή/και νιώθει μόνος του, έρχεται εύκολα σε επαφή με άλλους που βιώνουν την ίδια ακριβώς κατάσταση κι έχουν την ίδια ψυχολογία. Οι πρώτες σχέσεις που συνάπτουν είναι αυτές μεταξύ τους και όχι με τους ντόπιους. Οι δυσκολίες που αντιμετωπίζουν φέρνουν πιο κοντά τον έναν στον άλλον. Σε αυτές τις σχέσεις υπάρχει κατανόηση, υποστήριξη και προκύπτει αργότερα φιλία.

«Την επόμενη μέρα, πήγα στο Πανεπιστήμιο να συναντήσω τους νέους μου καθηγητές και είχα μια ευχάριστη έκπληξη να βρεθώ με άλλους Έρασμους, όπως κι εγώ. Υπήρχαν φοιτητές από τη Βίγο, τη Βαρκελώνη, την Ιταλία, το Παρίσι και τη Λυών. Από εκείνη τη στιγμή και μετά, δεν αισθανόμουν καθόλου εγκαταλειμμένος/η, αφού ήμασταν διάφοροι φοιτητές στην ίδια κατάσταση».

Η επιτυχημένη ενσωμάτωση στο νέο περιβάλλον παίζει σημαντικό ρόλο για την αποτελεσματικότητα του προγράμματος Erasmus καθώς προωθείται η ευρωπαϊκή ταυτότητα. Φαίνεται εξαιρετικά απίθανο οι φοιτητές που νοσταλγούν πολύ το σπίτι τους και μισούν το διάστημα που είναι σε άλλη χώρα να νιώθουν περισσότερο Ευρωπαίοι στη συνέχεια. Πολλές ψυχολογικές έρευνες έχουν δείξει ότι η παραμονή για ένα διάστημα σε μια ξένη χώρα μπορεί να είναι αγχωτική διαδικασία και δε γυρίζουν όλοι πίσω στο σπίτι τους με τις καλύτερες αναμνήσεις (Ward et al, 2001) (Hess, 1997).

Επιπλέον, παίζει ρόλο αν οι φοιτητές πριν το Erasmus έχουν ταξιδέψει σε άλλες χώρες ή αν είναι η πρώτη τους φορά στο εξωτερικό. Όπως επίσης, και αν υπάρχουν φοιτητές που έχουν μεγαλώσει σε πολυπολιτισμικές οικογένειες (για παράδειγμα, ως αποτέλεσμα μεικτού γάμου) ή μιλούν πολλές ξένες γλώσσες, οι οποίοι είναι σε πλεονεκτικότερη θέση και ευνοούνται περισσότερο με αποτέλεσμα να αναπτύξουν πιο δυνατή αίσθηση ευρωπαϊκής ταυτότητας.

Έρευνες έχουν δείξει ότι οι φοιτητές που νιώθουν άνετα και εμπλέκονται στο κοινωνικό πλαίσιο της χώρας υποδοχής, αντιμετωπίζουν πολύ λιγότερο άγχος «διαπολιτισμικής ένταξης» απ' ό,τι οι φοιτητές που δεν μπορούν να ενταχθούν και να νιώσουν άνετα στο καινούριο περιβάλλον (Coelho et al., 1962; Ingman, 2003; Yeh

& Inose, 2003) (Hess, 1997). Επίσης, άλλες έρευνες έδειξαν ότι οι φοιτητές που συναναστρέφονται με τους ντόπιους φοιτητές και δέχονται επιρροές από αυτούς, είναι πιο πιθανό να έχουν επιτυχία στην ακαδημαϊκή τους χρονιά και υψηλότερους βαθμούς και να είναι ευχαριστημένοι από αυτή την επιτυχία τους και την απόδοσή τους απ' ότι εκείνους που δεν έχουν σχέσεις με τους ντόπιους φοιτητές (Kleinberg & Hull, 1979; Lulat & Altbach, 1985; Perrucci & Hu, 1995; Westwood & Barker, 1990). Συνεπώς, όταν δεν έχουν σχέσεις οι αλλοδαποί φοιτητές με τους ντόπιους και δεν εμπλέκονται στην κοινωνική ζωή της χώρας που βρίσκονται, αυτό μπορεί να τους προκαλέσει αρνητικά συναισθήματα, όπως άγχος, κατάθλιψη και να νιώθουν αποξενωμένοι.

Η χώρα υποδοχής οφείλει να διαμορφώσει το πλαίσιο μέσα στο οποίο αναπτύσσονται σχέσεις μεταξύ των ντόπιων και αλλοδαπών φοιτητών. Δημιουργεί τις προϋποθέσεις για αποδοχή και προσαρμογή των ξένων φοιτητών και για την ομαλή ένταξή τους στο νέο περιβάλλον.

Αν η κυρίαρχη κοινωνία επιμένει στην επικράτεια της αφομοίωσης των μειονοτήτων και/ή ανέχεται την πολιτισμική πολυμορφία, τότε μπορεί να μην υπάρξουν επιτυχείς σχέσεις μεταξύ ντόπιων και αλλοδαπών, ακόμα και συγκρούσεις. Για τους φοιτητές που προέρχονται από άλλες χώρες, η αποδοχή δεν έχει να κάνει μόνο με τη χώρα αλλά και με τη χώρα (ως πολίτευμα) και την ακαδημαϊκή κατάρτιση.

«Προσοχή στο πολιτισμικό κενό»

Είναι ιδιαίτερα σημαντικό για τον/την εκπαιδευτικό να αναπτύξει την αίσθηση διαπολιτισμικότητας. Προκειμένου να επιτευχθεί αυτό, οι εν δυνάμει εκπαιδευτικοί περνούν ένα διάστημα, ένα εξάμηνο, σε κάποια ξένη χώρα και αποκτούν έτσι μοναδικές ευκαιρίες για να αντιμετωπίσουν τις εθνοκεντρικές κοσμοθεωρίες τους και να συνειδητοποιήσουν πως ο πολιτισμός κάθε χώρας επηρεάζει τη διδασκαλία και τη μάθηση.

«Παρακαλώ προσοχή στο –πολιτιστικό- κενό» είναι μια φράση που ταιριάζει απόλυτα για τους εκπαιδευτικούς που αφορά το «κενό» που μπορεί να υπάρχει ανάμεσα σε εκείνους και τους μαθητές. Τα προγράμματα που επιτρέπουν σε καθηγητές/δασκάλους να επισκέπτονται και να διδάσκουν για ένα χρονικό διάστημα σε άλλη χώρα τους βοηθά να καταλαβαίνουν πως μπορούν οι πολιτιστικές διαφορές να επηρεάσουν τη μάθηση και να συνειδητοποιήσουν ότι υπάρχει πολιτιστική πολυμορφία (Cushner & Brennan, 2007 ; Heyl & McCathy, 2003) (Marx, H. and Moss, D. M., 2011) (Marx and Moss, 2011). Το «πολιτιστικό κενό» που υπάρχει μεταξύ των Λευκών, μεσαίας τάξης δασκάλων και διαφορετικών πληθυσμών μαθητών και που καταλήγει στο να βιώνουν οι μαθητές πολιτισμικά ασύμβατες εμπειρίες των εκπαιδευτικών, αποτελεί βασικό παράγοντα για να αντιμετωπιστεί αυτό το κενό.

Υποστηρίζεται ότι η διδασκαλία γίνεται πιο ευχάριστη κι είναι αποδοτική όταν οι εκπαιδευτικοί έχουν υπόψη τους όποιες πολιτισμικές διαφορές μπορεί να υπάρχουν. Ο τρόπος διδασκαλίας των εκπαιδευτικών αυτών χρησιμοποιεί την πολιτιστική γνώση (γνώση για τους πολιτισμούς), προηγούμενες εμπειρίες, γίνεται μέσα σε πλαίσια σεβασμού λαμβάνοντας υπόψη τις εθνοτικές διαφορές των μαθητών. Λειτουργεί με αυτό τον τρόπο προκειμένου να κάνει τους μαθητές να αντιμετωπίζουν τη μάθηση διαφορετικά και να είναι αποτελεσματική για τους ίδιους. Το θεμέλιο αυτής της διδασκαλίας είναι «ο τρόπος να καταλάβουμε ότι το σχολείο αλληλεπιδρά με ένα περίπλοκο σύστημα κοινωνικού και πολιτιστικού περιεχομένου το οποίο εμπλουτίζεται τόσο από τους μαθητές όσο και από τους εκπαιδευτικούς που φέρουν δικά τους στοιχεία στην τάξη» (Gay, 2000) (Marx and Moss, 2011).

Τα προγράμματα ανταλλαγής είναι κατάλληλα για τους εν δυνάμει εκπαιδευτικούς, που τους επιτρέπουν να περάσουν ένα διάστημα στο εξωτερικό και τους ωθούν να σκέφτονται και να δρουν διαπολιτισμικά καθώς συνδυάζουν μαθήματα που έχουν σχέση με την πολυπολιτισμικότητα. Επιπλέον, μπορούν να αποτελέσουν ισχυρά μέσα στις προσπάθειές τους να ετοιμαστούν κατάλληλα για να μπορέσουν να συνεργαστούν με διαφορετικής προέλευσης και εθνικότητας φοιτητές/μαθητές, παρέχοντάς τους μια μοναδική ευκαιρία να μάθουν πως να «προσέχουν το πολιτιστικό κενό» που υπάρχει στο περιβάλλον του σχολείου.

Η «κοινότητα Erasmus»

Το αρχικό στάδιο που περνάει ο φοιτητής όταν επισκέπτεται μια άλλη χώρα για να ζήσει ένα διάστημα και να σπουδάσει είναι εκείνο του ενθουσιασμού, αναμειγμένο με νέες συναντήσεις, ποικίλα συναισθήματα, συναισθήματα μοναξιάς, χαράς, λύπης, φόβου, ανυπομονησίας. Τη στιγμή όμως που καταφθάνει στη χώρα υποδοχής και συνειδητοποιεί ότι βρίσκεται μόνος του και ειδικά σε περίπτωση που αντιμετωπίζει προβλήματα συνεννόησης, γλώσσας, επικοινωνίας με τους υπόλοιπους αρχίζει να νιώθει άσχημα και μειονεκτικά. Όταν γνωρίσει άλλους φοιτητές Erasmus που βρίσκονται ακριβώς στην ίδια θέση με τον ίδιο, αρχίζει να νιώθει πιο όμορφα καθώς μοιράζεται τα άγχη του και τις ανησυχίες του με τους άλλους.

Κάποιοι από αυτούς με τον καιρό έρχονται σε επαφή με τους ντόπιους και συνάπτουν σχέσεις με αυτούς και εντάσσονται ευκολότερα στο «ξένο» προς αυτούς περιβάλλον. Σε αυτό το σημείο η «κοινωνία» των αλλοδαπών αρχίζει να διαιρείται σε επιμέρους ομάδες. Έτσι, δημιουργούνται και ομάδες/παρέες με ντόπιους και αλλοδαπούς. Αυτό εξαρτάται από το πόσο σκοπεύει ο φοιτητής να παραμείνει στη χώρα Υποδοχής. Συνηθίζεται, οι φοιτητές που μένουν λίγο διάστημα να συναναστρέφονται κυρίως με άλλους 'Erasmus' φοιτητές ενώ εκείνοι που

συνεχίζουν τις σπουδές τους περισσότερο στην ίδια χώρα να συναναστρέφονται και να αναπτύσσουν σχέσεις με τους ντόπιους.

«Έχοντας σπουδάσει σε ένα ιταλικό ακαδημαϊκό περιβάλλον, συμμετείχα στην κοινότητα Erasmus, όπως και κάθε φοιτητής από την Ε.Ε. Η έκφραση 'κοινότητα Erasmus' δικαιολογημένα έχει αυτό το όνομα. Όντως, από τη στιγμή που φθάνουν στην (ξένη) χώρα οι φοιτητές που συμμετέχουν στο πρόγραμμα ανταλλαγής διαμορφώνουν μια ενωμένη ομάδα, μέσα στην οποία γεννιούνται πολλές φιλίες».

Δυστυχώς, αυτό συμβαίνει από τη στιγμή που οι Erasmus φοιτητές θα αναπτύξουν αυτή τη στάση απέναντι στους ντόπιους και θα διαμορφώσουν την κοινότητα Erasmus. Αυτό τους απομονώνει και δεν τους επιτρέπει να έρθουν σε επαφή, να προσεγγίσουν και να αλληλεπιδράσουν με τους ντόπιους. Στην κοινότητα Erasmus νιώθουν πιο άνετοι και πιο σίγουροι, διότι σχεδόν όλοι έχουν τα ίδια συναισθήματα.

Βέβαια, έχει παρατηρηθεί και σίγουρα υπάρχουν φοιτητές που νιώθουν πιο ασφαλείς όταν συνυπάρχουν με ντόπιους φοιτητές, καθώς εκείνοι γνωρίζουν καλύτερα την πόλη στην οποία βρίσκονται και φυσικά τη γλώσσα, κάτι που βοηθά στην εξυπηρέτηση των φοιτητών στην καθημερινή τους ζωή.

«Από τις πρώτες κιόλας μέρες, οι Erasmus φοιτητές βρίσκονται 'περιορισμένοι' όλοι μαζί: Έχουν το δικό τους ρυθμό ζωής, ο οποίος διαφέρει από εκείνον των Δανών κι έχουν τα δικά τους πάρτι. Το αποτέλεσμα είναι ότι, καθώς πλησιάζει ο Ιούνιος, ο 'ξένος' φοιτητής δε γνωρίζει σχεδόν κανέναν Δανό».

Όταν ο Karl Deutsch και οι συνεργάτες του (1968 :36) (Marx and Moss, 2011) μιλούν για την αίσθηση της κοινότητας, για την αίσθηση τους «εμείς», την εμπιστοσύνη, την αμοιβαία συμπάθεια και την αναγνώριση όσον αφορά την εικόνα του εαυτού και τα ενδιαφέροντα του καθένα σαν αποτέλεσμα της διαδικασίας διεθνούς ολοκλήρωσης, είναι εμφανές ότι δεν έχουν στο μυαλό τους την ταυτότητα που αποκτά κάποιος μετά από την επαφή με άλλες εθνικότητες. Παρ' όλα αυτά, ο Deutsch, όπως και άλλοι μελετητές του εθνικισμού (για παράδειγμα, Kohn, 1995 ; Renan, 1996) δεν αντιλαμβάνονταν την εθνική ταυτότητα σαν κάτι άκαμπτο το οποίο δε θα μπορούσε σε καμία περίπτωση να επεκταθεί πέρα από τα στενά βασίλεια του έθνους-κράτους. Ήταν μια εποικοδομητική κατανόηση από συλλογικές ταυτότητες οι οποίες οδήγησαν τον Deutsch και τους συνεργάτες τους (1998) να υποστηρίξουν

ότι η υπερεθνική ολοκλήρωση θα μπορούσε να οδηγήσει σε μια υπερεθνική ταυτότητα, και τον Fligstein (2008), σύμφωνα με τη θεωρία του Deutsch, να συμφωνήσει ότι η αυξημένη κινητικότητα μεταξύ των συνόρων προωθεί την «Ευρωπαϊκή εθνική ταυτότητα».

Η σύναψη σχέσεων με Ευρωπαίους που προέρχονται από διαφορετικά εθνικά υπόβαθρα, δεν μπορεί να υποτιμηθεί, καθώς θεωρείται ιδιαίτερα σημαντική. Παρ' όλα αυτά απειλεί κατά κάποιον τρόπο την επαφή με τους ντόπιους, οι οποίοι ζουν σε συνηθισμένες συνθήκες, έχοντας συγκεκριμένο τρόπο ζωής και δεν μπορούν να αντιληφθούν τον τρόπο ζωής που εφαρμόζουν οι φοιτητές όταν έρχονται από άλλες χώρες. Έρχονται αντιμέτωποι με μια πολυδιάστατη πρόκληση να εξοικειωθούν με την ιδέα της ετερότητας, να γνωρίσουν τα έθιμα και τον τρόπο ζωής των φοιτητών άλλων χωρών και να ενταχθούν στο πλαίσιο της διαπολιτισμικότητας.

Εντούτοις, κάποιοι από τους ντόπιους συμμετέχουν σε δραστηριότητες που οργανώνονται για τους Erasmus φοιτητές, σε εκδρομές, γιορτές, συγκεντρώσεις και πολλές φορές μαθήματα. Ιδιαίτερα στα μαθήματα, οι ξένοι φοιτητές χρειάζονται πολλές φορές τη βοήθεια των ντόπιων προκειμένου να καταλάβουν το περιεχόμενο του μαθήματος, να σημειώσουν πράγματα που δεν έχουν καταλάβει, εφόσον – πολλές φορές- διδάσκονται σε ξένη γλώσσα.

«Προκειμένου να βελτιωθεί η δράση (ανταλλαγής φοιτητών Erasmus), θα ήταν απλώς απαραίτητο να προχωρήσουμε στις σχέσεις απ' ότι οι Erasmus υποστηρίζουν ανάμεσα στους αλλοδαπούς και τους αυτόχθονες. Από τη μια πλευρά, όσον αφορά τους 'ξένους' φοιτητές, τα πηγαίνουν καλά μεταξύ τους, πιστεύω. Από την άλλη όμως, οι δεσμοί μεταξύ των 'ξένων' φοιτητών και των Γερμανών μού φαίνεται ότι πρέπει να καλυτερεύσουν. Η δημιουργία δεσμών είναι μια από τις απαραίτητες καταστάσεις για επιτυχημένη συμβίωση. Ωστόσο, αυτό δεν είναι πάντα απλό».

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 6^ο

Αναλυτική προσέγγιση του προγράμματος Erasmus κατά την περίοδο 1987-2009 Προγράμματα ανταλλαγής σε Αυστραλία και Νέα Ζηλανδία

Στη διάρκεια της δεκαετίας 1990 έγιναν οι εξής παρατηρήσεις:

Το 1988/89 παρατηρήθηκε μεγάλη κινητικότητα μεταξύ των χωρών Γερμανία, Γαλλία και Μεγάλη Βρετανία (συγκεκριμένα, το 62% των φοιτητών). Λίγα χρόνια αργότερα, το 1997/98 μόνο το 49% των φοιτητών έδειξαν ενδιαφέρον για σπουδές στο εξωτερικό.

Ο James Coleman (Daly, A.J. and Barker, M., 2005) σημειώνει ότι τα στερεότυπα, τα οποία είναι βαθιά ριζωμένα σε μια κοινωνία, και ο πολιτισμός στον οποίο ζούνε οι άνθρωποι αποκτήθηκαν στο Δημοτικό και το Γυμνάσιο και ότι είναι δύσκολο να απαλλαγούν από αυτό.

Όταν ο άνθρωπος έχει ζήσει αρκετά χρόνια σε μια χώρα, έχει αποδεχθεί τις αξίες, τους κανόνες συμπεριφοράς που έχει ο πολιτισμός στον οποίο ανήκει. Αυτό έχει ως αποτέλεσμα, όταν απομακρυνθεί από τη χώρα του, να φαίνεται (και να νιώθει και ο ίδιος ότι είναι) ακατόρθωτο και δύσκολο να αποκολληθεί από τις ιδέες, τις αξίες, τις αντιλήψεις στις οποίες πίστευε μέχρι τότε.

Η Corradi (Daly and Barker, 2005) υποστήριξε τη σπουδαιότητα και τη συνεισφορά των μαθητών/φοιτητών που συμμετέχουν στο πρόγραμμα και τόνισε ότι ο στόχος τους δεν ήταν η εκμάθηση ξένων γλωσσών ούτε η πρόοδος της ακαδημαϊκής τους γνώσης. Έδωσε έμφαση στο κέρδος της εμπειρίας που απέκτησαν κατά τη διαμονή τους σε άλλη χώρα και πολιτισμό. Κατέληξε στο συμπέρασμα ότι, κατά τη διάρκεια της ανταλλαγής, οι φοιτητές συνειδητοποιούν ότι όποιος ανήκει σε διαφορετικό πολιτισμό δεν είναι απαραίτητα «άγνωστος», «όχι φίλος».

Αντιθέτως, σε αυτή την περίπτωση γίνεται κάθε προσπάθεια αποφυγής ψυχολογικών ενεργειών/επιδράσεων που προκαλούνται από την αίσθηση μειονότητας (Corradi, 2006).

Όταν οι φοιτητές που έχουν μείνει για ένα διάστημα στο εξωτερικό επιστρέψουν σπίτι τους, τότε συνειδητοποιούν και βλέπουν τα πράγματα διαφορετικά από πριν. Νιώθουν και είναι πιο έμπειροι, πιο ανεξάρτητοι και αυτόβουλοι, έχουν ζήσει την εμπειρία του να βρίσκεται κάποιος σε ξένη χώρα. Είναι σε θέση να επιχειρηματολογήσουν πιο σωστά σε θέματα που αφορούν διαφορετικούς πολιτισμούς και αναθεωρούν όταν παρατηρούν τη διαφορά στον εαυτό τους όταν έφτασαν στην ξένη χώρα και όταν έχουν γυρίσει πίσω στη δική τους χώρα.

Οι Willis και Coleman (Daly and Barker, 2005) τονίζουν θετικές συνέπειες στη συμπεριφορά των φοιτητών όταν πηγαίνουν στο εξωτερικό να σπουδάσουν και να ζήσουν ένα διάστημα.

Σύμφωνα με την έρευνα των Engberg, Hurtado και Meader (Daly and Barker, 2005), οι Βρετανοί που έχουν πάει για σπουδές στη Γαλλία, στην επιστροφή τους λένε ότι οι Γάλλοι δεν είναι τόσο εργατικοί και σοβαροί – κυριότερα και πιο συνήθη στερεότυπα για τους Γάλλους – αλλά ευαίσθητοι, υπομονετικοί και ανεκτικοί. Οι νέοι σε ηλικία άνθρωποι όταν συναναστρέφονται με συνομήλικούς τους διαφορετικής εθνικότητας είναι ανοιχτοί και πρόθυμοι να κατανοήσουν και να δεχθούν τους ανθρώπους με διαφορετικές αντιλήψεις.

Στη διάρκεια της δεκαετίας 2000 έγιναν οι εξής παρατηρήσεις:

Το 2007 ήταν η χρονιά που συμπληρώθηκαν και γιορτάστηκαν είκοσι (20) χρόνια Erasmus και αναδείχθηκε ένα από τα πιο επιτυχημένα προγράμματα για την προώθηση της διεθνοποίησης και του Εξευρωπαϊσμού.

Σύμφωνα με τον Jan Figel (Επίτροπος της Ευρώπης για την Εκπαίδευση, Κατάρτιση, Πολιτισμό και Νεολαία), το πρόγραμμα Erasmus έγινε 1) «πολιτικό εργαλείο της ήπιας δύναμης της Ε.Ε.», καθώς οι φοιτητές που αναγνωρίζουν τους εαυτούς τους ως Ευρωπαίους, προφανώς θα στηρίζουν το Ευρωπαϊκό σχέδιο (Sauzet, 2008), και 2) «κοινωνικό και πολιτικό φαινόμενο», διότι υπάρχει πρόοδος της επικοινωνίας και της συνεργατικότητας, γεγονός που βοηθά/οδηγεί στην κατανόηση άλλων πολιτισμών.

Προγράμματα Ανταλλαγής Φοιτητών: Αυστραλία και Νέα Ζηλανδία

Η Αυστραλία και η Νέα Ζηλανδία έχουν ένα παρόμοιο πρόγραμμα ανταλλαγής φοιτητών με το Erasmus, το λεγόμενο UMAP πρόγραμμα (University Mobility in the Asia and the Pacific) που καθιερώθηκε το 1993.

Στην περίοδο 1996-2001 σημειώθηκε μεγαλύτερη κινητικότητα των φοιτητών της Νέας Ζηλανδίας χρόνο με το χρόνο στο πρόγραμμα ανταλλαγής. Το 1996 συμμετείχαν μόλις 16 φοιτητές ενώ το 1997 συμμετείχαν 12. Το 1998 πήραν μέρος 30 φοιτητές, το 1999 57 φοιτητές, το 2000 97 φοιτητές και το 2001 συμμετείχαν 164 φοιτητές (Daly and Barker, 2005).

Την περίοδο 1993-1997, αυξήθηκε σημαντικά ο αριθμός των Αυστραλών φοιτητών στο πρόγραμμα UMAP. Συγκεκριμένα, το έτος 1993 συμμετείχαν 634 φοιτητές, το 1994 συμμετείχαν 1009 φοιτητές, το 1995 1298 φοιτητές, το 1996 1308 φοιτητές και το 1997 συμμετείχαν 1401 φοιτητές. Οι αυστραλιανοί φοιτητές που συμμετέχουν

είναι συνήθως 20-21 ετών (69%). Ο μικρότερος σε ηλικία φοιτητής που συμμετέχει σε πρόγραμμα ανταλλαγής φοιτητών είναι 18 ετών.

Σύμφωνα με τον Yachimowicz (1987), οι φοιτητές των αμερικανικών κολλεγίων, οι οποίοι σπούδασαν στο εξωτερικό για ένα έτος, φάνηκε να έχουν περισσότερη γνώση για τον πολιτισμό και την πολιτική σε σχέση με εκείνους που δε συμμετείχαν και δεν είχαν παρόμοιες γνώσεις.

Σύμφωνα με την έρευνα του Zhai (2000), οι φοιτητές που μένουν για ένα διάστημα στο εξωτερικό υιοθετούν παγκόσμια αντίληψη, διαπολιτισμική ευαισθησία και είναι ανοιχτοί στο θέμα της πολιτισμικής πολυμορφίας. Οι φοιτητές που δε συμμετέχουν σε παρόμοιο πρόγραμμα, διδάσκονται επίσης τις διαφορές που υπάρχουν μεταξύ διαφόρων πολιτισμών και τις κατανοούν όχι όμως στον ίδιο βαθμό που τις συνειδητοποιούν όσοι περνούν ένα διάστημα σε άλλη χώρα (Bates, 1997;

Carlson & Widaman, 1988; Zhai, 2000).

Η έρευνα των Clyne και Rizvi (1998) (Daly and Barker, 2005), έδειξε ότι οι Αυστραλοί φοιτητές συμμετέχουν στο πρόγραμμα UMAP όχι μόνο για να ταξιδέψουν σε άλλη χώρα, να γνωρίσουν νέους ανθρώπους και νέους πολιτισμούς αλλά νιώθουν την ανάγκη να αναπτύξουν διεθνείς, διαπολιτισμικές ικανότητες όπως γλωσσικές ικανότητες και να ευαισθητοποιηθούν παγκοσμίως. Πιστεύουν, μάλιστα, ότι αυτή η συμμετοχή είναι μια καλή ευκαιρία καθώς αυξάνει την εμπορευσιμότητά τους στο εμπορικό δυναμικό της Αυστραλίας.

Όσον αφορά τη Νέα Ζηλανδία, λίγοι συμμετείχαν στο πρόγραμμα λόγω οικονομικών και γλωσσικών δυσκολιών. Σε έρευνες που έγιναν στις Ηνωμένες Πολιτείες και την Αυστραλία, το κόστος της παραμονής στο εξωτερικό φαίνεται να είναι ένας από τους κυριότερους λόγους που οι φοιτητές της Νέας Ζηλανδίας δε συμμετέχουν σε προγράμματα ανταλλαγής φοιτητών (Chieffo, 2000 ; Clyne & Rizvi, 1998). Άλλοι παράγοντες στους οποίους οφείλεται η μη συμμετοχή ή μειωμένη συμμετοχή είναι ο φόβος ένταξης σε μια καινούρια χώρα, τα εμπόδια που συναντούν στην επικοινωνία και τη γλώσσα, προσωπική ανασφάλεια, το άγχος που έχουν να ταξιδέψουν και να βρίσκονται σε άλλη χώρα μόνοι τους και η ανησυχία τους για τυχόν αποτυχία στα μαθήματά τους (Clyne & Rizvi, 1998) (Daly and Barker, 2005).

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 7^ο : Η συμμετοχή των φοιτητών στα προγράμματα ανταλλαγής

Μια έρευνα που διεξήχθη μεταξύ των φοιτητών της Νέας Ζηλανδίας (Daly and Barker, 2005) επικεντρώθηκε στους παράγοντες που προωθούν τους φοιτητές να λαμβάνουν μέρος στα προγράμματα ανταλλαγής φοιτητών. Είναι ένας τρόπος να αναπτύξουν τις διαπολιτισμικές τους δεξιότητες, τις σχέσεις με άλλους λαούς και έχουν την ευκαιρία να κατανοήσουν ο ένας τον άλλο.

Το Πανεπιστήμιο στη Νέα Ζηλανδία έχει υποστηρίξει τις σχέσεις μεταξύ των ακαδημαϊκών ιδρυμάτων για τους φοιτητές που θέλουν να σπουδάσουν στο εξωτερικό και προωθεί τις σχέσεις με την Ασία, την Κεντρική και Νότια Αμερική όπως, για παράδειγμα, την Κίνα, την Ινδία, την Ιαπωνία, τη Μαλαισία, τη Σιγκαπούρη, τη Χιλή, τη Βραζιλία και το Μεξικό. Εντούτοις, οι φοιτητές προτιμούν πιο παραδοσιακούς αγγλόφωνους προορισμούς όπως τις Ηνωμένες Πολιτείες, τον Καναδά και το Ηνωμένο Βασίλειο.

Όπως έχει ήδη αναφερθεί σε προηγούμενα σημεία, τα προγράμματα ανταλλαγής φοιτητών βοηθούν τους φοιτητές να σπουδάσουν στο εξωτερικό κατά τη διάρκεια των σπουδών τους χωρίς να υπάρχει χρηματική επιβάρυνση στις προπτυχιακές σπουδές τους. Το διάστημα κατά το οποίο παραμένουν στο εξωτερικό ορίζεται σε ένα εξάμηνο ή σε ένα ολόκληρο ακαδημαϊκό έτος. Σε διεθνή κλίμακα το μεγαλύτερο και το σπουδαιότερο πρόγραμμα ανταλλαγής φοιτητών είναι το ERASMUS (European Region Action Scheme for the Mobility of University Students), το οποίο χρηματοδοτείται από την Ευρωπαϊκή Επιτροπή. Η έμφαση στα προγράμματα ανταλλαγής ως μέρος της ανάπτυξης των διεθνών, διαπολιτισμικών σχέσεων αποδεικνύεται από την υποχρέωση των «G8» χωρών (*Η λεγόμενη Ομάδα των Οκτώ ή G8, (προφέρεται "τζι-οκτώ"), ονομασία που προήλθε εκ του αγγλικού περιφραστικού όρου Group 8, είναι μια "άτυπη" ομάδα 8 χωρών που θεωρητικά χαρακτηρίζονται ως οι περισσότερο βιομηχανικά ανεπτυγμένες χώρες του κόσμου, και όχι οι πλουσιότερες*)(Wikipedia) να διπλασιάσει την κινητικότητα των φοιτητών από το 2000 έως το 2010, το σχέδιο των Ηνωμένων Πολιτειών να αυξηθεί η συμμετοχή και οι ανταλλαγές φοιτητών κατά 500% από το 2008 έως το 2018 και το στόχο της Ευρωπαϊκής Επιτροπής για συμμετοχή στο πρόγραμμα Erasmus 10% μέχρι το 2012 (Bell & Watkins, 2006; NAFSA, 2009; Szarka, 2003).

Πολλές από τις αγγλόφωνες χώρες συμπεριλαμβανομένων των χωρών Καναδάς, Ηνωμένες Πολιτείες, Ηνωμένο Βασίλειο και Αυστραλία έχουν το ίδιο πρόβλημα με τη Νέα Ζηλανδία. Δεν υπάρχει ισορροπία μεταξύ των αριθμών των εισερχόμενων και εξερχόμενων φοιτητών στα προγράμματα ανταλλαγής. Από αυτές τις χώρες μόνο 1% μέχρι 3% των φοιτητών συμμετέχουν στα προγράμματα. Αυτό έρχεται σε αντίθεση με τους φοιτητές που δηλώνουν συμμετοχή στο πρόγραμμα Erasmus καθώς σημειώνεται ποσοστό 6% και 7%. Μεταξύ των φοιτητών που λαμβάνουν μέρος περισσότερη κινητικότητα παρατηρείται από γυναίκες λευκές, μικρές σε ηλικία, προερχόμενες από υψηλά κοινωνικοοικονομικά στρώματα, που

έχουν μάλιστα ταξιδέψει πρόσφατα στο εξωτερικό (Bella & Matkins, 2006; Sussex Centre, 2004)

Είναι σημαντικό να γνωρίσουμε ποιες είναι οι απόψεις των φοιτητών όσον αφορά τα προγράμματα ανταλλαγής.

Μια έρευνα των Van Hoof, H. B. and Verbeeten, M. J. (2005) που εξέτασε την κινητικότητα των φοιτητών από τον Ιανουάριο του 2001 μέχρι τον Μάιο του 2003 μεταξύ φοιτητών στην Αμερική αλλά και σε άλλα μέρη του κόσμου, έδωσε ιδιαίτερη προσοχή στο λόγο που αποφασίζουν να σπουδάσουν ένα διάστημα στο εξωτερικό, στα κριτήρια που επιλέγουν το Πανεπιστήμιο που θέλουν να παρακολουθήσουν και πως φαντάζονται/προβλέπουν το διάστημα παραμονής τους σε μια άλλη χώρα.

Στην έρευνα αυτή αναφέρεται ένα παράδειγμα μιας τριτοετούς φοιτήτριας στο Πανεπιστήμιο της Αριζόνα, η οποία αποφάσισε να κάνει ένα χρόνο σπουδών στη Φλωρεντία της Ιταλίας. Είχε πάρει την απόφασή της συνειδητά, αφού είχε ακούσει και τις συμβουλές των συνομηλίκων και καθηγητών της. Ένα απλό παράδειγμα στην καθημερινότητά της, την έκανε να συνειδητοποιήσει ότι όλα ήταν διαφορετικά. Όχι καλύτερα ή χειρότερα, απλά διαφορετικά. Συγκεκριμένα, αναφέρει ότι όταν κάθισε ένα βράδυ να φάει με την οικογένεια που τη φιλοξενούσε, εκείνη όταν ζήτησε νερό να της σερβίρουν με το φαγητό της, ο άντρας της οικογένειας της απάντησε ότι «το κρασί είναι για να το πίνουμε, το νερό είναι για να πλένουμε». Από εκείνη τη στιγμή ένιωσε ότι πλέον ήταν σε έναν διαφορετικό κόσμο, διαφορετικό πολιτισμό.

Παράγοντες που εμποδίζουν τους φοιτητές να σπουδάσουν στο εξωτερικό

Οι οικονομικοί λόγοι είναι η πρώτη αιτία που εμποδίζει τους φοιτητές να παρακολουθήσουν κάποιο διάστημα τα μαθήματά τους στο εξωτερικό, όπως επίσης και η έλλειψη μιας συνολικής, ολοκληρωμένης προσέγγισης σχετική με τη διεθνοποίηση εκ μέρους των Πανεπιστημίων.

Στους υπόλοιπους λόγους συγκαταλέγονται η έλλειψη κινήτρων από το Πανεπιστήμιο να προωθήσει και να υποστηρίξει τις σπουδές στο εξωτερικό, η αποτυχία στην παροχή ευκαιριών που διατίθενται για μη παραδοσιακούς φοιτητές προκειμένου να σπουδάσουν σε άλλη χώρα, το γεγονός ότι οι φοιτητές δεν είναι «ανοιχτοί» σε πιθανούς προσδιορισμούς.

Πολλές φορές, η έλλειψη γνώσης της γλώσσας που ομιλείται σε άλλα Πανεπιστήμια εκτός από την αγγλική αποτελεί εμπόδιο για τις σπουδές στο εξωτερικό.

Όσον αφορά το τελευταίο, αξίζει να σημειωθεί ότι στην Ευρώπη, μια έρευνα που έγινε τη χρονιά 2004-2005 για τους φοιτητές Erasmus έδειξε ότι το 97% γνώριζε τουλάχιστον δύο ξένες γλώσσες, το 75% τρεις ή περισσότερες ενώ το 31% τέσσερις ή περισσότερες γλώσσες (Otero & McCoshan, 2006). Η ικανότητα που έχει κάποιος να επικοινωνεί σε άλλες γλώσσες δημιουργεί ευχάριστα πλαίσια, όπου υπάρχει

αλληλοκατανόηση, ενισχύεται η μάθηση και διευκολύνονται οι δυνατότητες ανταλλαγής.

Πρωτοβουλία για την προώθηση των σπουδών στο εξωτερικό

Στις Ηνωμένες Πολιτείες έχουν γίνει προσπάθειες να καταρριφθούν τα εμπόδια που συζητήθηκαν προηγουμένως έτσι ώστε να υπάρξει μεγαλύτερη συμμετοχή στα προγράμματα ανταλλαγής. Τα κίνητρα που προσφέρει το Πανεπιστήμιο και η συνεργασία μεταξύ των Ιδρυμάτων βοηθάει να συμβεί αυτό. Παρακινεί τους φοιτητές να ανοίξουν τους ορίζοντές τους και δεν στέκεται μόνο στην κινητικότητα των φοιτητών. Εκτός από τους φοιτητές, οι δάσκαλοι μπορούν να λάβουν μέρος και όχι απαραίτητα για μεγάλο διάστημα. Έτσι αποκτούν πολύτιμη εμπειρία κι έρχονται σε επαφή με άλλους λαούς, απόψεις, συμπεριφορές, τρόπους σκέψης.

Δυστυχώς, φάνηκε από την έρευνα ότι οι μαθητές/φοιτητές της Νέας Ζηλανδίας δεν είναι κατάλληλα ενημερωμένοι και δεν έχουν επαρκείς γνώσεις για τα προγράμματα ανταλλαγής παρά τις προσπάθειες των εκπαιδευτικών ιδρυμάτων να τα προωθήσουν. Στη Νέα Ζηλανδία δεν υπάρχει αυτό που έχουν οι ευρωπαϊκές χώρες και είναι το εξής: δεν έχουν την ίδια παράδοση, έχει μείνει στάσιμη, δεν παρατηρείται συνέχεια. Στα σχολεία και τα Πανεπιστήμια δεν προάγεται η εκμάθηση μιας ξένης γλώσσας, γεγονός που αποτρέπει τους μαθητές από την ιδέα του εξωτερικού. Όταν όμως γίνεται η δεύτερη γλώσσα υποχρεωτική στο σχολείο ή ακόμα και στο πρώτο έτος των σπουδών και ενταχθεί στην καθημερινότητα των μαθητών και των γονιών, θα είναι πλέον σε θέση να αναγνωρίσουν και να εκμεταλλευτούν όποιες ευκαιρίες τους δοθούν.

Β' ΜΕΡΟΣ:

ΕΡΕΥΝΗΤΙΚΗ ΠΡΟΣΕΓΓΙΣΗ

ΓΕΝΙΚΕΣ ΠΛΗΡΟΦΟΡΙΕΣ

Στο ερωτηματολόγιο με θέμα «Erasmus» ρωτήθηκαν έντεκα φοιτητές των Παιδαγωγικών Τμημάτων του Πανεπιστημίου Θεσσαλίας, ηλικίας 20-31 ετών, δέκα γυναίκες και ένας άνδρας, οι οποίοι συμμετείχαν στο πρόγραμμα από το 2008 έως το 2010. Συγκεκριμένα, τέσσερις από αυτούς συμμετείχαν τη χρονιά 2008, τρεις το 2009 και τέσσερις το 2010. Το διάστημα που παρέμειναν στο εξωτερικό δεν ξεπερνά τους 6 μήνες, πρόκειται δηλαδή για ένα ακαδημαϊκό εξάμηνο. Οι περισσότεροι παρέμειναν για τέσσερις με πέντε μήνες, κατά τη διάρκεια του εαρινού εξαμήνου πήγαν οι έξι ενώ οι υπόλοιποι τέσσερις κατά τη διάρκεια του χειμερινού εξαμήνου.

Οι χώρες προτίμησης των περισσότερων ήταν η Γαλλία και η Σουηδία. Κάποιοι όμως προτίμησαν τη Δανία, το Βέλγιο και τη Γερμανία.

Οι ερωτήσεις του ερωτηματολογίου είναι χωρισμένες σε τρεις φάσεις.

Η πρώτη είναι «Πριν το Erasmus» όπου οι φοιτητές απαντούν σε ερωτήσεις που σχετίζονται με τις προσδοκίες που είχαν πριν φύγουν για το εξωτερικό, για τους φόβους και τα άγχη που είχαν και πως αυτά ξεπεράστηκαν, από που άκουσαν για το πρόγραμμα Erasmus και ποιός τους παρότρυνε να το ακολουθήσουν, ποιά ήταν η αφορμή για τη συμμετοχή τους.

Στο δεύτερο μέρος οι ερωτήσεις έχουν να κάνουν με το διάστημα «Κατά τη διάρκεια του Erasmus». Οι φοιτητές μιλούν για τα μαθήματα που παρακολούθησαν, πόσα ήταν, σε ποιά γλώσσα τα παρακολούθησαν και για τον τρόπο που εξετάστηκαν στο τέλος προκειμένου να πάρουν το βαθμό τους. Ακόμα ρωτήθηκαν για τον τρόπο διδασκαλίας στο εξωτερικό, αν είναι διαφορετικός ή έχει ομοιότητες με εκείνον στην Ελλάδα, ποιά ήταν η στάση συμφοιτητών και καθηγητών απέναντί τους και για τις διοικητικές υπηρεσίες του Πανεπιστημίου. Επιπλέον, πως ήταν η ζωή εκεί, που έμεναν, ποιες ήταν οι συνθήκες στο χώρο που έμεναν, αν προσαρμόστηκαν γρήγορα στο κλίμα και ανέπτυξαν φιλίες.

Το τρίτο και τελευταίο μέρος «Μετά το Erasmus» έχει ερωτήσεις που αφορούν την αξιολόγηση του διαστήματος των φοιτητών που παρέμειναν στο εξωτερικό, αν θα ξαναπήγαιναν, αν και τι θα άλλαζαν αν ξαναπήγαιναν, αν θα πρότειναν σε συμφοιτητές και συμφοιτήτριες και τη γνώμη τους για τα οφέλη που αποκόμισαν και τις «ζημιές» που τυχόν υπήρξαν.

ΠΡΙΝ ΤΟ ERASMUS

Προσδοκίες

Οι φοιτητές απάντησαν σε ερωτήσεις σχετικές με τις προσδοκίες τους πριν το Erasmus, πως ένιωθαν γι' αυτό που θα έκαναν και τι περίμεναν να συναντήσουν εκεί.

«Να έρθω σε επαφή με άλλους πολιτισμούς και να εξασκήσω όσο το δυνατόν περισσότερο τα Αγγλικά και τα Γαλλικά». (ερωτηματολόγιο 7^ο)

«Και να κάνω ένα είδος προσωπικής έρευνας στο σύστημα της Γερμανίας γιατί με ενδιέφερε να συγκρίνω Ελλάδα με Γερμανία γενικά». (ερωτηματολόγιο 9^ο)

«Επίσης είχα και κάποιους φόβους για τη γλώσσα και κατά πόσο θα κατάφερνα να επικοινωνήσω». (ερωτηματολόγιο 10^ο)

«Να βελτιώσω το επίπεδο μου στα γαλλικά» (ερωτηματολόγιο 1^ο)

«Το μόνο που ήθελα ήταν να κάνω μια εξάσκηση στη γλώσσα που είχα μάθει όταν ήμουν πιο μικρή». (ερωτηματολόγιο 2^ο)

Η πρώτη σκέψη που περνά από το μυαλό ενός φοιτητή σχετικά με το πρόγραμμα Erasmus δεν μπορεί να μη συνοδεύεται από ενθουσιασμό. Στη συνέχεια, ενημερώνεται για το πρόγραμμα, για ποιά χώρα θέλει να πάει, ρωτάει φίλους και συγγενείς που έχουν ήδη συμμετάσχει στο πρόγραμμα και καταλήγει να πάρει την απόφασή του και να το κυνηγήσει παραπάνω.

Όταν ένας φοιτητής αποφασίζει να συμμετάσχει σε πρόγραμμα ανταλλαγής φοιτητών είναι λογικό να έχει φόβους, άγχη, προβληματισμούς και βρίσκεται σε διαρκή σύγχυση μέχρι να επισκεφθεί τη χώρα. Φοβάται για το άγνωστο, για το ποιούς θα συναντήσει εκεί, αν τελικά θα μπορέσει να προσαρμοστεί στα νέα δεδομένα και να παραμείνει ή αν δε θα αντέξει και θελήσει να γυρίσει πίσω. Επίσης, τον αγχώνει το θέμα της Υποτροφίας, των χρημάτων που θα πάρει εφόσον έχει παρακολουθήσει και επιτύχει στα μαθήματα προκειμένου να τα αντιστοιχίσει με τα ελληνικά του εξαμήνου του.

Παράλληλα έχει ορισμένες προσδοκίες, περιμένει κάτι να δει, να ζήσει, έχει περιέργεια να δει αν θα είναι όλα έτσι όπως τα ονειρεύεται, αναρωτιέται αν είναι όλα τόσο ευνοϊκά όσο τα περιγράφουν συμφοιτητές/συμφοιτήτριές του/της που έχουν συμμετάσχει ήδη. Οι περισσότεροι που έχουν πάει σε άλλη χώρα με το πρόγραμμα Erasmus, όταν γυρίζουν δείχνουν εθουσιασμένοι με την εμπειρία αυτή και έχουν πολλές και διασκεδαστικές ιστορίες να πουν.

Οι συγκεκριμένοι φοιτητές ως μια βασική προσδοκία θέτουν την εξάσκηση της ξένης γλώσσας που μιλούν. Αυτό απασχολεί πολλούς φοιτητές, καθώς η επίσκεψη και διαμονή σε μια άλλη χώρα όπου μιλούν τη γλώσσα που έμαθαν σε μικρή ηλικία και δεν έχουν σε ικανοποιητικό επίπεδο, αποτελεί μεγάλη ευκαιρία που πρέπει οπωσδήποτε να εκμεταλλευτεί. Όταν ακούνε και χρησιμοποιούν τη γλώσσα σε καθημερινή βάση, «λύνεται» η γλώσσα και είναι σε θέση να μιλήσουν

πιο εύκολα, να κάνουν λιγότερα λάθη και να συμμετέχουν πιο ενεργά σε συζητήσεις. Είναι διαφορετικό να πηγαίνει κανείς σε μια ξένη γλώσσα για διακοπές, δηλαδή για λίγες μέρες και άλλο να μένει εκεί, να πρέπει να συνεννοηθεί σε καθημερινά ζητήματα, όπως αγορές σε σουπερ μάρκετ, μαγαζιά, διάφορες διαδικασίες στην τράπεζα και στις μετακινήσεις του. Ο φοιτητής που ετοιμάζεται να πάει Εράσμους τα έχει μελετήσει αυτά πριν πάει, για να του είναι πιο εύκολο να συνεννοηθεί. Μπορεί τις πρώτες μέρες να του φαίνεται βουνό όλη αυτή η διαδικασία, στη συνέχεια συνειδητοποιεί ότι μπορεί εύκολα να τα βγάλει πέρα μόνος του ακόμα κι όταν δε συνεννοείται σε ικανοποιητικό βαθμό με τους γύρω του.

«Να δω πως δουλεύουν πάνω στον τομέα μου στο εξωτερικό». (ερωτημ. 1^ο)

«Να γνωρίσω άτομα από διαφορετικές χώρες και να έρθω σε επαφή με ένα διαφορετικό εκπαιδευτικό σύστημα πέρα του ελληνικού. Κυρίως όσο αφορά το πανεπιστήμιο και την ειδική αγωγή που με αφορά άμεσα». (ερωτημ. 10^ο)

«Να γνωρίσω το εκπαιδευτικό σύστημα μιας Βόρειας Ευρωπαϊκής χώρας». (ερωτηματολόγιο 11^ο)

Έπειτα, οι φοιτητές προσδοκούν να γνωρίσουν το εκπαιδευτικό σύστημα μιας άλλης χώρας, που μπορεί να διαφέρει λίγο ή πολύ από το δικό τους. Μάλιστα, επειδή πρόκειται για μελλοντικούς εκπαιδευτικούς, είναι κάτι που τους ενδιαφέρει άμεσα να παρατηρήσουν διαφορές και ομοιότητες με το ελληνικό εκπαιδευτικό σύστημα. Πως γίνεται το μάθημα, ποιά είναι η συμμετοχή των φοιτητών, ποιά σχέση αναπτύσσεται μεταξύ καθηγητών-φοιτητών. Οι φοιτητές μας είχαν αυτές τις προσδοκίες, ήθελα να δουν πως γίνεται το μάθημα στο Πανεπιστήμιο της χώρας που επισκέφτηκαν αλλά και πως γίνεται το μάθημα στα σχολεία, καθώς πρόκειται και οι ίδιοι στο μέλλον να εργαστούν σε αυτό το χώρο.

Οι φοιτητές που βρίσκονται στο εξωτερικό παρακολουθούν με μεγάλο ενδιαφέρον τα μαθήματα διότι ο τρόπος διδασκαλίας των καθηγητών είναι διαφορετικός. Εκτός του ότι είναι ενδιαφέρον και δύσκολο ταυτόχρονα, να παρακολουθεί κάποιος τα μαθήματα σε μια ξένη γλώσσα είναι, επίσης, ενδιαφέρον ο τρόπος που προσεγγίζει ο καθηγητής τους φοιτητές του και ο τρόπος συνεργασίας μεταξύ των φοιτητών.

«Περίμενα να δω κάτι πολύ διαφορετικό από αυτό που βλέπω στην καθημερινότητά μου, όπως επίσης το να έχω μία πολυπολιτισμική συνδιαλλαγή». (ερωτημ. 4^ο)

«Να γνωρίσω άτομα από διαφορετικές χώρες, να έρθω σε επαφή με άλλες κουλτούρες και πολιτισμούς». (ερωτημ. 5^ο)

«Προσδοκούσα να εκμεταλλευτώ τη μοναδική αυτή ευκαιρία που μου δινόταν προκειμένου να γνωρίσω έναν νέο πολιτισμό, να συνάψω φιλίες με άτομα

διαφορετικής εθνοτικής και πολιτισμικής προέλευσης και να διευρύνω τους ορίζοντές μου». (ερωτημ. 8^ο)

Δε θα μπορούσε να λείπει από τις προσδοκίες των φοιτητών που συμμετείχαν στο πρόγραμμα Εράσμους η επιθυμία να γνωρίσουν άλλους ανθρώπους, συνομήλικους και όχι, από άλλες χώρες, άλλες εθνικότητες από όλη την Ευρώπη και όχι μόνο. Η ιδέα της πολυπολιτισμικής συνδιαλλαγής ενδιαφέρει πολύ τους φοιτητές, έρχονται σε επαφή με άλλους λαούς, κουλτούρες και πολιτισμούς. Για να νιώσουν ότι δεν είναι μόνοι τους, έχουν ανάγκη να γνωρίσουν ο ένας τον άλλο από την πρώτη κιόλας μέρα που συναντιούνται. Και μόνο το γεγονός ότι ο καθένας βρίσκεται από άλλη χώρα, είναι τόσο ενδιαφέρον και είναι μόνο η αρχή, καθώς στη συνέχεια οι σχέσεις γίνονται όλο και πιο προσωπικές και νιώθουν πιο κοντά μεταξύ τους, σαν να γνωρίζονται χρόνια.

«Να μπορέσω να ταξιδέψω σε περισσότερες από μία χώρες». (ερωτημ. 7^ο)

Τέλος, αυτό που επίσης ενδιαφέρει τους φοιτητές που συμμετέχουν στο πρόγραμμα Erasmus είναι η δυνατότητα που έχουν να ταξιδέψουν σε περισσότερες από μια χώρες. Όταν βρίσκεσαι σε ξένη χώρα είναι το μόνο εύκολο να ταξιδέψεις σε μια γειτονική ή και πιο μακρινή χώρα. Για κάποιους φοιτητές αυτό αποτελεί ανεκπλήρωτο όνειρο καθώς στη χώρα στην οποία ζουν δεν έχουν τέτοιες ευκαιρίες είτε για οικονομικούς λόγους είτε λόγω έλλειψης χρόνου. Δεν αφήνουν ανεκμετάλλευτη καμιά ευκαιρία όταν βρίσκονται ήδη σε μια ξένη χώρα. Τις περισσότερες φορές μάλιστα φροντίζει το Ίδρυμα Υποδοχής γι' αυτό και οργανώνει εκπαιδευτικές εκδρομές.

Φόβοι/άγχη

Σε αυτό το βήμα τους, εκδήλωσαν φόβους και άγχη για τα οποία μιλούν παρακάτω. Ιδιαίτερο άγχος ήταν όσα αφορούσαν τις διαδικασίες πριν φύγουν από την Ελλάδα, η δυσκολία της ξένης γλώσσας και η προσαρμογή τους στο νέο περιβάλλον.

«Φυσικά είχα άγχος για τα διαδικαστικά, δηλαδή πως θα ξεκινήσω την όλη διαδικασία, πως θα μετακινηθώ και πάνω απ' όλα τα μαθήματα και τις αντιστοιχίες τους στην Ελλάδα». (ερωτημ. 1^ο)

«Η μόνη δυσκολία ήταν η όλη γραφειοκρατική διαδικασία που προηγείται αλλά ήθελα τόσο πολύ να πάω ώστε αποφάσισα να μην τα παρατήσω». (ερωτημ. 3^ο)

«Την ίδια μέρα κιόλας πήγα στο γραφείο που είναι υπεύθυνο για το ERASMUS και μου είπαν εκεί ότι τα χαρτιά που χρειάζεται να συμπληρώσω είναι όλα συνημμένα στο ίντερνετ στην ιστοσελίδα της σχολής και να τα ψάξω να τα βρω και να τους τα

πάω. Λες και δε μπορούσαν να μου τα δώσουν να τελειώνει η υπόθεση μια ώρα αρχύτερα!». (ερωτημ. 7^ο)

«Θα το πω γιατί με εκνεύρισε. Μία συγκεκριμένη κυρία στο χώρο του ελληνικού παν/μίου που σχετίζεται άμεσα με το πρόγραμμα Εράσμους, όταν με ρώτησε αν ξέρω γερμανικά και της είπα ξέρω λίγα αλλά δεν έχω πτυχίο, μου είπε ότι πρέπει να ξέρω οπωσδήποτε πολύ καλά τη γλώσσα γιατί αλλιώς ΔΕ θα περάσω τα μαθήματα και ΔΕ θα πάρω υποτροφία! Με αυτό που μου είπε ωστόσο, θα μπορούσα να είχα αλλάξει γνώμη και να μην πάω τελικά». (ερωτημ. 9^ο)

Το μεγαλύτερο άγχος για τους φοιτητές που συμμετείχαν στο πρόγραμμα ήταν τα διαδικαστικά, τα γραφειοκρατικά, όσα έπρεπε να κάνουν πριν πάνε Erasmus. Η διαδικασία είναι αρκετά σύνθετη και αγχωτική για τους φοιτητές γι' αυτό, μάλιστα, κάποιοι κατα τη διάρκεια αυτής της επίπονης διαδικασίας τα παρατάνε. Καθώς δεν υπήρχε επαρκής ενημέρωση και βοήθεια από το γραφείο Ευρωπαϊκών Σπουδών, είχαν την αίσθηση ότι δε θα καταφέρουν να ολοκληρώσουν τη διαδικασία και η ιδέα να πάνε Erasmus φαινόταν κουραστική και αγχωτική. Αυτό έρχεται σε πλήρη αντίθεση με την ικανοποίηση που παίρνουν μετά, όταν ξεκινάει το διάστημα που βρίσκονται στο εξωτερικό και συνειδητοποιούν αργότερα ότι όλη αυτή η αγχωτική διαδικασία αξίζει τον κόπο.

Παρ' όλα αυτά, λόγω της έντονης επιθυμίας τους να πραγματοποιήσουν το όνειρό τους, με τη βοήθεια του Διαδικτύου προσπαθούσαν να συλλέξουν όλες τις απαραίτητες πληροφορίες, να βρουν μαθήματα αντίστοιχα του εξαμήνου τους στην Ελλάδα και να καλύψουν ό,τι άλλο απαραίτητο χρειαζόταν για τις ανάγκες του προγράμματος.

Ευτυχώς, τα περισσότερα από τα Ιδρύματα στο εξωτερικό είναι συνεργάσιμα και απαντούν άμεσα στα μηνύματα των φοιτητών για να ξεκαθαρίσουν οποιαδήποτε απορία τους.

Τα έγγραφα που πρέπει να συμπληρώσουν είναι τρία και αφορούν τα μαθήματα που θέλουν να παρακολουθήσουν και τις διδακτικές τους μονάδες και τη στέγαση, αν δηλαδή θέλουν να βοηθηθούν από το Ίδρυμα Υποδοχής και να τους βοηθήσει να βρει εκείνο στέγαση για τους φοιτητές. Εκείνο που αγχώνει τους φοιτητές είναι εκείνο με τα μαθήματα, διότι δε γνωρίζουν ακριβώς ποιά μαθήματα υπάρχουν στον οδηγό σπουδών του Ιδρύματος Υποδοχής αλλά πρέπει άμεσα να συμπληρώσουν το έγγραφο, πριν πάνε στο εξωτερικό. Όμως, τελικά, όπως πολλοί φοιτητές είπαν αυτό το έγγραφο μπορεί να συμπληρωθεί και αφού πάνε στο εξωτερικό ή απλά να συμπληρωθεί στην Ελλάδα και να το τροποποιήσουν όπως εκείνοι θέλουν τη στιγμή που θα πάνε στο Ίδρυμα Υποδοχής. Εκεί τα πράγματα γίνονται πιο ξεκάθαρα, οι υπεύθυνοι του Εράσμους στο Ίδρυμα Υποδοχής καταλαβαίνουν το άγχος των φοιτητών και τους δίνουν αναλυτικά πληροφορίες για τα μαθήματα που γίνονται έτσι ώστε να κάνουν τις απαραίτητες αλλαγές στο έγγραφο.

«Είχα άγχος γιατί η γαλλική γλώσσα δεν ήταν το δυνατό μου σημείο και αντιμετώπισα κάποια προβλήματα συνεννόησης πριν φύγω οπότε δεν ήξερα πηγαίνοντας αν θα είχα δωμάτιο, αν θα με καθοδηγούσε κάποιος στο τι πρέπει να παρακολουθήσω στο Πανεπιστήμιο». (ερωτημ. 2^ο)

Το επόμενο θέμα που τους άγχωνε είναι η γλώσσα και κατα πόσο θα μπορέσουν να συνεννοηθούν μιλώντας την ξένη γλώσσα. Ένας από τους φοιτητές φοβήθηκε ότι, επειδή δε μιλούσε πολύ καλά τη γλώσσα, δε θα έβρισκε στέγαση σε περίπτωση που είχε γίνει κακή συνεννόηση. Ο φόβος αυτός είναι κυρίαρχος στην αρχή, το θέμα της συνεννόησης, αν και σε ποιό βαθμό θα μπορέσει ο φοιτητής να συνεννοηθεί σωστά στο εξωτερικό. Δε χρησιμοποιεί πλέον τη μητρική του γλώσσα παρά μόνο αυτή που γνωρίζει και αυτό σαν ιδέα τον φοβίζει. Όμως με τον καιρό ξεπερνάει αυτό το άγχος γιατί βρίσκει τρόπο να επικοινωνήσει και να μιλήσει ή να καταλάβει όσα του λένε οι άλλοι.

«Ο μόνος φόβος μου ήταν αν θα έπρεπε να ξοδέψω περισσότερα χρήματα απ ότι σαν φοιτητής στην Ελλάδα, δεδομένου του ότι θα συνέχιζα να πληρώνω το ενοίκιο στην Ελλάδα το εξάμηνο που θα απουσίαζα. Τελικά οι επιδοτήσεις, και αυτή του ενοικίου και του Εράσμου, με έφεραν στα καθιερωμένα έξοδα». (ερωτημ. 4^ο)

«Είχα φόβο για την εύρεση στέγασης και τα έξοδα μιας τέτοιας επιλογής αλλά ξεπεράστηκε καθώς βρέθηκε στέγαση από την σχολή υποδοχής και υποτροφία από την σχολή μου στην Ελλάδα». (ερωτημ. 11^ο)

Το θέμα της στέγασης και των εξόδων ήταν κάτι που απασχόλησε αρκετούς φοιτητές. Θεωρούσαν ότι για τις ανάγκες της προσαρμογής τους και της ζωής που θα έκαναν στην άλλη χώρα έπρεπε να ξοδέψουν αρκετά χρήματα, συμπεριλαμβανομένων και των χρημάτων που εξακολουθούσαν να δίνουν στην Ελλάδα για το ενοίκιο του σπιτιού. Εκεί όμως βοήθησαν οι επιδοτήσεις και οι υποτροφίες, ώστε να έρθουν σε ισορροπία τα έξοδά τους. Στην περίπτωση βέβαια που αναγνωρίζονταν τα μαθήματά τους και τους δινόταν η υποτροφία, όπως αναφέρθηκε και προηγουμένως, κάτι για το οποίο είχαν επίσης άγχος.

«Όλοι αρνούσαν να μου τα αναγνωρίσουν κι έτσι αποφάσισα να φύγω, έχοντας ως ενδεχόμενο το να μη μου αναγνωριστεί κανένα μάθημα επιστρέφοντας». (ερωτ. 1^ο)

Μερικοί φοιτητές δε γνώριζαν αν θα υπάρξουν αντίστοιχα μαθήματα για να παρακολουθήσουν στο εξωτερικό και φοβόντουσαν μήπως δεν αναγνωριστεί

κανένα μάθημα στην Ελλάδα και πάει χαμένος ο κόπος τους. Κάποιοι καθηγητές δε μπορούν να βεβαιώσουν το γεγονός ότι θα αναγνωρίσουν στο φοιτητή το μάθημα που θα παρακολουθήσει στο εξωτερικό. Αυτό εξαρτάται από την ύλη που καλύφθηκε και κατα πόσο ταιριάζει με αυτό που διδάσκει ο καθηγητής στο αντίστοιχο μάθημα στην Ελλάδα.

Εδώ οφείλω να σημειώσω ότι, οι καθηγητές που αναγνώρισαν τα μαθήματα ορισμένων φοιτητών δεν τα αναγνώρισαν μόνο λόγω βαθμού που είχαν οι φοιτητές από το Ίδρυμα στο εξωτερικό αλλά και για προσωπική αναγνώριση. Γνωρίζουν ότι είναι δύσκολο για τους φοιτητές να παρακολουθούν και να δίνουν εξετάσεις σε μια ξένη γλώσσα και αναγνωρίζουν τον κόπο τους και την τόλμη τους. Κάπως έτσι είναι και οι καθηγητές στο εξωτερικό.

Αφορμή για τη συμμετοχή

Οι ακόλουθες δηλώσεις των φοιτητών αφορούν ποιά ήταν η αφορμή τους για τη συμμετοχή στο πρόγραμμα. Μεγάλη επιρροή άσκησαν τα συγγενικά και φιλικά πρόσωπα που είχαν ήδη συμμετάσχει στο ίδιο πρόγραμμα στο παρελθόν.

«Με βοήθησε η οικογένεια μου προτρέποντας με να δοκιμάσω και να μην φοβηθώ» (ερωτημ. 2^ο)

«Η πρώτη σκέψη ήρθε στο 2ο εξάμηνο όπου η καθηγήτρια, υπεύθυνη για το erasmus της Σουηδίας μας ενημέρωσε ότι θα μπορούσαμε να πάμε. Τότε μαζί με δυο φίλες μου κάναμε αίτηση χωρίς όμως να είμαστε σίγουρες ότι θα πάμε, εφόσον μας επιλέξουν τελικά. Αλλά τελικά επιλεχθήκαμε οι δυο και αποφασίσαμε να πάμε». (ερωτημ. 10^ο)

Η υποστήριξη από την πλευρά των γονιών όμως τους βοήθησε να συνεχίσουν και να νιώσουν πιο άνετοι και δυνατοί. Το θέμα των γονιών είναι ιδιαίτερα σημαντικό, καθώς χωρίς την υποστήριξή τους τα πράγματα είναι ακόμα πιο δύσκολα. Αναγνωρίζουν, όμως, ότι είναι μια σπουδαία ευκαιρία στη ζωή των παιδιών τους, ότι μόνο θετική μπορεί να είναι και τους στηρίζουν σε αυτό τους το βήμα.

Επίσης, το άγχος κάποιων να ταξιδέψουν πρώτη φορά στο εξωτερικό και με αεροπλάνο ήταν εμφανές αλλά αντιμετωπίστηκε γρήγορα καθώς μερικοί είχαν συμφωνήσει να ζήσουν μαζί αυτή τη μοναδική εμπειρία.

Τα άγχη και οι φόβοι, όμως, αντιμετωπίστηκαν μετά από την παρότρυνση της οικογένειας και καθηγητών. Οι περιγραφές συμφοιτητών που είχαν ήδη ζήσει την εμπειρία του Erasmus βοήθησαν πολύ για να νιώσουν μεγαλύτερη σιγουριά και αυτοπεποίθηση και να πάρουν την απόφαση.

«Είχα κάποιους φίλους που είχαν πάει ήδη Erasmus και μου είχαν διηγηθεί τις εμπειρίες τους». (ερωτημ. 1^ο)

«Συγγενικό αλλά και φιλικό πρόσωπο έζησε στο παρελθόν την εμπειρία αυτή και πείστηκα αμέσως ότι αξίζει να το κυνηγήσω». (ερωτημ. 3^ο)

Ως αφορμή υπήρξαν προηγούμενες εμπειρίες των συμφοιτητών των συμμετεχόντων στη συγκεκριμένη έρευνα. Φιλικά και συγγενικά τους πρόσωπα που είχαν συμμετάσχει σε παρόμοιο ή/και το ίδιο πρόγραμμα ανταλλαγής συνέβαλαν στην απόφαση να κυνηγήσουν αυτή την ευκαιρία. Καθώς, όμως, δεν υπήρχε η κατάλληλη ενημέρωση από το Πανεπιστήμιο σε αντίθεση με κάποια άλλα, όπως επισημαίνει ένας από τους συμμετέχοντες, η ενημέρωση έγινε από τους ίδιους μέσω του Διαδικτύου και την άμεση επικοινωνία με τα Πανεπιστήμια του εξωτερικού. Φυσικά, η επιθυμία να γνωρίσουν τη γλώσσα, τον πολιτισμό και καινούριους ανθρώπους ήταν επίσης αφορμή για τη συμμετοχή τους στο πρόγραμμα.

ΚΑΤΑ ΤΗ ΔΙΑΡΚΕΙΑ ΤΟΥ ERASMUS

Οι ερωτήσεις που έγιναν στους συμμετέχοντες αφορούσαν θέματα του Πανεπιστημίου, δηλαδή τα μαθήματα που παρακολούθησαν όσο διάστημα ήταν στο εξωτερικό, πόσα ήταν, σε ποιά γλώσσα και αν ήταν κατανοητά. Ένα σημαντικό θέμα είναι η στάση των καθηγητών απέναντί τους, αν ήταν εξυπηρετικοί, βοηθητικοί, φιλικοί, συνεργάσιμοι, ποιά μέθοδο διδασκαλίας χρησιμοποιούσαν και πως εξετάστηκαν οι φοιτητές στο τέλος του εξαμήνου.

Επίσης, ρωτήθηκαν για το χώρο διαμονής και τις εγκαταστάσεις των κτηρίων. Τέλος, ποιά ήταν η στάση των άλλων συμφοιτητών τους, ντόπιων και αλλοδαπών, ποιά σχέση είχαν μεταξύ τους, τον τρόπο διασκέδασης, τις ασχολίες, την καθημερινότητά τους.

Μαθήματα

Οι φοιτητές παρακολούθησαν περίπου 4-6 μαθήματα ενώ μια φοιτήτρια παρακολούθησε 10. Τα μαθήματα δεν ήταν ακριβώς τα ίδια με αυτά που διδάσκονται στο ελληνικό Πανεπιστήμιο και γενικά το σύστημά τους ήταν λίγο διαφορετικό. Δυστυχώς, για μερικούς φοιτητές δεν μπορούσε να γίνει αντιστοίχιση και αναγνώριση σε μερικά μαθήματα, κάτι που σημαίνει ότι μπορεί να εξετάζονταν πάλι κατά την επιστροφή τους στην Ελλάδα. Η φόβος αυτός και το ενδεχόμενο να μην αναγνωριστούν τα μαθήματά τους όταν γυρίσουν υπήρχε από πριν στο μυαλό κάποιων, όμως τίποτα δεν τους εμπόδισε να προχωρήσουν, ακόμα κι αν χρωστάνε μαθήματα μετά.

Τα μαθήματα που παρακολουθούσαν ήταν στα αγγλικά και γαλλικά, ανάλογα τη χώρα που επισκέφθηκε ο κάθε φοιτητής. Στις χώρες όπως Δανία και Σουηδία τα μαθήματα γίνονταν στα αγγλικά ενώ στη Γαλλία φαίνεται να υπάρχουν μόνο γαλλόφωνα Πανεπιστήμια και τα μαθήματα γίνονταν στα γαλλικά.

Γλώσσα

Οι φοιτητές δεν αντιμετώπισαν ιδιαίτερες δυσκολίες στην κατανόηση του μαθήματος κι αν είχαν κάποιες, αυτές ήταν μόνο στην αρχή. Μιλούν για την καθημερινή χρήση της γλώσσας όπου συναντούσαν δυσκολίες καθώς δεν υπήρχε εξοικείωση.

«Δεν είχα πρόβλημα σε ακαδημαϊκό επίπεδο, αλλά στη καθημερινή χρήση της γλώσσας, όπου δεν ήμουν εξοικειωμένη». (ερωτημ. 1^ο)

«Στην αρχή ήταν αρκετά δύσκολο ομολογώ να παρακολουθώ στα γαλλικά γιατί έπρεπε να καταβάλω μεγάλη προσπάθεια να καταλάβω τι λένε αλλά ήταν θέμα χρόνου να εξοικειωθώ με την προφορά». (ερωτημ. 5^ο)

«Αρχικά δεν μπορούσα να κατανοήσω λέξη προς λέξη όλο το μάθημα, αλλά με τον καιρό όλα ήταν πολύ πιο εύκολα». (ερωτημ. 10^ο)

Κάποιοι από τους φοιτητές είχαν δυσκολίες στην κατανόηση του μαθήματος, καταλάβαιναν λίγα στην παράδοση του μαθήματος, άλλοι είχαν δυσκολία σε καθημερινή βάση με τη χρήση της γλώσσας και όχι τόσο σε ακαδημαϊκό επίπεδο. Με τον καιρό όμως όλα κυλούσαν πιο εύκολα, καταλάβαιναν όλο και περισσότερα στο χώρο του Πανεπιστημίου και εξοικειώθηκαν και με την προφορά και την καθημερινή χρήση της γλώσσας.

«Υπήρχε συνεχής ανατροφοδότηση». (ερωτημ. 4^ο)

Οι υπόλοιποι υποστηρίζουν ότι δεν αντιμετώπισαν καμιά ιδιαίτερη δυσκολία καθώς υπήρχε συνεχής ανατροφοδότηση.

Τρόπος εξέτασης

Οι περισσότεροι φοιτητές εξετάστηκαν μέσω εργασιών που έκαναν σε τακτά διαστήματα, προφορικών εργασιών ή μέσω πρακτικής άσκησης. Τελικές εξετάσεις δεν υπήρχαν.

«Δεν είχα εξετάσεις, αλλά πρακτική άσκηση 3 εβδομάδων. Δηλαδή διδασκαλία σε σχολείο κανονικά». (ερωτημ. 1^ο)

Ο τρόπος εξέτασης στα Πανεπιστήμια που είχαν πάει οι φοιτητές ήταν διαφορετικός από τα ελληνικά Πανεπιστήμια. Δεν υπήρχαν γραπτές εξετάσεις στο τέλος του εξαμήνου (ή μπορεί να μην υπήρχαν για τους συγκεκριμένους, ενώ για τους υπόλοιπους –ντόπιους- φοιτητές να ίσχυε το ίδιο σύστημα με την Ελλάδα) παρά μόνο εργασίες ανα τακτά χρονικά διαστήματα ή προφορικές εξετάσεις. Επιπλέον, κάποιοι έκαναν πρακτική σε σχολεία του εξωτερικού, στη χώρα που βρίσκονταν. Τον πρώτο καιρό απλή παρακολούθηση προκειμένου να ενταχθούν και να προσαρμοστούν στο χώρο του σχολείου και στη συνέχεια διδασκαλία. Οι φοιτητές παρ' όλες τις δυσκολίες που μπορεί να αντιμετώπισαν ανταποκρίθηκαν ικανοποιητικά στις εξετάσεις. Οι καθηγητές στο εξωτερικό γνωρίζουν ότι οι φοιτητές που προέρχονται από άλλες χώρες δεν είναι σε θέση να ανταποκριθούν το ίδιο καλά στις εξετάσεις όσο οι ντόπιοι φοιτητές. Αυτό δε σημαίνει ότι γίνεται κάποια εξαίρεση αλλά προτιμούν ένα πιο απλό και ευχάριστο τρόπο για να εξεταστούν οι συγκεκριμένοι φοιτητές.

Μέθοδος διδασκαλίας

Οι φοιτητές αναφέρονται στον ομαδοσυνεργατικό τρόπο διδασκαλίας που εφαρμόζουν οι καθηγητές στο εξωτερικό που έχει στόχο την ενεργή συμμετοχή των φοιτητών και όχι την παθητική ακρόαση.

«Τα μαθήματα εκεί γίνονταν μέσω της ομαδοσυνεργατικής προσέγγισης. Σε αυτό που διέφεραν σε σχέση με την Ελλάδα ήταν ότι η συμμετοχή των φοιτητών ήταν πολύ πιο ενεργή». (ερωτημ. 2^ο)

«Βασικά, τα μαθήματα ήταν προσαρμοσμένα μόνο για τους ERASMUS φοιτητές. Οπότε δε γίνονταν, φαντάζομαι, με τη συνηθισμένη τους μορφή. Ανά διαστήματα αλλάζαμε θεματική ενότητα». (ερωτ. 7^ο)

«Οι καθηγητές γενικά επιδίωκαν να συμμετέχουμε κι εμείς στο μάθημα, μέσα από συζητήσεις και αυτό που μου έκανε εντύπωση είναι ότι εμείς μπορούσαμε να συζητάμε και να διαφωνούμε και ο καθηγητής να μην επεμβαίνει!». (ερωτ. 10^ο)

«Οι καθηγητές στη Γερμανία εφάρμοζαν ομαδοσυνεργατικές μεθόδους διδασκαλίας και έδιναν ιδιαίτερη έμφαση στη μαθητοκεντρική προσέγγιση, σε αντίθεση με τις συνηθισμένες διαλέξεις των καθηγητών στα ελληνικά πανεπιστήμια». (ερωτ. 8^ο)

«Η κύρια διαφορά ήταν ότι στην Δανία οι καθηγητές στηρίζονταν σε μνεγαλο βαθμο στην συζήτηση και στην ανταλλαγή αποψεων και όχι τόσο στην απλή διαλέξη». (ερωτ. 11^ο)

«Επίσης σε γενικές γραμμές, τα μαθήματα μου φάνηκαν πιο πρακτικά (επισκέψεις σε χώρους, χρήση χειραπτικών υλικών από τους φοιτητές). Όσον αφορά τις διδασκαλίες σε σχολεία, ο καθηγητής δεν έρχεται μόνο 1 τεταρτάκι να σε αξιολογήσει και να φύγει, αλλά είναι μαζί σου σε όλες τις διδασκαλίες ή παρακολουθήσεις ώστε συνεργαζόμενος με τη δασκάλα να σε συμβουλέψει καλύτερα». (ερωτ. 9^ο)

Ενδιαφέρον παρουσιάζει η μέθοδος διδασκαλίας στα Πανεπιστήμια του εξωτερικού και οι απόψεις των φοιτητών πάνω σε αυτό και τις διαφορές με το ελληνικό σύστημα που επισημαίνουν. Στο χώρο του Πανεπιστημίου και στον τρόπο που γίνεται το μάθημα όλοι υποστηρίζουν ότι οι καθηγητές στις χώρες αυτές (Γαλλία, Σουηδία, Βέλγιο, Δανία) επικεντρώνονται στη συζήτηση μεταξύ των φοιτητών, στην ενεργή συμμετοχή τους και δε μένουν στην απλή διάλεξη και παράδοση του μαθήματος. Παροτρύνουν τους φοιτητές να συμμετέχουν, να ανταλλάσσουν απόψεις, να επιχειρηματολογούν, να συμφωνούν, να διαφωνούν, να απορρίπτουν. Ο καθηγητής κάνει μια εισαγωγή στο θέμα κι έπειτα αφήνει τους φοιτητές να δουλέψουν ομαδικά, να εμβαθύνουν και να διατυπώσουν τις δικές τους απόψεις. Βέβαια, ο μικρός αριθμός των φοιτητών σε κάθε μάθημα βοηθάει να συμβεί αυτό καθώς είναι ελεγχόμενη η κατάσταση και δεν υπάρχει αναστάτωση και σύγχυση. Οι καθηγητές καταλαβαίνουν ότι μπορεί να υπάρχουν και αλλοδαποί μαθητές που παρακολουθούν το μάθημα, γι' αυτό το λόγο αφιερώνουν χρόνο προκειμένου να κατανοήσουν και αυτοί οι φοιτητές το περιεχόμενο του μαθήματος.

Ένας φοιτητής μιλάει για τις διδασκαλίες στα σχολεία όπου ο καθηγητής δεν έρχεται για λίγο στο σχολείο όπου κάνει πρακτική ο φοιτητής, όπως συμβαίνει τις περισσότερες φορές στα ελληνικά Πανεπιστήμια. Στο εξωτερικό ο καθηγητής μένει μαζί με το φοιτητή, τον παρατηρεί καθ' όλη τη διάρκεια της διδασκαλίας και

εντοπίζει με τον/την δάσκαλο/δασκάλα σημεία που θέλει να διορθώσει. Αν έρχεται μόνο για λίγο, μπορεί να είναι ατυχής η στιγμή και η διδασκαλία να μην πηγαίνει τόσο καλά όσο ήταν πριν έρθει ο καθηγητής ή αργότερα. Έτσι δεν αξιολογεί τη συνολική εικόνα του φοιτητή ως μελλοντικός εκπαιδευτικάλλά κρίνει από «ένα τεταρτάκι» την επίδοσή του και τη θέση του ως μελλοντικός δάσκαλος.

Συνεργασία με τους καθηγητές και τους υπόλοιπους φοιτητές

Οι φοιτητές απάντησαν στην ερώτηση που αφορά τη σχέση και τη συνεργασία τους με τους καθηγητές και τους υπόλοιπους φοιτητές και σε γενικές γραμμές έχουν καλές εντυπώσεις και θετικές απαντήσεις. Άλλοι είχαν ρατσιστική συμπεριφορά ενώ κάποιοι άλλοι ήταν αδιάφοροι.

«Ήταν πάρα πολύ πρόθυμοι να βοηθήσουν. Και το έδειξαν από την αρχή, πριν καν πάω στο Βέλγιο, οι πληροφορίες και η συνεννόηση που είχα μέσω e-mail, και με καμία καθυστέρηση». (ερ. 7^ο)

«Βασικά υπήρχαν όλοι οι τύποι συμπεριφορών. Μερικοί ήταν αρκετά αυστηροί και απαιτητικοί από την πρώτη μέρα κιόλας που δεν είχα προσαρμοστεί ακόμα, άλλοι φαινόταν να μας αγνοούν». (ερ. 5^ο)

«Η αλήθεια είναι ότι συνάντησα και ρατσιστικές διαθέσεις και αδικαιολόγητες συμπεριφορές που βασιζόνταν σε σχήματα προκαταλήψεων εκ μέρους λίγων καθηγητών. Τέτοιες απογοητευτικές συμπεριφορές είναι μάλιστα τα μόνα σημάδια που αμαυρώνουν την εικόνα που έχω σχηματίσει για τον τρόπο ζωής των ανθρώπων στη Γερμανία και για τον πολιτισμό εκεί». (ερ. 8^ο)

«Κάποιοι, χωρίς να ισχύει για όλους, δεν απέφευγαν να εκφράσουν απόψεις αρνητικές για κάποιες χώρες και όπως καταλαβαίνεις επειδή εμείς ήμασταν εκεί στο «φούντωμα» της οικονομικής κρίσης, δεν τους ξεφύγαμε». (ερ. 10^ο)

«Εξαιρετική. Ήταν πολύ πρόθυμοι και έδειχναν να χαίρονται όταν τους έλεγα ότι είμαι από Ελλάδα. Πολλοί από αυτούς είχαν έρθει άλλωστε στη χώρα μας για διακοπές. Ο καθηγητής της ιστορίας μάλιστα μάθαινε αρχαία ελληνικά». (ερ. 9^ο)

Όλοι οι φοιτητές συμφώνησαν ότι η στάση των καθηγητών απέναντί τους ήταν πολύ θετική. Ήταν εξυπηρετικοί, φιλικοί και πρόθυμοι να βοηθήσουν. Δεν έκαναν διακρίσεις, αφού σε χώρες όπως στη Σουηδία υπήρχαν πολλοί αλλοδαποί φοιτητές και «δεν υπήρχε ίχνος διάκρισης ανάμεσα σε οποιεσδήποτε διαφορετικότητες μεταξύ ανθρώπων». Επίσης, όπως λέει μια φοιτήτρια «μόνο μια φορά συνέβει να μας “ξεχωρίσει” μια καθηγήτρια και να πει, μην κάνετε αυτή την άσκηση γιατί είστε ξένοι, δε θα τα καταφέρετε». (ερ. 1^ο)

Φυσικά υπήρξαν περιπτώσεις, όπου οι καθηγητές δε φάνηκαν επηρεασμένοι από το γεγονός ότι υπήρχαν αλλοδαποί φοιτητές στην αίθουσα, δεν έκαναν καμία διάκριση. Παρ' όλα αυτά ήταν πάντοτε πρόθυμοι να βοηθήσουν και να εξηγήσουν ό,τι δεν ήταν κατανοητό.

«Ήταν πολύ φιλικοί. Με πλησίασαν από την αρχή και ήταν πρόθυμοι να με βοηθήσουν σε ότι χρειαζόμουν. Γενικά κάναμε παρέα κι εκτός μαθημάτων». (ερ. 1^ο)
«Οι Γάλλοι συμφοιτητές μου δεν ήταν ιδιαίτερα θερμοί και εξυπηρετικοί ως επί το πλείστον συναναστρεφόμενοι με παιδιά που ήταν επίσης Erasmus». (ερ. 2^ο)
«Σε γενικά όμως πλαίσια, ευγενικοί αλλά απόμακροι». (ερ. 4^ο)
«Άλλες φορές ήταν πολύ εξυπηρετικοί και άλλες πολύ ανταγωνιστικοί». (ερ. 7^ο)

Εκτός από τη σχέση μεταξύ φοιτητών και καθηγητών, οι φοιτητές ρωτήθηκαν για τη σχέση που είχαν οι φοιτητές μεταξύ τους και στο χώρο του Πανεπιστημίου και εκτός. Οι περισσότεροι είπαν ότι οι υπόλοιποι –ντόπιοι – φοιτητές δεν ήταν τόσο θερμοί και φιλικοί απέναντί τους παρά μόνο στο χώρο του Πανεπιστημίου. Κρατούσαν αποστάσεις, ήταν απόμακροι. Κάποιοι άλλοι είπαν ότι διατήρησαν καλές σχέσεις με τους συμφοιτητές τους, εντός και εκτός Πανεπιστημίου.

Διοικητικές Υπηρεσίες

Οι φοιτητές εντυπωσιάστηκαν με την άψογη λειτουργικότητα των Διοικητικών Υπηρεσιών. Ήταν οργανωμένοι και πάντα πρόθυμοι να βοηθήσουν, γεγονός που έκανε τους φοιτητές να νιώθουν άνετα και να μην απογοητεύονται ή πανικοβάλλονται αν αντιμετώπιζαν κάποιο πρόβλημα.

«Αντίθετα με τα ελληνικά δεδομένα, υπήρχε άψογη οργάνωση και εξυπηρέτηση από μέρους των διοικητικών υπηρεσιών». (ερ. 3^ο)
«Ο ορισμός της οργάνωσης. Προθυμότετοι να βοηθήσουν. Με το χαμόγελο να σε εξυπηρετήσουν. Κτιριακά δε, η διοίκηση καθώς και το ίδιο το πανεπιστήμιο ήταν σαν ιδιωτικά». (ερ. 4^ο)
«Τα κτίρια ήταν ολοκαίνουρια και τεράστια και οι αίθουσες ευρύχωρες και με προηγμένης τεχνολογίας εξοπλισμό». (ερ. 8^ο)

Ενδιαφέρον έχουν οι απαντήσεις των φοιτητών, αν και δεν προκαλούν έκπληξη, καθώς τα Πανεπιστήμια στο εξωτερικό γνωρίζουμε ότι είναι καλά οργανωμένα, στο ερώτημα σχετικά με τις διοικητικές υπηρεσίες του Πανεπιστημίου. Όλοι έχουν την ίδια γνώμη και λένε ότι οι άνθρωποι των διοικητικών υπηρεσιών στο εξωτερικό βοήθησαν και ήταν πάντοτε πρόθυμοι, εξυπηρετικοί και χαμογελαστοί. Η οργάνωση των γραφείων διεθνών σχέσεων του Πανεπιστημίου ήταν πολύ καλή. Μάλιστα, είναι οι άνθρωποι αυτοί που στέλνουν απαντήσεις στα e-mail των φοιτητών που ενδιαφέρονται να πάνε Erasmus όσο

καιρό ακόμα βρίσκονται στην Ελλάδα και ψάχνουν πληροφορίες. Δε θα μπορούσαν από κοντά να μην είναι το ίδιο φιλικοί και εξυπηρετικοί.

«Υπάρχουν ομάδες φοιτητών ντόπιων ή και ερασιμιτών από προηγούμενα εξάμηνα που αναλαμβάνουν την ευθύνη να βοηθήσουν όπου χρειαστεί». (ερ. 10^ο)

Σε κάποια Ιδρύματα μάλιστα, όπως για παράδειγμα στο Πανεπιστήμιο στη Σουηδία, υπήρχαν ομάδες ντόπιων φοιτητών ή ακόμα και φοιτητών Erasmus που φρόντιζαν για οποιαδήποτε δυσκολία αντιμετώπιζε η «νέα γενιά Erasmus». Γνωρίζουν πολύ καλά τι απασχολεί τους φοιτητές που μόλις έχουν φτάσει στη χώρα Υποδοχής και φροντίζουν να τους βοηθήσουν στις διαδικασίες συμπλήρωσης εγγράφων, σε θέματα που αφορούν την εστία και θέματα λογαριασμού στην τράπεζα.

Η καθημερινότητά τους και ο τρόπος διαμονής τους

Ενδιαφέρον παρουσιάζουν οι απαντήσεις των φοιτητών στην ερώτηση που τους τέθηκε με θέμα την καθημερινότητα, τις ασχολίες τους και τον τρόπο διαμονής τους. Το πρόγραμμά τους άλλαξε ριζικά όσο καιρό παρέμειναν στο εξωτερικό όπως ακριβώς και οι ασχολίες τους και τα ωράριά τους. Οι εστίες στο εξωτερικό είναι πολύ οργανωμένες και το πρόβλημα της στέγασης είχε λυθεί για πολλούς.

«Επιπλέον, οικονομικά, ήρθα σε δύσκολη θέση πολλάκις, καθώς η Δανία και ιδιαίτερα η Κοπεγχάγη είναι πανάκριβη». (ερ. 3^ο)

«Φυσικά και ήταν διαφορετική. Η καθημερινότητά μου άλλαξε τελείως. Και κάθε εβδομάδα άλλαζε και εθνικότητα, λόγω πολιτιστικών εκδηλώσεων των ερασιμιτών». (ερ. 4^ο)

«Ξυπνούσαμε αρκετά πρωί, έπρεπε να φάμε μεσημεριανό μεταξύ 12 και 1 πράγμα αδιανόητο για εμάς». (ερ. 5^ο)

«Μας είχαν δώσει από την πρώτη κιόλας μέρα ποδήλατα, για τα οποία είχαμε δώσει 70€ εγγύηση και τα οποία πήραμε πίσω μόλις επιστρέψαμε στο τέλος της φοίτησής μας τα ποδήλατα. Επομένως, το πρόβλημα της μετακίνησης είχε λυθεί!». (ερ. 7^ο)

«Άνοιγαν όλες οι υπηρεσίες και τα μαγαζιά στις 9 το πρωί και έκλειναν στις 4 το απόγευμα. Υστερα ήταν κλειστά». (ερ. 7^ο)

«Όσον αφορά στο θέμα της απαγόρευσης του καπνίσματος, όντως ίσχυε η απαγόρευση σε δημόσιους χώρους, αλλά υπήρχαν και περιπτώσεις όπου τα πράγματα ήταν πιο ελαστικά και επιτρεπόταν κανονικά σε κάποια μαγαζιά». (ερ. 7^ο)

«Υπήρχαν διαφορές στην ποιότητα των κατοικιών, στην ομορφιά των πόλεων (σπίτια και μαγαζιά γραφικά, δρόμοι φαρδιοί, πράσινο παντού), στην οργάνωση των μέσων μεταφοράς (συχνά λεωφορεία με πολύ αυστηρά συγκεκριμένα δρομολόγια),

στον καιρό (χιόνι και χαμηλές θερμοκρασίες), στην ετοιμότητα (το χιόνι δε δημιουργούσε ποτέ πρόβλημα, γιατί τα εκχιονιστικά δούλευαν σε κάθε περιοχή που χρειαζόταν), στην καθαριότητα (υπάρχουν πρόστιμα για ρίψη σκουπιδιού)». (ερ. 9^ο)

Ο τρόπος ζωής και η καθημερινότητα των φοιτητών είχε αλλάξει ριζικά κατά τη διάρκεια της παραμονής τους στο εξωτερικό. Από την πρώτη κιόλας μέρα που έφτασαν στην ξένη χώρα προσπάθησαν να προσαρμοστούν στα νέα δεδομένα, στο νέο περιβάλλον. Κάποιοι προσαρμόστηκαν πιο δύσκολα από άλλους και μάλιστα προς το τέλος της διαμονής τους. Άλλοι δέχθηκαν τη νέα πραγματικότητα με ευκολία και προσαρμόστηκαν γρήγορα.

Οι διαφορετικές ασχολίες καθημερινά, οι διαφορετικοί άνθρωποι, που είναι σε γενικές γραμμές πιο σοβαροί, απόμακροι και λειτουργούν «σαν ρομποτάκια», ο διαφορετικός καιρός και κλίμα, που σε χώρες όπως Σουηδία και Δανία είναι μουντό, τελείως διαφορετικό από εκείνο της Ελλάδας τους βοήθησαν να συνειδητοποιήσουν ότι βρίσκονταν κάπου τελείως διαφορετικά και ότι η ζωή τους εκεί, έστω και προσωρινά, είχε αλλάξει. Άλλοι ξυπνούσαν νωρίς το πρωί και είχαν μάθημα στο Πανεπιστήμιο μέχρι το απόγευμα, με αποτέλεσμα να τρώνε κάτι στα γρήγορα και στα κενά ανάμεσα στα μαθήματα να απασχολούν τον εαυτό τους με δραστηριότητες που τους προσέφερε το Ίδρυμα Υποδοχής, όπως γυμναστήρια, βιβλιοθήκες και καφετέριες. Η νέα πραγματικότητα τους επέβαλε να υιοθετήσουν ένα πρόγραμμα που είναι αντίθετο με την πραγματικότητα των Ελλήνων φοιτητών. Σε αντίθεση με τη φοιτητική ζωή στην Ελλάδα, εκεί έπρεπε να ξυπνούν νωρίς το πρωί, να παρακολουθούν υποχρεωτικά τα μαθήματά τους στο Πανεπιστήμιο, να τρώνε μεσημεριανό στις 12 ή 1 η ώρα και να ψωνίζουν από τα σούπερ μάρκετ ή άλλα καταστήματα μέχρι τις 4 γιατί αργότερα έκλειναν. Οι βραδυνές έξοδοι είχαν περιοριστεί κυρίως για οικονομικούς λόγους αλλά και για το γεγονός ότι στο εξωτερικό τα περισσότερα μαγαζιά για διασκέδαση κλείνουν νωρίς το βράδυ ή τουλάχιστον νωρίτερα από τις ώρες που συνηθίζουν οι Έλληνες φοιτητές να βγαίνουν έξω.

Η οικονομική κατάστασή τους ήταν επίσης προσεγμένη καθώς σε χώρες όπως Δανία και Σουηδία η ζωή είναι ιδιαίτερα ακριβή. Κάτι που συνέβαλε στην εξοικονόμηση χρημάτων είναι το ποδήλατο ως μέσο μεταφοράς. Ένας φοιτητής που συνεχώς κινείται, διανύει μικρές και μεγάλες αποστάσεις, χρειάζεται ένα ποδήλατο όταν μάλιστα το κλίμα της χώρας του το επιτρέπει. Έτσι, μπορεί να εξασκεί ένα χόμπυ και παράλληλα να εξυπηρετείται ως προς την μετακίνησή του χωρίς περαιτέρω έξοδα σε ταξί και άλλα μέσα μεταφοράς.

Όσο για την απαγόρευση του καπνίσματος, οι φοιτητές δήλωσαν ότι καθιερώθηκε αυστηρά σε αυτές τις χώρες και δεν κάπνιζε κανείς σε κλειστούς χώρους. Υπήρχαν εξαιρετικές περιπτώσεις όπου δεν υπήρχε συχνός έλεγχος και το κάπνισμα επιτρεπόταν αλλά αυτό συνέβαινε σπάνια.

«Σε εστία corridor-style κοντά στο πανεπιστήμιο όπου μοιραζόμουν την κουζίνα με τους υπόλοιπους συγκατοίκους». (ερ. 6^ο)

«Ουσιαστικά υπήρχαν κτήρια στα οποία έμεναν κυρίως φοιτητές. Ήταν μικρά δωμάτια με ένα κρεβάτι, ένα γραφείο, μία ντουλάπα, κι ένα νιπτήρα». (ερ. 7^ο)

Ένα θέμα που απασχολεί πολλούς από τους φοιτητές που σχεδιάζουν να πάνε Erasmus είναι ο χώρος διαμονής τους. Αν και οι εστίες στο εξωτερικό είναι πολύ καλά οργανωμένες, υπάρχουν Ιδρύματα που δεν έχουν εστίες κι έτσι οι επιλογές αναγκαστικά είναι η ενοικίαση ενός δωματίου και η συγκατοίκηση, που – ίσως- σημαίνουν παραπάνω έξοδα. Οι περισσότεροι από τους φοιτητές έμειναν σε μικρά δωμάτια, στις εστίες. Το κάθε δωμάτιο είναι πολύ μικρό για ένα μόνο άτομο, δεν υπάρχει χώρος για φιλοξενία και συνήθως υπάρχουν κοινές τουαλέτες και κουζίνα ανα όροφο ή ανα έναν αριθμό δωματίων. Σε αυτή την περίπτωση πλήρωναν ένα συγκεκριμένο ποσό, ένα ενοίκιο. Δεν υπήρχαν μάλιστα πλυντήρια ρούχων ούτε φούρνος παρα μόνο φούρνος μικροκυμάτων.

Αυτό που συμφέρει στην περίπτωση της εστίας είναι ότι ο υπεύθυνος από τη σχολή στη χώρα Υποδοχής φροντίζει να βρει δωμάτιο για το φοιτητή/φοιτήτρια που θα φτάσει σύντομα στη χώρα έτσι ώστε να μην έχει ο τελευταίος το άγχος να ψάχνει για σπίτι. Επίσης, στις εστίες μένουν πολλοί (και μόνο) φοιτητές και το κλίμα είναι σαφώς ευχάριστο, καθώς έχουν περίπου τις ίδιες ασχολίες, τα ίδια ωράρια, κοινά ενδιαφέροντα.

Μια φοιτήτρια έμεινε σε μια οικογένεια που τη φιλοξενούσε και μια άλλη νοίκιασε δωμάτιο σε διαμέρισμα που ζούσε μια ντόπια (Δανή).

«Υπήρχε καθημερινή καθαριότητα παντού και οι κανονισμοί ήταν αυστηροί όσον αφορά το ποιος έμπαινε μέσα. Απαγορεύονταν να φιλοξενήσουμε κάποιον. Τέλος γινόταν συχνός έλεγχος από τους φύλακες της εστίας, δηλαδή ζητούσε την κάρτα της εστίας ώστε να βεβαιωθεί ότι διαμένναμε στην εστία». (ερ. 1^ο)

«Κάθε εβδομάδα κάθε ένας φοιτητής αναλάμβανε την καθαριότητα του χώρου ενώ προς το τέλος του εξαμήνου γινόταν εξονυχιστικός έλεγχος για τη συνολική κατάσταση και καθαριότητα του χώρου από άτομα του πανεπιστημίου». (ερ. 6^ο)

«Ό,τι κρίνονταν ότι χάλασε ή δεν ήταν όπως έπρεπε, υποχρεούμασταν να το αντικαταστήσουμε ή να το πληρώσουμε». (ερ. 10^ο)

«Υπήρχαν πολλές φορές που ο κανόνας αυτός παραμεριζόταν ασυνείδητα και ένιωθα μέλος της οικογένειας». (ερ. 3^ο)

Οι συνθήκες στο χώρο διαμονής (κτηριακή κατάσταση, καθαριότητα, κανονισμοί) φάνηκε να είναι σε καλή κατάσταση από τις δηλώσεις των φοιτητών. Η κτηριακή κατάσταση ήταν ικανοποιητική, καθώς ακόμα κι αν δεν ήταν καινούριο το

κτήριο, ήταν πλήρως συντηρημένο. Τα χρήματα ήταν πολύ λίγα συγκριτικά με την Ελλάδα. Το μόνο πρόβλημα υπήρξε με τους κοινόχρηστους χώρους, όπως η κουζίνα, που, όπως μας λέει μια φοιτήτρια, ήταν βρώμικη γιατί μαζεύονταν τα σκουπίδια από όλα τα δωμάτια και καθαρίζονταν μια φορά την εβδομάδα. Υπήρχε όμως θέρμανση, ελεύθερη πρόσβαση στο Διαδίκτυο και ζεστό νερό.

Κανονισμοί υπήρχαν και έπρεπε να τηρούνται από όλους τους φοιτητές. Υπήρχαν ώρες κοινής ησυχίας, έλεγχος για το ποιός μπαίνει στο κτήριο της εστίας (επιτρεπόταν η είσοδος μόνο στους φοιτητές που έμεναν στην εστία) και δεν είχαν το δικαίωμα να φιλοξενήσουν κάποιον. Επιπλέον, οι κοινόχρηστοι χώροι καθαρίζονταν από τους φοιτητές, ο καθένας ξεχωριστά είχε την ευθύνη για την καθαριότητα των χώρων κάθε εβδομάδα. Επιπλέον, για οτιδήποτε χαλούσε ή σταματούσε να λειτουργεί ή είχε φθαρεί, έπρεπε να το αντικαταστήσουν άμεσα ή να το πληρώσουν.

Μια φοιτήτρια αναφέρει ότι, αν και τη φιλοξενούσε μια οικογένεια ντόπιων και τηρούνταν ο κανόνας «ο καθένας το χώρο του», σταδιακά ένιωθε όλο και πιο άνετη, πιο ελεύθερη και πολλές φορές σαν μέλος της οικογένειας. Δε χρησιμοποιούσε αυστηρά μόνο το δικό της χώρο αλλά βρισκόταν με τα υπόλοιπα μέλη της οικογένειας και σε άλλους χώρους του σπιτιού που θεωρούσε «δικούς της».

Φιλίες

Παρακάτω οι φοιτητές περιγράφουν τις επαφές και τις σχέσεις τους με ανθρώπους από διαφορετικά πολιτισμικά πλαίσια. Ιδιαίτερα όταν κάποιος έχει αποφασίσει να συμμετάσχει στο πρόγραμμα Erasmus μόνος του, δηλαδή να φύγει μόνος του από τη χώρα, σίγουρα τον απασχολεί αν θα βρει σύντομα φίλους στη χώρα που πηγαίνει.

«Πολλοί Ιταλοί, Καναδοί και Ισπανοί, μερικοί από το Εκουαδόρ, το Μαρόκο, την Αλγερία και τη Ρουμανία και τέλος από τη Δανία. Δεν είχα άλλους Έλληνες, αλλά κι όταν βρήκα εκεί δεν επεδίωξα να κάνω παρέα μαζί τους γιατί έτσι θα μιλούσα συνεχώς ελληνικά». (ερ. 1^ο)

«Πολύ γρήγορα. Από την πρώτη μέρα στη σχολή γνωριστήκαμε μεταξύ μας οι ERASMUS φοιτητές από τη δική μου σχολή. Ήμασταν περίπου 20 άτομα». (ερ. 7^ο)

«Αρκετά εύκολα όσον αφορά τους φοιτητές Erasmus αλλά δύσκολα όσον αφορά τις Σουηδέζες συγκάτοικους μου». (ερ. 6^ο)

«Με το που έφτασα στην πόλη, με την υποδοχή, ήταν όλα τόσο οργανωμένα, από εθελοντές που μέσα μόνο σε μερικές ώρες, βρεθήκαμε όλοι σαν μια παρέα». (ερ. 4^ο)

«Από διαφορετικές χώρες(Ελλάδα, Ισπανία, Ολλανδία, Ιταλία, Τουρκία, Γαλλία, Βέλγιο, Τσεχία, Πολωνία, Πορτογαλία, Γερμανία, Ρωσία, Αργεντινή). Με άτομα από

Βέλγιο δεν κάναμε και τόσο παρέα γιατί δεν ήταν και τόσο ανοιχτοί. Παρατήρησα ότι οι Μεσογειακοί λαοί έχουμε περισσότερα κοινά στοιχεία». (ερ. 7^ο)

Κάτι για το οποίο αγχώνεται ένας φοιτητής που πρόκειται να πάει με το πρόγραμμα Erasmus σε μια άλλη χώρα είναι το θέμα της παρέας, ιδιαίτερα όταν πάει μόνος του χωρίς δικούς του ανθρώπους από τη χώρα του. Ανησυχεί αν θα βρει γρήγορα φίλους και αν θα ενταχθεί ομαλά σε κάποια παρέα. Αυτό συμβαίνει γιατί νιώθει μόνος του στην αρχή, όταν πηγαίνει στο εξωτερικό, αντιμετωπίζει πολύ διαφορετικές καταστάσεις από αυτές που αντιμετώπιζε μέχρι πριν φύγει. Είναι μόνος του σε ένα νέο περιβάλλον και δε μιλάει τη μητρική του γλώσσα ώστε να συνεννοηθεί όπως εκείνος/εκείνη θέλει. Οι φοιτητές της συγκεκριμένης έρευνας μιλούν για αυτό το θέμα και λένε ότι δεν αντιμετώπισαν ιδιαίτερες δυσκολίες καθώς και οι υπόλοιποι φοιτητές που προέρχονται από άλλες χώρες έχουν τον ίδιο φόβο. Μοιράζονται κοινές ανησυχίες, σκέψεις και στηρίζουν ο ένας τον άλλο προκειμένου να ενταχθούν στο νέο περιβάλλον. Έτσι δημιουργούνται παρέες με άτομα από διαφορετικές χώρες και πολιτισμούς. Ο καθένας νιώθει έντονα την επιθυμία να έρθει σε επαφή, να γνωρίσει, να ανταλλάξει απόψεις, να ακούσει, να εξερευνήσει τους υπόλοιπους καθένας από τους οποίους έχει τη δική του ιστορία να διηγηθεί.

Φυσικά, υπάρχουν κι άλλα προγράμματα ανταλλαγής φοιτητών που εκμεταλλεύονται οι φοιτητές στη διάρκεια τόσο των προπτυχιακών όσο και των μεταπτυχιακών σπουδών τους κι έτσι δεν είναι μόνο άτομα που προέρχονται από χώρες της Ευρώπης. Κάθε άνθρωπος μέσα σε αυτές τις παρέες είναι από ένα διαφορετικό τόπο, έχει διαφορετικό τρόπο ζωής κι όμως, μόνο με την κοινή γλώσσα που έχουν και αρκετοί γνωρίζουν (τα αγγλικά), μπορούν να αλληλεπιδράσουν και να αναπτύξουν στενούς δεσμούς.

Κάποιοι, μάλιστα, από τους φοιτητές, αν και συνάντησαν άλλους Έλληνες στη χώρα όπου βρίσκονταν, δεν επεδίωκαν να κάνουν παρέα μαζί τους για να μη μιλούν συνεχώς ελληνικά και για να έχουν τη δυνατότητα να γνωρίσουν και άλλους πολιτισμούς. Συνεπώς, όλοι όσοι είχαν φύγει για το εξωτερικό με φίλους/φίλες, συμφοιτητές/συμφοιτήτριες από την Ελλάδα δεν ανέπτυξαν τόσο εύκολα φιλίες με άλλους φοιτητές γιατί ήταν «εγκλωβισμένοι» στη σχέση τους με άλλους Έλληνες. Αυτό, φυσικά, δεν παρατηρείται μόνο με τους Έλληνες αλλά και με κάθε άλλη εθνικότητα. Προσπαθούσαν λοιπόν να έχουν μεικτή παρέα προκειμένου να υπάρχει ακόμα μεγαλύτερο ενδιαφέρον. Είναι μοναδική ευκαιρία να γνωρίσει κάποιος ανθρώπους από όλο τον κόσμο.

Η «κοινότητα Erasmus» δημιουργείται, λοιπόν, αναγκαστικά τουλάχιστον στην αρχή. Οι φοιτητές της έρευνας αν και δεν αντιμετώπισαν ιδιαίτερες δυσκολίες στη σύναψη σχέσεων με άλλους φοιτητές, αρχικά γνώρισαν και έκαναν παρέα με Erasmus φοιτητές, τους λεγόμενους «Ερασμίτες». Αυτό συμβαίνει σχεδόν «αναγκαστικά» καθώς, τις περισσότερες φορές μόλις φτάσουν στη χώρα Υποδοχής

είναι όλα οργανωμένα από (προηγούμενους και μεγαλύτερους, εθελοντές) φοιτητές, οι οποίοι εστιμάζουν συνάντηση υποδοχής για τους φοιτητές Erasmus. Επομένως, γνωρίζονται μεταξύ τους και κάνουν τις πρώτες παρέες τους, οι οποίες συνήθως είναι αυτές που κρατάνε για μεγάλο διάστημα. Βρίσκονται όλοι στην ίδια θέση, έχουν σχεδόν τους ίδιους προβληματισμούς και ανυπομονούν να γνωρίσουν όσο πιο πολλούς ανθρώπους γίνεται. Στη συνέχεια, γνωριμίες κάνουν και στον τόπο διαμονής τους, στις εστίες, με άλλους συνομήλικους και μη, ντόπιους και αλλοδαπούς. Εκεί, προκειμένου να συμβιώσουν με τον καλύτερο δυνατό τρόπο και να συνεννοούνται χωρίς προβλήματα και δυσκολίες αναπτύσσουν σχέσεις που μπορεί να είναι τυπικές αλλά να προχωρήσουν και σε πιο δυνατές φιλίες. Οι «Ερασμίτες» είναι δύσκολο να συνάψουν σχέσεις με ντόπιους φοιτητές καθώς έχουν διαφορετικό πρόγραμμα, διαφορετικά ενδιαφέροντα. Νιώθουν ότι έχουν πάει σε μια χώρα και θέλουν να ανακαλύψουν ό,τι τους φαίνεται ενδιαφέρον μέσα στη χώρα και όχι μόνο. Οι ντόπιοι φοιτητές μπορεί να νιώθουν ότι θέλουν να γνωρίσουν και να κάνουν παρέα μαζί τους αλλά το πρόγραμμά τους δεν είναι τόσο «φορτωμένο». Γι'αυτό κιόλας οι Ερασμίτες καταλήγουν να κάνουν μεταξύ τους παρέες.

Οι σχέσεις των φοιτητών με άτομα που είχαν γνωρίσει στη χώρα υποδοχής κρατάνε ακόμα, όσο γίνεται. Άλλωστε εκείνο τον καιρό οι ίδιοι είχαν έρθει σε επαφή και είχαν πιο στενή σχέση με κάποιους από αυτούς που γνώριζαν. Με Ισπανούς και Ιταλούς φαίνεται να ταιριάζουν περισσότερο οι Έλληνες, ως προς τον τρόπο ζωής, συμπεριφοράς, διασκέδασης, νοοτροπίας. Όταν συναντιούνται κάθε μέρα, παρακολουθούν τα ίδια μαθήματα, έχουν κοινές ασχολίες, τότε είναι λογικό να υπάρχουν πιο στενές σχέσεις μεταξύ τους, οι οποίες είναι δύσκολο να διατηρηθούν και μετά την επιστροφή στη χώρα Προέλευσης.

Ο τρόπος διασκέδασης και το κόστος ζωής

Οι φοιτητές είχαν διαφορετικό τρόπο διασκέδασης από αυτόν που είχαν συνηθίσει στην Ελλάδα, εξίσου όμως συναρπαστικό. Οι φοιτητές Erasmus συνήθιζαν να μαζεύονται όλοι μαζί σε σπίτια και να διασκεδάζουν. Το κόστος ζωής τους βοηθούσε σε αυτό. Ήταν όλα πολύ πιο φθηνά απ' ό,τι στην Ελλάδα.

«Άψογη. Πιο διασκεδαστική από ποτέ. Και δεν νομίζω να ήταν η πόλη που το έκανε, αλλά η διάθεση, η παρέα, το ερασμίτικο πνεύμα». (ερ. 4^ο)

«Βγαίναμε νωρίς και γυρίζαμε νωρίς. Μόνο το Σαββατοκύριακο υπήρχαν κλαμπ που έκλειναν στις 4 και μισή». (ερ. 5^ο)

«Η διασκέδαση τελείωνε νωρίς έξω, αλλά διαρκούσε αρκετά στις εστίες με τα διάφορα πάρτυ που οργάνωναν οι φοιτητές». (ερ. 5^ο)

«Η διασκέδαση μου ήταν κυρίως Παρασκευή και Σάββατο βράδυ και κάθε Πέμπτη που είχαμε τα Erasmus party». (ερ. 2^ο)

«Υπήρχε κι ένα ελληνικό μαγαζί όπου διοργάνωνε Ελληνικές βραδιές. Και φυσικά αρκετά φοιτητικά πάρτυ σε εστίες». (ερ. 7^ο)

Ο τρόπος διασκέδασης των φοιτητών δεν άλλαξε πολύ κατά τη διάρκεια που ήταν στο εξωτερικό. Άλλαξε μόνο στο βαθμό που έβγαιναν έξω και στα χρήματα που ξόδευαν σε σύγκριση με την Ελλάδα καθώς ήταν πιο προσεκτικοί στα έξοδά τους. Όπως επίσης άλλαξαν και τα ωράριά τους. Στην Ελλάδα συνηθίζουν να βγαίνουν αργά το βράδυ έξω ενώ στις χώρες που επισκέφθηκαν όλα τα μαγαζιά (club, bar, καφετέριες) άνοιγαν νωρίς το απόγευμα και έκλειναν νωρίς το βράδυ. Στη συνέχεια, μαζεύονταν σε σπίτια συμφοιτητών και σε εστίες όπου οι κανοισμοί δεν ήταν αυστηροί και επιτρεπτόταν η είσοδος και σε άλλους φοιτητές και συνέχιζαν εκεί τη διασκέδασή τους και τρώγανε όλοι μαζί. Πολλές φορές διοργανώνονταν Erasmus πάρτυ όπου οι Ερασμίτες μαζεύονταν πάλι όλοι μαζί και η διασκέδαση ήταν «πιο διασκεδαστική από ποτέ».

Μια φοιτητούπολη προσφέρει αρκετά πράγματα και ασχολίες στους φοιτητές, όπως σινεμά, μουσεία, διάφορες εκδηλώσεις, βόλτες στην παραλία και νυχτερινές εξόδους. Φυσικά, ανάλογα με τον καιρό προγραμματίζαν αντίστοιχα και τη διασκέδασή τους. Όσο επικρατούσε πιο ήπιο κλίμα πήγαιναν σε πάρκα και καφέ. Όταν όμως το κρύο είχε γίνει ανυπόφορο και ήταν πια χειμώνας, αυξάνονταν όλο και περισσότερο οι παρέες σε σπίτια συμφοιτητών.

Κάποιοι μάλιστα, όπως μια από τις φοιτήτριες, συμμετείχαν σε ελληνικές βραδιές ακόμα και στη χώρα που βρίσκονταν, καθώς όταν υπάρχουν στο εξωτερικό αρκετοί Έλληνες σίγουρα υπάρχουν και ελληνικά εστιατόρια, μαγαζιά γενικότερα.

«Ανάλογα. Οι καφέδες πολύ πιο φθηνοί, όπως και οι μπύρες. Τα εισιτήρια για τα τρένα πολύ πιο ακριβά, όπως και το νερό. Μαγαζιά με ρούχα μπορούσες να βρεις πολύ φθηνά αλλά και ακριβά. Πάνω κάτω το ίδιο. Οι μισθοί όμως πιο υψηλοί». (ερwt. 7^ο)

Το κόστος ζωής δε διαφέρει πολύ από αυτό της Ελλάδας. Οι φοιτητές θεωρούν ότι ίσως στο φαγητό ήταν πιο ακριβό, καθώς δεν υπάρχουν στο εξωτερικό ταβέρνες αλλά εστιατόρια. Φθηνά επίσης ήταν τα εισιτήρια λεωφορείων, αστικών και υπεραστικών (και όχι των τρένων, εκείνα ήταν πολύ ακριβά) και τα ψώνια στα σουπερ μαρκετ και σε μαγαζιά ρουχισμού. Αυτό που ενδιέφερε όμως τους φοιτητές αρκετά είναι η τιμές που έχουν να κάνουν με τη διασκέδασή τους. Για παράδειγμα, αν θέλουν να βγουν με τους φίλους τους ένα βράδυ υπολογίζουν λίγα χρήματα για να πάρουν ένα ποτό που θέλουν. Στην αντίστοιχη περίπτωση στην Ελλάδα, αν ένας

φοιτητής θελήσει να πει ένα ακόμα ποτό ή να φάει κάτι ξεφεύγει αρκετά σε χρήματα καθώς είναι σαφώς πιο ακριβά.

«Ναι, οργάνωναν οι εθελοντές για εμάς και ήταν όλες άψογες. Αλλά επίσης οργανώθηκαν κι από μας τους ίδιους με τους πιο κοντινούς μας φίλους». (ερ. 4^ο)

«Ναι και το ίδιο το πανεπιστήμιο οργάνωνε αρκετές εκδρομές για τους φοιτητές Erasmus αλλά και μονοί μας κυρίως όμως μεταξύ Ελλήνων». (ερ. 6^ο)

«Πάρα πολλές! Ταξίδεψα 5 διαφορετικές χώρες μέσα σε 3 μήνες(Βέλγιο, Ολλανδία, Γερμανία, Λουξεμβούργο, Γαλλία). Με τη Σχολή μέσα στο Βέλγιο και Ολλανδία και με φίλους σε άλλες χώρες». (ερ. 7^ο)

Οι εκδρομές ήταν μέσα στο πρόγραμμα των Erasmus φοιτητών. Όχι μόνο οργάνωναν οι ίδιοι με τους φίλους τους εκδρομές σε γειτονικές και μη χώρες και πόλεις αλλά και οι φοιτητικοί σύλλογοι οργάνωναν συχνά εκδρομές για τους φοιτητές και σε καλές τιμές. Συνήθως πραγματοποιούσαν τις εκδρομές τα σαββατοκύριακα όταν είχαν περισσότερο ελεύθερο χρόνο από τις καθημερινές. Έτσι, τους δόθηκε η ευκαιρία να επισκεφθούν περισσότερες από μια χώρες και να διευρύνουν τους ορίζοντές τους.

ΜΕΤΑ ΤΟ ERASMUS

Οι παραπάνω φοιτητές απάντησαν και σε ορισμένες ερωτήσεις που αφορούν τον καιρό μετά την επιστροφή στη χώρα τους. Γεμάτοι εμπειρίες, νέες εικόνες, ιδέες, πλήρως ανανεωμένοι αξιολογούν το διάστημα που έμειναν στο εξωτερικό, τι κέρδισαν και τι «έχασαν», αν θα το πρότειναν σε άλλους συμφοιτητές τους και αν θα συμμετείχαν σε πρόγραμμα ανταλλαγής φοιτητών οι ίδιοι αν ποτέ είχαν παρόμοια ευκαιρία. Οι απαντήσεις τους ήταν θετικές και χαρακτηρίζουν απόλυτα εποικοδομητική αυτή τη διαδικασία.

«Το διάστημα αυτό ήταν το πιο δημιουργικό διάστημα της ζωής μου. Έκανα πράγματα που δεν θα ξανακάνω και έμαθα τόσα πολλά πράγματα που δεν φανταζόμουν. Ήταν η καλύτερη αξιοποίηση του χρόνου μου». (ερ. 2^ο)

«Ως μία περίοδο, άκρως δημιουργική, πιο ακαδημαϊκή απ' όλα τα εξάμηνα που είχα στην Ελλάδα, όπου η γνώση-μόρφωση, όχι απαραίτητα γιαυτό που σπούδαζα, αλλά η μόρφωση ως μόρφωση πήγαινε κι ερχόταν χωρίς όρια». (ερ. 4^ο)

«Ήταν μια μοναδική εμπειρία που μου πρόσφερε επαφή με άτομα από διάφορες χώρες, με διαφορετικές ιδιοσυγκρασίες, συνήθειες και σκέψεις, με ταξίδια σε διάφορα μέρη στις γύρω περιοχές». (ερ. 10^ο)

Μπόρεσαν να αξιολογήσουν πράγματα που δεν τα αξιολογούσαν προηγουμένως, να αναθεωρήσουν για άλλα, να γνωρίσουν πολύ κόσμο από πολλά και διάφορα μέρη και να κάνουν όσο το δυνατό περισσότερα ταξίδια. Έστω και για λίγους μήνες που παρέμειναν στο εξωτερικό, γνώρισαν τον τρόπο και τις συνήθειες όταν κάποιος ζει σε άλλη χώρα.

Ήταν μια διαρκής μόρφωση που δεν περιοριζόταν στα πλαίσια του Πανεπιστημίου αλλά από την καθημερινότητα συνεχώς αφομοίωναν καινούρια πράγματα.

«Θα προτιμούσα μια άλλη χώρα, ίσως που κλιματικά να ταιριάζει στα δεδομένα της Ελλάδας, τύπου Ισπανία». (ερ. 3^ο)

«Ίσως ναι να άλλαζα τη χώρα με κάποια πιο νότια. Αλλά με μια δεύτερη σκέψη ήταν το σύνολο που έκανε την εμπειρία μοναδική και ίσως να μην άλλαζα και τίποτα». (ερ. 10^ο)

«Ναι θα ξαναπήγαινα. Ναι στην ίδια χώρα ή ίσως δίπλα, στη Νορβηγία αλλά και πάλι στο Βορρά». (ερ. 4^ο)

«Ναι θα άλλαζα το ότι θα μάθαινα την επίσημη γλώσσα του κράτους». (ερ. 4^ο)

«Δε θα μου άρεσε να έχω υποχρεωτικές παρακολουθήσεις (αφού μάλιστα δεν καταλαβαίνω και πολλά στην ξένη γλώσσα), ή μάλλον θα ήθελα να είναι υποχρεωτικές οι μισές παρακολουθήσεις. Θα άλλαζα ακόμη, κάποιους φορείς του ελληνικού παν/μίου που σχετίζονται με το Εράσμου, και θα τοποθετούσα άτομα πιο εξυπηρετικά!!». (ερ. 9^ο)

Στην ερώτηση που τους τέθηκε αν θα συμμετείχαν πάλι σε παρόμοιο πρόγραμμα ανταλλαγής ή αν θα άλλαζαν κάτι σε περίπτωση που το ξαναέκαναν, επίσης, απάντησαν θετικά και ήταν πολύ ενθουσιασμένοι στην ιδέα αυτή. Μάλιστα ένας από τους φοιτητές το επανέλαβε ήδη σε επίπεδο μεταπτυχιακού.

Επίσης, κάποιοι από τους φοιτητές θα πήγαιναν πάλι στην ίδια χώρα, καθώς ήταν το σύνολο που έκανε αξέχαστη την εμπειρία. Το μέρος, τα ίδια άτομα, το κλίμα της χώρας και όλα τα υπόλοιπα. Άλλοι, την επόμενη φορά που θα προσπαθήσουν να πάνε στο εξωτερικό, θα προτιμήσουν μια άλλη χώρα. Μια χώρα, της οποίας το κλίμα να ταιριάζει περισσότερο με αυτό της Ελλάδας, καθώς οι Έλληνες δεν έχουν συνηθίσει σε πολύ χαμηλές θερμοκρασίες, όπως έχει η Σουηδία και η Δανία. Επιπλέον, για να έχουν την ευκαιρία να γνωρίσουν το ίδιο καλά μια άλλη χώρα, να γνωρίσουν και το εκπαιδευτικό σύστημα, τους ανθρώπους και τις ιδιοσυγκρασίες τους μιας άλλης χώρας.

Η γνώση της γλώσσας που ομιλείται σε μια χώρα στην οποία σπουδάζει είναι σημαντική. Ένας από τους φοιτητές, αν άλλαζε κάτι στην επόμενη φορά που θα πήγαινε πάλι στη χώρα που πήγες, θα προτιμούσε να γνωρίζει καλά την επίσημη γλώσσα του κράτους.

«Ναι θα έλεγα σε όλους να δοκιμάσουν αυτή την ευκαιρία που μας παρέχεται για πολλούς λόγους αλλά κυρίως για να διευρύνουν ορίζοντες και να επαναπροσδιορίσουν τον τρόπο σκέψης τους σχετικά με την εκπαίδευση». (ερ. 2^ο)

«Φυσικά και θα το πρότεινα. Είναι εμπειρία ζωής και η επιτυχία της συνταγής είναι να πάει κάποιος ως φοιτητής. Υπάρχουν αντίστοιχα προγράμματα για εργαζομένους αλλά δεν είναι καθόλου τα ίδια». (ερ. 4^ο)

«Θεωρώ ότι όλοι/-ες του φοιτητές/-ριες πρέπει να αρπάζουν τέτοιες ευκαιρίες. Αμέτρητες και ανεπανάληπτες εμπειρίες». (ερ. 7^ο)

Η εμπειρία που έζησαν ήταν μοναδική και παρότρυναν από την πρώτη κιόλας στιγμή μετά την επιστροφή τους και άλλους/άλλες συμφοιτητές/συμφοιτήτριες να συμμετέχουν στο πρόγραμμα Erasmus. Θεωρούν μια μοναδική ευκαιρία που δίνουν τα ελληνικά πανεπιστήμια και δεν πρέπει να μείνει ανεκμετάλλευτη. Πιστεύουν ότι, αν και υπάρχουν και άλλες δυνατότητες αργότερα, όταν εργάζεται κάποιος ή όταν βγει στο εξωτερικό για σπουδές, η επιτυχία και η «νοστιμιά» του Erasmus είναι όταν είναι κάποιος ακόμα φοιτητής, είναι μια άλλη νοοτροπία.

Ακόμα, με αυτό τον τρόπο οι φοιτητές διευρύνουν τους ορίζοντές τους και έρχονται σε επαφή με πολυπολιτισμικά περιβάλλοντα και αντιλήψεις. Είναι ενδιαφέρον να εξετάσουν και να εντοπίσουν διαφορές και ομοιότητες με το σύστημα της εκπαίδευσης που έχουν στο εξωτερικό σε σύγκριση με το ελληνικό, να

πάρουν ιδέες για τον τρόπο που θα διδάξουν κι εκείνοι στο μέλλον, ως εκπαιδευτικοί.

Κέρδη και «ζημιές»

Οι παρακάτω απαντήσεις των φοιτητών στα θετικά και αρνητικά σημεία που εντοπίζουν από τη συμμετοχή τους στο πρόγραμμα παρουσιάζουν ενδιαφέρον καθώς με δυσκολία υπάρχουν δυο, τρία αρνητικά σημεία. Η περίοδος διαμονής τους στο εξωτερικό τους προσέφερε θετικές εμπειρίες και «κέρδη» τόσο στην προσωπική όσο και στην ακαδημαϊκή τους εξέλιξη.

«Θα ήθελα στο μέλλον να εργαστώ στη Γερμανία, οπότε μετά το Εράσμους, μπορώ να πω ότι θα μπορούσα να μείνω για κάποιο μεγάλο χρονικό διάστημα εκτός Ελλάδας». (ερ. 9^ο)

«Εξάσκησα τη γλώσσα, βελτιώθηκα, είδα πως δουλεύουν στα γαλλικά σχολεία, γνώρισα πολύ κόσμο, πράγμα που με βοήθησε να έρθω σε επαφή με πολλούς πολιτισμούς και να "ανοιχώ"». (ερ. 1^ο)

«Γνώρισα ανθρώπους που θα μείνουν καλοί φίλοι κι ας είναι σε άλλες χώρες, έμαθα από αυτούς πολλά πράγματα για τους πολιτισμούς τους και γνώρισα πολύ ενδιαφέρουσες πτυχές της κουλτούρας τους. Μπόρεσα πολύ πιο εύκολα να ταξιδέψω σε κοντινές χώρες λόγω του χαμηλού κόστους των εισιτηρίων στη Γαλλία». (ερ. 2^ο)

«Νιώθω ότι βίωσα την έννοια της Ευρωπαϊκής ολότητας, έμαθα πράγματα από άλλους λαούς, άλλες προοπτικές και νοοτροπίες, άλλους τρόπους πραγμάτωσης των καταστάσεων, που με προβληματίζουν για το αν τελικά είμαι εγώ σωστή ως μελλοντική νηπιαγωγός και άνθρωπος κυρίως. Ήρθα σε επαφή με άλλες κουλτούρες, κάτι που με βοηθά να εξελίξω τη δικιά μου». (ερ. 3^ο)

«Καινούριες ιδέες που στη χώρα μου φαντάζουν πρωτοποριακές. Άνοιγμα του μυαλού και των οριζόντων μου. Κατάρριψη του μύθου ότι τα πράγματα είναι έτσι. Γιατί τα πράγματα δεν είναι έτσι όπως τα μάθαμε. Κι όποιος δεν το πιστεύει, να πάει Εράσμους να το δει με τα μάτια του. "Βομβαρδισμός πληροφοριών όχι μόνο απ' τις διαφορετικότητες της χώρας την οποία επισκεπτόμαστε, αλλά και από εκείνους που την επισκέπονται μαζί μας"». (ερ. 4^ο)

«Κατάλαβα πόσο ωραίο είναι κάθε Κυριακή οι οικογένειες να βγαίνουν έξω και να πηγαίνουν βόλτα στα πάρκα για να κάνουν πικ-νικ». (ερ. 5^ο)

«Ζεις σε ένα διαπολιτισμικό περιβάλλον, δημιουργείς δυνατές φιλίες, διαπιστώνεις, αποδέχεσαι και απορρίπτεις κάποια πράγματα, μαθαίνεις να συμβιώνεις με άλλα άτομα, να κατανοείς τη διαφορετικότητα, συγκρίνεις και βρίσκεις διαφορές, ζυγίζεις τα θετικά και τα αρνητικά κι όταν επιστρέφεις πίσω μπορείς να αντιλαμβάνεσαι διαφορετικά ορισμένες καταστάσεις έχοντας κάποια άλλα βιώματα». (ερ. 7^ο)

Όλοι είχαν να αναφερθούν σε κέρδη που είχαν από το διάστημα που έζησαν στο εξωτερικό και από όλη αυτή τη διαδικασία του προγράμματος ανταλλαγής. Κατ' αρχήν η γλώσσα και οι γνωριμίες με άλλους λαούς. Εξάσκησαν αρκετά, σε ικανοποιητικό επίπεδο τη γλώσσα λόγω καθημερινής επαφής και χρήσης, γνώρισαν άτομα από άλλες χώρες, δημιούργησαν φιλίες που κρατούν ακόμα. Βρέθηκαν σε ένα πλαίσιο όπου όλοι είναι διαφορετικοί αλλά και ίδιοι ταυτόχρονα. Έμαθαν να αποδέχονται κάποια πράγματα, να απορρίπτουν άλλα και αυτό τους βοήθησε στο να γίνουν πιο «σωστοί» οι ίδιοι ως άνθρωποι, πιο σίγουροι για το τι κάνουν, καθώς «άνοιξε» το μυαλό τους και οι ορίζοντές τους. Η μεικτή παρέα και οι φίλοι από διαφορετικές χώρες τους έκαναν να γνωρίσουν πτυχές της κουλτούρας άλλων πολιτισμών.

Μπόρεσαν να ταξιδέψουν σε άλλες χώρες, κοντινές και πιο μακρινές, που σε άλλη περίπτωση δε θα είχαν τη δυνατότητα αυτή. Αν και τα εισιτήρια των τρένων είναι ακριβά στο εξωτερικό, οι ευκαιρίες που τους δόθηκαν από το Πανεπιστήμιο το οποίο διοργάνωνε συχνά εκδρομές σε οικονομικές μάλιστα τιμές, φυσικά δεν έμειναν ανεκμετάλλευτες.

Ένα πολύ σημαντικό θέμα για μελλοντικούς εκπαιδευτικούς είναι να γνωρίσουν το εκπαιδευτικό σύστημα και τον τρόπο που γίνεται το μάθημα στο εξωτερικό. Να εντοπίσουν ομοιότητες και διαφορές με το ελληνικό σύστημα, να πάρουν ιδέες, προκειμένου να χαράξουν σωστά τη δική τους πορεία ως εκπαιδευτικοί. Μια φοιτήτρια μάλιστα σκέφτεται να συνεχίσει για μεταπτυχιακό στο εξωτερικό και, ίσως, να εργαστεί εκεί κάποια χρόνια. Αν δεν είχε ζήσει αυτή την εμπειρία δε θα ήξερε καθόλου πως είναι να ζεις και να εργάζεσαι στο εξωτερικό, ποιές είναι οι συνθήκες και οι δυσκολίες.

Οι συνήθειες των ανθρώπων στο εξωτερικό λίγο πολύ είναι διαφορετικές με τις δικές μας. Τους φάνηκε ενδιαφέρον ακόμα και ο τρόπος που περνούσαν τις Κυριακές τους, οι οικογένειες μαζί να βγαίνουν βόλτα στα πάρκα και να κάνουν πικ νικ.

«Όχι. Μόνο μια μικρή «ζημιά» αφού το πολύ διάβασμα που έπρεπε να κάνω για τα 10 μαθήματα, με έκανε να γυρίσω στην Ελλάδα κάπως κουρασμένη για ένα διάστημα και να μην έχω όρεξη να παρακολουθώ τα ελληνικά μαθήματα». (ερ. 9^ο)

«Η αλήθεια είναι ότι ζορίστηκα μόλις γύρισα στη σχολή γιατί έπρεπε να δώσω τα μαθήματα του εξαμήνου στην Ελλάδα. Πολλοί λίγοι σου αναγνωρίζουν μαθήματα κι ύστερα από πολύ τρέξιμο και αρκετά παρακάλια. Ένας μάλιστα καθηγητής δεν μ' άφηνε να δώσω το μάθημα ούτε καν το Σεπτέμβριο, κι ότι έπρεπε να το παρακολουθήσω από την αρχή την επόμενη χρονιά». (ερ. 7^ο)

Όταν ρωτήθηκαν αν υπήρχαν σημεία στην εμπειρία τους αυτή που τα χαρακτηρίζουν «ζημιές» είτε προσωπικές είτε σχετικές με την ακαδημαϊκή τους

εξέλιξη, μόνο δύο από τους δέκα φοιτητές αναφέρθηκαν σε δύο περιστατικά. Αυτά είχαν να κάνουν με τον αριθμό των μαθημάτων που «χρωστούσαν» και έπρεπε να παρακολουθήσουν για να καλύψουν τα κενά από το διάστημα που έλειπαν Εράσμους, όπως λέει μια από τις φοιτήτριες. Η άλλη φοιτήτρια αναφέρεται στη δυσκολία που είχε όταν διάβαζε για 10 μαθήματα στη γερμανική μάλιστα γλώσσα, γεγονός που την έκανε να γυρίσει κάπως κουρασμένη στην Ελλάδα και να μην έχει όρεξη να παρακολουθήσει τα μαθήματα στο ελληνικό πανεπιστήμιο.

Στην περίπτωση που δεν αναγνωρίζονται τα μαθήματα που παρακολουθούν οι φοιτητές στο εξωτερικό θα πρέπει να εξεταστούν στην Ελλάδα, όταν γυρίσουν, κάτι για το οποίο δεν είναι κατάλληλα προετοιμασμένοι. Συνήθως δεν έχουν πολύ φορτωμένο πρόγραμμα όταν βρίσκονται στο εξωτερικό και πέφτουν οι ρυθμοί, νιώθουν (αν και δεν είναι σωστό να λέγεται και δεν ισχύει μάλιστα) ότι κάνουν ταυτόχρονα «διακοπές». Το γεγονός ότι βρίσκονται σε μια ξένη χώρα, έχουν επαφές με καινούρια άτομα, δεν έχουν απαραίτητα υποχρεωτικές παρακολουθήσεις τους κάνει να νιώθουν πιο ελεύθεροι, πιο ανέμελοι. Έτσι, όταν επιστρέφουν και συνειδητοποιούν ότι έχουν αφήσει εκκρεμότητες δυσκολεύονται να συνηθίσουν στους παλιούς, πιο γρήγορους, ρυθμούς. Επανέρχονται στην πραγματικότητα. Με τον καιρό όμως πάλι συνηθίζουν και βάζουν σε σειρά τις υποχρεώσεις τους. Αυτό όμως, ακόμα κι αν θεωρείται «ζημιά» δεν το υπολογίζουν καθόλου καθώς το κέρδος από την εμπειρία τους αυτή είναι πολύ μεγαλύτερο και όσο κι αν ζοριστούν αργότερα, όταν επιστρέψουν, δε μετανιώνουν για την εμπειρία που έζησαν.

Η ΠΡΟΣΩΠΙΚΗ ΕΜΠΕΙΡΙΑ ΤΗΣ ΕΡΕΥΝΗΤΡΙΑΣ

Το πρόγραμμα Erasmus το πρωτοάκουσα στο δεύτερο έτος από την ξαδέρφη μου, η οποία σπουδάζει στο εξωτερικό κι έλεγε να έρθει με Erasmus στην Ελλάδα. Διάβασα περι τίνος πρόκειται στην ιστοσελίδα του Πανεπιστημίου και μου φάνηκε αρκετά ενδιαφέρον. Δεν πέρασε όμως εκείνη τη στιγμή από το μυαλό μου η ιδέα να συμμετάσχω κι εγώ στο πρόγραμμα. Λίγο καιρό αργότερα, έμαθα από μια γνωστή μου ότι είχε μόλις επιστρέψει από Erasmus από τη Γερμανία. Τότε σκέφτηκα να επισκεφθώ το γραφείο Ευρωπαϊκών Σπουδών για να πάρω περισσότερες πληροφορίες. Η αλήθεια είναι ότι δε με βοήθησε περισσότερο απ' όσο μπορούσα να βοηθήσω τον εαυτό μου, που σημαίνει ότι πήρα όσες πληροφορίες γνώριζα ήδη. Ήψαξα στο Internet, έστειλα e-mail σε Πανεπιστήμια στο εξωτερικό να ρωτήσω αν μπορώ να πάω, ποιά μαθήματα έχουν έτσι ώστε να αντιστοιχίσω με τα δικά μου, αν χρειάζεται να έχω (συγκεκριμένο) πιστοποιητικό που σχετίζεται με τις ξένες γλώσσες και άλλα σχετικά. Προς μεγάλη μου έκπληξη, πήρα απάντηση από τα περισσότερα αν όχι όλα, όπου μου εξηγούσαν ακριβώς ό,τι ρωτούσα.

Αξίζει να σημειωθεί ότι από το Πανεπιστήμιο δε γίνεται καμία ενημέρωση στο πρώτο έτος, όπως θα μπορούσε να γίνεται στην Υποδοχή των πρωτοετών φοιτητών. Κάποιοι μάλιστα φοιτητές φτάνουν στο τρίτο έτος και δε γνωρίζουν το πρόγραμμα περι τίνος πρόκειται, ιδιαίτερα μέχρι πριν από 2-3 χρόνια, καθώς τώρα έχει γίνει «δημοφιλές».

Έτσι, έφτασα στο σημείο να αναρωτιέμαι αν όντως θέλω να πάω, καθώς είχα συγκεντρώσει τις απαραίτητες πληροφορίες.

Αργότερα, καθώς μάλιστα με ενδιέφερε η Γερμανία, τηλεφώνησα στη φίλη μου να μου πει περισσότερες λεπτομέρειες, αφού εκείνη είχε μόλις επιστρέψει. Όλα έδειχναν ότι είναι το μέρος που θέλω να πάω. Αποφάσισα να κάνω τα χαρτιά μου και να πάω στο χειμερινό εξάμηνο του τρίτου έτους. Μάλιστα, δύο συμφοιτήτριές μου ενδιαφέρονταν να συμμετάσχουν κι εκείνες, ήθελαν όμως στο τέταρτο έτος και μου έλεγαν να περιμένω να πάμε όλες μαζί. Είχα τόσο ενθουσιαστεί με την ιδέα που προτίμησα να πάω όταν είχα η ίδια αποφασίσει παρόλο που θα πήγαινα μόνη μου.

Ήθελα να γνωρίσω το εκπαιδευτικό σύστημα μιας άλλης χώρας, να έρθω σε επαφή με ανθρώπους από πολλές και διαφορετικές χώρες, να εξασκήσω όσο το δυνατόν περισσότερο τα γερμανικά μου και να νιώσω αυτόνομη και ανεξάρτητη. Με ενδιέφερε να κάνω ένα μεταπτυχιακό στη Γερμανία και το διάστημα που θα έμενα εκεί θα ήταν μια πολύ καλή ευκαιρία να τη γνωρίσω σαν χώρα και να δω αν μπορώ να κάνω κάτι παρόμοιο στο μέλλον.

Στις αρχές του 5^{ου} εξαμήνου, αρχές Σεπτεμβρη, ήταν όλα έτοιμα. Αναχώρησα στις 17 Σεπτεμβρίου 2009 μόνη μου, χωρίς άλλες/άλλους συμφοιτήτριες/συμφοιτητές. Μαζί μου ήταν όμως και η μητέρα μου για να με βοηθήσει με τις αποσκευές και στην εγκατάστασή μου στο νέο περιβάλλον. Είχα

ενημερωθεί από το Πανεπιστήμιο ότι θα με περιμένει κάποιος στο σταθμό τη στιγμή που θα φτάσω στο Ravensburg (γειτονική πόλη του Weingarten). Κι έτσι έγινε. Με το που πάτησα το πόδι μου στο Ravensburg ήταν μια κοπέλα που με περίμενε, υπεύθυνη για όσα άτομα ήταν με το πρόγραμμα Erasmus εκεί, φορτώσαμε τα πράγματά μου στο αυτοκίνητό της και πήγαμε μέχρι την πόρτα της εστίας που έμενα. Εκεί συνάντησα τον υπεύθυνο της εστίας, ο οποίος μου εξήγησε αναλυτικά τους κανονισμούς του κτηρίου της εστίας, τις διαδικασίες που έχω να κάνω με λογαριασμούς στην τράπεζα και άλλα σχετικά που πρέπει να γνωρίζω και, τέλος, μου έδωσε το κλειδί του δωματίου μου. Αρχικά, είχα «φοβηθεί» με το βομβαρδισμό πληροφοριών που μου έκανε, ένιωσα ότι ήταν πολύ αυστηρό το κλίμα και αισθάνθηκα ότι δε θα αντέξω ούτε μια μέρα παραπάνω. Τώρα που το σκέφτομαι γελάω γιατί αυτό ήταν μόνο την πρώτη μέρα. Ο υπεύθυνος της εστίας ήταν τόσο εξυπηρετικός και φιλικός που ανατράπηκε ριζικά η πρώτη εντύπωση που είχα διαμορφώσει.

Το κτήριο της εστίας ήταν πολύ μεγάλο. Θα έλεγα έπιανε σε έκταση τη μια πλευρά ενός πεζοδρομίου. Ήταν όμως χωρισμένο σε μικρότερα κτήρια, το ένα δίπλα στο άλλο για να δείχνει ενιαίο. Ανεβαίνοντας τους ορόφους του κτηρίου συναντούσε κανείς πόρτες, καθώς αυτά ήταν τα διαμερίσματα, μέσα στα οποία υπήρχαν πέντε μικρά δωματιάκια. Έμενα σε ένα από αυτά και η κουζίνα και τα δύο μπάνια ήταν κοινόχρηστοι χώροι. Το δωμάτιο είχε τα απολύτως απαραίτητα για ένα φοιτητή. Ένα γραφείο, μια ντουλάπα, ένα έπιπλο με ράφια κι ένα κρεβάτι. Είχε μπαλκόνι που δεν είχε διαχωριστικά με τα διπλανά δωμάτια και ο καθένας χρησιμοποιούσε το μέρος του μπαλκονιού που αντιστοιχούσε στο δωμάτιό του. Φυσικά είχαμε σύνδεση στο Διαδίκτυο για να επικοινωνούμε και με τους δικούς μας, ζεστό νερό και θέρμανση. Υπήρχε μια πόρτα στην είσοδο της εστίας που οδηγούσε σε δωμάτια σε ένα υπόγειο. Ένα από αυτά είχε μέσα πέντε πληντύρια ρούχων που μπορούσαμε να χρησιμοποιήσουμε. Ο υπεύθυνος μου είχε δώσει μια κάρτα όπου είχα μονάδες (χρήματα) και μπορούσα να χρησιμοποιήσω ένα από τα πληντύρια. Οπότε το θέμα με την καθαριότητα των ρούχων είχε λυθεί.

Ήταν όλα πολύ καθαρά και έπρεπε να διατηρηθούν έτσι, όπως με είχε ενημερώσει ο υπεύθυνος της εστίας. Μάλιστα, όταν ήρθαν και οι υπόλοιποι συγκατοικοί, έγινε πρόγραμμα σύμφωνα με το οποίο καθένας από εμάς ήταν υπεύθυνος κάθε εβδομάδα για κάτι στο διαμέρισμα. Για παράδειγμα, την πρώτη εβδομάδα έπρεπε να κατεβάζω εγώ τα σκουπίδια, να φροντίζω να υπάρχουν πάντα σακούλες για τα σκουπίδια (στη Γερμανία έχει διαφορετικές σακούλες για τα σκουπίδια καθώς δίνεται μεγάλη έμφαση στην ανακύκλωση), την επόμενη ήμουν υπεύθυνη για την καθαριότητα της κουζίνας ενώ άλλος ήταν για τα σκουπίδια και τη μεθεπόμενη για το διάδρομο και το μπάνιο. Αυτή η διαδικασία συνεχιζόταν κι έτσι οι κοινόχρηστοι χώροι ήταν πάντα καθαροί και ήμασταν οι ίδιοι υπεύθυνοι γι' αυτό. Μάλιστα, με είχε ενημερώσει ο υπεύθυνος ότι δυο μέρες πριν φύγω για την Ελλάδα θα πρέπει να καθαρίσω φυσικά το δωμάτιο και το μέρος του μπαλκονιού

μου αλλά και τους κοινόχρηστους χώρους (κουζίνα, διάδρομο και τα δύο μπάνια ακόμα κι αν εγώ χρησιμοποιούσα μόνο το ένα).

Από την πρώτη κιάλας μέρα έπρεπε να φροντίσω για πολλά πράγματα, κυρίως όσα μου είχε πει ο υπεύθυνος της εστίας να κάνω. Τα μαθήματα άρχισαν τέσσερις μέρες αργότερα και το πρόγραμμά μου ήταν αρκετά φορτωμένο. Η μητέρα μου ευτυχώς με βοήθησε να γίνουν πιο γρήγορα οι δουλειές και να προσαρμοστώ εύκολα. Τη μέρα που επέστρεψε στην Ελλάδα ένωσα «ολομόναχη σε μια ξένη χώρα». Αυτό όμως κράτησε το πολύ δυο μέρες, διότι είχα γνωρίσει συμφοιτητές και συμφοιτήτριες, κάναμε γρήγορα παρέες και δε με απασχολούσε καθόλου το γεγονός ότι ήμουν μόνη μου. Είχα πλέον προσαρμοστεί, παρακολουθούσα τα μαθήματά μου στα γερμανικά (μετά άρχισαν τα υπόλοιπα μαθήματα του Πανεπιστημίου) και η ζωή στην Γερμανία κυλούσε ευχάριστα.

Τα μαθήματα στο Πανεπιστήμιο άρχισαν μέσα στην επόμενη εβδομάδα. Είχα δηλώσει να παρακολουθήσω οκτώ μαθήματα, έξι στα γερμανικά και δύο στα αγγλικά. Το ένα μάθημα στα αγγλικά δεν έγινε καθόλου γιατί ήταν μόνο τρία άτομα που το είχαν δηλώσει και δεν μπορούσε να γίνει μάθημα, οπότε συνέχισα με επτά μαθήματα. Στο μάθημα της Λογοτεχνίας (αυτό στα αγγλικά) δε δυσκολεύτηκα σχεδόν καθόλου. Ήταν πολύ ευχάριστο, η εργασία που έπρεπε να κάνω ήταν επίσης διασκεδαστική και ήταν κι ο τρόπος εξέτασής μου στο τέλος, ώστε να μου δώσει ένα βαθμό η καθηγήτρια. Στα υπόλοιπα μαθήματα που ήταν στα γερμανικά αντιμετώπισα αρκετές δυσκολίες στην κατανόηση. Κάποια από αυτά αισθανόμουν ότι δεν υπήρχε λόγος να τα παρακολουθώ, εφόσον δεν καταλάβαινα τίποτα και δεν ήταν υποχρεωτική η παρακολούθηση. Επειδή όμως ήθελα να εξασκήσω τη γλώσσα τα παρακολουθούσα και με τον καιρό καταλάβαινα όλο και περισσότερα. Οι συμφοιτητές και συμφοιτήτριές μου ήταν τις περισσότερες φορές πρόθυμοι να με βοηθήσουν, να μου εξηγήσουν ό,τι δεν έχω καταλάβει, καθώς τους ρωτούσα πολλές φορές κατά τη διάρκεια του μαθήματος αν δεν καταλάβαινα κάτι που ζητούσε ο καθηγητής να κάνουμε. Σε γενικές γραμμές όμως ήταν αδιάφοροι. Σε αντίθεση με τους Έλληνες φοιτητές, που όταν αντιλαμβάνονται ότι εκεί που κάνουν μάθημα βρίσκονται και φοιτητές από το εξωτερικό επιδιώκουν επαφή μαζί τους, να τους βοηθήσουν, να τους γνωρίσουν περισσότερο, οι Γερμανοί ήταν κάπως αδιάφοροι. Η ερώτηση που κάποιες φορές μου έκαναν είναι από που είμαι. Υπήρχαν βέβαια και εξαιρέσεις αλλά είναι ελάχιστες. Σε κάποια μαθήματα μάλιστα ήμουν η μόνη Εράσμους φοιτήτρια. Μπορεί, αν ήμασταν περισσότεροι, οι καθηγητές να υπολόγιζαν περισσότερο το ότι υπήρχαν ξένοι φοιτητές στις αίθουσες.

Οι καθηγητές ήταν πιο θερμοί, ρωτούσαν από ποιά χώρα είμαι, αν μου αρέσει που βρίσκομαι εκεί. Φυσικά κι εδώ ήταν καθηγητές που ενδιαφέρθηκαν περισσότερο κι άλλοι λιγότερο. Μια καθηγήτρια αδιαφόρησε τελείως όταν της είπα ότι είμαι φοιτήτρια Εράσμους και προσπαθώ να ενταχθώ στο κλίμα ενώ μια άλλη ήταν σα να μην το άκουσε καθόλου. Σε αντίθεση με μια άλλη καθηγήτρια, η οποία στο τέλος του εξαμήνου κι όταν ήταν καιρός να επιστρέψω στην Ελλάδα μου ζήτησε

να κάνω μια παρουσίαση στα γερμανικά για το διάστημα που έμεινα στη Γερμανία, ποιές είναι διαφορές και ομοιότητες με τη (φοιτητική) ζωή στην Ελλάδα, τι προσδοκίες είχα πριν πάω κι αν ανταποκρίθηκαν σε αυτά που αντιμετώπισα. Στο τέλος της παρουσίασης, οι συμφοιτητές μου μου έκαναν ερωτήσεις για περισσότερες διευκρινίσεις. Όλοι φάνηκαν να ενδιαφέρονται για όσα άκουγαν.

Γενικά η μέθοδος διδασκαλίας που χρησιμοποιούσαν οι καθηγητές στη Γερμανία δε διαφέρει πολύ από τις μεθόδους που χρησιμοποιούν οι Έλληνες καθηγητές αλλά έχουν περισσότερο τη συζήτηση και όχι τόσο την ανάλυση ενός θέματος χωρίς να συμμετέχουν οι φοιτητές. Ο καθηγητής κάνει μια εισαγωγή στο θέμα και μέσω διαφανειών, βίντεο και άλλων μέσων ενθαρρύνει τη συμμετοχή των φοιτητών και τη συνεργασία μεταξύ τους.

Την πρώτη μέρα που μπήκα στο Πανεπιστήμιο κοιτούσα την παραμικρή λεπτομέρεια. Το Πανεπιστήμιο του Weingarten ήταν παλιά μοναστήρι και κάποιες αίθουσες έχουν κρατήσει τη διακόσμηση που είχαν ως μοναστήρι. Τώρα στη μια πλευρά του Πανεπιστημίου είναι η εκκλησία (Basilica), ένα επίσης υπέροχο κτήριο. Οι διάδρομοι του Πανεπιστημίου ήταν τόσο μεγάλοι και είχε πολλούς ορόφους που τις πρώτες μέρες που πήγαινα για το μάθημά μου, έπρεπε να'μαι εκεί τουλάχιστον είκοσι λεπτά νωρίτερα για να βρίσκω την αίθουσα. Στις (2) εισόδους του Πανεπιστημίου είχε πίνακες ανακοινώσεων με όλα όσα συνέβαιναν στο χώρο του Πανεπιστημίου, εκδηλώσεις, γιορτές, διαλέξεις, δηλώσεις συμμετοχών σε θέατρα, χορούς, κινηματογράφους. Στον πρώτο όροφο βρισκόταν το γραφείο Ευρωπαϊκών Σπουδών, όπου ήταν κι ο υπεύθυνος καθηγητής για τους φοιτητές Εράσμους. Από την πρώτη κιόλας μέρα ένιωσα πολύ άνετα σε εκείνο το χώρο, με υποδέχθηκαν με τον καλύτερο τρόπο. Μου έδωσαν τον οδηγό σπουδών και μου είπαν να τον κοιτάξω με την ησυχία μου για να διαλέξω ποιά μαθήματα ήθελα να πάρω ενώ στην Ελλάδα στο αντίστοιχο γραφείο με πίεζαν να διαλέξω πριν πάω στη Γερμανία, χωρίς καλά καλά να ξέρω ποιά είναι τα μαθήματα. Ποτέ δε δίστασα να τους ρωτήσω οτιδήποτε χρειαζόμουν, ειδικά τον πρώτο καιρό που έτρεχα να βάλω σε τάξη τις εκκρεμότητές μου.

Γενικότερα, η ζωή μου στη Γερμανία δε διέφερε πολύ από αυτή στην Ελλάδα. Το Weingarten είναι μια μικρή πόλη, φοιτητούπολη, που δεν έχει πολλές επιλογές. Δεν έχει πολλά μαγαζιά να ψωνίσει κανείς, όταν ήθελα για παράδειγμα να πάω για ψώνια, πήγαινα στο Ravensburg. Όπως και δεν έχει τις καφετέριες που έχει η Ελλάδα. Το βράδυ βγαίναμε για ποτό σε ένα μικρό μαγαζάκι κοντά στην εστία κι αυτό ήταν όλο. Όμως ήταν διαφορετικό το κλίμα, διαφορετική η παρέα από αυτή που είχα στην Ελλάδα και δε μου κακοφαινόταν καθόλου να είμαι συνέχεια στο ίδιο μέρος. Η παρέα μου επιτέλους αποτελούνταν από πολλά άτομα και ήταν μεικτή. Μεικτή με την έννοια αγόρια-κορίτσια, τα οποία ήταν σε πλήρη αναλογία και μεικτή γιατί ο καθένας ερχόταν από διαφορετική χώρα. Οι φίλοι και οι φίλες μου ήταν από Γαλλία, Ισπανία, Πολωνία, Δανία, Ουγγαρία, Ρωσία, Αυστραλία, Ινδονησία, Κολομβία, Κίνα, Μεξικό (οι τελευταίοι όχι με το πρόγραμμα Εράσμους αλλά με

παρόμοιο πρόγραμμα ανταλλαγής φοιτητών). Στην παρέα μου ήταν δύο Έλληνες αλλά δεν έκανα ποτέ μόνο με εκείνους παρέα κυρίως για να μη μιλάω συνεχώς ελληνικά.

Αυτό που, φυσικά, προστέθηκε στις ασχολίες μου όσο διάστημα ήμουν εκεί είναι τα ταξίδια. Είναι ένα από τα πράγματα που εκμεταλλεύτηκα και νιώθω πολύ τυχερή γι' αυτό. Το Πανεπιστήμιο διοργάνωνε εκδρομές σχεδόν μια φορά το μήνα σε κοντινές πόλεις και χώρες. Η πρώτη εκδρομή ήταν στη Βασιλεία της Ελβετίας, έπειτα στο San Gallen στην Ελβετία κι αυτό και στο Sigmaringen μια κοντινή πόλη της Γερμανίας. Ήταν πολύ οργανωμένες και κανένας από τους φοιτητές δεν τις έχανε. Ήταν, επίσης, οικονομικές. Τα τρένα στη Γερμανία είναι πολύ ακριβά και κάποιες φορές θέλει πολλά χρήματα για να πάει κάποιος σε μια πόλη που απέχει μόλις τρεις (3) ώρες από το Ravensburg. Γι' αυτό ήταν μεγάλη ευκαιρία η προσφορά του Πανεπιστημίου να συμμετέχουν οι φοιτητές στις εκδρομές καθώς δίναμε ένα μικρό ποσό για τη μετακίνηση και κάποιες φορές για ένα γεύμα. Εκτός από τις εκδρομές του Πανεπιστημίου, οι Εράσμους φοιτητές επισκεφθήκαμε κι άλλες κοντινές πόλεις της Γερμανίας, όπως το Μόναχο, τη Στουτγκάρδη, το Memmingen και το Uberlingen.

Το Πανεπιστήμιο διοργάνωνε αρκετά συχνά «συναντήσεις φοιτητών που προέρχονται από άλλες χώρες». Δίναμε ραντεβού σε ένα στέκι φοιτητών, συνήθως κατά τις 20:00 και βρισκόμασταν πάλι όλοι μαζί. Στις πρώτες συναντήσεις γνωριζόμασταν καλύτερα μεταξύ μας, το Πανεπιστήμιο είχε διακοσμήσει το μπαρ αυτό με σημαίες από όλες τις χώρες, είχε ετοιμάσει μπουφέ με φαγητά, γλυκά, αναψυκτικά, ζεστό κρασί και παίζαμε παιχνίδια που είχαν να κάνουν με το τι κάνουν σε κάθε χώρα (π.χ. τι φαγητό τρώνε, τι ποτό πίνουν). Μέσα σε αυτό το κλίμα ήμασταν όλοι ευδιάθετοι και πρόθυμοι να γνωριστούμε όλο και περισσότερο μεταξύ μας ακόμα κι αν μερικές φορές δε μιλούσαμε την ίδια γλώσσα (άλλος μιλούσε αγγλικά, άλλος γερμανικά, άλλος καμία από τις δυο γλώσσες).

Την πρώτη μέρα των μαθημάτων στο Πανεπιστήμιο, επίσης, μας είχαν καλέσει τους φοιτητές Εράσμους και των άλλων προγραμμάτων ανταλλαγής οι υπεύθυνοι (όπως η κοπέλα που με υποδέχθηκε στο σταθμό την ημέρα που πήγα στη Γερμανία) για πρωινό και για ξενάγηση στο Πανεπιστήμιο.

Έτσι κύλησαν αρκετά γρήγορα τέσσερις μήνες. Τα Χριστούγεννα προτίμησα να μη γυρίσω στην Ελλάδα αφού, έτσι κι αλλιώς, θα γυρνούσα στις 13 Ιανουαρίου 2010. Πριν τα Χριστούγεννα φρόντισα να τελειώσω όποια εργασία είχα για να μου δώσουν βαθμούς οι καθηγητές να τα έχω όλα έτοιμα για να γυρίσω στην Ελλάδα. Δυστυχώς σε κάποια μαθήματα που νόμιζα ότι θα εξεταστώ δεν εξετάστηκα με αποτέλεσμα να μη μπορέσουν να μου το αναγνωρίσουν στην Ελλάδα. Κάποια μαθήματα τα έδωσα στην εξεταστική μόλις επέστρεψα από τη Γερμανία και άλλα έμειναν για το Σεπτέμβρη. Μπροστά όμως σε αυτό που έζησα, το ότι χρωστούσα μαθήματα δεν με δυσαρεστούσε καθόλου. Ήταν μια εμπειρία που θα μείνει αξέχαστη. Ακόμα και τώρα, ενάμιση χρόνο μετά οι στιγμές που έζησα εκεί είναι

πολύ έντονες και φρέσκιες σα να μεσολάβησαν λίγοι μήνες. Ευτυχώς κρατάω επαφή ακόμα με ορισμένα άτομα που γνώρισα εκεί, με κάποια μιλάω μάλιστα αρκετά συχνά ενώ με άλλα ανταλλάσσουμε πάντα ευχές σε γιορτές και στέλνουμε ο ένας στον άλλον μηνύματα μέσω Internet. Ήταν μια από τις καλύτερες εμπειρίες στη φοιτητική μου, και όχι μόνο, ζωή. Θεωρώ πως όσο διάστημα έμεινα ήταν ακριβώς όσο ήθελα κι όσο ταίριαζε σε μένα να μείνω. Το μέρος που πήγα δεν είναι κατάλληλο για περισσότερο διάστημα, τουλάχιστον όχι μεγαλύτερο από έξι μήνες, καθώς δεν έχει πολλές επιλογές. Μέσα σε αυτό το διάστημα μου έλειψε αρκετά και το σπίτι μου και ένιωσα όμορφα όταν γύρισα πίσω, ανανεωμένη και έτοιμη να συνεχίσω από εκεί που «άφησα» τις σπουδές μου στο Βόλο.

ΣΥΓΚΡΙΣΗ ΤΗΣ ΠΡΟΣΩΠΙΚΗΣ ΕΜΠΕΙΡΙΑΣ ΤΗΣ ΕΡΕΥΝΗΤΡΙΑΣ ΜΕ ΤΙΣ ΕΜΠΕΙΡΙΕΣ ΤΩΝ ΦΟΙΤΗΤΩΝ ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΟΥ ΘΕΣΣΑΛΙΑΣ

Όπως φαίνεται από τα παραπάνω κείμενα, οι φοιτητές ενημερώνονται για το πρόγραμμα Erasmus όταν φτάσουν στο δεύτερο έτος των σπουδών τους. Όταν πάρουν την απόφαση να συμμετάσχουν, το διάστημα που παραμένουν στο εξωτερικό κυμαίνεται από 3-6 μήνες, ούτε περισσότερο ούτε λιγότερο. Τόσο οι φοιτητές όσο και εγώ, ως ερευνήτρια έχουμε τις ίδιες εντυπώσεις από το σύστημα στο εξωτερικό που λειτουργούν τα Πανεπιστήμια και τα σχολεία, από την οργάνωση που χαρακτηρίζει τα Πανεπιστήμια και τις διοικητικές υπηρεσίες, την καθαριότητα και την προσοχή που δίνουν στα κτήρια όπως το ίδιο το Πανεπιστήμιο και οι εστίες.

Οι συνήθειές μας άλλαξαν μόλις φτάσαμε στο νέο περιβάλλον και προσαρμοστήκαμε στα νέα δεδομένα. Νιώσαμε μόνοι όμως αναπτύξαμε γρήγορα φιλίες με άτομα μάλιστα από διάφορα πολιτισμικά περιβάλλοντα που τόνισαν την έννοια της ευρωπαϊκής ολότητας. Είχαμε καινούριες ασχολίες, συνήθειες, διαφορετικό τρόπο ζωής από αυτόν στην Ελλάδα.

Τα μαθήματα στο Πανεπιστήμιο που γίνονταν σε άλλη γλώσσα και πολλές φορές ούτε καν στα αγγλικά, δυσκόλεψε πολλούς από εμάς στην κατανόηση του μαθήματος. Όμως μέρα με τη μέρα τα πράγματα γίνονταν όλο και πιο εύκολα. Βοηθούσαν κι οι καθηγητές και καταλάβαιναν ότι αντιμετωπίζαμε δυσκολίες στην κατανόηση. Όπως διαβάσαμε προηγουμένως, έτσι συνέβη και σε μένα, κάποιοι καθηγητές ενδιαφέρθηκαν να μάθουν από που είμαι, πόσο καιρό θα μείνω στη Γερμανία και άλλα στοιχεία σχετικά με τις σπουδές μου στην Ελλάδα και άλλοι αδιαφόρησαν, είχαν ρατσιστική συμπεριφορά και σχολίαζαν «τυπικές» συμπεριφορές των Ελλήνων.

Το ίδιο ισχύει και στην αντιμετώπιση των ντόπιων φοιτητών απέναντι στους Erasmus φοιτητές. Οι περισσότεροι φοιτητές του Πανεπιστημίου Θεσσαλίας ανέπτυξαν μια καλή σχέση με τους ντόπιους φοιτητές στις χώρες που επισκέφθηκαν. Ήταν, όπως λένε, πάντοτε πρόθυμοι κι εξυπηρετικοί όταν εκείνοι

ζητούσαν βοήθεια στο μάθημα για κάτι που δεν καταλάβαιναν. Στη δική μου περίπτωση, τις περισσότερες φορές ήταν μονολεκτικοί, απόμακροι και λίγο εξυπηρετικοί ενώ άλλες φορές ήταν λίγο πιο χαμογελαστοί. Δε θυμάμαι περίπτωση που να αναφέρω ότι είμαι από άλλη χώρα και ο άλλος φοιτητής να χαρεί να με γνωρίσει.

Είναι φανερό, λοιπόν, ότι όταν πρόκειται για διαφορετικούς πολιτισμούς, πρόκειται για τελείως διαφορετικές κουλτούρες και φάνηκε οι παραπάνω φοιτητές να θέλουν να γνωρίσουν αυτή τη διαφορετικότητα. Διότι με αυτό τον τρόπο έμαθαν κάτι παραπάνω σχετικά με τη ζωή και τις συνήθειες άλλων λαών, υπήρχαν άλλες προοπτικές και νοοτροπίες και άλλοι τρόποι πραγμάτωσης των καταστάσεων. Όπως οι φοιτητές, έτσι κι εγώ, αντάλλαξα εμπειρίες με τους ανθρώπους που συνάντησα, γνώσεις, πήρα καινούριες ιδέες, άνοιξα το μυαλό μου και τους ορίζοντές μου. Αποτελεί, λοιπόν, μια θετική και άκρως εποικοδομητική εμπειρία που προσφέρει πολλά στη ζωή ενός ανθρώπου σε προσωπικό επίπεδο αλλά και σε ακαδημαϊκό.

ΣΥΜΠΕΡΑΣΜΑΤΑ

Στο πρώτο, θεωρητικό μέρος της εργασίας έχουν σημειωθεί αποσπάσματα από προσωπικές εμπειρίες φοιτητών που έχουν συμμετάσχει στο πρόγραμμα Erasmus και έχουν πολλά κοινά στοιχεία με τις δηλώσεις των φοιτητών του Πανεπιστημίου Θεσσαλίας και αναφέρονται στο δεύτερο μέρος. Οι φοιτητές φαίνεται να προτιμούν να παραμένουν στο εξωτερικό από 3 έως 6 μήνες. Αυτό το διάστημα κρίνεται ιδανικό για να γνωρίσουν μια ξένη χώρα, το εκπαιδευτικό της σύστημα, ανθρώπους από διαφορετικούς πολιτισμούς και να προσαρμοστούν στο νέο περιβάλλον. Περισσότερο από 6 μήνες δεν το τολμούν πολλοί, καθώς νοσταλγούν το σπίτι τους, την οικογένειά τους και τους φίλους τους.

Τα κυριότερα οφέλη των φοιτητών από αυτή την εμπειρία τους σχετίζονται όχι τόσο με τη γλώσσα και την πρόοδο της ακαδημαϊκής τους γνώσης αλλά με το κέρδος της ίδιας της εμπειρίας. Βλέπουν καινούρια πράγματα, αλλάζει η καθημερινότητά τους, ο τρόπος διασκέδασης, οι παρέες τους και γενικότερα οι συνήθειές τους. Από το πρωί που ξυπνούν οι συνήθειές τους δεν είναι όπως στην Ελλάδα. Ακόμα και η ώρα που ξυπνούν έχει προσαρμοστεί στις ανάγκες και τους ρυθμούς της κάθε χώρας.

Έχουν, βέβαια, οφέλη και σε άλλους τομείς, όπως είναι η γλώσσα, την οποία εξασκούν λόγω της καθημερινής επαφής με τους ντόπιους και η ευκαιρία να γνωρίσουν τον τρόπο που διδάσκονται τα μαθήματα στο Πανεπιστήμιο μιας άλλης χώρας αλλά και στα σχολεία της. Ειδικά τις πρώτες μέρες νιώθουν ότι είναι ένα πολύ δύσκολο έργο να επικοινωνήσουν στην καθημερινότητά τους γιατί η κάθε γλώσσα αλλάζει στην καθημερινή επαφή με τους ανθρώπους. Συνήθως υπάρχουν οι διάλεκτοι που την κάνουν ακόμα δυσκολότερη ειδικά γι' αυτούς που μαθαίνουν μια ξένη γλώσσα. Κάποιοι φοιτητές δεν αντιμετώπισαν ιδιαίτερες δυσκολίες, άλλοι δυσκολεύονταν να κατανοήσουν έστω λίγες λέξεις στα μαθήματα που παρακολουθούσαν και δεν έβρισκαν νόημα να τα παρακολουθούν καθώς δεν μπορούσαν να συμμετέχουν.

Ένα θέμα που απασχολεί τους φοιτητές, όπως είδαμε από τις εμπειρίες τους, είναι να κάνουν όσο το δυνατόν πιο γρήγορα φίλιες με άλλους συμφοιτητές και συμφοιτήτριες. Όπως φαίνεται, οι φοιτητές Erasmus συνηθίζουν να συνάπτουν σχέσεις περισσότερο με άλλους φοιτητές Erasmus και λιγότερο με τους ντόπιους καθώς έχουν τις ίδιες ασχολίες, παρόμοια καθημερινότητα και ενδιαφέροντα. Η συμπεριφορά των ντόπιων συμφοιτητών δεν προκαλεί καμία έκπληξη, είναι σχετικά αδιάφοροι στο γεγονός ότι έχουν φοιτητές από άλλες χώρες στο χώρο του Πανεπιστημίου. Βέβαια, δεν είναι έτσι όλες οι περιπτώσεις, η πλειοψηφία όμως. Οι εμπειρίες των φοιτητών αυτό δείχνουν. Υπήρχαν οι καθηγητές και οι ντόπιοι φοιτητές που ενδιαφέρονταν να μάθουν δυο πράγματα παραπάνω στο άκουσμα

της λέξης Erasmus φοιτητής και άλλοι που είχαν μάλιστα ρατσιστική συμπεριφορά. Πρόκειται για το θέμα της ξενοφοβίας και πως οι φοιτητές, αλλοδαποί και ντόπιοι, συμπεριφέρονται με βάση αυτό. Οι Erasmus φοιτητές όταν νιώθουν την «απόρριψη» και την αδιαφορία των ντόπιων συμφοιτητών τους, στρέφονται σε εκείνους που τους λαμβάνουν υπόψη, ενδιαφέρονται για εκείνους, υπολογίζουν την ύπαρξή τους. Έτσι, λοιπόν, δημιουργείται η «κοινότητα Erasmus», που συγκεντρώνει όλους τους φοιτητές Erasmus με κοινά ενδιαφέροντα, στόχους, διάθεση.

Κάποιοι από τους φοιτητές τόνισαν τη σημασία που είχε για εκείνους να δοκιμάσουν πως είναι να ζει κανείς στο εξωτερικό καθώς σκέφτονται να κάνουν τις μεταπτυχιακές σπουδές τους στο εξωτερικό. Αυτό το διάστημα που έμειναν έξω ήταν μια καλή ευκαιρία να δουν αν και πόσο αντέχουν μακριά από το σπίτι, την οικογένειά τους, σ' ένα μέρος που όλα όσα αντιμετωπίζουν καθημερινά είναι πρωτόγνωρα και διαφορετικά για εκείνους. Οι δυσκολίες που αντιμετώπισαν τους έκαναν πιο δυνατούς και πιο ανεξάρτητους. Ήταν οι ίδιοι υπεύθυνοι για τις υποχρεώσεις τους, έπρεπε σε κάθε δυσκολία να τα βγάλουν πέρα μόνοι τους. Ειδικά για κάποιους φοιτητές που είχαν συνηθίσει μέχρι εκείνη τη στιγμή να ζουν αλλιώς, αυτό ήταν μια μεγάλη αλλαγή στην οποία δύσκολα προσαρμόστηκαν. Έπρεπε, θέλοντας και μη, αργά ή γρήγορα, να προσαρμοστούν στα νέα δεδομένα και να ενταχθούν στο σύνολο, πολλές φορές μάλιστα αλλάζοντας πολλές από τις συνήθειές τους.

Στα δύο μέρη της παρούσας εργασίας παρατηρούνται κοινά στοιχεία στον τρόπο εξέτασης των αλλοδαπών φοιτητών (φοιτητών Erasmus) στο Ίδρυμα Υποδοχής. Παρόλο που οι καθηγητές δεν ξεχωρίζουν τους ντόπιους φοιτητές από τους Erasmus, ο τρόπος εξέτασης διαφέρει για τους τελευταίους. Έτσι, αναγνωρίζεται η προσπάθεια και ο κόπος τους καθώς παρακολουθούν και συμμετέχουν σε μαθήματα που γίνονται σε μια άλλη γλώσσα και όχι στη μητρική τους και υπάρχει μια «διευκόλυνση» στον τρόπο εξέτασης, ο οποίος γίνεται με γραπτές εργασίες ή προφορικές αλλά όχι γραπτές εξετάσεις. Οι περισσότεροι από τους φοιτητές του Πανεπιστημίου Θεσσαλίας που ρωτήθηκαν για τον τρόπο εξέτασής τους, είχαν τρόπο εξέτασης τις γραπτές εργασίες ή τις προφορικές εξετάσεις. Είναι ιδιαίτερα δύσκολο να εξετασθεί κάποιος με γραπτές εξετάσεις, όπως συμβαίνει στην Ελλάδα, όταν με δυσκολία καταλαβαίνει όλα όσα λέγονται στο μάθημα. Γι' αυτό το λόγο, οι καθηγητές προτιμούν εναλλακτικούς τρόπους εξέτασης, έτσι ώστε οι φοιτητές να πάρουν και τον απαραίτητο βαθμό για να αναγνωρισθούν τα μαθήματά τους στην Ελλάδα.

BIBΛΙΟΓΡΑΦΙΑ

- Byram, M. and Feng, A. (2008) Living and Studying Abroad, Research and Practice, *The Modern Language Journal*, 92 (3), pp. 476-477.
- Cressey, W. W. (2004), *Guide to Studying Abroad*, New York, Princeton Review.
- Daly, A. J. and Barker, M. C. (2005) Australian and New Zealand University Students' participation in International Exchange Programs, *Journal of Studies in International Education*, 9 (1), pp. 26-41
- Doyle, S. ; Gendall, P. ; Meyer, L. H. ; Hoek, J. ; Tait, C. ; McKenzie, L. ; Loorparg, A. (2010) An investigation of Factors Associated With Student Participation in Study Abroad, *Journal of Studies in International Education*, 14 (5), pp. 471-490.
- Freed, B. F. (1998), An Overview of Issues and Research in Language Learning in a Study Abroad Setting, *The Interdisciplinary Journal of Study Abroad*, 4 (1), pp. 31-60.
- Hess, D. J. (1997) *Studying Abroad / Learning Abroad: An Abridged Edition of the Whole World Guide to Culture Learning*, USA, Intercultural Press.
- Johnson, L. R. and Williams, C. T. (2011) Why can't we be friends? : Multicultural attitudes and friendships with international students, *International Journal of Intercultural Relations*, 35 (1), pp. 41-48.
- Keogh, J. and Russel-Roberts, E. (2008), Exchange Programs and Student Mobility: Meeting Student's expectations or an expensive holiday? , *Nurse Education Today*, 29 (1), pp. 108-116.
- Kutner, L. (2010), Study – Abroad Programs as Information Producers: An Expanding Role for Support of Our Students Studying Abroad, *Journal of Library Administration*, 50 (7) & 8, pp. 767-778.
- Kurucz, P. J. (2008), *How to teach International Students: A practical teaching guide for Universities and Colleges*, Canada, Success Orientations Publishing.

- Marx, H. and Moss, D. M. (2011) Please Mind the Cultural Gap: Intercultural Development During a Teacher Education Study Abroad Program, *Journal of Teacher Education*, 62 (1), pp. 35-47.
- McKeown, J. S. (2009), *The first time effect: The Impact of Study Abroad on College Student Intellectual Development*, USA, State University of New York Press.
- Oborune, K. (2009) *The Erasmus Program of the European Union as Promoter of Tolerance Comparing Latvia to France and Switzerland*, University of Basel.
- Pellegrino A. , Valerie A. (2005) *Study Abroad and Second Language Use: Constructing the Self*, United Kingdom, Cambridge University Press.
- Raikou, N. and Karalis, T. (2007) Student Mobility from a Greek Perspective: Benefits and Difficulties as Expressed by the Participating Students, *Higher Education in Europe*, 32 (4), pp. 347-357
- Smith, K. and Curry, K. (2011), Is It Worth It? Measuring the Long-Term Effects of an International Experience for Nursing Students in Ecuador, *Journal of Community Health Nursing*, 28 (1), pp. 14-22.
- Van Hoof, H. B. and Verbeeten, M. J. (2005), Wine Is for Drinking, Water Is for Washing: Student Opinions About International Exchange Programs, *Journal of Studies in International Education*, 9 (1), pp. 42-61.
- Wolter, S. C. and Messer, D. (2005), Are Student Exchange Programs Worth it? , *Higher Education*, 54 (5), pp. 647-663.

- ❖ Erasmus T.E.I. Λαμίας (2008-2009). Δικαίωμα Συμμετοχής. Ανασύρθηκε στις 5 Νοεμβρίου από:

http://www.teilam.gr/europe-programs/erasmus/erasmus/dikaioma_symmetoxis.html

- ❖ Vistawide (2004-2011). World Languages & Cultures. Ανασύρθηκε στις 5 Νοεμβρίου 2010 από:

http://www.vistawide.com/studyabroad/why_study_abroad.htm

- ❖ Πανεπιστήμιο Θεσσαλίας (2009-2010). Πρόγραμμα Δια Βίου Μάθηση / Erasmus. Ανασύρθηκε στις 10 Νοεμβρίου 2010 από:

<http://www2.uth.gr/main/administration/offices/SocratesErasmus/el/index.html>

- ❖ Ομάδα των Οκτώ (2011). Από τη Βικιπαίδεια, την ελεύθερη εγκυκλοπαίδεια. Ανασύρθηκε στις 5 Ιανουαρίου 2011 από:

http://el.wikipedia.org/wiki/%CE%9F%CE%BC%CE%AC%CE%B4%CE%B1_%CF%84%CF%89%CE%BD_%CE%9F%CE%BA%CF%84%CF%8E

ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ

1° ΕΡΩΤΗΜΑΤΟΛΟΓΙΟ ΓΙΑ ERASMUS

ΟΝΟΜΑ ΦΟΙΤΗΤΗ (ΜΙΚΡΟ): Βιολέτα

ΗΛΙΚΙΑ: 24

Ποια χρονιά συμμετείχες στο πρόγραμμα ανταλλαγής φοιτητών (Erasmus);

Στο εαρινό εξάμηνο του ακαδημαϊκού έτους 2007-2008.

Πόσο διάστημα παρέμεινες στο εξωτερικό;

Ένα ακαδημαϊκό εξάμηνο, αλλά στην πραγματικότητα τετράμηνο.

Σε ποια χώρα πήγες;

Στη Γαλλία

Κατά τη διάρκεια του χειμερινού ή του εαρινού εξαμήνου παρέμεινες στο εξωτερικό;

Του εαρινού.

ΠΡΙΝ ΤΟ ERASMUS

Τι προσδοκίες είχες πριν αποφασίσεις να συμμετέχεις στο πρόγραμμα ανταλλαγής φοιτητών;

Να βελτιώσω το επίπεδο μου στα γαλλικά, να βελτιωθώ, να έρθω σ' επαφή με γάλλους και να δω πως δουλεύουν πάνω στον τομέα μου στο εξωτερικό.

Είχες κάποιους φόβους/άγχη/δυσκολίες;

Φυσικά είχα άγχος για τα διαδικαστικά, δηλαδή πως θα ξεκινήσω την όλη διαδικασία, πως θα μετακινηθώ και πάνω απ' όλα τα μαθήματα και τις αντιστοιχίες τους στην Ελλάδα. Δυσκολίες είχα στο να βρω τους υπεύθυνους καθηγητές ώστε να συμπληρώσω να χαρτιά και να πάρω τις πολυπύθητες υπογραφές! Γενικά το μεγαλύτερο πρόβλημα ήταν, το να βρω τα μαθήματα στο ίντερνετ(κανένας δε μου έδινε ιστοσελίδα και όσο κι αν έψαχνα δεν τα έβρισκα στη σελίδα του γαλλικού πανεπιστημίου) και τις αντιστοιχίες τους. Όλοι αρνούσαν να μου τα αναγνωρίσουν κι έτσι αποφάσισα να φύγω, έχοντας ως ενδεχόμενο το να μη μου αναγνωριστεί κανένα μάθημα επιστρέφοντας.

Όσον αφορά το φόβο για το άγνωστο, τον είχα σε φυσιολογικά πλαίσια.

Αν ναι, τι είδους και τι τελικά σε έκανε να το ξεπεράσεις και να αποφασίσεις να πας;

Πρώτα απ' όλα φρόντισα να πάρω εγκαίρως τις υπογραφές και να κλείσω δωμάτιο στην εστία. Έπειτα οργάνωσα καλά το ταξίδι μου, ώστε να μην έχω απρόοπτα. Κινητήριος δύναμη ήταν πάντα η επιθυμία μου να γνωρίσω μια άλλη χώρα και να δω πως δουλεύουν εκεί (μέρος της ερώτησης απαντήθηκε στην παραπάνω ερώτηση).

Ποια ήταν η αφορμή για τη συμμετοχή στο πρόγραμμα Erasmus; Το είχες ακούσει από κάποιο/κάποια συμφοιτητή/συμφοιτήτρια; Είχες πληροφορηθεί μέσω Διαδικτύου; Κάποιος άλλος λόγος;

Είχα κάποιους φίλους που είχαν πάει ήδη Erasmus και μου είχαν διηγηθεί τις εμπειρίες τους. Έπειτα ρώτησα στο γραφείο ευρωπαϊκών προγραμμάτων και πήρα πληροφορίες κι από το ίντερνετ. Απλά περίμενα να περάσει ο πρώτος χρόνος ώστε να έχω δικαίωμα να συμμετάσχω.

ΚΑΤΑ ΤΗ ΔΙΑΡΚΕΙΑ ΤΟΥ ERASMUS

Πόσα μαθήματα παρακολούθησες στη χώρα υποδοχής; Ήταν παρόμοια/ίδια με εκείνα του αντίστοιχου εξαμήνου στην Ελλάδα;

Ενώ στη λίστα που συμπλήρωσα πριν φύγω δήλωσα 5 μαθήματα, όταν έφτασα Γαλλία, μου είπαν ότι θα τα παρακολουθήσω όλα γιατί ήταν λίγο περίεργο το πρόγραμμά τους και κάποια μαθήματα ήταν παραδείγματος χάριν κάθε δεύτερη βδομάδα, οπότε δε συμπληρώνονταν οι ώρες. Γενικά δεν μπορώ να πω ότι είχαμε κοινά μαθήματα σαν πανεπιστήμια, γιατί ήταν και δομημένα διαφορετικά. Τα δικά μας μαθήματα είναι πιο συγκεκριμένα, ενώ τα δικά τους εντάσσονται σ' ένα ευρύτερο πλαίσιο.

Σε ποια γλώσσα παρακολούθησες τα μαθήματα;

Στα γαλλικά.

Αντιμετώπισες δυσκολίες στην κατανόηση του μαθήματος;

Όχι, δεν είχα πρόβλημα σε ακαδημαϊκό επίπεδο, αλλά στη καθημερινή χρήση της γλώσσας, όπου δεν ήμουν εξοικειωμένη.

Πως ανταποκρίθηκες στις απαιτήσεις των εξετάσεων;

Δεν είχα εξετάσεις, αλλά πρακτική άσκηση 3 εβδομάδων. Δηλαδή διδασκαλία σε σχολείο κανονικά. Έκτος από την πρώτη βδομάδα, όπου ακόμα γνώριζα το εκπαιδευτικό σύστημα και τον τρόπο που λειτουργούν στην τάξη, οι άλλες δύο πέρασαν πολύ ευχάριστα και πήρα πολύ καλές κριτικές.

Ποια μέθοδο διδασκαλίας είχαν οι καθηγητές στη χώρα όπου βρισκόσουν; Σε τι διαφέρει ο τρόπος που γίνονταν τα μαθήματα στη χώρα που ήσουν από αυτόν στην Ελλάδα;

Στο νηπιαγωγείο όπου μπήκα, χρησιμοποιούν πολύ τη μέθοδο project. Σε γενικές γραμμές ο τρόπος διδασκαλίας είναι ίδιος. Αν αναφερόμαστε σε επίπεδο πανεπιστημίου, τότε η μέθοδος είναι πολύ διαφορετική. Τα τμήματα στο πανεπιστήμιο είναι μικρά, συνήθως 20 ατόμων και δουλεύουν κάθε φορά ομαδικά κατά τη διάρκεια του μαθήματος. Αρχικά ο καθηγητής κάνει μια εισαγωγή στη νέα ύλη κι έπειτα όλοι δουλεύουν ομαδικά πάνω σ' αυτό.

Ποια ήταν η συμπεριφορά των καθηγητών προς τους αλλοδαπούς φοιτητές; Υπήρχε κάποια συγκεκριμένη αντιμετώπιση εκ μέρους τους; Ήταν πρόθυμοι να βοηθήσουν;

Ήταν χαρούμενοι που μας είχαν στην τάξη τους, δεν μας ξεχώριζαν από τους άλλους. Ότι ίσχυε για τους γάλλους, ίσχυε και για μας. Μόνο μια φορά συνέβει να μας "ξεχωρίσει" μια καθηγήτρια και να πει, μην κάνετε αυτή την άσκηση γιατί είστε ξένοι, δε θα τα καταφέρετε.

Ποια ήταν η στάση των συμφοιτητών σου στη χώρα υποδοχής κατά τη διάρκεια των μαθημάτων;

Ήταν πολύ φιλικοί. Με πλησίασαν από την αρχή και ήταν πρόθυμοι να με βοηθήσουν σε ότι χρειαζόμουν. Γενικά κάναμε παρέα κι εκτός μαθημάτων.

Πώς ήταν οι διοικητικές υπηρεσίες του Πανεπιστημίου; Ήταν εξυπηρετικοί, οργανωμένοι και πρόθυμοι να σε βοηθήσουν σε οποιαδήποτε δυσκολία που τυχόν αντιμετώπιζες;

Ήταν πολύ καλά οργανωμένες. Πάντα με βοηθούσαν σε ότι είχα ανάγκη. Είχαν μεγάλη κατανόηση.

Όσον αφορά τη ζωή στη χώρα που επισκέφθηκες, ήταν διαφορετική από αυτή που είχες συνηθίσει εδώ στην Ελλάδα; Η καθημερινότητά σου άλλαξε;

Σίγουρα είχε αλλάξει. Κατ' αρχήν, τα ωράρια του φαγητού ήταν πολύ διαφορετικά, τόσο που μου πήρε μήνες να προσαρμοστώ. Γενικά όλα ανοίγουν νωρίτερα και κλείνουν νωρίτερα(μαγαζιά, σχολεία κτλ) αλλά οι υπηρεσίες, οι τράπεζες, κλείνουν αργότερα. Έπρεπε να προσαρμοστώ σε μια νέα πραγματικότητα, πράγμα που έγινε προς το τέλος τις διαμονής μου.

Που έμενες; Σε κάποια εστία; Σε ενοικιαζόμενο διαμέρισμα; Σε οικογένεια που σε φιλοξενούσε;

Έμεινα στην εστία του Πανεπιστημίου. Σε μονό δωμάτιο.

Ποιες ήταν οι συνθήκες στο χώρο διαμονής; (κτηριακή κατάσταση, καθαριότητα, κανονισμοί)

Όλα ήταν όπως έπρεπε. Το κτήριο συντηρημένο και καθαρό. Υπήρχε καθημερινή καθαριότητα παντού και οι κανονισμοί ήταν αυστηροί όσον αφορά το ποιος έμπαινε μέσα. Απαγορεύονταν να φιλοξενήσουμε κάποιον. Τέλος γινόταν συχνός έλεγχος από τους φύλακες της εστίας, δηλαδή ζητούσε την κάρτα της εστίας ώστε να βεβαιωθεί ότι διαμέναμε στην εστία.

Εντάχθηκες εύκολα στο περιβάλλον των φοιτητών και των παρεών; Απέκτησες γρήγορα/εύκολα/δύσκολα φίλους;

Έκανα γρήγορα παρέες, κυρίως με τους υπόλοιπους φοιτητές ERASMUS που μένανε στην εστία. Οι Γάλλοι φοιτητές ήταν συνήθως πολυάσχολοι και δεν κάναμε πολλή παρέα εκτός σχολής.

Οι φίλοι σου ήταν από διαφορετικές χώρες, ντόπιοι, από την Ελλάδα ή η παρέα σου ήταν μεικτή;

Ήταν από διαφορετικές χώρες. Πολλοί Ιταλοί, Καναδοί και Ισπανοί, μερικοί από το Εκουαδόρ, το Μαρόκο, την Αλγερία και τη Ρουμανία και τέλος από τη Δανία. Δεν είχα άλλους Έλληνες, αλλά κι όταν βρήκα εκεί δεν επεδίωξα να κάνω παρέα μαζί τους γιατί έτσι θα μιλούσα συνεχώς ελληνικά.

Είχες κάποια πιο στενή σχέση με άτομο/άτομα που γνώρισες εκεί;

Με όλους τους Ιταλούς, επειδή είμαστε πιο κοντά στην νοοτροπία και ήταν αμοιβαίο.

Πως ήταν η διασκέδαση στην πόλη διαμονής;

Είναι μια φοιτητούπολη, οπότε έχει έντονη ζωή. Από σινεμά, μουσεία, διάφορες εκδηλώσεις, βόλτες ως στην παραλία, μέχρι νυχτερινές εξόδους σε pub και club. Συχνά διοργανώνονταν βραδιές Erasmus.

Η ζωή εκεί ήταν πιο ακριβή/φθηνή σε σχέση με αυτή στην Ελλάδα;

Το κόστος ζωής ήταν πάνω κάτω το ίδιο με αυτό της Ελλάδας.

Οργανώνατε εκδρομές με συμφοιτητές/φίλους/Πανεπιστήμιο;

Σχεδόν κάθε σαββατοκύριακο πηγαίναμε εκδρομή σε κάποια κοντινή περιοχή/πόλη με τους φίλους μου, Αλλά και οι φοιτητικοί σύλλογοι οργάνωναν συχνά οικονομικές εκδρομές.

ΜΕΤΑ ΤΟ ERASMUS

Πώς αξιολογείς το διάστημα που παρέμεινες στο εξωτερικό;

Εποικοδομητικό. Έμαθα πολλά πράγματα για τη ζωή στο εξωτερικό, εκτίμησα πολλά πράγματα που πριν τα θεωρούσα δεδομένα και αναθεώρησα για άλλα.

Αν σου δινόταν η ευκαιρία, θα το ξαναέκανες;

Ναι και μάλιστα το ξαναέκανα, σε επίπεδο μεταπτυχιακού.

Αν ναι, θα πήγαινες σε άλλη χώρα ή στην ίδια; Τι άλλο θα άλλαζες (αν άλλαζες);

Πήγα πάλι στη Γαλλία, αλλά αυτό ήταν λόγω του προγράμματος σπουδών. Φυσικά ήξερα από την αρχή ότι θα μετακινηθώ στη Γαλλία και τολμώ να πω πως το επεδίωξα, γιατί μου είχε λείψει. Αυτή τη φορά θέλω να κάνω Γάλλους φίλους, ώστε να κρατάω επαφή με τη γλώσσα.

Θα πρότεινες σε κάποιο/κάποια φίλο/φίλη, συμφοιτητή/συμφοιτήτρια να συμμετέχει κι εκείνος/ εκείνη στο πρόγραμμα ERASMUS;

Αν ναι/όχι, για ποιο λόγο;

Το προτείνω πάντα σε φίλους μου. Είναι μια μοναδική εμπειρία ζωής, που δε συγκρίνεται με τίποτα άλλο. Ακόμα κι αν βγει κανείς στο εξωτερικό αργότερα για μεταπτυχιακές σπουδές, δεν έχει καμία σχέση με το να είσαι Erasmus, είναι μια άλλη νοοτροπία.

Ποιο θεωρείς ήταν το κέρδος σου από αυτή την εμπειρία;

Εξάσκησα τη γλώσσα, βελτιώθηκα, είδα πως δουλεύουν στα γαλλικά σχολεία, γνώρισα πολύ κόσμο, πράγμα που με βοήθησε να έρθω σε επαφή με πολλούς πολιτισμούς και να "ανοιχώ".

Θεωρείς ότι υπάρχουν σημεία στην εμπειρία σου αυτή που τα χαρακτηρίζεις «ζημιές» είτε προσωπικές είτε σχετικές με την ακαδημαϊκή σου εξέλιξη;

Όχι σε καμία περίπτωση δε θα έλεγα κάτι τέτοιο. Αντιθέτως θα έλεγα ότι μόνο θετικά αποκόμισα.

Σε ευχαριστώ πολύ για τη συνεργασία!

2° ΕΡΩΤΗΜΑΤΟΛΟΓΙΟ ΓΙΑ ERASMUS

ΟΝΟΜΑ ΦΟΙΤΗΤΗ (ΜΙΚΡΟ): Μυρσίνη

ΗΛΙΚΙΑ: 23

Ποια χρονιά συμμετείχες στο πρόγραμμα ανταλλαγής φοιτητών (Erasmus);

2008

Πόσο διάστημα παρέμεινες στο εξωτερικό;

5 μήνες από 20/08/08- 20/01/09

Σε ποια χώρα πήγες; Montpellier Γαλλία

Κατά τη διάρκεια του χειμερινού ή του εαρινού εξαμήνου παρέμεινες στο εξωτερικό;

Κατά τη διάρκεια του χειμερινού εξαμήνου

ΠΡΙΝ ΤΟ ERASMUS

Τι προσδοκίες είχες πριν αποφασίσεις να συμμετέχεις στο πρόγραμμα ανταλλαγής φοιτητών;

Πριν πάω δεν είχα ιδιαίτερα απαιτητικές προσδοκίες γιατί δεν είχα ιδέα πως θα ήταν η κατάσταση στη νέα πόλη που θα πήγαινα. Το μόνο που ήθελα ήταν να κάνω μια εξάσκηση στη γλώσσα που είχα μάθει όταν ήμουν πιο μικρή.

Είχες κάποιους φόβους/άγχη/δυσκολίες;

Αν ναι, τι είδους και τι τελικά σε έκανε να το ξεπεράσεις και να αποφασίσεις να πας; Είχα και άγχος και φόβους. Είχα άγχος γιατί η γαλλική γλώσσα δεν ήταν το δυνατό μου σημείο και αντιμετώπισα κάποια προβλήματα συνεννόησης πριν φύγω οπότε δεν ήξερα πηγαίνοντας αν θα είχα δωμάτιο, αν θα με καθοδηγούσε κάποιος στο τι πρέπει να παρακολουθήσω στο Παν/μιο. Κυρίως με άγχωνε το άγνωστο και το γεγονός ότι ξεκινούσα μόνη μου για μια ξένη χώρα. Με βοήθησε η οικογένεια μου προτρέποντας με να δοκιμάσω και να μην φοβηθώ. Επίσης η παρότρυνση μιας καθηγήτριας μου από τη σχολή που είχε σπουδάσει στη Γαλλία και με προέτρεψε λέγοντας μου ότι είναι μοναδικά ευκαιρία. Τέλος με ώθησαν οι περιγραφές φίλων που είχαν πάει Erasmus πριν από εμένα και μου εγγυόντουσαν αξέχαστες μοναδικές ευκαιρίες.

Ποια ήταν η αφορμή για τη συμμετοχή στο πρόγραμμα Erasmus; Το είχες ακούσει από κάποιο/κάποια συμφοιτητή/συμφοιτήτρια; Είχες πληροφορηθεί μέσω Διαδικτύου; Κάποιος άλλος λόγος;

Αφορμή στάθηκε μια φίλη που είχε πάει Erasmus και μέσω εκείνης μπήκα στη διαδικασία να το ψάξω στο διαδίκτυο

ΚΑΤΑ ΤΗ ΔΙΑΡΚΕΙΑ ΤΟΥ ERASMUS

Πόσα μαθήματα παρακολούθησες στη χώρα υποδοχής; Ήταν παρόμοια/ίδια με εκείνα του αντίστοιχου εξαμήνου στην Ελλάδα;

Παρακολούθησα 10 μαθήματα εκ των οποίων τα 5 ήταν αντίστοιχου εξαμήνου στην Ελλάδα.

Σε ποια γλώσσα παρακολούθησες τα μαθήματα;

Στα γαλλικά

Αντιμετώπισες δυσκολίες στην κατανόηση του μαθήματος;

Ναι, στην αρχή δυσκολεύτηκα αλλά μετά τον πρώτο μήνα εξοικειώθηκα με τη γλώσσα και ήταν πολύ πιο εύκολα.

Πως ανταποκρίθηκες στις απαιτήσεις των εξετάσεων;

Είχα μεγάλη βοήθεια από τους καθηγητές του γαλλικού παν/μιου οι οποίοι με εξέτασαν προφορικά και μέσω κάποιων εργασιών.

Ποια μέθοδο διδασκαλίας είχαν οι καθηγητές στη χώρα όπου βρισκόσουν; Σε τι διαφέρει ο τρόπος που γίνονταν τα μαθήματα στη χώρα που ήσουν από αυτόν στην Ελλάδα;

Τα μαθήματα εκεί γίνονταν μέσω της ομαδοσυνεργατικής προσέγγισης. Σε αυτό που διέφεραν σε σχέση με την Ελλάδα ήταν ότι η συμμετοχή των φοιτητών ήταν πολύ πιο ενεργή.

Ποια ήταν η συμπεριφορά των καθηγητών προς τους αλλοδαπούς φοιτητές; Υπήρχε κάποια συγκεκριμένη αντιμετώπιση εκ μέρους τους; Ήταν πρόθυμοι να βοηθήσουν;

Ήταν άφογοι πολύ εξυπηρετικοί και ευγενικοί πρόθυμοι να βοηθήσουν με πολύ ενδιαφέρον για τις χώρες από τις οποίες προερχόμασταν όλοι οι αλλοδαποί φοιτητές. Υπήρχε συγκεκριμένη αντιμετώπιση αλλά ήταν υπέρ των ξένων φοιτητών.

Ποια ήταν η στάση των συμφοιτητών σου στη χώρα υποδοχής κατά τη διάρκεια των μαθημάτων;

Οι Γάλλοι συμφοιτητές μου δεν ήταν ιδιαίτερα θερμοί και εξυπηρετικοί ως επί το πλείστον συναναστρεφόμουν με παιδιά που ήταν επίσης Erasmus.

Πώς ήταν οι διοικητικές υπηρεσίες του Πανεπιστημίου; Ήταν εξυπηρετικοί, οργανωμένοι και πρόθυμοι να σε βοηθήσουν σε οποιαδήποτε δυσκολία που τυχόν αντιμετώπισες;

Μου έκανε τρομερή εντύπωση η οργάνωση του γραφείου διεθνών σχέσεων του πανεπιστημίου. Ήταν πρόθυμοι να βοηθήσουν σε ό,τι χρειαζόμασταν, ήταν πραγματικά εξαιρετικά εξυπηρετικοί.

Όσον αφορά τη ζωή στη χώρα που επισκέφθηκες, ήταν διαφορετική από αυτή που είχες συνηθίσει εδώ στην Ελλάδα; Η καθημερινότητά σου άλλαξε;

Ναι άλλαξε ήμουν από τις 8 το πρωί μέχρι τις 8 το βράδυ στο χώρο του πανεπιστημίου είχε εστιατόρια, καφετέριες, βιβλιοθήκες και γυμναστήρια, διάφορες ασχολίες που θα μπορούσα να κάνω στα κενά των μαθημάτων μου. Δεν έβγαίνα πολύ το βράδυ, κάτι που έκανα συχνά στην Ελλάδα, κι αυτό επειδή τις καθημερινές δεν υπήρχε νυχτερινή ζωή.

Που έμενες; Σε κάποια εστία; Σε ενοικιαζόμενο διαμέρισμα; Σε οικογένεια που σε φιλοξενούσε;

Έμεινα σε δωμάτιο σε ένα από τα 8 συγκροτήματα εστιών που είχαν τα πανεπιστήμια της πόλης.

Ποιες ήταν οι συνθήκες στο χώρο διαμονής; (κτηριακή κατάσταση, καθαριότητα, κανονισμοί)

Οι συνθήκες ήταν άψογες και οι κανονισμοί λογικοί. Το κτίριο ήταν λίγο παλιό αλλά καλά συντηρημένο, ήταν καθαρό είχε κάθε μέρα καθαρίστρια για τους κοινόχρηστους χώρους. Οι κανονισμοί είχαν να κάνουν κυρίως με τις ώρες κοινής ησυχίας που έπρεπε να τηρούνται αυστηρά και την απαγόρευση του καπνίσματος εντός του κτιρίου.

Εντάχθηκες εύκολα στο περιβάλλον των φοιτητών και των παρεών; Απέκτησες γρήγορα/εύκολα/δύσκολα φίλους;

Απέκτησα πολύ εύκολα φίλους από την πρώτη κιόλας μέρα γνωρίστηκα με τα παιδιά από τα γειτονικά δωμάτια και με συμφοιτητές μου.

Οι φίλοι σου ήταν από διαφορετικές χώρες, ντόπιοι, από την Ελλάδα ή η παρέα σου ήταν μεικτή;

Ήταν μεικτή είχα δύο φίλες από την Ελλάδα αλλά οι περισσότεροι ήταν αλλοδαποί και όχι Γάλλοι.

Είχες κάποια πιο στενή σχέση με άτομο/άτομα που γνώρισες εκεί;

Όχι.

Πως ήταν η διασκέδαση στην πόλη διαμονής;

Η διασκέδαση μου ήταν κυρίως Παρασκευή και Σάββατο βράδυ και κάθε Πέμπτη που είχαμε τα Erasmus party. Πέρα από αυτό μαζευόμασταν σε σπίτια τις καθημερινές και τρώγαμε συζητούσαμε αλλά αυστηρά μέχρι τις 11.

Η ζωή εκεί ήταν πιο ακριβή/φθηνή σε σχέση με αυτή στην Ελλάδα;

Ήταν το ίδιο.

Οργανώνατε εκδρομές με συμφοιτητές/φίλους/Πανεπιστήμιο;

Πηγαίναμε μια εκδρομή το μήνα σε κοντινές πόλεις και 2 εκδρομές σε άλλες χώρες.

META TO ERASMUS

Πώς αξιολογείς το διάστημα που παρέμεινες στο εξωτερικό;

Το διάστημα αυτό ήταν το πιο δημιουργικό διάστημα της ζωής μου. Έκανα πράγματα που δεν θα ξανακάνω και έμαθα τόσα πολλά πράγματα που δεν φανταζόμουν. Ήταν η καλύτερη αξιοποίηση του χρόνου μου.

Αν σου δινόταν η ευκαιρία, θα το ξαναέκανες;

Αν ναι, θα πήγαινες σε άλλη χώρα ή στην ίδια; Τι άλλο θα άλλαζες (αν άλλαζες);
Φυσικά και θα ξαναπήγαινα στην ίδια χώρα και δεν θα άλλαζα απολύτως τίποτα.

Θα πρότεινες σε κάποιο/κάποια φίλο/φίλη, συμφοιτητή/συμφοιτήτρια να συμμετέχει κι εκείνος/ εκείνη στο πρόγραμμα ERASMUS;

Αν ναι/όχι, για ποιο λόγο;

Ναι θα έλεγα σε όλους να δοκιμάσουν αυτή την ευκαιρία που μας παρέχεται για πολλούς λόγους αλλά κυρίως για να διευρύνουν ορίζοντες και να επαναπροσδιορίσουν τον τρόπο σκέψης τους σχετικά με την εκπαίδευση.

Ποιο θεωρείς ήταν το κέρδος σου από αυτή την εμπειρία;

Το κέρδος ήταν σε πολλά επίπεδα. Αρχικά έμαθα να μιλάω πολύ καλά γαλλικά, έπειτα γνώρισα ανθρώπους που θα μείνουν καλοί φίλοι κι ας είναι σε άλλες χώρες, έμαθα από αυτούς πολλά πράγματα για τους πολιτισμούς τους και γνώρισα πολύ ενδιαφέρουσες πτυχές της κουλτούρας τους. Μπόρεσα πολύ πιο εύκολα να ταξιδέψω σε κοντινές χώρες λόγω του χαμηλού κόστους των εισιτηρίων στη Γαλλία. Έκανα με πολύ ενδιαφέροντες τρόπους μάθημα στη σχολή και είχα τη δυνατότητα να μπω σε γαλλικά σχολεία και να δω πως κάνουν μάθημα.

Θεωρείς ότι υπάρχουν σημεία στην εμπειρία σου αυτή που τα χαρακτηρίζεις «ζημιές» είτε προσωπικές είτε σχετικές με την ακαδημαϊκή σου εξέλιξη;

Όχι κάθε άλλο θα έλεγα πως με βοήθησε σε ακαδημαϊκό επίπεδο και καθόλου δεν με ζημίωσε αυτή η εμπειρία.

Σε ευχαριστώ πολύ για τη συνεργασία!

3^ο ΕΡΩΤΗΜΑΤΟΛΟΓΙΟ ΓΙΑ ERASMUS

ΟΝΟΜΑ ΦΟΙΤΗΤΗ (ΜΙΚΡΟ): ΑΦΡΟΔΙΤΗ

ΗΛΙΚΙΑ: 21

Ποια χρονιά συμμετείχες στο πρόγραμμα ανταλλαγής φοιτητών (Erasmus); 2010

Πόσο διάστημα παρέμεινες στο εξωτερικό; 3 ½ ΜΗΝΕΣ

Σε ποια χώρα πήγες; ΔΑΝΙΑ

Κατά τη διάρκεια του χειμερινού ή του εαρινού εξαμήνου παρέμεινες στο εξωτερικό; ΧΕΙΜΕΡΙΝΟ ΕΞΑΜΗΝΟ

ΠΡΙΝ ΤΟ ERASMUS

Τι προσδοκίες είχες πριν αποφασίσεις να συμμετέχεις στο πρόγραμμα ανταλλαγής φοιτητών; ΟΤΙ ΘΑ ΠΕΡΑΣΩ ΤΕΛΕΙΑ, ΘΑ ΕΞΑΣΚΗΣΩ ΤΑ ΑΓΓΛΙΚΑ ΜΟΥ, ΘΑ ΓΝΩΡΙΣΩ ΣΥΝΟΜΗΛΙΚΟΥΣ ΚΑΙ ΜΗ, ΑΠΟ ΟΛΗ ΤΗΝ ΕΥΡΩΠΗ.

Είχες κάποιους φόβους/άγχη/δυσκολίες;

Αν ναι, τι είδους και τι τελικά σε έκανε να το ξεπεράσεις και να αποφασίσεις να πας;

Η ΜΟΝΗ ΔΥΣΚΟΛΙΑ ΗΤΑΝ Η ΟΛΗ ΓΡΑΦΕΙΟΚΡΑΤΙΚΗ ΔΙΑΔΙΚΑΣΙΑ ΠΟΥ ΠΡΟΗΓΕΙΤΑΙ, ΑΛΛΑ ΗΘΕΛΑ ΤΟΣΟ ΠΟΛΥ ΝΑ ΠΑΩ ΩΣΤΕ ΑΠΟΦΑΣΙΣΑ ΝΑ ΜΗ ΤΑ ΠΑΡΑΤΗΣΩ .

Ποια ήταν η αφορμή για τη συμμετοχή στο πρόγραμμα Erasmus; Το είχες ακούσει από κάποιο/κάποια συμφοιτητή/συμφοιτήτρια; Είχες πληροφορηθεί μέσω Διαδικτύου; Κάποιος άλλος λόγος;

ΣΥΓΓΕΝΙΚΟ, ΑΛΛΑ ΚΑΙ ΦΙΛΙΚΟ ΠΡΟΣΩΠΟ ΕΖΗΣΕ ΣΤΟ ΠΑΡΕΛΘΟΝ ΤΗΝ ΕΜΠΕΙΡΙΑ ΑΥΤΗ, ΚΑΙ ΠΕΙΣΤΗΚΑ ΑΜΕΣΩΣ ΟΤΙ ΑΞΙΖΕΙ ΝΑ ΤΟ ΚΥΝΗΓΗΣΩ.

ΚΑΤΑ ΤΗ ΔΙΑΡΚΕΙΑ ΤΟΥ ERASMUS

Πόσα μαθήματα παρακολούθησες στη χώρα υποδοχής; Ήταν παρόμοια/ίδια με εκείνα του αντίστοιχου εξαμήνου στην Ελλάδα;

ΠΑΡΑΚΟΛΟΥΘΗΣΑ 6 ΜΑΘΗΜΑΤΑ, ΤΑ ΟΠΟΙΑ ΕΜΟΙΑΖΑΝ ΜΕ ΕΛΑΧΙΣΤΑ ΑΠΟ ΕΚΕΙΝΑ ΤΟΥ ΑΝΤΙΣΤΟΙΧΟΥ ΕΞΑΜΗΝΟΥ ΣΤΗΝ ΕΛΛΑΔΑ ΚΑΙ ΟΧΙ ΠΑΝΤΑ ΑΠΟΛΥΤΑ.

Σε ποια γλώσσα παρακολούθησες τα μαθήματα;

ΣΤΑ ΑΓΓΛΙΚΑ

Αντιμετώπισες δυσκολίες στην κατανόηση του μαθήματος;

ΚΑΜΙΑ

Πως ανταποκρίθηκες στις απαιτήσεις των εξετάσεων;

ΜΕ ΕΠΙΤΥΧΙΑ

Ποια μέθοδο διδασκαλίας είχαν οι καθηγητές στη χώρα όπου βρισκόσουν; Σε τι διαφέρει ο τρόπος που γίνονταν τα μαθήματα στη χώρα που ήσουν από αυτόν στην Ελλάδα;

ΟΙ ΔΙΑΛΕΞΕΙΣ ΓΙΝΟΝΤΑΝ ΚΑΤΑ ΚΥΡΙΟ ΛΟΓΟ ΜΕ ΤΗΝ ΑΜΕΣΗ Κ ΕΝΤΟΝΗ ΣΥΜΜΕΤΟΧΗ ΤΩΝ ΦΟΙΤΗΤΩΝ, ΧΩΡΙΖΟΝΤΑΣ ΤΟΥΣ ΤΕΛΕΥΤΑΙΟΥΣ ΣΕ ΔΙΑΦΟΡΕΤΙΚΕΣ ΚΑΘΕ ΦΟΡΑ ΟΜΑΔΕΣ, ΓΙΑ ΝΑ ΕΡΘΟΥΜΕ ΣΕ ΕΠΙΚΟΙΝΩΝΙΑ ΟΛΟΙ ΜΕ ΟΛΟΥΣ. ΚΑΘΕ ΟΜΑΔΑ ΕΠΡΕΠΕ ΝΑ ΣΥΖΗΤΗΣΕΙ ΚΑΙ ΝΑ “ΔΟΥΛΕΥΕΙ” ΠΑΝΩ ΣΤΟ ΕΚΑΣΤΟΤΕ ΑΝΤΙΚΕΙΜΕΝΟ, ΝΑ ΣΥΓΚΡΙΝΕΙ, ΝΑ ΣΥΖΗΤΗΣΕΙ, ΝΑ ΚΑΤΑΛΗΞΕΙ ΣΕ ΚΑΠΟΙΑ ΣΥΜΠΕΡΑΣΜΑΤΑ ΚΑΙ ΝΑ ΤΑ ΠΑΡΟΥΣΙΑΣΕΙ ΣΤΗΝ ΟΛΟΜΕΛΕΙΑ. ΤΟ ΕΝΔΙΑΦΕΡΟΝ ΚΑΘΕ ΦΟΡΑ ΗΤΑΝ ΑΜΕΙΩΤΟ.

Ποια ήταν η συμπεριφορά των καθηγητών προς τους αλλοδαπούς φοιτητές; Υπήρχε κάποια συγκεκριμένη αντιμετώπιση εκ μέρους τους; Ήταν πρόθυμοι να βοηθήσουν;

ΗΤΑΝ ΜΕ ΟΛΟΥΣ ΦΙΛΙΚΟΙ, ΠΡΟΘΥΜΟΙ ΝΑ ΒΟΗΘΗΣΟΥΝ, ΝΑ ΣΥΖΗΤΗΣΟΥΝ, ΝΑ ΕΞΥΠΗΡΕΤΗΣΟΥΝ ΤΟΥΣ ΦΟΙΤΗΤΕΣ.

Ποια ήταν η στάση των συμφοιτητών σου στη χώρα υποδοχής κατά τη διάρκεια των μαθημάτων;

ΓΙΑ ΟΛΟΥΣ ΗΤΑΝ ΜΙΑ ΕΥΧΑΡΙΣΤΗΣΗ ΕΚΠΛΗΞΗ Ο ΤΡΟΠΟΣ ΛΕΙΤΟΥΡΓΙΑΣ ΚΑΙ ΟΛΟΙ ΠΑΡΑΚΟΛΟΥΘΟΥΣΑΝ ΤΙΣ ΔΙΑΛΕΞΕΙΣ ΜΕ ΕΝΔΙΑΦΕΡΟΝ ΚΑΙ ΣΥΜΜΕΤΕΙΧΑΝ ΕΝΤΟΝΑ.

Πώς ήταν οι διοικητικές υπηρεσίες του Πανεπιστημίου; Ήταν εξυπηρετικοί, οργανωμένοι και πρόθυμοι να σε βοηθήσουν σε οποιαδήποτε δυσκολία που τυχόν αντιμετώπισες;

ΑΝΤΙΘΕΤΑ ΜΕ ΤΑ ΕΛΛΗΝΙΚΑ ΔΕΔΟΜΕΝΑ, ΥΠΗΡΧΕ ΑΨΟΓΗ ΟΡΓΑΝΩΣΗ ΚΑΙ ΕΞΥΠΗΡΕΤΗΣΗ ΑΠΟ ΜΕΡΟΥΣ ΤΩΝ ΔΙΟΙΚΗΤΙΚΩΝ ΥΠΗΡΕΣΙΩΝ. ΗΤΑΝ ΠΡΟΘΥΜΟΙ ΝΑ ΜΑΣ ΒΟΗΘΗΣΟΥΝ ΚΑΙ ΜΑΛΙΣΤΑ ΤΟ ΣΥΝΤΟΜΟΤΕΡΟ ΔΥΝΑΤΟ.

Όσον αφορά τη ζωή στη χώρα που επισκέφθηκες, ήταν διαφορετική από αυτή που είχες συνηθίσει εδώ στην Ελλάδα; Η καθημερινότητά σου άλλαξε;

ΣΑΦΩΣ ΚΑΙ ΗΤΑΝ ΔΙΑΦΟΡΕΤΙΚΗ. ΠΡΟΦΑΝΩΣ ΛΟΓΩ ΔΙΑΦΟΡΕΤΙΚΩΝ ΚΑΙΡΙΚΩΝ ΣΥΝΘΗΚΩΝ ΚΑΙ ΚΛΙΜΑΤΟΣ ΠΟΥ ΕΡΧΕΤΑΙ ΣΕ ΑΝΤΙΘΕΣΗ ΜΕ ΤΟΝ ΗΠΙΟ ΚΑΙΡΟ ΤΗΣ ΕΛΛΑΔΑΣ. ΕΠΙΠΛΕΟΝ, ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΑ, ΗΡΘΑ ΣΕ

ΔΥΣΚΟΛΗ ΘΕΣΗ ΠΟΛΛΑΚΙΣ. ΚΑΘΩΣ Η ΔΑΝΙΑ ΚΑΙ ΙΔΙΑΙΤΕΡΑ Η ΚΟΠΕΓΧΑΓΗ ΕΙΝΑΙ ΠΑΝΑΚΡΙΒΗ. ΕΠΙΣΗΣ, ΟΙ ΕΓΚΑΤΑΣΤΑΣΕΙΣ ΤΗΣ ΣΧΟΛΗΣ ΣΕ ΠΡΟΔΙΕΘΕΤΑΝ ΝΑ ΠΕΡΑΣΕΙΣ ΤΗΝ ΗΜΕΡΑ ΣΟΥ ΕΚΕΙ, ΚΑΙ ΝΑ ΦΑΣ ΣΤΗΝ ΚΑΝΤΙΝΑ, ΟΠΟΤΕ ΚΑΙ Η ΚΑΘΗΜΕΡΙΝΟΤΗΤΑ ΜΟΥ. ΟΙ ΣΥΝΗΘΕΙΕΣ ΠΟΥ ΕΙΧΑ ΣΤΗΝ ΕΛΛΑΔΑ ΑΛΛΑΞΑΝ ΡΙΖΙΚΑ. ΑΚΟΜΑ ΚΑΙ Ο ΤΡΟΠΟΣ ΚΑΙ Η ΣΥΧΝΟΤΗΤΑ ΔΙΑΤΡΟΦΗΣ ΜΟΥ, ΑΛΛΑ ΚΑΙ ΤΟ ΜΕΓΕΘΟΣ ΚΑΙ ΤΟ ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΟ ΑΥΤΗΣ.

Που έμενες; Σε κάποια εστία; Σε ενοικιαζόμενο διαμέρισμα; Σε οικογένεια που σε φιλοξενούσε;

ΣΕ ΟΙΚΟΓΕΝΕΙΑ ΠΟΥ ΜΕ ΦΙΛΟΞΕΝΟΥΣΕ

Ποιες ήταν οι συνθήκες στο χώρο διαμονής; (κτηριακή κατάσταση, καθαριότητα, κανονισμοί)

ΕΠΙΚΡΑΤΟΥΣΕ Ο “ΚΑΝΟΝΑΣ” ΤΥΠΟΥ “Ο ΚΑΘΕΝΑΣ ΤΟ ΧΩΡΟ ΤΟΥ”, ΚΑΙ Ο ΚΑΘΕΝΑΣ ΕΙΝΑΙ ΥΠΕΥΘΥΝΟΣ ΓΙΑ ΤΗΝ ΚΑΘΑΡΙΟΤΗΤΑ ΚΑΙ ΤΗΝ ΑΣΦΑΛΕΙΑ ΑΥΤΩΝ ΠΟΥ ΤΟΝ ΑΦΟΡΟΥΝ. ΩΣΤΟΣΟ ΥΠΗΡΧΑΝ ΠΟΛΛΕΣ ΦΟΡΕΣ ΠΟΥ Ο ΚΑΝΟΝΑΣ ΑΥΤΟΣ ΠΑΡΑΜΕΡΙΖΟΤΑΝ ΑΣΥΝΕΙΔΗΤΑ ΚΑΙ ΕΝΙΩΘΑ ΜΕΛΟΣ ΤΗΣ ΟΙΚΟΓΕΝΕΙΑΣ.

Εντάχθηκες εύκολα στο περιβάλλον των φοιτητών και των παρεών; Απέκτησες γρήγορα/εύκολα/δύσκολα φίλους;

ΝΑΙ

Οι φίλοι σου ήταν από διαφορετικές χώρες, ντόπιοι, από την Ελλάδα ή η παρέα σου ήταν μεικτή;

ΜΕΙΚΤΗ

Είχες κάποια πιο στενή σχέση με άτομο/άτομα που γνώρισες εκεί;

ΝΑΙ

Πως ήταν η διασκέδαση στην πόλη διαμονής;

ΟΣΟ Ο ΚΑΙΡΟΣ ΜΑΣ ΤΟ ΕΠΕΤΡΕΠΕ, ΠΕΡΝΟΥΣΑΜΕ ΤΑ ΜΕΣΗΜΕΡΙΑ ΣΕ ΠΑΡΚΑ Ή ΣΕ ΚΑΦΕ ΟΤΑΝ Ο ΚΑΙΡΟΣ ΔΕΝ ΗΤΑΝ ΑΡΚΕΤΑ ΗΠΙΟΣ. ΤΑ ΒΡΑΔΙΑ ΥΠΗΡΧΑΝ Bars και clubs ΣΤΑ ΟΠΟΙΑ ΣΥΧΝΑΖΑΜΕ. ΟΤΑΝ Ο ΚΑΙΡΟΣ ΕΓΙΝΕ ΑΡΚΕΤΑ ΒΑΡΥΣ, ΜΑΖΕΥΟΜΑΣΤΑΝ ΣΕ ΣΠΙΤΙΑ ΣΥΜΦΟΙΤΗΤΩΝ ΜΑΣ.

Η ζωή εκεί ήταν πιο ακριβή/φθηνή σε σχέση με αυτή στην Ελλάδα;

ΠΟΛΥ ΠΙΟ ΑΚΡΙΒΗ ΣΕ ΣΧΕΣΗ ΜΕ ΤΗΝ ΕΛΛΑΔΑ

Οργανώνατε εκδρομές με συμφοιτητές/φίλους/Πανεπιστήμιο;

ΝΑΙ

ΜΕΤΑ ΤΟ ERASMUS

Πώς αξιολογείς το διάστημα που παρέμεινες στο εξωτερικό;

ΚΑΝΟΝΙΚΟ

Αν σου δινόταν η ευκαιρία, θα το ξαναέκανες; ΝΑΙ ΑΜΕ!!!

Αν ναι, θα πήγαινες σε άλλη χώρα ή στην ίδια; Τι άλλο θα άλλαζες (αν άλλαζες);

ΘΑ ΠΡΟΤΙΜΟΥΣΑ ΜΙΑ ΑΛΛΗ ΧΩΡΑ, ΙΣΩΣ ΠΟΥ ΚΛΙΜΑΤΙΚΑ ΝΑ ΤΑΙΡΙΑΖΕΙ ΣΤΑ ΔΕΔΟΜΕΝΑ ΤΗΣ ΕΛΛΑΔΑΣ, ΤΥΠΟΥ ΙΣΠΑΝΙΑ

Θα πρότεινες σε κάποιο/κάποια φίλο/φίλη, συμφοιτητή/συμφοιτήτρια να συμμετέχει κι εκείνος/ εκείνη στο πρόγραμμα ERASMUS;

ΕΝΝΟΕΙΤΑΙ

Αν ναι/όχι, για ποιο λόγο;

ΓΙΑΤΙ ΑΠΛΑ Η ΕΜΠΕΙΡΙΑ ΑΥΤΗ ΕΙΝΑΙ ΤΕΛΕΙΑ ΚΑΙ ΜΟΝΟ ΝΑ ΚΕΡΔΙΣΕΙ ΜΠΟΡΕΙ ΚΑΙ ΟΧΙ ΝΑ ΧΑΣΕΙ.

Ποιο θεωρείς ήταν το κέρδος σου από αυτή την εμπειρία;

ΝΙΩΘΩ ΟΤΙ ΒΙΩΣΑ ΤΗΝ ΕΝΝΟΙΑ ΤΗΣ ΕΥΡΩΠΑΙΚΗΣ ΟΛΟΤΗΤΑΣ. ΕΜΑΘΑ ΠΡΑΓΜΑΤΑ ΑΠΟ ΑΛΛΟΥΣ ΛΑΟΥΣ, ΑΛΛΕΣ ΠΡΟΟΠΤΙΚΕΣ Κ ΝΟΟΤΡΟΠΙΕΣ, ΑΛΛΟΥΣ ΤΡΟΠΟΥΣ ΠΡΑΓΜΑΤΩΣΗΣ ΤΩΝ ΚΑΤΑΣΤΑΣΕΩΝ, ΠΟΥ ΜΕ ΠΡΟΒΛΗΜΑΤΙΖΟΥΝ ΓΙΑ ΤΟ ΑΝ ΤΕΛΙΚΑ ΕΙΜΑΙ ΕΓΩ ΣΩΣΤΗ ΩΣ ΜΕΛΛΟΝΤΙΚΗ ΝΗΠΙΑΓΩΓΟΣ ΚΑΙ ΑΝΘΡΩΠΟΣ ΚΥΡΙΩΣ. ΗΡΘΑ ΣΕ ΕΠΑΦΗ ΜΕ ΑΛΛΕΣ ΚΟΥΛΤΟΥΡΕΣ, ΚΑΤΙ ΠΟΥ ΜΕ ΒΟΗΘΑ ΝΑ ΕΞΕΛΙΞΩ ΤΗΝ ΔΙΚΙΑ ΜΟΥ.

Θεωρείς ότι υπάρχουν σημεία στην εμπειρία σου αυτή που τα χαρακτηρίζεις «ζημιές» είτε προσωπικές είτε σχετικές με την ακαδημαϊκή σου εξέλιξη;

ΟΧΙ

Σε ευχαριστώ πολύ για τη συνεργασία!

4^ο ΕΡΩΤΗΜΑΤΟΛΟΓΙΟ ΓΙΑ ERASMUS

ΟΝΟΜΑ ΦΟΙΤΗΤΗ (ΜΙΚΡΟ): Κωνσταντίνος

ΗΛΙΚΙΑ: 31

Ποια χρονιά συμμετείχες στο πρόγραμμα ανταλλαγής φοιτητών (Erasmus);

2008

Πόσο διάστημα παρέμεινες στο εξωτερικό;

6 μήνες

Σε ποια χώρα πήγες;

Σουηδία

Κατά τη διάρκεια του χειμερινού ή του εαρινού εξαμήνου παρέμεινες στο εξωτερικό;

Εαρινού

ΠΡΙΝ ΤΟ ERASMUS

Τι προσδοκίες είχες πριν αποφασίσεις να συμμετέχεις στο πρόγραμμα ανταλλαγής φοιτητών;

Περίμενα να δω κάτι πολύ διαφορετικό από αυτό που βλέπω στην καθημερινότητά μου, όπως επίσης το να έχω μία πολυπολιτισμική συνδιαλλαγή.

Είχες κάποιους φόβους/άγχη/δυσκολίες;

Αν ναι, τι είδους και τι τελικά σε έκανε να το ξεπεράσεις και να αποφασίσεις να πας;

Ο μόνος φόβος μου ήταν αν θα έπρεπε να ξοδέψω περισσότερα χρήματα απ ότι σαν φοιτητής στην Ελλάδα, δεδομένου του ότι θα συνέχιζα να πληρώνω το ενοίκιο στην Ελλάδα το εξάμηνο που θα απουσίαζα. Τελικά οι επιδοτήσεις, και αυτή του ενοικίου και του Εράσμου, με έφεραν στα καθιερωμένα έξοδα.

Ποια ήταν η αφορμή για τη συμμετοχή στο πρόγραμμα Erasmus; Το είχες ακούσει από κάποιο/κάποια συμφοιτητή/συμφοιτήτρια; Είχες πληροφορηθεί μέσω Διαδικτύου; Κάποιος άλλος λόγος;

Έτυχε να το ακούσω από κάποιον συμφοιτητή. Γενικά δεν υπάρχει καμία ενημέρωση, ειδικά στο πανεπιστήμιο του Βόλου, αντίθετα με άλλα που υπάρχει μεγάλη διαφήμιση και μεγαλύτερη παρουσία φοιτητών.

ΚΑΤΑ ΤΗ ΔΙΑΡΚΕΙΑ ΤΟΥ ERASMUS

Πόσα μαθήματα παρακολούθησες στη χώρα υποδοχής; Ήταν παρόμοια/ίδια με εκείνα του αντίστοιχου εξαμήνου στην Ελλάδα;

Παρακολούθησα πολύ λιγότερα μαθήματα απ ότι στο πανεπιστήμιο Θεσσαλίας. Δηλαδή 4 μαθήματα ενώ στο Βόλο θα ήταν περισσότερα από 10. Από την άλλη η διαδικασία ήταν τελείως διαφορετική και πολύ περισσότερο κοπιαστική από το να πέρναγα επιτυχώς 10 και περισσότερα μαθήματα στη χώρα μου, ακόμη κι αν ήταν χωρίς εξετάσεις.

Σε ποια γλώσσα παρακολούθησες τα μαθήματα;

Στα αγγλικά

Αντιμετώπισες δυσκολίες στην κατανόηση του μαθήματος;

Κανένα. Υπήρχε συνεχής ανατροφοδότηση

Πως ανταποκρίθηκες στις απαιτήσεις των εξετάσεων;

Δεν υπήρξαν εξετάσεις, αλλά μόνο εργασίες. Ανταποκρίθηκα ικανοποιητικά.

Ποια μέθοδο διδασκαλίας είχαν οι καθηγητές στη χώρα όπου βρισκόσουν; Σε τι διαφέρει ο τρόπος που γίνονταν τα μαθήματα στη χώρα που ήσουν από αυτόν στην Ελλάδα;

Η μέθοδος διδασκαλίας ήταν η συζήτηση και η γνώση μέσω της συζήτησης. Υπήρχε μία παρουσίαση του καθηγητή, αλλά περαιτέρω αυτή γινόταν συζήτηση, εργασία, κοινή εργασία και πολυπολιτισμική εργασία της τάξης.

Ποια ήταν η συμπεριφορά των καθηγητών προς τους αλλοδαπούς φοιτητές; Υπήρχε κάποια συγκεκριμένη αντιμετώπιση εκ μέρους τους; Ήταν πρόθυμοι να βοηθήσουν;

Οι περισσότεροι φοιτητές ήταν αλλοδαποί. Ειδικά στη Σουηδία δεν υπήρχε ίχνος διάκρισης ανάμεσα σε οποιεσδήποτε διαφορετικότητες μεταξύ ανθρώπων.

Ποια ήταν η στάση των συμφοιτητών σου στη χώρα υποδοχής κατά τη διάρκεια των μαθημάτων;

Οι Σουηδοί γενικότερα είναι ντροπαλοί σαν λαός. Δεν υπάρχει γενίκευση στη συμπεριφορά όμως των φοιτητών γιατί άλλοι ήταν λιγότερο ντροπαλοί από κάποιους άλλους. Σε γενικά όμως πλαίσια, ευγενικοί αλλά απόμακροι.

Πώς ήταν οι διοικητικές υπηρεσίες του Πανεπιστημίου; Ήταν εξυπηρετικοί, οργανωμένοι και πρόθυμοι να σε βοηθήσουν σε οποιαδήποτε δυσκολία που τυχόν αντιμετώπιζες;

Ο ορισμός της οργάνωσης. Προθυμότετοι να βοηθήσουν. Με το χαμόγελο να σε εξυπηρετήσουν. Κτιριακά δε, η διοίκηση καθώς και το ίδιο το πανεπιστήμιο ήταν σαν ιδιωτικά.

Όσον αφορά τη ζωή στη χώρα που επισκέφθηκες, ήταν διαφορετική από αυτή που είχες συνηθίσει εδώ στην Ελλάδα; Η καθημερινότητά σου άλλαξε;

Φυσικά και ήταν διαφορετική. Η καθημερινότητά μου άλλαξε τελείως. Και κάθε εβδομάδα άλλαζε και εθνικότητα, λόγω πολιτιστικών εκδηλώσεων των ερασμιτών.

Που έμενες; Σε κάποια εστία; Σε ενοικιαζόμενο διαμέρισμα; Σε οικογένεια που σε φιλοξενούσε;

Σε εστία

Ποιες ήταν οι συνθήκες στο χώρο διαμονής; (κτηριακή κατάσταση, καθαριότητα, κανονισμοί)

Οι συνθήκες ήταν άψογες. Και τα χρήματα ήταν πολύ λίγα, συγκριτικά και με την Ελλάδα.

Εντάχθηκες εύκολα στο περιβάλλον των φοιτητών και των παρεών; Απέκτησες γρήγορα/εύκολα/δύσκολα φίλους;

Με το που έφτασα στην πόλη, με την υποδοχή, ήταν όλα τόσο οργανωμένα, από εθελοντές που μέσα μόνο σε μερικές ώρες, βρεθήκαμε όλοι σαν μια παρέα.

Οι φίλοι σου ήταν από διαφορετικές χώρες, ντόπιοι, από την Ελλάδα ή η παρέα σου ήταν μεικτή;

Από διαφορετικές χώρες

Είχες κάποια πιο στενή σχέση με άτομο/άτομα που γνώρισες εκεί;

Προς το τέλος του εξαμήνου.

Πως ήταν η διασκέδαση στην πόλη διαμονής;

Αψογη. Πιο διασκεδαστική από ποτέ. Και δεν νομίζω να ήταν η πόλη που το έκανε, αλλά η διάθεση, η παρέα, το ερασιμικό πνεύμα.

Η ζωή εκεί ήταν πιο ακριβή/φθηνή σε σχέση με αυτή στην Ελλάδα;

Πολλές φορές τη βρίσκω πολύ πιο φθηνή, αν εξαιρέσουμε τα εστιατόρια, γιατί δεν υπάρχουν ταβέρνες. Αλλά το κόστος ζωής, πιο φθηνό.

Οργανώνατε εκδρομές με συμφοιτητές/φίλους/Πανεπιστήμιο;

Ναι, οργάνωναν οι εθελοντές για εμάς και ήταν όλες άψογες. Αλλά επίσης οργανώθηκαν κι από μας τους ίδιους με τους πιο κοντινούς μας φίλους

META TO ERASMUS

Πώς αξιολογείς το διάστημα που παρέμεινες στο εξωτερικό;

Ως μία περίοδο, άκρως δημιουργική, πιο ακαδημαϊκή απ όλα τα εξάμηνα που είχα στην Ελλάδα, όπου η γνώση-μόρφωση, όχι απαραίτητα γιαυτό που σπούδαζα, αλλά η μόρφωση ως μόρφωση πήγαινε κι ερχόταν χωρίς όρια.

Αν σου δινόταν η ευκαιρία, θα το ξαναέκανες;

Αν ναι, θα πήγαινες σε άλλη χώρα ή στην ίδια; Τι άλλο θα άλλαζες (αν άλλαζες);

Ναι **θα** **ξαναπήγαινα.**
Ναι στην ίδια χώρα ή ίσως δίπλα, στη Νορβηγία αλλά και πάλι στο Βορρά.
Ναι θα άλλαζα το ότι θα μάθαινα την επίσημη γλώσσα του κράτους.

Θα πρότεινες σε κάποιον/κάποια φίλο/φίλη, συμφοιτητή/συμφοιτήτρια να συμμετέχει κι εκείνος/ εκείνη στο πρόγραμμα ERASMUS;

Αν ναι/όχι, για ποιο λόγο;

Φυσικά και θα το πρότεινα. Είναι εμπειρία ζωής και η επιτυχία της συνταγής είναι να πάει κάποιος ως φοιτητής. Υπάρχουν αντίστοιχα προγράμματα για εργαζομένους αλλά δεν είναι καθόλου τα ίδια.

Ποιο θεωρείς ήταν το κέρδος σου από αυτή την εμπειρία;

Φιλία με ανθρώπους απ όλο τον κόσμο. Ανταλλαγή εμπειριών, γνώσεων, σύγκριση της χώρας μου και της κουλτούρας με αυτή της χώρας που επισκέφτηκα αλλά και με τη μεταφερόμενη των ερασιμιτών. Γνώση πάνω στο αντικείμενο που σπούδασα. Καινούριες ιδέες που στη χώρα μου φαντάζουν πρωτοποριακές. Άνοιγμα του μυαλού και των οριζόντων μου. Κατάρριψη του μύθου ότι τα πράγματα είναι έτσι. Γιατί τα πράγματα δεν είναι έτσι όπως τα μάθαμε. Κι όποιος δεν το πιστεύει, να πάει Εράσμους να το δει με τα μάτια του. "Βομβαρδισμός πληροφοριών όχι μόνο απ τις διαφορετικότητες της χώρας την οποία επισκεπτόμαστε, αλλά και από εκείνους που την επισκέπονται μαζί μας".

Θεωρείς ότι υπάρχουν σημεία στην εμπειρία σου αυτή που τα χαρακτηρίζεις «ζημιές» είτε προσωπικές είτε σχετικές με την ακαδημαϊκή σου εξέλιξη;

Απολύτως κανένα-καμία.

5^ο ΕΡΩΤΗΜΑΤΟΛΟΓΙΟ ΓΙΑ ERASMUS

ΟΝΟΜΑ ΦΟΙΤΗΤΗ (ΜΙΚΡΟ): ΔΑΝΑΗ

ΗΛΙΚΙΑ: 20

Ποια χρονιά συμμετείχες στο πρόγραμμα ανταλλαγής φοιτητών (Erasmus);
2009-2010

Πόσο διάστημα παρέμεινες στο εξωτερικό;
4 ΜΗΝΕΣ

Σε ποια χώρα πήγες;
ΓΑΛΛΙΑ

Κατά τη διάρκεια του χειμερινού ή του εαρινού εξαμήνου παρέμεινες στο εξωτερικό;
ΕΑΡΙΝΟ

ΠΡΙΝ ΤΟ ERASMUS

Τι προσδοκίες είχες πριν αποφασίσεις να συμμετέχεις στο πρόγραμμα ανταλλαγής φοιτητών;

ΝΑ ΖΗΣΩ ΝΕΕΣ ΕΜΠΕΙΡΙΕΣ, ΝΑ ΕΞΑΣΚΗΣΩ ΤΑ ΓΑΛΛΙΚΑ ΜΟΥ, ΝΑ ΓΝΩΡΙΣΩ ΑΤΟΜΑ ΑΠΟ ΔΙΑΦΟΡΕΤΙΚΕΣ ΧΩΡΕΣ, ΝΑ ΕΡΘΩ ΣΕ ΕΠΑΦΗ ΜΕ ΑΛΛΕΣ ΚΟΥΛΤΟΥΡΕΣ ΚΑΙ ΠΟΛΙΤΙΣΜΟΥΣ.

Είχες κάποιους φόβους/άγχη/δυσκολίες;

Αν ναι, τι είδους και τι τελικά σε έκανε να το ξεπεράσεις και να αποφασίσεις να πας;
ΟΧΙ ΔΕΝ ΕΙΧΑ ΚΑΝΕΝΑ ΦΟΒΟ ΚΑΘΩΣ ΗΤΑΝ ΕΠΙΘΥΜΙΑ ΜΟΥ ΝΑ ΠΑΩ.

Ποια ήταν η αφορμή για τη συμμετοχή στο πρόγραμμα Erasmus; Το είχες ακούσει από κάποιο/κάποια συμφοιτητή/συμφοιτήτρια; Είχες πληροφορηθεί μέσω Διαδικτύου; Κάποιος άλλος λόγος;

Η ΥΠΕΥΘΥΝΗ ΤΟΥ ΤΜΗΜΑΤΟΣ ΜΑΣ ΓΙΑ ΤΟ ERASMUS ΣΤΗΝ ΓΑΛΛΙΑ ΣΕ ΕΝΑ ΜΑΘΗΜΑ ΤΗΣ ΠΟΥ ΕΙΧΑ ΣΤΟ ΠΡΩΤΟ ΕΤΟΣ ΜΑΣ ΕΙΠΕ ΓΙΑ ΤΟ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ ΑΥΤΟ.

ΚΑΤΑ ΤΗ ΔΙΑΡΚΕΙΑ ΤΟΥ ERASMUS

Πόσα μαθήματα παρακολούθησες στη χώρα υποδοχής; Ήταν παρόμοια/ίδια με εκείνα του αντίστοιχου εξαμήνου στην Ελλάδα;

ΔΕΚΑ ΜΑΘΗΜΑΤΑ ΚΑΙ ΠΡΑΚΤΙΚΗ ΑΣΚΗΣΗ ΣΕ ΣΧΟΛΕΙΑ ΑΛΛΑ ΚΑΤΑ ΒΑΣΗ ΠΑΡΑΚΟΛΟΥΘΗΣΗ ΚΑΙ ΟΧΙ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑ ΕΞ ΟΛΟΚΛΗΡΟΥ ΑΠΟ ΜΕΝΑ. ΑΝΑΛΑΜΒΑΝΑ ΟΜΑΔΕΣ ΕΡΓΑΣΙΑΣ ΚΑΙ ΒΟΗΘΟΥΣΑ ΤΑ ΠΑΙΔΙΑ.

Σε ποια γλώσσα παρακολούθησες τα μαθήματα;
ΓΑΛΛΙΚΑ.

Αντιμετώπισες δυσκολίες στην κατανόηση του μαθήματος;

ΣΤΗΝ ΑΡΧΗ ΗΤΑΝ ΑΡΚΕΤΑ ΔΥΣΚΟΛΟ ΟΜΟΛΟΓΩ ΝΑ ΠΑΡΑΚΟΛΟΥΘΩ ΣΤΑ ΓΑΛΛΙΚΑ ΓΙΑΤΙ ΕΠΙΡΕΠΕ ΝΑ ΚΑΤΑΒΑΛΩ ΜΕΓΑΛΗ ΠΡΟΣΠΑΘΕΙΑ ΝΑ ΚΑΤΑΛΑΒΩ ΤΙ ΛΕΝΕ ΑΛΛΑ ΗΤΑΝ ΘΕΜΑ ΧΡΟΝΟΥ ΝΑ ΕΞΟΙΚΟΙΩΘΩ ΜΕ ΤΗΝ ΠΡΟΦΟΡΑ .

Πως ανταποκρίθηκες στις απαιτήσεις των εξετάσεων;

ΑΡΚΕΤΑ ΚΑΛΑ ΜΠΟΡΩ ΝΑ ΠΩ. ΔΕΝ ΕΙΧΑ ΚΑΝΕΝΑ ΙΔΙΑΙΤΕΡΟ ΠΡΟΒΛΗΜΑ .

Ποια μέθοδο διδασκαλίας είχαν οι καθηγητές στη χώρα όπου βρισκόσουν; Σε τι διαφέρει ο τρόπος που γίνονταν τα μαθήματα στη χώρα που ήσουν από αυτόν στην Ελλάδα;

ΕΠΕΙΔΗ ΤΟ ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΟ ΠΟΥ ΠΗΓΑ ΗΤΑΝ ΠΙΟ ΠΟΛΥ ΠΡΑΚΤΙΚΟ ΠΑΡΑ ΘΕΩΡΗΤΙΚΟ ΟΙ ΚΑΘΗΓΗΤΕΣ ΕΦΑΡΜΟΖΑΝ ΚΥΡΙΩΣ ΟΜΑΔΟΣΥΝΕΡΓΑΤΙΚΕΣ ΜΕΘΟΔΟΥΣ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ, ΦΟΙΤΗΤΟΚΕΝΤΡΙΚΕΣ ΚΥΡΙΩΣ ΜΕ ΠΑΡΩΘΗΤΙΚΟ ΔΙΑΛΟΓΟ ΚΑΙ ΠΑΡΟΥΣΙΑΖΑΝ ΠΟΙΚΙΛΑ ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΑ ΒΙΒΛΙΑ ΚΑΙ ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΕΣ ΠΟΥ ΜΠΟΡΟΥΣΑΝ ΝΑ ΕΦΑΡΜΟΣΟΥΝ ΟΙ ΦΟΙΤΗΤΕΣ ΚΑΤΑ ΤΗ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑ ΤΟΥΣ ΣΤΗΝ ΤΑΞΗ.

Ποια ήταν η συμπεριφορά των καθηγητών προς τους αλλοδαπούς φοιτητές; Υπήρχε κάποια συγκεκριμένη αντιμετώπιση εκ μέρους τους; Ήταν πρόθυμοι να βοηθήσουν;

Ε, ΒΑΣΙΚΑ ΥΠΗΡΧΑΝ ΟΛΟΙ ΟΙ ΤΥΠΟΙ ΣΥΜΠΕΡΙΦΟΡΩΝ. ΜΕΡΙΚΟΙ ΗΤΑΝ ΑΡΚΕΤΑ ΑΥΣΤΗΡΟΙ ΚΑΙ ΑΠΑΙΤΗΤΙΚΟΙ ΑΠΟ ΤΗΝ ΠΡΩΤΗ ΜΕΡΑ ΚΙΟΛΑΣ ΠΟΥ ΔΕΝ ΕΙΧΑ ΠΡΟΣΑΡΜΟΣΤΕΙ ΑΚΟΜΑ, ΑΛΛΟΙ ΦΑΙΝΟΤΑΝ ΝΑ ΜΑΣ ΑΓΝΟΟΥΝ, ΑΛΛΟΙ ΝΟΙΑΖΟΤΑΝ ΓΙΑ ΜΑΣ ΚΑΙ ΜΑΛΙΣΤΑ ΕΚΑΝΑΝ ΚΑΙ ΠΛΑΚΑ ΜΑΖΙ ΜΑΣ ΚΑΙ ΗΤΑΝ ΙΔΙΑΙΤΕΡΑ ΕΛΑΣΤΙΚΟΙ ΑΛΛΑ ΚΑΙ ΠΡΟΘΥΜΟΙ ΝΑ ΜΑΣ ΕΠΕΞΗΓΗΣΟΥΝ ΔΙΑΦΟΡΑ ΠΡΑΓΜΑΤΑ.

Ποια ήταν η στάση των συμφοιτητών σου στη χώρα υποδοχής κατά τη διάρκεια των μαθημάτων;

ΗΤΑΝ ΕΥΧΑΡΙΣΤΟΙ ΜΑΖΙ ΜΑΣ ΚΑΙ ΑΡΚΕΤΑ ΕΞΥΠΗΡΕΤΙΚΟΙ ΑΝ ΚΑΙ ΣΕ ΟΤΙ ΑΦΟΡΑ ΤΗΝ ΣΧΕΣΗ ΜΑΣ ΕΚΤΟΣ ΠΑΝΕΠΗΣΤΗΜΙΟΥ ΗΤΑΝ ΑΝΥΠΑΡΚΗ ΙΣΩΣ ΚΑΙ ΤΗΣ ΜΕΓΑΛΗΣ ΔΙΑΦΟΡΑΣ ΗΛΙΚΙΑΣ ΠΟΥ ΕΙΧΑΜΕ. ΠΑΡΕΑ ΕΚΑΝΑ ΜΕ ΑΛΛΟΥΣ ΦΟΙΤΗΤΕΣ ERASMUS ΣΤΗΝ ΤΑΞΗ ΜΟΥ ΙΣΩΣ ΓΙΑΤΙ ΑΝΤΙΜΕΤΩΠΙΖΑΜΕ ΚΑΙ ΤΙΣ ΙΔΙΕΣ ΔΥΣΚΟΛΙΕΣ ΚΑΙ ΕΙΧΑΜΕ ΠΕΡΙΣΣΟΤΕΡΑ ΚΟΙΝΑ ΕΝΔΙΑΦΕΡΟΝΤΑ.

Πώς ήταν οι διοικητικές υπηρεσίες του Πανεπιστημίου; Ήταν εξυπηρετικοί, οργανωμένοι και πρόθυμοι να σε βοηθήσουν σε οποιαδήποτε δυσκολία που τυχόν αντιμετώπιζες;

ΝΑΙ ΗΤΑΝ ΑΡΚΕΤΑ ΚΑΛΟΙ ΜΑΖΙ ΜΑΣ ΚΑΙ ΠΡΟΘΥΜΟΙ ΝΑ ΒΟΗΘΗΣΟΥΝ. ΑΡΚΕΤΑ ΟΡΓΑΝΩΜΕΝΟΙ ΚΑΘΩΣ ΜΑΣ ΕΝΗΜΕΡΩΝΑΝ ΠΑΝΤΑ ΕΚΓΑΙΡΩΣ ΚΑΙ ΜΕ e-mail ΑΛΛΑ ΚΑΙ ΑΥΤΟΠΡΟΣΩΠΟΣ ΓΙΑ ΟΠΟΙΕΣ ΑΛΛΑΓΕΣ.

Όσον αφορά τη ζωή στη χώρα που επισκέφθηκες, ήταν διαφορετική από αυτή που είχες συνηθίσει εδώ στην Ελλάδα; Η καθημερινότητά σου άλλαξε;

ΗΤΑΝ ΠΟΛΥ ΔΙΑΦΟΡΕΤΙΚΟΙ ΟΙ ΡΥΘΜΟΙ ΕΚΕΙ. ΞΥΠΝΟΥΣΑΜΕ ΑΡΚΕΤΑ ΠΡΩΙ, ΕΠΡΕΠΕ ΝΑ ΦΑΜΕ ΜΕΣΗΜΕΡΙΑΝΟ ΜΕΤΑΞΥ 12 ΚΑΙ 1 ΠΡΑΓΜΑ ΑΔΙΑΝΟΗΤΟ ΓΙΑ ΕΜΑΣ ΚΑΙ ΣΥΝΕΧΙΖΑΜΕ ΤΑ ΜΑΘΗΜΑΤΑ ΞΑΝΑ ΚΑΤΑ ΤΗ ΜΙΑ ΚΑΙ ΜΙΣΗ. ΕΠΙΣΗΣ ΠΟΛΥ ΘΕΤΙΚΗ ΕΝΤΥΠΩΣΗ ΜΟΥ ΕΚΑΝΕ ΤΟ ΓΕΓΟΝΟΣ ΟΤΙ ΔΕΝ ΚΑΠΝΙΖΑΝ ΣΕ ΚΛΕΙΣΤΟΥΣ ΧΩΡΟΥΣ.

Που έμενες; Σε κάποια εστία; Σε ενοικιαζόμενο διαμέρισμα; Σε οικογένεια που σε φιλοξενούσε;

ΕΜΕΙΝΑ ΣΕ ΕΣΤΙΑ.

Ποιες ήταν οι συνθήκες στο χώρο διαμονής; (κτηριακή κατάσταση, καθαριότητα, κανονισμοί)

ΗΤΑΝ ΑΡΚΕΤΑ ΚΑΛΕΣ ΟΙ ΣΥΝΘΙΚΕΣ. ΜΙΚΡΟ ΤΟ ΔΩΜΑΤΙΟ ΑΛΛΑ ΔΙΚΟ ΜΟΥ ΜΠΑΝΙΟ Κ ΤΟΥΑΛΕΤΑ, INTERNET ,ΖΕΣΤΗ, ΖΕΣΤΟ ΝΕΡΟ.

Εντάχθηκες εύκολα στο περιβάλλον των φοιτητών και των παρεών; Απέκτησες γρήγορα/εύκολα/δύσκολα φίλους;

ΝΑΙ ΗΤΑΝ ΑΡΚΕΤΑ ΕΥΚΟΛΑ ΝΑ ΒΡΩ ΠΑΡΕΑ ΕΙΔΙΚΑ ΣΤΗΝ ΕΣΤΙΑ ΚΙΟΛΑΣ.

Οι φίλοι σου ήταν από διαφορετικές χώρες, ντόπιοι, από την Ελλάδα ή η παρέα σου ήταν μεικτή;

Η ΠΑΡΕΑ ΜΟΥ ΗΤΑΝ ΜΕΙΚΤΗ.

Είχες κάποια πιο στενή σχέση με άτομο/άτομα που γνώρισες εκεί;

ΚΡΑΤΗΣΑ ΜΕ ΑΡΚΕΤΟΥΣ ΦΙΛΙΚΕΣ ΣΧΕΣΕΙΣ ΚΑΙ ΕΠΙΚΟΙΝΩΝΟΥΜΕ ΜΕΣΩ ΔΙΑΔΙΚΤΥΟΥ.

Πώς ήταν η διασκέδαση στην πόλη διαμονής;

ΗΤΑΝ ΠΟΛΥ ΔΙΑΦΟΡΕΤΙΚΗ ΑΠΟ ΤΗΝ ΕΛΛΑΔΑ. ΒΓΑΙΝΑΜΕ ΝΩΡΙΣ ΚΑΙ ΓΥΡΙΖΑΜΕ ΝΩΡΙΣ. ΜΟΝΟ ΤΟ ΣΑΒΒΑΤΟΚΥΡΙΑΚΟ ΥΠΗΡΧΑΝ ΚΛΑΜΠ ΠΟΥ ΕΚΛΕΙΝΑΝ ΣΤΙΣ 4 ΚΑΙ ΜΙΣΗ

Η ζωή εκεί ήταν πιο ακριβή/φθηνή σε σχέση με αυτή στην Ελλάδα;

ΣΕ ΟΤΙ ΑΦΟΡΑ ΤΟ ΦΑΓΗΤΟ ΗΤΑΝ ΠΙΟ ΑΚΡΙΒΗ ΑΛΛΙΩΣ ΗΤΑΝ ΣΧΕΤΙΚΑ ΣΤΑ ΙΔΙΑ ΕΠΙΠΕΔΑ ΣΤΑ ΑΛΛΑ.

Οργανώνατε εκδρομές με συμφοιτητές/φίλους/Πανεπιστήμιο;

ΝΑΙ ΠΗΓΑΙΝΑΜΕ ΕΚΔΡΟΜΕΣ ΜΕ ΤΟΥΣ ΦΙΛΟΥΣ ΜΟΥ ΕΚΕΙ ΟΠΟΤΕ ΕΙΧΑΜΕ ΧΡΟΝΟ.

ΜΕΤΑ ΤΟ ERASMUS

Πώς αξιολογείς το διάστημα που παρέμεινες στο εξωτερικό;

ΑΡΚΕΤΑ ΚΑΛΟ ΗΤΑΝ ΤΟ ΔΙΑΣΤΗΜΑ ΑΝ ΚΑΙ ΣΤΟ ΤΕΛΟΣ ΗΘΕΛΑ ΝΑ ΜΕΙΝΩ ΚΙ ΑΛΛΟ ΣΤΗ ΓΑΛΛΙΑ ΓΙΑΤΙ ΠΕΡΝΟΥΣΑΜΕ ΠΟΛΥ ΟΜΟΡΦΑ.

Αν σου δινόταν η ευκαιρία, θα το ξαναέκανες;

Αν ναι, θα πήγαινες σε άλλη χώρα ή στην ίδια; Τι άλλο θα άλλαζες (αν άλλαζες);

ΦΥΣΙΚΑ ΚΑΙ ΘΑ ΗΘΕΛΑ ΝΑ ΞΑΝΑ ΠΑΩ ΑΛΛΑ ΣΕ ΑΛΛΗ ΧΩΡΑ ΤΩΡΑ ΜΙΑΣ ΚΑΙ ΠΟΥ ΤΗΝ ΓΑΛΛΙΑ ΤΗΝ ΕΠΙΣΚΕΦΤΗΚΑ.

Θα πρότεινες σε κάποιο/κάποια φίλο/φίλη, συμφοιτητή/συμφοιτήτρια να συμμετέχει κι εκείνος/ εκείνη στο πρόγραμμα ERASMUS;

Αν ναι/όχι, για ποιο λόγο;

ΝΑΙ ΗΔΗ ΕΧΩ ΠΕΙ ΣΕ ΦΙΛΟΥΣ ΜΟΥ ΝΑ ΠΑΝΕ ΚΑΙ ΑΥΤΟΙ ΓΙΑΤΙ ΕΙΝΑΙ ΜΙΑ ΠΟΛΥ ΟΜΟΡΦΗ ΕΥΚΑΙΡΙΑ ΠΟΥ ΜΑΣ ΔΙΝΕΤΑΙ ΚΑΙ ΑΞΙΖΕΙ ΝΑ ΤΗΝ ΖΗΣΟΥΝΕ.

Ποιο θεωρείς ήταν το κέρδος σου από αυτή την εμπειρία;

ΤΟ ΓΕΓΟΝΟΣ ΟΤΙ ΓΝΩΡΙΣΑ ΠΟΛΛΟΥΣ ΑΝΘΡΩΠΟΥΣ, ΕΙΔΑ ΠΩΣ ΓΙΝΕΤΑΙ ΤΟ ΜΑΘΗΜΑ ΚΑΙ ΣΤΟ ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΟ ΑΛΛΑ ΚΑΙ ΣΤΙΣ ΤΑΞΕΙΣ ΤΟΥ ΔΗΜΟΤΙΚΟΥ ΕΚΕΙ, ΕΚΑΝΑ ΑΡΚΕΤΑ ΤΑΞΙΔΙΑ, ΕΜΑΘΑ ΔΙΑΦΟΡΕΤΙΚΟΥΣ ΤΡΟΠΟΥΣ ΔΙΑΣΚΕΔΑΣΗΣ, ΔΟΚΙΜΑΣΑ ΔΙΑΦΟΡΕΤΙΚΕΣ ΓΕΥΣΕΙΣ ΦΑΓΗΤΟΥ ΚΑΙ ΚΑΤΑΛΑΒΑ ΠΟΣΟ ΩΡΑΙΟ ΕΙΝΑΙ ΚΑΘΕ ΚΥΡΙΑΚΗ ΟΙ ΟΙΚΟΓΕΝΕΙΕΣ ΝΑ ΒΓΑΙΝΟΥΝ ΕΞΩ ΚΑΙ ΝΑ ΠΗΓΑΙΝΟΥΝ ΒΟΛΤΑ ΣΤΑ ΠΑΡΚΑ ΓΙΑ ΝΑ ΚΑΝΟΥΝ ΠΙΚ-ΝΙΚ.

Θεωρείς ότι υπάρχουν σημεία στην εμπειρία σου αυτή που τα χαρακτηρίζεις «ζημιές» είτε προσωπικές είτε σχετικές με την ακαδημαϊκή σου εξέλιξη;

ΟΧΙ ΔΕΝ ΥΠΗΡΞΕ ΚΑΝΕΝΑ ΤΕΤΟΙΟ ΣΗΜΕΙΟ ΜΙΑΣ ΚΑΙ ΠΕΡΑΣΑ ΜΑΘΗΜΑΤΑ ΣΤΟ ERASMUS ΤΑ ΟΠΟΙΑ ΠΕΡΙΜΕΝΩ ΝΑ ΑΝΑΓΝΩΡΙΣΩ ΕΔΩ ΣΤΗΝ ΕΛΛΑΔΑ ΚΑΙ ΔΕΝ ΑΝΤΙΜΕΤΩΠΙΣΑ ΚΑΝΕΝΑ ΠΡΟΒΛΗΜΑ ΣΕ ΠΡΟΣΩΠΙΚΟ ΕΠΙΠΕΔΟ.

Σε ευχαριστώ πολύ για τη συνεργασία!

6° ΕΡΩΤΗΜΑΤΟΛΟΓΙΟ ΓΙΑ ERASMUS

ΟΝΟΜΑ ΦΟΙΤΗΤΗ (ΜΙΚΡΟ): Κατερίνα

ΗΛΙΚΙΑ:21

Ποια χρονιά συμμετείχες στο πρόγραμμα ανταλλαγής φοιτητών (Erasmus);2008-2009

Πόσο διάστημα παρέμεινες στο εξωτερικό;6 μήνες

Σε ποια χώρα πήγες; Σουηδία

Κατά τη διάρκεια του χειμερινού ή του εαρινού εξαμήνου παρέμεινες στο εξωτερικό;
Εαρινό εξάμηνο

ΠΡΙΝ ΤΟ ERASMUS

Τι προσδοκίες είχες πριν αποφασίσεις να συμμετέχεις στο πρόγραμμα ανταλλαγής φοιτητών; Απλά από αυτά που είχα ακούσει πίστευα ότι θα είναι μοναδική εμπειρία κι ότι θα περνούσα υπέροχα.

Είχες κάποιους φόβους/άγχη/δυσκολίες; όχι καθόλου.

Αν ναι, τι είδους και τι τελικά σε έκανε να το ξεπεράσεις και να αποφασίσεις να πας;

Ποια ήταν η αφορμή για τη συμμετοχή στο πρόγραμμα Erasmus; Το είχες ακούσει από κάποιον/κάποια συμφοιτητή/συμφοιτήτρια; **Είχες πληροφορηθεί μέσω Διαδικτύου;** Κάποιος άλλος λόγος; Το ήξερα ήδη από την αδερφή μου που το έκανε κάποια χρόνια πριν

ΚΑΤΑ ΤΗ ΔΙΑΡΚΕΙΑ ΤΟΥ ERASMUS

Πόσα μαθήματα παρακολούθησες στη χώρα υποδοχής; Ήταν παρόμοια/ίδια με εκείνα του αντίστοιχου εξαμήνου στην Ελλάδα; **4 μαθήματα με περιεχόμενο αντίστοιχο με αυτά του εξαμήνου μου στο ελληνικό πανεπιστήμιο.**

Σε ποια γλώσσα παρακολούθησες τα μαθήματα; Αγγλικά.

Αντιμετώπισες δυσκολίες στην κατανόηση του μαθήματος; Καμία δυσκολία

Πως ανταποκρίθηκες στις απαιτήσεις των εξετάσεων; Εύκολα καθώς για να περάσουμε ένα μάθημα απαιτούνταν μικρές εργασιούλες ανά τακτά χρονικά διαστήματα. Δεν είχαμε τελικές εξετάσεις.

Ποια μέθοδο διδασκαλίας είχαν οι καθηγητές στη χώρα όπου βρισκόσουν; Σε τι διαφέρει ο τρόπος που γίνονταν τα μαθήματα στη χώρα που ήσουν από αυτόν στην Ελλάδα; Από άποψη υποδομών είχαν τα πάντα κάτι το οποίο δεν συμβαίνει στο ελληνικό πανεπιστήμιο πάντα. Τα μαθήματα είχαν τη μορφή διαλέξεων και η παρακολούθηση ήτα υποχρεωτική.

Για να περάσουμε τα μαθήματα έρεπε να παραδίδουμε εργασίες και να κάνουμε παρουσιάσεις σε ομάδες ανάλογα με τη χωρά. Το περιεχόμενο των μαθημάτων ήταν ιδιαίτερα γνωστό σε εμάς τους Έλληνες καθώς τα περισσότερα τα είχαμε ήδη διδαχτεί εξονυχιστικά στο ελληνικό πανεπιστήμιο.

Ποια ήταν η συμπεριφορά των καθηγητών προς τους αλλοδαπούς φοιτητές; Υπήρχε κάποια συγκεκριμένη αντιμετώπιση εκ μέρους τους; Ήταν πρόθυμοι να βοηθήσουν; Ήταν πάντα πρόθυμοι να βοηθήσουν και με μεγάλη κατανόηση καθώς κάποιοι φοιτητές παρουσίαζαν κάποια προβλήματα με τα Αγγλικά.

Ποια ήταν η στάση των συμφοιτητών σου στη χώρα υποδοχής κατά τη διάρκεια των μαθημάτων; Πολύ καλή. Δεν είχαμε κάποιο πρόβλημα ούτε στην επικοινωνία ούτε στη συνεργασία.

Πώς ήταν οι διοικητικές υπηρεσίες του Πανεπιστημίου; Ήταν εξυπηρετικοί, οργανωμένοι και πρόθυμοι να σε βοηθήσουν σε οποιαδήποτε δυσκολία που τυχόν αντιμετώπιζες; Υπήρχε ειδική πτέρυγα για τους φοιτητές εράσμιους στο πανεπιστήμιο. Για οποιοδήποτε πρόβλημα μέσα και έξω από το πανεπιστήμιο είχαμε ανάλογα με τη χωρά προέλευσης μια υπεύθυνη που φρόντιζε να λυθεί κάθε μας πρόβλημα.

Όσον αφορά τη ζωή στη χώρα που επισκέφθηκες, ήταν διαφορετική από αυτή που είχες συνηθίσει εδώ στην Ελλάδα; Η καθημερινότητά σου άλλαξε; Η καθημερινότητα μου ως ένα βαθμό προσαρμόστηκε στα τελείως διαφορετικά δεδομένα της Σουηδίας κατά την παρά μονή μου εκεί και μόνο.

Που έμενες; Σε κάποια εστία; Σε ενοικιαζόμενο διαμέρισμα; Σε οικογένεια που σε φιλοξενούσε; Σε εστία corridor-style κοντά στο πανεπιστήμιο όπου μοιραζόμουν την κουζίνα με τους υπόλοιπου συγκατοίκους.

Ποιες ήταν οι συνθήκες στο χώρο διαμονής; (κτηριακή κατάσταση, καθαριότητα, κανονισμοί) Το κτίριο ήταν σε ιδιαίτερα καλή κατάσταση. Κάθε εβδομάδα κάθε ένας φοιτητής αναλάμβανε την καθαριότητα του χώρου ενώ προς το τέλος του εξαμήνου γινόταν εξονυχιστικός έλεγχος για τη συνολική κατάσταση και καθαριότητα του χώρου από άτομα του πανεπιστημίου.

Εντάχθηκες εύκολα στο περιβάλλον των φοιτητών και των παρεών; Απέκτησες γρήγορα/εύκολα/δύσκολα φίλους; Αρκετά εύκολα όσον αφορά τους φοιτητές Erasmus αλλά δύσκολα όσον αφορά τις Σουηδέζες συγκατοίκους μου.

Οι φίλοι σου ήταν από διαφορετικές χώρες, ντόπιοι, από την Ελλάδα ή η παρέα σου ήταν μεικτή; Από Ελλάδα και από άλλες χώρες-κυρίως άτομα που γνώρισα εκεί έξω από τα πλαίσια του Erasmus.

Είχες κάποια πιο στενή σχέση με άτομο/άτομα που γνώρισες εκεί; Ναι με αρκετά.

Πως ήταν η διασκέδαση στην πόλη διαμονής; Όχι εντονη.Κυριως βασιζόταν στα πάρτυ που οργάνωναν οι ίδιοι οι φοιτητές και πολύ λιγότερο στους χώρους διασκέδασης που προσφέρονταν στην πόλη.

Η ζωή εκεί ήταν πιο ακριβή/φθηνή σε σχέση με αυτή στην Ελλάδα; Ήταν ίδια και σε κάποιες περιπτώσεις φθηνότερη(εισιτήρια λεωφορείων αστικών και υπεραστικών, σουπερ μαρκετς, ρούχα)

Οργανώνετε εκδρομές με συμφοιτητές/φίλους/Πανεπιστήμιο; Ναι και το ίδιο το πανεπιστήμιο οργάνωνε αρκετές εκδρομές για τους φοιτητές Erasmus αλλά και μονοί μας κυρίως όμως μεταξύ ελλήνων.

META TO ERASMUS

Πώς αξιολογείς το διάστημα που παρέμεινες στο εξωτερικό;Παραγωγικό,δημιουργικό και πολύ ευχάριστο.

Αν σου δινόταν η ευκαιρία, θα το ξαναέκανες; Σίγουρα.

Αν ναι, θα πήγαινες σε άλλη χώρα ή στην ίδια; Τι άλλο θα άλλαζες (αν άλλαζες);Θα πήγαινα απλά σε άλλη χωρά.

Θα πρότεινες σε κάποιο/κάποια φίλο/φίλη, συμφοιτητή/συμφοιτήτρια να συμμετέχει κι εκείνος/ εκείνη στο πρόγραμμα ERASMUS; Έχω ήδη προτείνει σε παρά πολλούς.

Αν ναι/όχι, για ποιο λόγο;Γιατι είναι μια εμπειρία μοναδική, αξέχαστη και που δεν θα έχει την ευκαιρεί να ξαναζήσει μετά τις σπουδές.

Ποιο θεωρείς ήταν το κέρδος σου από αυτή την εμπειρία;Εμαθα πολλά πράγματα για την κουλτούρα πολλών λαών, έκανα φίλους,επισκεφτηκα σπουδαία μέρη, έγινα πιο ώριμη ως άνθρωπος.

Θεωρείς ότι υπάρχουν σημεία στην εμπειρία σου αυτή που τα χαρακτηρίζεις «ζημιές» είτε προσωπικές είτε σχετικές με την ακαδημαϊκή σου εξέλιξη; Καμία.

Σε ευχαριστώ πολύ για τη συνεργασία!

7^ο ΕΡΩΤΗΜΑΤΟΛΟΓΙΟ ΓΙΑ ERASMUS

ΟΝΟΜΑ ΦΟΙΤΗΤΗ (ΜΙΚΡΟ): Βασιλική

ΗΛΙΚΙΑ: 22

Ποια χρονιά συμμετείχες στο πρόγραμμα ανταλλαγής φοιτητών (Erasmus);

Το 2009

Πόσο διάστημα παρέμεινες στο εξωτερικό;

3 μήνες

Σε ποια χώρα πήγες;

Βέλγιο

Κατά τη διάρκεια του χειμερινού ή του εαρινού εξαμήνου παρέμεινες στο εξωτερικό;

Εαρινό (στο 3^ο έτος)

ΠΡΙΝ ΤΟ ERASMUS

Τι προσδοκίες είχες πριν αποφασίσεις να συμμετέχεις στο πρόγραμμα ανταλλαγής φοιτητών;

Ήθελα να γνωρίσω ένα διαφορετικό εκπαιδευτικό σύστημα από αυτό που ισχύει στην Ελλάδα. Επίσης, να έρθω σε επαφή με άλλους πολιτισμούς και να εξασκήσω όσο το δυνατόν περισσότερο τα Αγγλικά και τα Γαλλικά. Τέλος, να μπορέσω να ταξιδέψω σε περισσότερες από μία χώρες.

Είχες κάποιους φόβους/άγχη/δυσκολίες;

Οι δυσκολίες, τα άγχη μου και οι φόβοι μου είχαν να κάνουν περισσότερο με τους καθηγητές στο Πανεπιστήμιό μου εδώ, καθώς και το αναλυτικό πρόγραμμα.

Αν ναι, τι είδους και τι τελικά σε έκανε να το ξεπεράσεις και να αποφασίσεις να πας;

Η απόφαση να κάνω τα χαρτιά μου ήταν πολύ εύκολη. Αλλά από τη στιγμή που έκανα τα χαρτιά μέχρι να έρθει η περίοδος που έπρεπε να φύγω, πέρασα από διάφορα στάδια. Καταρχάς, δεν υπάρχει βοήθεια ΚΑΜΙΑ! Έτρεχα σα την τρελή να κάνω μόνη μου τα χαρτιά. Πρώτα απ' όλα, πληροφορήθηκα τυχαία(στο 2^ο έτος) ότι οι αιτήσεις για να πας την επόμενη χρονιά πρέπει να γίνονται ένα χρόνο πριν και μόλις το έμαθα ήταν η μέρα που έληγε η ημερομηνία. Την ίδια μέρα κιόλας πήγα στο γραφείο που είναι υπεύθυνο για το ERASMUS και μου είπαν εκεί ότι τα χαρτιά που χρειάζεται να συμπληρώσω είναι όλα συνημμένα στο ίντερνετ στην ιστοσελίδα της σχολής και να τα ψάξω να τα βρω και να τους τα πάω. Λες και δε μπορούσαν να μου τα δώσουν να τελειώνει η υπόθεση μια ώρα αρχύτερα! Συνεχίζοντας, δεν ήξεραν ποιοι καθηγητές είναι υπεύθυνοι για το Πανεπιστήμιο που ήθελα να πάω. Αρχικά μ' έστειλαν σε άλλο καθηγητή και την επόμενη χρονιά(δηλαδή στην αρχή του τρίτου έτους) που ξαναρώτησα, μου είπαν ότι είχε αλλάξει. Πηγαίνοντας να βρω τον/την καθηγητή/-ρια, ο/η ίδιος/-α δεν είχε καν πληροφορηθεί ότι ήταν υπεύθυνος/-η και το έμαθε από εμένα. Αφού, τελοσπάντων, καταφέραμε κάποια στιγμή να συμπληρώσουμε και να στείλουμε όλη την χαρτούρα, έπρεπε να δω ποια μαθήματα θα μου αναγνωρίσουν. Με λίγα λόγια σε τρομοκρατούν ότι μπορεί να μην σου αναγνωρίσουν και τίποτα. Είχα κατααγχωθεί και δεν ήξερα τι ήθελα να κάνω. Κάποια στιγμή πήρα την απόφαση να μην πάω γιατί θα έχανα και τις πρακτικές. Τελικά, όμως, μίλησα με μια κοπέλα που είχε πάει από τη σχολή μου παλιότερα και μου είπε να μην χάσω αυτή την ευκαιρία γιατί θα το μετανιώσω. Κι έτσι, αποφάσισα, εν τέλει, να κάνω αυτό που ήθελα πάρα πολύ, και να μην το χάσω εξαιτίας τους. ΕΥΤΥΧΩΣ! Το αστείο ήταν ότι μόλις γύρισα από το ERASMUS και πήγα να βρω τον/την υπεύθυνο/-η για την αναγνώριση των μαθημάτων μου, μου λέει: «Τι έκανες τελικά, πήγες ERASMUS ;», και απαντώ : «Ναι, μόλις επέστρεψα!!!». Με λίγα λόγια δεν είχε επικοινωνήσει καν με τους υπεύθυνους στο Βέλγιο.

Ποια ήταν η αφορμή για τη συμμετοχή στο πρόγραμμα Erasmus; Το είχες ακούσει από κάποιο/κάποια συμφοιτητή/συμφοιτήτρια; Είχες πληροφορηθεί μέσω Διαδικτύου; Κάποιος άλλος λόγος;

Η αφορμή ήταν και οι προσδοκίες και οι λόγοι που ήθελα να πάω. Εξηγώ παραπάνω(πολιτισμός, ξένες γλώσσες, εκπαιδευτικό σύστημα)

ΚΑΤΑ ΤΗ ΔΙΑΡΚΕΙΑ ΤΟΥ ERASMUS

Πόσα μαθήματα παρακολούθησες στη χώρα υποδοχής; Ήταν παρόμοια/ίδια με εκείνα του αντίστοιχου εξαμήνου στην Ελλάδα;

Ήταν 5. Παρόμοια θα έλεγα(Παιδαγωγικά, ΤΠΕ, Λογοτεχνία, Διαπολιτισμική Εκπαίδευση και Πρακτική), όχι βέβαια όλα, γιατί στην Ελλάδα εκείνο το εξάμηνο είχα παραπάνω.

Σε ποια γλώσσα παρακολούθησες τα μαθήματα;

Στα Αγγλικά και κάποιες φορές είχαμε εισηγητές στα Φλαμάνδικα(= Ολλανδικά), αλλά μετέφραζαν αργότερα στα Αγγλικά.

Αντιμετώπισες δυσκολίες στην κατανόηση του μαθήματος;

Καμία

Πως ανταποκρίθηκες στις απαιτήσεις των εξετάσεων;

Οι εξετάσεις ήταν προφορικά και μέσω πρακτικής. Τα πέρασα όλα τα μαθήματα.

Ποια μέθοδο διδασκαλίας είχαν οι καθηγητές στη χώρα όπου βρισκόσουν; Σε τι διαφέρει ο τρόπος που γίνονταν τα μαθήματα στη χώρα που ήσουν από αυτόν στην Ελλάδα;

Βασικά, τα μαθήματα ήταν προσαρμοσμένα μόνο για τους ERASMUS φοιτητές. Οπότε δε γίνονταν, φαντάζομαι, με τη συνηθισμένη τους μορφή. Ανά διαστήματα αλλάζαμε θεματική ενότητα. Π.χ. το πρώτο καιρό ασχολιόμασταν συνέχεια με τα παιδαγωγικά, μετά με τη λογοτεχνία κ.ο.κ.

Ποια ήταν η συμπεριφορά των καθηγητών προς τους αλλοδαπούς φοιτητές; Υπήρχε κάποια συγκεκριμένη αντιμετώπιση εκ μέρους τους; Ήταν πρόθυμοι να βοηθήσουν;

Ήταν πάρα πολύ πρόθυμοι να βοηθήσουν. Και το έδειξαν από την αρχή, πριν καν πάω στο Βέλγιο, οι πληροφορίες και η συνεννόηση που είχα μέσω e-mail, και με καμία καθυστέρηση.

Ποια ήταν η στάση των συμφοιτητών σου στη χώρα υποδοχής κατά τη διάρκεια των μαθημάτων;

Ανάμεσα στην ομάδα ERASMUS υπήρχαν κάποιοι Βέλγοι φοιτητές-/ριες που μας βοηθούσαν. Έκαναν ένα είδος ERASMUS μέσα στην ίδια τους τη σχολή. Ακολουθούσαν το ίδιο πρόγραμμα με εμάς και εξετάζονταν με τον ίδιο τρόπο. Άλλες φορές ήταν πολύ εξυπηρετικοί και άλλες πολύ ανταγωνιστικοί.

Πώς ήταν οι διοικητικές υπηρεσίες του Πανεπιστημίου; Ήταν εξυπηρετικοί, οργανωμένοι και πρόθυμοι να σε βοηθήσουν σε οποιαδήποτε δυσκολία που τυχόν αντιμετώπισες;

Εκεί, στο Βέλγιο, σε αντίθεση με εδώ, ήταν πάρα πολύ εξυπηρετικοί και φυσικά πολύ οργανωμένοι. Αν και δεν συνάντησα ιδιαίτερα προβλήματα, οποιαδήποτε δυσκολία μου αντιμετωπίστηκε με προθυμία από τους υπεύθυνους.

Όσον αφορά τη ζωή στη χώρα που επισκέφθηκες, ήταν διαφορετική από αυτή που είχες συνηθίσει εδώ στην Ελλάδα; Η καθημερινότητά σου άλλαξε;

Εντελώς διαφορετική. Καταρχάς, εκεί τα μαθήματα τελείωναν το πολύ στις 4 το απόγευμα. Ύστερα η Σχολή έκλεινε τις πόρτες. Ενδιάμεσα, ή τρώγαμε στο εστιατόριο της Σχολής (με πληρωμή πάντα), ή μετά τη σχολή μαγειρεύαμε στις κοινές κουζίνες από τις εστίες, ή αγοράζαμε τίποτα έτοιμο απ' έξω. Κάναμε τα ψώνια από super market με ιδιαίτερα χαμηλές τιμές, ειδικά αν ήταν Liddle ή τα ALDI(αρκετά δημοφιλή) και συνήθως σε τσάντες για ψώνια και όχι σε σακούλες. Αυτό που ξέχασα να αναφέρω εξαρχής, ήταν ότι μας είχαν δώσει από την πρώτη κιόλας μέρα ποδήλατα, για τα οποία είχαμε δώσει 70€ εγγύηση και τα οποία πήραμε πίσω μόλις επιστρέψαμε στο τέλος της φοίτησής μας τα ποδήλατα. Επομένως, το πρόβλημα της μετακίνησης είχε λυθεί! Πηγαίναμε ΠΑΝΤΟΥ με τα ποδήλατα και οποιαδήποτε ώρα της ημέρας. Υπήρχαν ποδηλατόδρομοι ΠΑΝΤΟΥ ακόμα και πιο έξω από την πόλη που οδηγούσαν σε κάποιες συνοικίες και φυσικά ήταν και φωτισμένοι το βράδυ. Δε χρησιμοποίησα ποτέ ταξί, ούτε και αστικό μέσα στην πόλη. Ήταν πολύ ωραία εμπειρία! Διαφορετικά ήταν επίσης και τα ωράρια της αγοράς. Άνοιγαν όλες οι υπηρεσίες και τα μαγαζιά στις 9 το πρωί και έκλειναν στις 4 το απόγευμα. Ύστερα ήταν κλειστά. Μόνο οι καφετέριες ανοιχτές. Ο κόσμος, πολύ διαφορετικός. Μου 'διναν την εντύπωση πως είναι ρυθμισμένοι όλοι σα ρομποτάκια να πηγαίνουν στις δουλειές τους και με το που κλείνουν τα μαγαζιά να μαζεύονται όλοι μέσα. Γενικά είναι αρκετά φειδωλοί στα έξοδά τους. Ερημιά το βράδυ. Εκτός από 2 μέρες τη βδομάδα που είχε σε συγκεκριμένα κλαμπ για φοιτητές χαμηλότερες τιμές στις μπύρες και απ' ό,τι θυμάμαι από τις υπόλοιπες μέρες κυρίως Παρασκευή και Σάββατο. Επίσης, έχουν διαφορετική νοοτροπία. Εντύπωση μου έκανε ότι δεν υπήρχαν πουθενά κάδοι απορριμμάτων, παρά μόνο μικρά κουβαδάκια, καθώς όλα τα νοικοκυριά μαζεύουν τα σκουπίδια όλης της βδομάδας σε σακούλες απορριμμάτων, ξεχωριστά και για την ανακύκλωση, και τα αφήνουν συγκεκριμένες μέρες απ' έξω από όπου περνάνε τα απορριμματοφόρα και τα παίρνουν. Πουθενά δεν υπήρχε αδέσποτο σκυλί και οι περισσότεροι είχαν κατοικίδια, τα οποία πολλές φορές τα άφηναν να τριγυρνάν σε όλο το σπίτι. Στα περισσότερα Βέλγικα σπίτια που μπήκα, δεν έβγαζαν τα παπούτσια τους ποτέ και τα κατοικίδια βρώμιζαν τα έπιπλα!!! Όσον αφορά στο θέμα της απαγόρευσης του καπνίσματος, όντως ίσχυε η απαγόρευση σε δημόσιους χώρους, αλλά υπήρχαν και περιπτώσεις όπου τα πράγματα ήταν πιο ελαστικά και επιτρεπόταν κανονικά σε κάποια μαγαζιά, σε αντίθεση με ένα ταξίδι μου στην Ολλανδία(στη διάρκεια του ERASMUS), όπου ακόμα και σε εξωτερικό χώρο στους σταθμούς των τρένων υπήρχε ειδικός πάσσαλος όπου επιτρεπόταν το κάπνισμα μόνο σε μερικά μέτρα κοντά σε αυτούς. Τέλος, και μόνο που σε τόσο λίγους μήνες έπρεπε να γνωρίσεις έναν διαφορετικό πολιτισμό, και δινόταν η δυνατότητα να ταξιδέψει κανείς εύκολα σε διπλανές χώρες μέσα σε λίγες ώρες, σαφώς και η καθημερινότητά μου ήταν εντελώς διαφορετική.

Που έμενες; Σε κάποια εστία; Σε ενοικιαζόμενο διαμέρισμα; Σε οικογένεια που σε φιλοξενούσε;

Εστίες με την έννοια που λειτουργούν εδώ, δεν υπήρχαν. Ουσιαστικά υπήρχαν κτήρια στα οποία έμεναν κυρίως φοιτητές. Ήταν μικρά δωμάτια με ένα κρεβάτι, ένα γραφείο, μία ντουλάπα, κι ένα νιπτήρα. Οι τουαλέτες ήταν κοινές ανά τον όροφο, όπως και οι ντουζιέρες. Στη δική μου εστία η κουζίνα ήταν μία και για τους τρεις ορόφους και δεν υπήρχε φούρνος, αλλά φούρνος μικροκυμάτων. Το δωμάτιό μου ήταν υπερβολικά μικρό σε σχέση με άλλες εστίες και δε χωρούσε να φιλοξενήσω κανέναν. Μου το βρήκε ο υπεύθυνος από τη σχολή στο Βέλγιο πριν πάω να εκεί. Επειδή ήμουν η μόνη από το Βόλο με είχε βάλει μόνη μου εκεί και μάλιστα ήταν το δωμάτιο μιας φοιτήτριας από το Βέλγιο η οποία θα έλειπε το ίδιο διάστημα για ERASMUS σε άλλη χώρα. Πλήρωνα το μήνα στην κοπέλα νομίζω 250€. Ενώ τις άλλες κοπέλες από Ελλάδα τις είχε βάλει σε άλλες εστίες όλες μαζί όπου υπήρχαν και άλλοι φοιτητές ERASMUS. Ο κάθε ένας φυσικά στο δικό του δωμάτιο. Επίσης στις δικές μας εστίες δεν υπήρχε πλυντήριο ρούχων, και τέλος, σε άλλες εστίες υπήρχε μία μεγάλη κουζίνα με τραπέζι και ψυγείο ανά όροφο. Σε μας υπήρχε ατομικό ψυγείακι στο δωμάτιο.

Ποιες ήταν οι συνθήκες στο χώρο διαμονής; (κτηριακή κατάσταση, καθαριότητα, κανονισμοί)

Γενικά ήταν βρώμικη αρκετά η κουζίνα καθώς μαζεύονταν τα σκουπίδια όλων των δωματίων και καθαρίζονταν μια φορά τη βδομάδα. Οι ντουζιέρες ήταν καθαρές. Δεν υπήρχε ασανσέρ. Κανονισμοί δεν θυμάμαι να υπήρχαν στο δικό μου κτήριο, αλλά και να υπήρχαν θα τους είχαν βάλει οι άλλοι Βέλγοι φοιτητές και ήταν στα Φλαμάνδικα(είναι τα Ολλανδικά που μιλάν οι Βέλγοι στην περιοχή της Φλαμανδίας. Το άλλο μισό Βέλγιο μιλάει Γαλλικά κι ένα 3% Γερμανικά), τα οποία δεν τα καταλάβαινα. Σε μία από τις καλύτερες οργανωμένες εστίες υπήρχε και θυρωρός και ωράριο που έκλειναν οι πόρτες. Ένα πολύ θετικό ήταν ότι είχαμε δωρεάν σύνδεση στο internet.

Εντάχθηκες εύκολα στο περιβάλλον των φοιτητών και των παρεών; Απέκτησες γρήγορα/εύκολα/δύσκολα φίλους;

Πολύ γρήγορα. Από την πρώτη μέρα στη σχολή γνωριστήκαμε μεταξύ μας οι ERASMUS φοιτητές από τη δική μου σχολή. Ήμασταν περίπου 20 άτομα. Αργότερα γνωρίσαμε και άτομα από άλλες εστίες που ήταν επίσης ERASMUS φοιτητές, αλλά από άλλες σχολές.

Οι φίλοι σου ήταν από διαφορετικές χώρες, ντόπιοι, από την Ελλάδα ή η παρέα σου ήταν μεικτή;

Από διαφορετικές χώρες(Ελλάδα, Ισπανία, Ολλανδία, Ιταλία, Τουρκία, Γαλλία, Βέλγιο, Τσεχία, Πολωνία, Πορτογαλία, Γερμανία, Ρωσία, Αργεντινή). Με άτομα από Βέλγιο δεν κάναμε και τόσο παρέα γιατί δεν ήταν και τόσο ανοιχτοί. Παρατήρησα ότι οι Μεσογειακοί λαοί έχουμε περισσότερα κοινά στοιχεία.

Είχες κάποια πιο στενή σχέση με άτομο/άτομα που γνώρισες εκεί;

Ναι, με 4 άτομα από Ελλάδα, Τουρκία, Ισπανία και Ολλανδία.

Πως ήταν η διασκέδαση στην πόλη διαμονής;

Είχε κυρίως καφετέριες, 2 μεγάλα κλαμπ, εστιατόρια, IRISH PUBS, μπουραρίες και μαγαζιά όπου ήταν εστιατόρια Ισπανικά κι ύστερα μάζευαν τα τραπέζια και χόρευες Latin τραγούδια κι όχι μόνο. Επίσης υπήρχε κι ένα ελληνικό μαγαζί όπου διοργάνωνε Ελληνικές βραδιές. Και φυσικά αρκετά φοιτητικά πάρτυ σε εστίες.

Η ζωή εκεί ήταν πιο ακριβή/φθηνή σε σχέση με αυτή στην Ελλάδα;

Ανάλογα. Οι καφέδες πολύ πιο φθηνοί, όπως και οι μπίρες. Τα εισιτήρια για τα τρένα πολύ πιο ακριβά, όπως και το νερό. Μαγαζιά με ρούχα μπορούσες να βρεις πολύ φθηνά αλλά και ακριβά. Πάνω κάτω το ίδιο. Οι μισθοί όμως πιο υψηλοί.

Οργανώνατε εκδρομές με συμφοιτητές/φίλους/Πανεπιστήμιο;

Πάρα πολλές! Ταξίδεψα 5 διαφορετικές χώρες μέσα σε 3 μήνες(Βέλγιο, Ολλανδία, Γερμανία, Λουξεμβούργο, Γαλλία). Με τη Σχολή μέσα στο Βέλγιο και Ολλανδία και με φίλους σε άλλες χώρες.

META TO ERASMUS (το χάος...)

Πώς αξιολογείς το διάστημα που παρέμεινες στο εξωτερικό;

Αριστα 10!

Αν σου δινόταν η ευκαιρία, θα το ξαναέκανες;

Με 1000!

Αν ναι, θα πήγαινες σε άλλη χώρα ή στην ίδια; Τι άλλο θα άλλαζες (αν άλλαζες);

Νομίζω θα πήγαινα σε άλλη χώρα. Δε θα ήταν το ίδιο χωρίς τα ίδια άτομα εκεί. Θα άλλαζα το χρόνο διαμονής και θα ήθελα να ήταν περισσότερος.

Θα πρότεινες σε κάποιο/κάποια φίλο/φίλη, συμφοιτητή/συμφοιτήτρια να συμμετέχει κι εκείνος/ εκείνη στο πρόγραμμα ERASMUS;

Ανεπιθύλακτα!!!

Αν ναι/όχι, για ποιο λόγο;

Θεωρώ ότι όλοι/-ες του φοιτητές-/ριες πρέπει να αρπάζουν τέτοιες ευκαιρίες. Αμέτρητες και ανεπανάληπτες εμπειρίες.

Ποιο θεωρείς ήταν το κέρδος σου από αυτή την εμπειρία;

Ανοίγουν οι ορίζοντές σου, ζεις σε ένα διαπολιτισμικό περιβάλλον, δημιουργείς δυνατές φιλίες, διαπιστώνεις, αποδέχεσαι και απορρίπτεις κάποια πράγματα, μαθαίνεις να συμβιώνεις με άλλα άτομα, να κατανοείς τη διαφορετικότητα, συγκρίνεις και βρίσκεις διαφορές, ζυγίζεις τα θετικά και τα αρνητικά κι όταν επιστρέφεις πίσω μπορείς να αντιλαμβάνεσαι διαφορετικά ορισμένες καταστάσεις έχοντας κάποια άλλα βιώματα.

Θεωρείς ότι υπάρχουν σημεία στην εμπειρία σου αυτή που τα χαρακτηρίζεις «ζημιές» είτε προσωπικές είτε σχετικές με την ακαδημαϊκή σου εξέλιξη;

Η αλήθεια είναι ότι ζορίστηκα μόλις γύρισα στη σχολή γιατί έπρεπε να δώσω τα μαθήματα του εξαμήνου στην Ελλάδα. Πολλοί λίγοι σου αναγνωρίζουν μαθήματα κι ύστερα από πολύ τρέξιμο και αρκετά παρακάλια. Ένας μάλιστα καθηγητής δεν μ' άφηνε να δώσω το μάθημα ούτε καν το Σεπτέμβριο, κι ότι έπρεπε να το παρακολουθήσω από την αρχή την επόμενη χρονιά. Τελικά, και το έδωσα και το πέρασα. Κατά τ' άλλα, η ακαδημαϊκή μου εξέλιξη, μόνο θετικά επηρεάστηκε από το ERASMUS. Δε θα το άλλαζα με ΤΙΠΟΤΑ!

Σε ευχαριστώ πολύ για τη συνεργασία!

8^ο ΕΡΩΤΗΜΑΤΟΛΟΓΙΟ ΓΙΑ ERASMUS

ΟΝΟΜΑ ΦΟΙΤΗΤΗ (ΜΙΚΡΟ): ΣΤΕΛΛΑ

ΗΛΙΚΙΑ: 22

Ποια χρονιά συμμετείχες στο πρόγραμμα ανταλλαγής φοιτητών (Erasmus);

Συμμετείχα κατά την διάρκεια του ακαδημαϊκού έτους 2008-09 και συγκεκριμένα το χειμερινό εξάμηνο.

Πόσο διάστημα παρέμεινες στο εξωτερικό;

Περίπου 4 μήνες.

Σε ποια χώρα πήγες;

Στη νότια περιοχή της Γερμανίας και ειδικότερα στο Weingarten-Baden Wuerttemberg.

Κατά τη διάρκεια του χειμερινού ή του εαρινού εξαμήνου παρέμεινες στο εξωτερικό;

Κατά την διάρκεια του χειμερινού εξαμήνου και ειδικότερα από τον Οκτώβριο έως τέλη Ιανουαρίου.

ΠΡΙΝ ΤΟ ERASMUS

Τι προσδοκίες είχες πριν αποφασίσεις να συμμετέχεις στο πρόγραμμα ανταλλαγής φοιτητών;

Όταν εκδήλωσα ενδιαφέρον για τη συμμετοχή μου στο πρόγραμμα Erasmus, ήμουν αποφασισμένη από την αρχή πως θα μείνω και θα σπουδάσω για ένα σύντομο χρονικό διάστημα σε μια ξένη χώρα, που στην περίπτωση αυτή ήταν η Γερμανία, και προσδοκούσα να εκμεταλλευτώ τη μοναδική αυτή ευκαιρία που μου δινόταν προκειμένου να γνωρίσω έναν νέο πολιτισμό, να συνάψω φιλίες με άτομα διαφορετικής εθνοτικής και πολιτισμικής προέλευσης και να διευρύνω τους ορίζοντές μου. Παράλληλα, είχα αρκετές αξιώσεις σε ό, τι αφορά τον εκπαιδευτικό τομέα, καθώς ενδιαφερόμουν ιδιαίτερα να προσεγγίσω ένα διαφορετικό από το ελληνικό εκπαιδευτικό σύστημα και να αντλήσω όσο το δυνατόν περισσότερες γνώσεις που θα με βοηθούσαν τόσο στην ακαδημαϊκή μου εξέλιξη όσο και στην επαγγελματική μου πορεία.

Είχες κάποιους φόβους/άγχη/δυσκολίες;

Σε γενικές γραμμές δεν είχα κάποιον φόβο, αλλά διάφορα άγχη που είναι απόλυτα δικαιολογημένα από τη στιγμή που αποφασίζεις να συμμετέχεις σε ένα ανάλογο πρόγραμμα και να ταξιδέψεις μόνος σου σε μια ξένη χώρα, όπου ομιλείται μια διαφορετική από τη μητρική σου γλώσσα και όπου συναντάς μια διαφορετική κουλτούρα.

Αν ναι, τι είδους και τι τελικά σε έκανε να το ξεπεράσεις και να αποφασίσεις να πας;

Σταδιακά, καθώς πλησίαζαν οι μέρες της αναχώρησης μου στο Weingarten κάθε άγχος μου μετατράπηκε σε ενθουσιασμό και ανυπομονησία για να γνωρίσω τον τόπο αυτόν.

Ποια ήταν η αφορμή για τη συμμετοχή στο πρόγραμμα Erasmus; Το είχες ακούσει από κάποιο/κάποια συμφοιτητή/συμφοιτήτρια; Είχες πληροφορηθεί μέσω Διαδικτύου; Κάποιος άλλος λόγος;

Προσωπικά, είχα πληροφορηθεί μέσα από το Διαδίκτυο αλλά είχα ακούσει ταυτόχρονα ποικίλες εμπειρίες και απόψεις από φίλους μου που είχαν συμμετάσχει σε προγράμματα ανταλλαγής φοιτητών ,όπως είναι το Erasmus.

ΚΑΤΑ ΤΗ ΔΙΑΡΚΕΙΑ ΤΟΥ ERASMUS

Πόσα μαθήματα παρακολούθησες στη χώρα υποδοχής; Ήταν παρόμοια/ίδια με εκείνα του αντίστοιχου εξαμήνου στην Ελλάδα;

Παρακολούθησα περίπου 8 μαθήματα στο Πανεπιστήμιο Υποδοχής (RW-WEINGARTEN) , πέρα από την εβδομαδιαία σχολική πρακτική που ασκούσα σε ένα δημοτικό σχολείο στο κοντινό Ravensburg. Τα περισσότερα μαθήματα ήταν διαφορετικά από αυτά του αντίστοιχου εξαμήνου στην Ελλάδα.

Σε ποια γλώσσα παρακολούθησες τα μαθήματα;

Τα περισσότερα μαθήματα ήταν στην αγγλική γλώσσα. Ωστόσο, αρκετά από αυτά ήταν στα γερμανικά συμπεριλαμβανομένης φυσικά και της σχολικής πρακτικής.

Αντιμετώπισες δυσκολίες στην κατανόηση του μαθήματος;

Όχι.

Πως ανταποκρίθηκες στις απαιτήσεις των εξετάσεων;

Δεν έδωσα εξετάσεις σε κανένα μάθημα, αλλά παρουσίασα ατομικές και ομαδικές εργασίες σε καθένα από αυτά. Μέσα, λοιπόν, από την επίδοσή μου στις εν λόγω εργασίες κρινόταν ο βαθμός επιτυχίας μου στα μαθήματα.

Ποια μέθοδο διδασκαλίας είχαν οι καθηγητές στη χώρα όπου βρισκόσουν; Σε τι διαφέρει ο τρόπος που γίνονταν τα μαθήματα στη χώρα που ήσουν από αυτόν στην Ελλάδα;

Οι καθηγητές στη Γερμανία εφάρμοζαν ομαδοσυνεργατικές μεθόδους διδασκαλίας και έδιναν ιδιαίτερη έμφαση στη μαθητοκεντρική προσέγγιση, σε αντίθεση με τις συνηθισμένες διαλέξεις των καθηγητών στα ελληνικά πανεπιστήμια. Τα μαθήματα εκεί είχαν τον τύπο των σεμιναρίων, όπου οι σπουδαστές πραγματοποιούσαν συχνά παρουσιάσεις ατομικές ή ομαδικές και λάμβαναν ενεργό μέρος στην όλη διαδικασία της μάθησης.

Ποια ήταν η συμπεριφορά των καθηγητών προς τους αλλοδαπούς φοιτητές; Υπήρχε κάποια συγκεκριμένη αντιμετώπιση εκ μέρους τους; Ήταν πρόθυμοι να βοηθήσουν;

Οι περισσότεροι ήταν ιδιαίτερα πρόθυμοι και φιλικοί απέναντι στους ξένους φοιτητές, στους οποίους ανήκα κι εγώ. Μας βοηθούσαν στην διεκπεραίωση όλων των υποχρεώσεων μας κατά την άφιξη μας στο Πανεπιστήμιο και στην τακτοποίηση όλων των ζητημάτων σε ό, τι αφορά τη στέγασή μας στις εστίες. Παρόλα αυτά, η αλήθεια είναι ότι συνάντησα και ρατσιστικές διαθέσεις και αδικαιολόγητες συμπεριφορές που βασίζονταν σε σχήματα προκαταλήψεων εκ μέρους λίγων καθηγητών. Τέτοιες απογοητευτικές συμπεριφορές είναι μάλιστα τα μόνα σημάδια που αμαυρώνουν την εικόνα που έχω σχηματίσει για τον τρόπο ζωής των ανθρώπων στη Γερμανία και για τον πολιτισμό εκεί.

Ποια ήταν η στάση των συμφοιτητών σου στη χώρα υποδοχής κατά τη διάρκεια των μαθημάτων;

Ήταν όλοι πολύ πρόθυμοι να με βοηθήσουν σε όποια δυσκολία αντιμετώπιζα και είχαν φιλική διάθεση απέναντί μου από την αρχή. Κατανοούσαν το γεγονός ότι προέρχομαι από μια ξένη χώρα και ήταν ανεκτικοί απέναντι στον ελληνικό τρόπο ζωής και σκέψης.

Πώς ήταν οι διοικητικές υπηρεσίες του Πανεπιστημίου; Ήταν εξυπηρετικοί, οργανωμένοι και πρόθυμοι να σε βοηθήσουν σε οποιαδήποτε δυσκολία που τυχόν αντιμετώπισες;

Όσον αφορά το ίδιο το Πανεπιστήμιο και τους καθηγητές, οφείλω να ομολογήσω ότι έμεινα άναυδη. Τα κτίρια ήταν ολοκαίνουρια και τεράστια και οι αίθουσες ευρύχωρες και με προηγμένης τεχνολογίας εξοπλισμό.

Όσον αφορά τη ζωή στη χώρα που επισκέφθηκες, ήταν διαφορετική από αυτή που είχες συνηθίσει εδώ στην Ελλάδα; Η καθημερινότητά σου άλλαξε;

Δεν ήταν πολύ διαφορετική, με την έννοια ότι είχαν την ευκαιρία να διασκεδάσω τόσο στις συγκεντρώσεις που διοργανώνονταν στις φοιτητικές εστίες όσο και στις διάφορες pubs εκεί.

Που έμενες; Σε κάποια εστία; Σε ενοικιαζόμενο διαμέρισμα; Σε οικογένεια που σε φιλοξενούσε;

Έμεινα στις εστίες του Πανεπιστημίου.

Ποιες ήταν οι συνθήκες στο χώρο διαμονής; (κτηριακή κατάσταση, καθαριότητα, κανονισμοί)

Οι συγκεκριμένες εστίες ήταν καινούργιες, με μοντέρνα διακόσμηση, και πάνω απ' όλα καθαρές. Είχα το δικό μου προσωπικό χώρο, ένα μικρό δωμάτιο εξοπλισμένο με κρεβάτι, γραφείο, καρέκλα, ντουλάπα και βιβλιοθήκη και ο χώρος του μπάνιου και της κουζίνας ήταν κοινόχρηστος. Υπήρχαν κανονισμοί συμβίωσης που τους θέταμε από κοινού όλοι οι συγκάτοικοι.

Εντάχθηκες εύκολα στο περιβάλλον των φοιτητών και των παρεών; Απέκτησες γρήγορα/εύκολα/δύσκολα φίλους;

Από την πρώτη κιόλας εβδομάδα γνώρισα πάρα πολλά άτομα και δημιούργησα πολλές φιλίες τόσο εντός όσο και εκτός του Πανεπιστημίου. Γενικά, δεν αντιμετώπισα κανένα απολύτως πρόβλημα σχετικά με την προσαρμογή μου στο νέο αυτό περιβάλλον.

Οι φίλοι σου ήταν από διαφορετικές χώρες, ντόπιοι, από την Ελλάδα ή η παρέα σου ήταν μεικτή;

Όλοι οι φίλοι μου ήταν από διαφορετικές χώρες αν και γνώρισα και λίγα άτομα που προέρχονταν από την Ελλάδα.

Είχες κάποια πιο στενή σχέση με άτομο/άτομα που γνώρισες εκεί;

Όπως είναι φυσικό, υπήρξαν κάποια άτομα με τα οποία δέθηκα περισσότερο από τους υπόλοιπους. Ωστόσο, αυτό δε σημαίνει ότι έβγαινα μόνο με αυτούς, καθώς η παρέα μου ήταν μεγάλη.

Πως ήταν η διασκέδαση στην πόλη διαμονής;

Η συγκεκριμένη περιοχή δεν είχε πολλά μέρη διασκέδασης. Παρόλα αυτά, οι φοιτητές και περισσότερο οι "ερασιμίτες" διοργάνωναν συχνά πάρτυ και δείπνα στις εστίες.

Η ζωή εκεί ήταν πιο ακριβή/φθηνή σε σχέση με αυτή στην Ελλάδα;

Θεωρώ πως η ζωή στο μέρος όπου εγώ έμενα ήταν το ίδιο ακριβή με την Ελλάδα, δεδομένου ότι ήταν στην επαρχία. Στις μεγαλουπόλεις όμως, όπως στο Μόναχο, στη Στουτγάρδη και στο Βερολίνο, τις οποίες και επισκέφτηκα η ζωή ήταν πολύ πιο ακριβή.

Οργανώνατε εκδρομές με συμφοιτητές/φίλους/Πανεπιστήμιο;

Βέβαια. Οργανώσαμε 2 εκδρομές με το πανεπιστήμιο στη Ζυρίχη και στη Στουτγάρδη, αλλά και με φίλους στο Βερολίνο, στο Μόναχο, στο Αμβούργο, στο Μιλάνο και σε άλλες περιοχές της Γερμανίας.

META TO ERASMUS

Πώς αξιολογείς το διάστημα που παρέμεινες στο εξωτερικό;

Το αξιολογώ ως πολύ σύντομο. Θα προτιμούσα να καθόμουν για μεγαλύτερο διάστημα, όπως για έναν χρόνο.

Αν σου δινόταν η ευκαιρία, θα το ξαναέκανες;

Φυσικά!!

Αν ναι, θα πήγαινες σε άλλη χώρα ή στην ίδια; Τι άλλο θα άλλαζες (αν άλλαζες);

Ίσως πήγαινα σε διαφορετική χώρα και μάλλον σε μια μεσογειακή, όπως για παράδειγμα στην Ισπανία ή στην Ιταλία.

Θα πρότεινες σε κάποιο/κάποια φίλο/φίλη, συμφοιτητή/συμφοιτήτρια να συμμετέχει κι εκείνος/ εκείνη στο πρόγραμμα ERASMUS;

Εννοείται αν και το έχω ήδη κάνει σε πολλές φίλες μου.

Αν ναι/όχι, για ποιο λόγο;

Ποιο θεωρείς ήταν το κέρδος σου από αυτή την εμπειρία;

Η συμμετοχή μου στο πρόγραμμα ανταλλαγής φοιτητών Erasmus αποτέλεσε μια μοναδική εμπειρία για μένα, καθώς με βοήθησε να κατανοήσω τον τρόπο με τον οποίο σκέφτονται και ενεργούν οι άνθρωποι σε ένα ξένο μέρος και να διευρύνω τους πνευματικούς μου ορίζοντες.

Θεωρείς ότι υπάρχουν σημεία στην εμπειρία σου αυτή που τα χαρακτηρίζεις «ζημιές» είτε προσωπικές είτε σχετικές με την ακαδημαϊκή σου εξέλιξη;

Όχι δεν το πιστεύω αυτό. Η εμπειρία μου αυτή περισσότερο με ωφέλησε παρά μου προξένησε προβλήματα στον προσωπικό και στον επαγγελματικό μου τομέα.

Σε ευχαριστώ πολύ για τη συνεργασία!

9^ο ΕΡΩΤΗΜΑΤΟΛΟΓΙΟ ΓΙΑ ERASMUS

ΟΝΟΜΑ ΦΟΙΤΗΤΗ (ΜΙΚΡΟ): Έλενα

ΗΛΙΚΙΑ: 20

Ποια χρονιά συμμετείχες στο πρόγραμμα ανταλλαγής φοιτητών (Erasmus); 2010-2011

Πόσο διάστημα παρέμεινες στο εξωτερικό; Μέσα Σεπτεμβρίου 2010 ως αρχές Φλεβάρη 2011

Σε ποια χώρα πήγες; Στη Γερμανία

Κατά τη διάρκεια του χειμερινού ή του εαρινού εξαμήνου παρέμεινες στο εξωτερικό; Του χειμερινού (χωρίς να πάω καθόλου Ελλάδα στο ενδιάμεσο)

ΠΡΙΝ ΤΟ ERASMUS

Τι προσδοκίες είχες πριν αποφασίσεις να συμμετέχεις στο πρόγραμμα ανταλλαγής φοιτητών;

1.να ννωρίσω άτομα από άλλες χώρες και πολιτισμούς, 2. Να κάνω εκδρομές εκεί, 3. Και να κάνω 1 είδος προσωπικής έρευνας στο σύστημα της Γερμανίας γιατί με ενδιέφερε να συγκρίνω Ελλάδα με Γερμανία γενικά, 4. Να δω διαφορές ειδικότερα στο εκπ/κό σύστημα Ελλάδας -Γερμανίας, αλλά και 5. Στις αντιλήψεις κα την ιδιοσυγκρασία των Γερμανών σε σχέση με αυτή των Ελλήνων, 6. Να βελτιωθώ στα γερμανικά (Στις προσδοκίες μου δεν ήταν να κάνω διακοπές, όπως νομίζουν πολλοί, ήξερα εκ των προτέρων ότι θα έπρεπε να παρακολουθώ συγκεκριμένα μαθήματα ώστε να μου αναγνωριστούν τα αντίστοιχα ελληνικά συν το ότι αν πήγαινα για διακοπές δε θα πήγαινα στη Γερμανία, την οποία θεωρώ αρκετά «πειθαρχημένη» χώρα, όσον αφορά το θέμα της δουλειάς και άρα και του διαβάσματος)

Είχες κάποιους φόβους/άγχη/δυσκολίες; Ναι. Ποιος δεν έχει?

Αν ναι, τι είδους και τι τελικά σε έκανε να το ξεπεράσεις και να αποφασίσεις να πας; Θα το πω γιατί με εκνεύρισε. Μία συγκεκριμένη κυρία στο χώρο του ελληνικού παν/μίου που σχετίζεται άμεσα με το πρόγραμμα Εράσμου, όταν με ρώτησε αν ξέρω γερμανικά και της είπα ξέρω λίγα αλλά δεν έχω πτυχίο, μου είπε ότι πρέπει να ξέρω οπωσδήποτε πολύ καλά τη γλώσσα γιατί αλλιώς ΔΕ θα περάσω τα μαθήματα και ΔΕ θα πάρω υποτροφία! Με αυτό που μου είπε ωστόσο, θα μπορούσα να είχα αλλάξει γνώμη και να μην πάω τελικά. Δεν πτοήθηκα όμως γιατί ήξερα κι άλλους που δεν είχαν πτυχίο και παρ' όλα αυτά περάσανε τα μαθήματα. (Σημειωτέον, ότι τελικά γύρισα με παραπάνω ECTS από αυτά που μου ζητούσαν, και η ίδια άλλαξε γνώμη και μου είπε, τελικά δεν είναι θέμα επιπέδου γλώσσας αλλά είναι στον άνθρωπο το αν θα περάσει μαθήματα ή όχι !)Η δυσκολία στην αρχή, και το λέω γιατί και η επόμενοι θα την αντιμετωπίσουν και πιθανόν να μην ενθαρρυνθούν στο να πάνε Εράσμου, είναι το ότι η συγκεκριμένη κυρία απαντούσε νευρικά και απρόθυμα (κατά τη γνώμη μου τουλάχιστον) στις απορίες που είχα για το προγραμμα. Χαρακτηριστικά θυμάμαι, όταν πήγα εκεί να κάνω την αίτηση μου, όταν

έπρεπε να συμπληρώσω τον κωδικό του παν/μίου και δε τον ήξερα, μου λέει «Καλά δε θυμάσαι το κωδικό του παν/μίου? Αυτό ήταν το 1^ο πράγμα που έπρεπε να βρεις το ίντερνετ!» (Άσχετα, αν στο γραφείο είχε τη λίστα των παν/μίων με τους κωδικούς!)Τι θα κάτσει να ψάξει ο φοιτητής? 1 απλό κωδικό η άλλα σημαντικότερα πράγματα όπως τιμές δωματίων εστίας, το πανεπιστήμιο γενικά κ.ο.κ. ?

Επίσης να αναφέρω ότι όταν έπρεπε να στείλω τα χαρτιά μου στο γερμανικό παν/μιο, τα άφησα στη γραμματέα του γραφείου του εράσμου να τα στείλει εκείνη. 1 μήνα αργότερα λαμβάνω μείλ από τη Γερμανία, όπου μου λένε ότι δεν έχω στείλει τα χαρτιά κι ότι αν δεν τα στείλω μέσα σε 5 μέρες, δε θα μπορέσω να συμμετάσχω στο Εράσμου!! Εξαιτίας αυτής της καθυστέρησης (για την οποία κανείς δεν ανέλαβε την ευθύνη) , δε βρέθηκε δωμάτιο εστίας στο χωριό Weingarten αφού τα είχαν κλείσει ήδη, κι έτσι έμεινα στη γειτονική πόλη Ράβενσμπουργκ, πηγαίνοερχόμενη καθημερινά και χάνοντας 1μιση με 2 ώρες στα πήγαινε – έλα.

Η 2^η πηγή άγχους ήταν τα μαθήματα. Και κυρίως το αν θα μου αναγνωριστούν ή τελικά πάω τζάμπα. Είχα αυτοπεποίθηση όμως και σκέφτηκα ότι θα το κυνηγήσω πολύ για την αναγνώρισή είτε επιλέγοντας δύσκολα μαθήματα που να ταιριάζουν , όμως με το περιεχόμενο, είτε να ζητήσω από τους καθηγητές να κάνω απαλλακτικές εργασίες)

Ο 3^{ος} φόβος μου, για να είμαι ειλικρινής ήταν η εστία. Πόσο θα πληρώσω και εκτός αυτού, θα συγκατοικώ στο ίδιο δωμάτιο με κάποιο άλλο άτομο ή όχι? Από την άλλη, θα ήταν μόνο για 5 μήνες, οπότε και στη χειρότερη περίπτωση θα το ανεχόμουν.

Και τέλος, ο 4^{ος} φόβος ήταν το διάστημα παραμονής μου εκεί. Ήξερα κορίτσια που είχαν πάει εκεί για 1 3-μηνο και για προσωπικούς λόγους το προτιμούσα. Ωστόσο, από το γραφείο μου είπαν ότι θα άλλαζε το σύστημα κα από τη χρονιά αυτή θα ήθελαν φοιτητές για 6-μηνο. Μέχρι όμως να μου πουν σίγουρα και να ξεκαθαριστεί το τοπίο, είχα 1 άγχος.

Ποια ήταν η αφορμή για τη συμμετοχή στο πρόγραμμα Erasmus; Το είχες ακούσει από κάποιο/κάποια συμφοιτητή/συμφοιτητριά; Είχες πληροφορηθεί μέσω Διαδικτύου; Κάποιος άλλος λόγος; Εάν θυμάμαι καλά, μέσω διαδικτύου και στη συνέχεια είχα την τύχη να γνωρίσω μέσω μιας φίλης 2 κοπέλες που είχαν ήδη πάει στη συγκεκριμένη περιοχή οπότε και μου έδωσαν κάποιες παραπάνω πληροφορίες. Ας μου επιτραπεί να πω, ότι πέρα από την ιστοσελίδα του παν/μίου, δεν υπάρχει καμία απολύτως ενημέρωση σχετικά με το πρόγραμμα αυτό. Έτσι δε γίνεται άλλωστε με κάθε πρόγραμμα που επιδοτεί η Ευρωπαϊκή Ένωση? Δεν υπάρχει αξιοποίηση των προγραμμάτων αυτών ούτε ενημέρωση και τα χρήματα όλως περιέργως «τρώνονται» από τρίτους. (πρβ. Οικονομική κρίση!!)

ΚΑΤΑ ΤΗ ΔΙΑΡΚΕΙΑ ΤΟΥ ERASMUS

Πόσα μαθήματα παρακολούθησες στη χώρα υποδοχής; Ήταν παρόμοια/ίδια με εκείνα του αντίστοιχου εξαμήνου στην Ελλάδα; 10 μαθήματα (θα μπορούσα βέβαια να είχα πάρει 9, αλλά υπήρξαν εκεί καθηγητές που ενώ στην αρχή μας είχαν πει ότι θα μας έβαζαν ν ECTS, στο τέλος μας βάλαν ν+1 ή ν+2!! Τα 6 ή 7 μαθήματα ήταν αντίστοιχα με τα ελληνικά, ώστε να μας αναγνωριστούν.

Σε ποια γλώσσα παρακολούθησες τα μαθήματα; Τα 9 στα γερμανικά, το 1 στα αγγλικά

Αντιμετώπισες δυσκολίες στην κατανόηση του μαθήματος; Φυσικά. Το επίπεδο μου δεν ήταν καλό στην αρχή, άλλωστε δεν είχα ούτε καν το μικρό πτυχίο Zertifikat., οπότε στα μαθήματα που ήταν καθαρά θεωρητικά, δεν υπήρχε ουσιαστικός λόγος να τα παρακολουθώ, ωστόσο έπρεπε.

Πως ανταποκρίθηκες στις απαιτήσεις των εξετάσεων; 35 ECTS αντί για 30 που χρειαζόμουν. Οι βαθμοί κάτι μεταξύ μέτριο προς καλό.

Ποια μέθοδο διδασκαλίας είχαν οι καθηγητές στη χώρα όπου βρισκόσουν; Σε τι διαφέρει ο τρόπος που γίνονταν τα μαθήματα στη χώρα που ήσουν από αυτόν στην Ελλάδα; Χωρίς να θέλω να είμαι απόλυτη, νομίζω πως οι Γερμανοί καθηγητές δεν κάνανε μόνο διάλεξη, αλλά χρησιμοποιούσαν ιδιαίτερα την τεχνική των **ερωτημάτων** προς τους φοιτητές και υπήρχε έτσι μεγαλύτερο ενδιαφέρον. Φυσικά και στην Ελλάδα υπάρχει αυτό, ωστόσο νομίζω σε πολύ μικρότερο βαθμό (λίγότερες ερωτήσεις ανά μάθημα). Επίσης, στο συγκεκριμένο πανεπιστήμιο, τα περισσότερα μαθήματα είχαν **υποχρεωτική** παρακολούθηση (σε αντίθεση με το ελληνικό Παιδαγωγικό Δημοτικής) Επίσης σε γενικές γραμμές, τα μαθήματα μου φάνηκαν **πιο πρακτικά** (επισκέψεις σε χώρους, χρήση χειραπτικών υλικών από τους φοιτητές). Όσον αφορά τις **διδασκαλίες** σε σχολεία, ο καθηγητής δεν έρχεται μόνο 1 τεταρτάκι να σε αξιολογήσει και να φύγει, αλλά είναι μαζί σου σε όλες τις διδασκαλίες ή παρακολουθήσεις ώστε συνεργαζόμενος με τη δασκάλα να σε συμβουλέψει καλύτερα.

Ποια ήταν η συμπεριφορά των καθηγητών προς τους αλλοδαπούς φοιτητές; Υπήρχε κάποια συγκεκριμένη αντιμετώπιση εκ μέρους τους; Ήταν πρόθυμοι να βοηθήσουν; Εξαιρετική. Ήταν πολύ πρόθυμοι και έδειχναν να χαίρονται όταν τους έλεγα ότι είμαι από Ελλάδα. Πολλοί από αυτούς είχαν έρθει άλλωστε στη χώρα μας για διακοπές. Ο καθηγητής της ιστορίας μάλιστα μάθαινε αρχαία ελληνικά. Ήταν σε γενικές γραμμές πρόθυμοι να βοηθήσουν, ωστόσο το διαφορετικό εκεί ήταν ότι εάν τύχαινε για κάποιο λόγο να λείψεις, έπρεπε να πας εσύ στον καθηγητή και να του πεις το λόγο, ακόμη και αν δεν είχε λίστα απουσιών. Αυτό τουλάχιστον ενώ αντιλαμβάνομαι, αν και θεωρώ ότι λίγοι καθηγητές λειτουργούσαν έτσι. Ρατσισμό από την πλευρά των καθηγητών δεν ένιωσα. Το κακό είναι ότι ορισμένοι είχαν από μένα τις ίδιες απαιτήσεις που είχαν και από Γερμανούς φοιτητές κι έτσι μάλιστα παρουσίασα μια εργασία στα γερμανικά με τη συνταξιδιώτισσά μου, αν και τα γερμανικά μου δεν ήταν μέτριου επιπέδου. Χαρακτηριστικό ήταν, ότι ένας καθηγητής σχεδόν μας «παρακάλεσε» να παρακολουθήσουμε το μάθημά του !!Ρωτήσαμε τον καθηγητή και μας είπε ότι αυτό ήταν ένα μάθημα στο οποίο απαιτούνταν καλή χρήση της γερμανικής αφού θα αναλαμβάναμε κείμενα για δραματοποίηση και το πρόγραμμα ήταν ασταθές. Γι' αυτό και του είπαμε ότι παρ'όλο που το χρειαζόμαστε να να μας αναγνωριστεί ένα ελληνικό, δε θα το παρακολουθήσουμε. Ωστόσο η επιμονή του ήταν πρωτοφανής.Εν τελει βρήκαμε άλλο μάθημα.

Ποια ήταν η στάση των συμφοιτητών σου στη χώρα υποδοχής κατά τη διάρκεια των μαθημάτων;

Ήταν όλοι πάρα πολύ ευγενικοί, αλλά δεν ξέρω αν αυτή η συμπεριφορά ήταν αληθινή. Εάν ρωτούσα κάτι, όλοι σχεδόν ήταν πρόθυμοι να βοηθήσουν. Ωστόσο, δεν έδειχναν ιδιαίτερο ενδιαφέρον να μάθουν για τη χώρα μου, να ρωτήσουν γενικά, ίσως επειδή σαν λαός είναι, κατά τη γνώμη μου, πιο κλειστοί άνθρωποι. Ορισμένοι, μου φάνηκαν σνομπ.

Πώς ήταν οι διοικητικές υπηρεσίες του Πανεπιστημίου; Ήταν εξυπηρετικοί, οργανωμένοι και πρόθυμοι να σε βοηθήσουν σε οποιαδήποτε δυσκολία που τυχόν αντιμετώπιζες;
Δε συγκρίνεται η οργάνωσή τους σε σχέση με αυτών της Ελλάδας. Εξυπηρετικοί, οργανωμένοι και πολύ πρόθυμοι να σε βοηθήσουν. Εξαιρέσεις υπάρχουν, αλλά δεν αξίζει να αναφερθούν γιατί δεν εκφράζουν την πλειοψηφία.

Όσον αφορά τη ζωή στη χώρα που επισκέφθηκες, ήταν διαφορετική από αυτή που είχες συνηθίσει εδώ στην Ελλάδα; Η καθημερινότητά σου άλλαξε; Οπωσδήποτε υπήρχαν διαφορές. Στην οικονομική κατάσταση των ανθρώπων (πολλοί φοιτητές εργάζονταν και πληρώνονταν καλά, κατείχαν μάλιστα αμάξι, πολλοί μισθοί διπλάσιοι από αυτούς της Ελλάδας), στην ποιότητα των κατοικιών, στην ομορφιά των πόλεων (σπίτια και μαναζιά γραφικά, δρόμοι φαρδιοί, πράσινο παντού), στην οργάνωση των μέσων μεταφοράς (συχνά λεωφορεία με πολύ αυστηρά συγκεκριμένα δρομολόγια), στον καιρό (χιόνι και χαμηλές θερμοκρασίες), στην ετοιμότητα (το χιόνι δε δημιουργούσε ποτέ πρόβλημα, γιατί τα εκχιονιστικά δούλευαν σε κάθε περιοχή που χρειαζόταν), στην καθαριότητα (υπάρχουν πρόστιμα για ρίψη σκουπιδιού), στη διασκέδαση (θα αναφέρω παρακάτω), στη διατροφή (προτιμώ της Ελλάδας). Επίσης, το καλό είναι ότι οι άνθρωποι είναι πολύ πιο αθλητικοί εκεί (τζόγκιν και ποδήλατο από μεγάλες ηλικίες, ακόμη και ενώ χιονίζει)

Που έμενες; Σε κάποια εστία; Σε ενοικιαζόμενο διαμέρισμα; Σε οικογένεια που σε φιλοξενούσε; Έμενα σε εστία με ενοίκιο 242 ευρώ το μήνα. Ήταν χωρισμένη σε «διαμερίσματα» των 5 ατόμων (με 5υπνοδωμάτια, 2 μπάνια, 1 κουζίνα). Το κακό ήταν ότι έπρεπε να πληρώσεις ενοίκιο και για τους 6 μήνες, είτε έμενες 6-μηνο είτε π.χ. 3-μηνο

Ποιες ήταν οι συνθήκες στο χώρο διαμονής; (κτηριακή κατάσταση, καθαριότητα, κανονισμοί) Πολύ καλές συνθήκες (το μόνο μου πρόβλημα ήταν οι αράχνες που ήταν μεγαλύτερες από αυτές της Ελλάδας, ίσως βέβαια επειδή δίπλα υπήρχε ένα μικρο δασάκι). Μπορούσε κανείς να φιλοξενεί άλλο άτομο. Επίσης στους κανονισμούς αναφερόταν ότι δεν επιτρέπεται το τσιγάρο εντός του διαμερίσματος. Ο διευθυντής των εστιών ήταν αυστηρός και ιδιότροπος, καθώς ήθελε κάθε φορά που κάποιος έφευγε – μετακόμιζε από εκεί όχι μόνο να αφήνει το δωμάτιό του πεντακάθαρο, αλλά και μαζί με τους συγκατοίκους εκείνη την ημέρα να καθαρίζουν πολύ λεπτομερώς όλο το διαμέρισμα (άσχετα εάν ο νέος συγκατοικός τους αντικαταστάτης του ατόμου που μετακομίζει, ερχόταν μετά από 2 μήνες)

Εντάχθηκες εύκολα στο περιβάλλον των φοιτητών και των παρεών; Απέκτησες γρήγορα/εύκολα/δύσκολα φίλους;
Ναι σχετικά γρήγορα περισσότερο με παιδιά από άλλες χώρες αλλά και με Γερμανούς συμφοιτητές.

Οι φίλοι σου ήταν από διαφορετικές χώρες, ντόπιοι, από την Ελλάδα ή η παρέα σου ήταν μεικτή; Μεικτή

Είχες κάποια πιο στενή σχέση με άτομο/άτομα που γνώρισες εκεί; Όχι. Άλλωστε οι περισσότεροι άνθρωποι, ζουν για να περάσουν καλά και ορίζουν τους φίλους ως τα άτομα τα οποία «χρησιμοποιούν» για να διασκεδάσουν και να βγουν έξω μαζί, επομένως κάποια ουσιαστική φιλία δεν ανέπτυξα. Συμπάθησα ωστόσο κάποια άτομα, που θα μου λείψουν και ιδιαίτερα ορισμένα παιδιά από Ταϋλάνδη, με τα οποία θα μπορούσα να κάνω φιλία εάν είχα περισσότερο διάστημα μαζί τους. Μένουμε άλλωστε και μακριά

Πως ήταν η διασκέδαση στην πόλη διαμονής; Μέτρια. Υπήρχαν κλαμπ, αλλά δε βόλευαν οι μέρες που γίνονταν τα πάρτι γιατί για 1 περίεργο λόγο ήταν τα περισσότερα τις καθημερινές. Ωστόσο, παρατήρησα ότι όταν οι Γερμανοί διασκεδάζουν, διασκεδάζουν με την ψυχή τους. Σε 1 κλαμπ χορεύουν όλοι, γι' αυτό κι εγώ πέρασα καλύτερα εκεί γιατί ένιωθα πιο άνετα να χορεύω. Ακόμη οι Γερμανοί, έχουν συνήθως όχι μόνο τα after αλλά και τα before. Θυμάμαι ότι πριν πάνε σε κάποιο κλαμπ, πίνανε μπύρες όλοι μαζί και γυρνώντας πό το κλαμπ κάνανε το ίδιο. Όσο για τις καφετέριες, αυτές ήταν πιο λίγες (σε σχέση με την Ελλάδα), οι χώροι πιο μικροί και οι άνθρωποι δεν κάθονταν για 2 ώρες αλλά για λιγότερο χρόνο από εμάς τους Έλληνες.

Η ζωή εκεί ήταν πιο ακριβή/φθηνή σε σχέση με αυτή στην Ελλάδα; Πολύ πιο ακριβά τα εισιτήρια λεωφορείων και τρένων, ωστόσο πολύ πιο φθηνά τα προϊόντα των σούπερ μάρκετ. (μικρότεροι οι φόροι). Τα φαστ φουντ λίγο ακριβότερα. Τα ενοίκια, στα ίδια θα έλεγα. Η βενζίνη νομίζω πιο φθηνή. Οι μισθοί είναι ΜΙΣΘΟΙ. Έτσι λοιπόν, ένας φτωχός μπορεί πιο άνετα να ζήσει εκεί, ΔΕ θα πεθάνει της πείνας, γιατί τα τρόφιμα είναι φθηνά. Τα ταξίδια, που στοιχίζουν πολύ, απλούστατα δε θα τα κάνει. Ενώ στην Ελλάδα η κυβέρνηση έχει καθιερώσει το αντίθετο (φθηνά μέσα μεταφοράς και ακριβά τρόφιμα)....

Οργανώνετε εκδρομές με συμφοιτητές/φίλους/Πανεπιστήμιο;
Ναι αρκετές και οικονομικές, τις περισσότερες φορές μέσω του παν/μίου για τους φοιτητές του Εράσμου.

ΜΕΤΑ ΤΟ ERASMUS

Πώς αξιολογείς το διάστημα που παρέμεινες στο εξωτερικό; Κανονικό, ούτε μικρό, ούτε μεγάλο διάστημα. Είναι αρκετό για να γνωρίσει κανείς τη Γερμανία.

Αν σου δινόταν η ευκαιρία, θα το ξαναέκανες; Ναι.

Αν ναι, θα πήγαινες σε άλλη χώρα ή στην ίδια; Τι άλλο θα άλλαζες (αν άλλαζες); Δε θα μου άρεσε να έχω υποχρεωτικές παρακολουθήσεις (αφού μάλιστα δεν καταλαβαίνω και πολλά στην ξένη γλώσσα), ή μάλλον θα ήθελα να είναι υποχρεωτικές οι μισές παρακολουθήσεις. Θα άλλαζα ακόμη, κάποιους φορείς του ελληνικού παν/μίου που σχετίζονται με το Εράσμου, και θα τοποθετούσα άτομα πιο εξυπηρετικά!!!!!!!

Θα πρότεινες σε κάποιο/κάποια φίλο/φίλη, συμφοιτητή/συμφοιτήτρια να συμμετέχει κι εκείνος/ εκείνη στο πρόγραμμα ERASMUS; Οπωσδήποτε.

Αν ναι/όχι, για ποιο λόγο;

Γιατί είναι εμπειρία ζωής. Οι επιμέρους λόγος εξαρτώνται από το άτομο στο οποίο θα πρότεινα το Εράσμους. Π.χ. Στην Κίτσο θα το πρότεινα γιατί της αρέσει να ννωρίζει διαφορετικούς πολιτισμούς ή στον Κίτσο γιατί θέλει να μάθει περισσότερα για το γερμανικό εκπαιδευτικό σύστημα.

Ποιο θεωρείς ήταν το κέρδος σου από αυτή την εμπειρία; Ήταν οι προσδοκίες 1 ως 6 που ανέφερα παραπάνω συν το ότι θα ήθελα στο μέλλον να εργαστώ στη Γερμανία, οπότε μετά το Εράσμους, μπορώ να πω ότι θα μπορούσα να μείνω για κάποιο μεγάλο χρονικό διάστημα εκτός Ελλάδας.

Θεωρείς ότι υπάρχουν σημεία στην εμπειρία σου αυτή που τα χαρακτηρίζεις «ζημιές» είτε προσωπικές είτε σχετικές με την ακαδημαϊκή σου εξέλιξη; Όχι. Μόνο μια μικρή «ζημιά» αφού το πολύ διάβασμα που έπρεπε να κάνω για τα 10 μαθήματα, με έκανε να γυρίσω στην Ελλάδα κάπως κουρασμένη για ένα διάστημα και να μην έχω όρεξη να παρακολουθώ τα ελληνικά μαθήματα.

Σε ευχαριστώ πολύ για τη συνεργασία!

10^ο ΕΡΩΤΗΜΑΤΟΛΟΓΙΟ ΓΙΑ ERASMUS

ΟΝΟΜΑ ΦΟΙΤΗΤΗ (ΜΙΚΡΟ): Μαρίνα

ΗΛΙΚΙΑ: 20

Ποια χρονιά συμμετείχες στο πρόγραμμα ανταλλαγής φοιτητών (Erasmus);
Το ακαδημαϊκού έτος 2010-2011.

Πόσο διάστημα παρέμεινες στο εξωτερικό;
Παρέμεινα περίπου 4,5 μήνες. (18-01-20011 με 04-06-2011).

Σε ποια χώρα πήγες;
Σουηδία.

Κατά τη διάρκεια του χειμερινού ή του εαρινού εξαμήνου παρέμεινες στο εξωτερικό;
Κατά τη διάρκεια του εαρινού.

ΠΡΙΝ ΤΟ ERASMUS

Τι προσδοκίες είχες πριν αποφασίσεις να συμμετέχεις στο πρόγραμμα ανταλλαγής φοιτητών;

Να γνωρίσω άτομα από διαφορετικές χώρες και να έρθω σε επαφή με ένα διαφορετικό εκπαιδευτικό σύστημα πέρα του ελληνικού. Κυρίως όσο αφορά το πανεπιστήμιο και την ειδική αγωγή που με αφορά άμεσα.

Είχες κάποιους φόβους/άγχη/δυσκολίες;

Αν ναι, τι είδους και τι τελικά σε έκανε να το ξεπεράσεις και να αποφασίσεις να πας;
Είχα φοβους και μεγάλη ένταση κατά την προετοιμασία μου να ταξιδέψω στη Σουηδία, γιατί ήταν η πρώτη φορά που θα ταξίδευα στο εξωτερικό και με αεροπλάνο. Επίσης είχα και κάποιους φόβους για τη γλώσσα και κατά πόσο θα κατάφερνα να επικοινωνήσω. Ήμουν τυχερή όμως γιατί ήμουν μαζί με αλλές τρεις κοπέλες από τη σχολή μου, η μια εκ των οποίων είναι κολλητή μου, οπότε είχαμε αποφασίσει ότι θα πάμε μαζί να ζήσουμε μια μοναδική εμπειρία που τελικά ήταν!

Ποια ήταν η αφορμή για τη συμμετοχή στο πρόγραμμα Erasmus; Το είχες ακούσει από κάποιο/κάποια συμφοιτητή/συμφοιτήτρια; Είχες πληροφορηθεί μέσω Διαδικτύου; Κάποιος άλλος λόγος;

Όταν μπήκα στο πανεπιστήμιο δεν είχα σκεφτεί για να παω erasmus. Η πρώτη σκέψη ήρθε στο 2^ο εξάμηνο όπου η καθηγήτρια, υπεύθυνη για το erasmus της Σουηδίας μας ενημέρωσε ότι θα μπορούσαμε να πάμε. Τότε μαζί με δυο φίλες μου κάναμε αίτηση χωρίς όμως να είμαστε σίγουρες ότι θα πάμε, εφόσον μας επιλέξουν τελικά. Αλλά τελικά επιλεχθήκαμε οι δυο και αποφασίσαμε να πάμε.

ΚΑΤΑ ΤΗ ΔΙΑΡΚΕΙΑ ΤΟΥ ERASMUS

Πόσα μαθήματα παρακολούθησες στη χώρα υποδοχής; Ήταν παρόμοια/ίδια με εκείνα του αντίστοιχου εξαμήνου στην Ελλάδα;

Παρακολούθησα τέσσερα μαθήματα. Ορισμένες ενότητες από τα μαθήματα ήταν παρόμοιες με κάποιες που είχα διδαχθεί στην Ελλάδα. Ομολογώ πως το περιεχόμενο των μαθημάτων δε με δυσκόλεψε και δεν μου έκανε και ιδιαίτερη εντύπωση.

Σε ποια γλώσσα παρακολούθησες τα μαθήματα;

Τα μαθήματα που παρακολούθησα ήταν όλα στα αγγλικά.

Αντιμετώπισες δυσκολίες στην κατανόηση του μαθήματος;

Αρχικά δεν μπορούσα να κατανοήσω λέξη προς λέξη όλο το μάθημα, αλλά με τον καιρό όλα ήταν πολύ πιο εύκολα.

Πως ανταποκρίθηκες στις απαιτήσεις των εξετάσεων;

Στο πανεπιστήμιο της Σουηδίας ο τρόπος με τον οποίο «εξετάζονται» τα μαθήματα είναι διαφορετικός. Αυτά τα οποία είχαμε επιλέξει εδώ με την υπεύθυνη καθηγήτρια εξετάζονταν όλα με εργασίες (4-5 για κάθε μάθημα), πρακτικές-παρακολούθηση σε σχολεία εκεί και τις παρουσίες στα μαθήματα στο πανεπιστήμιο-συμμετοχή στην τάξη (σε κάθε μάθημα οι φοιτητές δεν ξεπερνούσαν τα 20 άτομα). Οπότε δεν δυσκολεύτηκα ιδιαίτερα να παρακολουθήσω και να περάσω τα μαθήματα.

Ποια μέθοδο διδασκαλίας είχαν οι καθηγητές στη χώρα όπου βρισκόσουν; Σε τι διαφέρει ο τρόπος που γίνονταν τα μαθήματα στη χώρα που ήσουν από αυτόν στην Ελλάδα;

Τεράστια είναι η διαφορά στον αριθμό των φοιτητών που παρακολουθούν κάθε μάθημα, που όπως ανέφερα δεν ξεπερνούν τα 20 άτομα. Οι καθηγητές γενικά επιδίωκαν να συμμετέχουμε κι εμείς στο μάθημα, μέσα από συζητήσεις και αυτό που μου έκανε εντύπωση είναι ότι εμείς μπορούσαμε να συζητάμε και να διαφωνούμε και ο καθηγητής να μην επεμβαίνει!

Ποια ήταν η συμπεριφορά των καθηγητών προς τους αλλοδαπούς φοιτητές; Υπήρχε κάποια συγκεκριμένη αντιμετώπιση εκ μέρους τους; Ήταν πρόθυμοι να βοηθήσουν;

Τα τμήματα τα στα οποία συμμετείχα αποτελούνταν κατά 90% από φοιτητές από άλλες χώρες οι οποίοι βρίσκονταν κι αυτοί εκεί με το πρόγραμμα erasmus ή κάποιο παρόμοιο πρόγραμμα. Οι καθηγητές ήταν πρόθυμοι και φιλικοί γενικά να βοηθήσουν όπου μπορούσαν. Κάποιοι, χωρίς να ισχύει για όλους, δεν απέφευγαν να εκφράσουν απόψεις αρνητικές για κάποιες χώρες και όπως καταλαβαίνεις επειδή εμείς ήμασταν εκεί στο «φούντωμα» της οικονομικής κρίσης, δεν τους ξεφύγαμε.

Ποια ήταν η στάση των συμφοιτητών σου στη χώρα υποδοχής κατά τη διάρκεια των μαθημάτων;

Οι συμφοιτητές μου όπως προείπα ήταν κι αυτοί από διαφορετικές χώρες και γενικά ήταν πολύ φιλικοί και εγκάρδιοι και ένας λόγος να έχω μια γλυκιά γεύση από το erasmus. Αλλά και οι ντόπιοι φοιτητές που γνώρισα ήταν κι αυτοί αρκετά καλοί.

Πώς ήταν οι διοικητικές υπηρεσίες του Πανεπιστημίου; Ήταν εξυπηρετικοί, οργανωμένοι και πρόθυμοι να σε βοηθήσουν σε οποιαδήποτε δυσκολία που τυχόν αντιμετώπισες;

Τα πράγματα εκεί είναι πολύ οργανωμένα. Οι περισσότερες διαδικασίες γίνονται μέσω ίντερνερντ και παντού υπάρχουν άτομα τα οποία σε κάθε περίπτωση μπορούν να βοηθήσουν. Επίσης υπάρχουν ομάδες φοιτητών ντόπιων ή και ερασιμιτών από προηγούμενα εξαμηνα που αναλαμβάνουν την ευθύνη να βοηθήσουν όπου χρειαστεί.

Όσον αφορά τη ζωή στη χώρα που επισκέφθηκες, ήταν διαφορετική από αυτή που είχες συνηθίσει εδώ στην Ελλάδα; Η καθημερινότητά σου άλλαξε;

Ήταν διαφορετική αρχικά όσο αφορά τον καιρό. Σου παίρνει κάποιο διάστημα να συνηθίσεις τόσο χιόνι και κρύο όσο προετοιμασμένος και να πηγαίνεις γι' αυτό. Ήταν και οι άνθρωποι διαφορετικοί. Πιο τυπικοί, πιο απόμακροι, πιο σοβαροί από ότι έχω συνηθίσει στην Ελλάδα. Η καθημερινότητά μου άλλαξε γιατί είχα πολύ λιγότερες ώρες μάθημα την ημέρα και μάλιστα κα ποιες μέρες και καθόλου. Έβγανα λιγότερο σε σχέση με εδώ τόσο για οικονομικούς λόγους όσο και επειδή δεν συνηθίζεται να βγαίνεις τόσο συχνά μέσα στη βδομάδα εκεί.

Που έμενες; Σε κάποια εστία; Σε ενοικιαζόμενο διαμέρισμα; Σε οικογένεια που σε φιλοξενούσε;

Έμεινα σε ενοικιαζόμενο από το πανεπιστήμιο σπίτι, τα οποία μπορώ να τα αποκαλέσω κάτι σαν εστίες.

Ποιες ήταν οι συνθήκες στο χώρο διαμονής; (κτηριακή κατάσταση, καθαριότητα, κανονισμοί)

Οι συνθήκες ήταν πολύ καλές. Μας γίνονταν και έλεγχοι και για ζημιές και για καθαριότητα και ότι κρίνονταν ότι χάλασε ή δεν ήταν όπως έπρεπε, υποχρεούμασταν να το αντικαταστήσουμε ή να το πληρώσουμε.

Εντάχθηκες εύκολα στο περιβάλλον των φοιτητών και των παρεών; Απέκτησες γρήγορα/εύκολα/δύσκολα φίλους;

Επειδή πήγα μαζί με τις συμφοιτήτριές μου όπως είπα ξανά ήταν κάπως θετικό αυτό. Αλλά επειδή συναναστρεφόμασταν με ερασιμίτες κυρίως όλοι είχαμε την ίδια θετική διάθεση να γνωριστούμε, οπότε απέκτησα γρήγορα φίλιες και μάλιστα καλές που υπάρχουν ακόμα.

Οι φίλοι σου ήταν από διαφορετικές χώρες, ντόπιοι, από την Ελλάδα ή η παρέα σου ήταν μεικτή;

Ήταν μεικτή (από την Ελλάδα και από άλλές χώρες).

Είχες κάποια πιο στενή σχέση με άτομο/άτομα που γνώρισες εκεί;

Είχα καλές σχέσεις με τα άτομα που αποτελούσαν την παρέα μου και προσπαθώ όσο είναι δυνατόν να τις διατηρώ ακόμα.

Πως ήταν η διασκέδαση στην πόλη διαμονής;

Η διασκέδαση τελείωνε νωρίς έξω, αλλά διαρκούσε αρκετά στις εστίες με τα διάφορα πάρτυ που οργάνωναν οι φοιτητές.

Η ζωή εκεί ήταν πιο ακριβή/φθηνή σε σχέση με αυτή στην Ελλάδα;
Θεωρώ πως είναι πιο ακριβή.

Οργανώνετε εκδρομές με συμφοιτητές/φίλους/Πανεπιστήμιο;
Οργανώναμε εμείς εκδρομές μόνοι μας με τους φίλους μας, αλλά και το πανεπιστήμιο διοργάνωνε διάφορες εκδρομές και σε καλές τιμές.

META TO ERASMUS

Πώς αξιολογείς το διάστημα που παρέμεινες στο εξωτερικό;
Ήταν μια μοναδική εμπειρία που μου πρόσφερε επαφή με άτομα από διάφορες χώρες, με διαφορετικές ιδιοσυγκρασίες, συνήθειες και σκέψεις, με ταξίδια σε διάφορα μέρη στις γύρω περιοχές.

Αν σου δινόταν η ευκαιρία, θα το ξαναέκανες;
Σίγουρα θα το ξαναέκανα.

Αν ναι, θα πήγαινες σε άλλη χώρα ή στην ίδια; Τι άλλο θα άλλαζες (αν άλλαζες);
Ίσως ναι να άλλαζα τη χώρα με κάποια πιο νότια. Αλλά με μια δεύτερη σκέψη ήταν το σύνολο που έκανε την εμπειρία μοναδική και ίσως να μην άλλαζα και τίποτα.

Θα πρότεινες σε κάποιο/κάποια φίλο/φίλη, συμφοιτητή/συμφοιτήτρια να συμμετέχει κι εκείνος/ εκείνη στο πρόγραμμα ERASMUS;

Αν ναι/όχι, για ποιο λόγο;

Ναι θα πρότεινα και μάλιστα το έχω κάνει ήδη. Είναι μια εμπειρία που κάθε φοιτητής πιστεύω θα ήταν πολύ τυχερός αν μπορούσε να ζήσει.

Ποιο θεωρείς ήταν το κέρδος σου από αυτή την εμπειρία;

Ταξίδια στο εξωτερικό, γνωριμίες με τόσο διαφορετικά άτομα, η εμπειρία του να μένεις μόνος σου σε μια ξένη χώρα («διάσημη» σκέψη στο μυαλό των Ελλήνων πλέον), αν και για μικρό χρονικό διάστημα σπουδές σε πανεπιστήμιο του εξωτερικού και σε άλλη γλώσσα, επαφή με διαφορετικό εκπαιδευτικό σύστημα και εκπαιδευτικούς στη χώρα εκεί.

Θεωρείς ότι υπάρχουν σημεία στην εμπειρία σου αυτή που τα χαρακτηρίζεις «ζημιές» είτε προσωπικές είτε σχετικές με την ακαδημαϊκή σου εξέλιξη;

Αν με ρωτούσες το Σεπτέμβρη που μας πέρασε θα σου έλεγα ναι γιατί 'έδινα αρκετά μαθήματα. Τώρα πια θεωρώ πως όχι, αν και υπάρχει μια μικρή καθυστέρηση στην αντιστοιχία των μαθημάτων.

Σε ευχαριστώ πολύ για τη συνεργασία!

11° ΕΡΩΤΗΜΑΤΟΛΟΓΙΟ ΓΙΑ ERASMUS

ΟΝΟΜΑ ΦΟΙΤΗΤΗ (ΜΙΚΡΟ): Νατάσα

ΗΛΙΚΙΑ:21

Ποια χρονιά συμμετείχες στο πρόγραμμα ανταλλαγής φοιτητών (Erasmus);

2010

Πόσο διάστημα παρέμεινες στο εξωτερικό;

4 μήνες

Σε ποια χώρα πήγες;

Δανία

Κατά τη διάρκεια του χειμερινού ή του εαρινού εξαμήνου παρέμεινες στο εξωτερικό;

χειμερινό

ΠΡΙΝ ΤΟ ERASMUS

Τι προσδοκίες είχες πριν αποφασίσεις να συμμετέχεις στο πρόγραμμα ανταλλαγής φοιτητών;

Να γνωρίσω το εκπαιδευτικό σύστημα μιας Βόρειας Ευρωπαϊκής χώρας και να γνωρίσω φοιτητές από όλη την Ευρώπη.

Είχες κάποιους φόβους/άγχη/δυσκολίες;

Αν ναι, τι είδους και τι τελικά σε έκανε να το ξεπεράσεις και να αποφασίσεις να πας;

Είχα φόβο για την εύρεση στέγασης και τα έξοδα μιας τέτοιας επιλογής αλλά ξεπεράστηκε καθώς βρέθηκε στέγαση από την σχολή υποδοχής και υποτροφία από την σχολή μου στην Ελλάδα.

Ποια ήταν η αφορμή για τη συμμετοχή στο πρόγραμμα Erasmus; Το είχες ακούσει από κάποιον/κάποια συμφοιτητή/συμφοιτήτρια; Είχες πληροφορηθεί μέσω Διαδικτύου; Κάποιος άλλος λόγος;

Είχα πληροφόρηση από έναν φίλο που είχε συμμετάσχει σε παρόμοιο πρόγραμμα ανταλλαγής.

ΚΑΤΑ ΤΗ ΔΙΑΡΚΕΙΑ ΤΟΥ ERASMUS

Πόσα μαθήματα παρακολούθησες στη χώρα υποδοχής; Ήταν παρόμοια/ίδια με εκείνα του αντίστοιχου εξαμήνου στην Ελλάδα;

6 μαθήματα όχι δεν είχαν απολυτη σχέση.

Σε ποια γλώσσα παρακολούθησες τα μαθήματα;

αγγλικά

Αντιμετώπισες δυσκολίες στην κατανόηση του μαθήματος;

Όχι καμία

Πως ανταποκρίθηκες στις απαιτήσεις των εξετάσεων;

ικανοποιητικά

Ποια μέθοδο διδασκαλίας είχαν οι καθηγητές στη χώρα όπου βρισκόσουν; Σε τι διαφέρει ο τρόπος που γίνονταν τα μαθήματα στη χώρα που ήσουν από αυτόν στην Ελλάδα;

Οι μέθοδοι ήταν η παραδοση μαθήματος μέσω της συζήτησης με τους μαθητες και η εργασία σε ομάδες. Η κύρια διαφορά ήταν οτι στην Δανία οι καθηγητές στηρίζονταν σε μεγαλο βαθμο στην συζήτηση και στην ανταλλαγη αποψεων και οχι τοσο στην απλη διαλεξη.

Ποια ήταν η συμπεριφορά των καθηγητών προς τους αλλοδαπούς φοιτητές; Υπήρχε κάποια συγκεκριμένη αντιμετώπιση εκ μέρους τους; Ήταν πρόθυμοι να βοηθήσουν;

Ήταν πάρα πολύ φιλόξενοι εξυπηρετικοί και φιλικοί

Ποια ήταν η στάση των συμφοιτητών σου στη χώρα υποδοχής κατά τη διάρκεια των μαθημάτων;

Φιλικοί και συνεργάσιμοι

Πώς ήταν οι διοικητικές υπηρεσίες του Πανεπιστημίου; Ήταν εξυπηρετικοί, οργανωμένοι και πρόθυμοι να σε βοηθήσουν σε οποιαδήποτε δυσκολία που τυχόν αντιμετώπισες;

Επισης φιλικοι και εξυπηρετικοι

Όσον αφορά τη ζωή στη χώρα που επισκέφθηκες, ήταν διαφορετική από αυτή που είχες συνηθίσει εδώ στην Ελλάδα; Η καθημερινότητά σου άλλαξε;

Ηταν αρκετα διαφορετικος ο τροπος ζωης μου και η καθημερινοτητα μου

Που έμενες; Σε κάποια εστία; Σε ενοικιαζόμενο διαμέρισμα; Σε οικογένεια που σε φιλοξενούσε;

Νοικιαζα δωματιο σε ενα διαμερισμα Δανης.

Ποιες ήταν οι συνθήκες στο χώρο διαμονής; (κτηριακή κατάσταση, καθαριότητα, κανονισμοί);

Οι συνθήκες ήταν ικανοποιητικες και η συγκατοικηση άνετη χωρις περιορισμους και κανονες.

Εντάχθηκες εύκολα στο περιβάλλον των φοιτητών και των παρεών; Απέκτησες γρήγορα/εύκολα/δύσκολα φίλους;

Αποκτησα πολυ ευκολα παρεες και δεν δυσκολευτηκα καθολου να ενταχθω.

Οι φίλοι σου ήταν από διαφορετικές χώρες, ντόπιοι, από την Ελλάδα ή η παρέα σου ήταν μεικτή;

Εκανα παρεα με Ελληνες Δανους αλλα και σχεδον με ολα τα παιδια του τμηματος ανταλλαγης.

Είχες κάποια πιο στενή σχέση με άτομο/άτομα που γνώρισες εκεί;

Ειχα ιδιαιτερη σχεση με εναν Ισπανο συμφοιτητη μου.

Πως ήταν η διασκέδαση στην πόλη διαμονής;

Διασκεδαζαμε καθημερινο ειτε σε σπιτια συμφοιτητων μας ειτε σε καφε και μπαρ.

Η ζωή εκεί ήταν πιο ακριβή/φθηνή σε σχέση με αυτή στην Ελλάδα;

Ηταν πολυ πιο ακριβη

Οργανώνατε εκδρομές με συμφοιτητές/φίλους/Πανεπιστήμιο;

Ναι οργανωσαμε πολλες εκδρομες

ΜΕΤΑ ΤΟ ERASMUS

Πώς αξιολογείς το διάστημα που παρέμεινες στο εξωτερικό;
ικανοποιητικό

Αν σου δινόταν η ευκαιρία, θα το ξαναέκανες;

ναι

Αν ναι, θα πήγαινες σε άλλη χώρα ή στην ίδια; Τι άλλο θα άλλαζες (αν άλλαζες);

Δε θα άλλαζα τίποτα, θα ξαναπήγαινα στην ίδια χώρα

Θα πρότεινες σε κάποιο/κάποια φίλο/φίλη, συμφοιτητή/συμφοιτήτρια να συμμετέχει κι εκείνος/ εκείνη στο πρόγραμμα ERASMUS;

Ναι, θα το πρότεινα

Αν ναι/όχι, για ποιο λόγο;

γιατι ειναι η πιο επικοδομητικη εμπειρια που προσφερουν τα ελληνικα πανεπιστημια

Ποιο θεωρείς ήταν το κέρδος σου από αυτή την εμπειρία;

οχι

Θεωρείς ότι υπάρχουν σημεία στην εμπειρία σου αυτή που τα χαρακτηρίζεις «ζημιές» είτε προσωπικές είτε σχετικές με την ακαδημαϊκή σου εξέλιξη;

οχι

Σε ευχαριστώ πολύ για τη συνεργασία!

Κανελλα Χριστίνα Σ.

ΣΥΓΓΡΑΦΕΑΣ

"Η διαφύλαξη των παιδιών"

ΤΙΤΛΟΣ

ΨΕΥΝ ΦΟΡΤΥΤΕΙΝ ΤΟΙΝ ΠΑΙΔΕΙ

ΛΗΞΗ

ΟΝΟΜΑΤΕΠΩΝΥΜΟ ΔΑΝΕΙΖΟΜΕΝΟΥ

29/3/12

20/7/12

17/5/13

ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΟ ΘΕΣΣΑΛΙΑΣ
ΒΙΒΛΙΟΘΗΚΗ

Τηλ.: 24210 410650

ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΟ ΘΕΣΣΑΛΙΑΣ
ΒΙΒΛΙΟΘΗΚΗ

004000107062